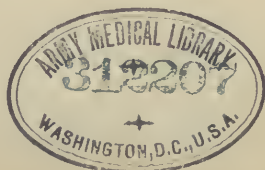

circul9 artic9
horizon
Zenith
Circulus cancri
Equinoctialis
Circulus capricorni
obliquus
Circulus antarticus

LIBELLVS YSAGOGICVS ABDILAZI. ID EST SERVI GLORIOSI DEI: QVI DICITVR ALCHABITIVS AD MAGISTERIVM IVDITIORVM ASTRORVM: INTERPRETATVS A IOANNE HISPALENSI. SCRIPTVMQVE IN EVNDEM A IOHANNE SAXONIE EDITVM VTILI SERIE CONNEXVM INCIPIVNT.

Ostulata a domino prolixitatē uitę ceyphadala.i.gladii regni & durabilitatē sui honoris custodiā quoq͡ꝫ operum eius siue bonorū atq͡ꝫ extensionē sui īperii: exordiamur id qđ uolumus narrare. Cum uidissem cōuentū quorundā antiquorū ex auctoribus magisterii iuditiorū astrorum edidisse libros quos uocauerūt ītroductorios hui⁹ magisterii id est iuditiorū astrorū: sed quosdā ex eis nō fuisse scrutatos diligenter uniuersa q̄ necessaria sūt in eodē magisterio de his quę cōueniunt introductorio: quosdā uero ea quę necessaria sūt ꝓtulisse ꝓlixe: & quia qđ necessariū est in eo periisse cernerē. Quosdā quoq͡ꝫ in ordinatione eorū quę ꝓtulerunt nō incessisse itinere disciplinę cōspexissem: cępi edere hunc librū: & posui eū introductoriū: atq͡ꝫ collegi ī eo ex dictis antiquorū quicqd necessariū ē huic magisterio ſm modū introductoriū: & nō introduxi ratiocinatiōes disputationi siue defensioni eorū quę ꝓtulimus necessarias: cū sint ī libro Ptolemęi qui appellaꝛ alarbamacalet id est quattuor tractatuū: & in libro meo quē edidi in cōfirmatione magisterii iuditiorū astrorum: & ī destructiōe epistolę baissebenbali in anullatiōe eius ex ratiocinatione quę ad hoc possint sufficere: & diuisi eū in quinq͡ꝫ differentias. Prima differentia est ī esse circuli signoꝝ essentiali

& accidentali. Secūda differentia in naturis planetarū septem: & quid illis propriū: & quid significēt. Tertia differentia ī his quę accidunt planetis septē in semetipsis: & quid accidat eis ad inuicē. Quarta differentia in expositione nominū astrologorū Quinta differētia in uniuersitate partiū & expositione esse earū in gradibus.

DIFFERENTIA PRIMA.

DE DIVISIONE CIRCVLI SIGNORVM.

Itach.i. circulus signorū: diuidit̃ in 12.ptes ęqles fm diuisionem circuli signorū: & hę.12.ptes dicunt̃ signa & referunt̃ ad imagines quę sūt sub eodē zodiaco circulo: quę sūt Aries Taurus Gemini Cancer Leo Virgo Libra Scorpius Sagittari⁹ Capricornus Aquari⁹ Pisces. Et unūqdq; istorū signorū diuidit̃ in.30.ptes ęquales: quę gradus uocāt̃. Et gradus diuidit̃ in.60.minuta: & minutū ī.60. secūda: & secundū in.60.tertia. Similiter quę sequūt̃ quarta.s.& quinta ascendēdo usq; ad infinita. ¶ Et sex ex his signis sūt septētrionalia.i. ab initio arietis usq; ī finē uirginis: quę sūt septētrionalia a linea ęquinoctiali: & sex meridiana.i.ab initio librę usq; ī finē pisciū. ¶ Et sex ex illis dicunt̃ directe ascēdentia.i. ab initio cancri usq; in finē sagictarii. Et sex tortuose ascendētia dicunt̃.i.ab initio capricorni usq; in finem geminorū. Et tortuose ascendētia obediūt directe ascendentib⁹: hoc ē: duo signa quę fuerint uni⁹ longitudinis a capite cancri obediūt sibi: ut gemini cancro. Taur⁹ leoni. Aries uirgini. Et pisces librę. Aquari⁹ scorpioni. Et capricorn⁹ sagictario. ¶ Et duo signa quę fuerint uni⁹ longitudinis a capite arietis dicūt̃ cōcordātia ī itinere: ut aries & pisces. Taurus & aquari⁹ Gemini & capricorn⁹. Cancer & sa/

gictarius. Leo & scorpio. Virgo & libra. ¶ Et uocatur medietas circuli q̄ est ab initio leonis usq; in finem capricorni medietas maxima & est medietas solis quia sol ĩ oĩ hac medietate habet principiũ sicuti hñt planetę ĩ suis terminis. Et alia medietas q̄ ē ab initio aquarii usq; in finē cancri uocat̃ minima & ē medietas lunę qa luna siliter h; in oĩ hac medietate principiũ sicut sol in maxima & uocat̃ illa medietas q̄ est ab initio arietis usq; in finē uirginis medietas calida: & alia q̄ est ab initio librę usq; in finē pisciũ uocat̃ medietas frigida. Et uocat̃ illa q̄rta ps circuli q̄ ē ab initio Arietis usq; in finem geminorũ q̄rta calida humida uernalis puerilis sanguinea. Et illa q̄ est ab initio cancri usq; in finē uirginis dicit̃ q̄rta calida sicca ęstiualis iuuenilis colerica. Et illa q̄ est ab initio librę usq; in finē sagictarii dicit̃ q̄rta frigida sicca autũnalis melancolica & significat initiũ diminutiõis mediocris ętatis. Et illa quę ē ab initio capricorni usq; in finē pisciũ dicit̃ q̄rta frigida humida defectiua senilis hyemalis flatica. ¶ Oĩbus autē planetis q̄ ferunt̃ ĩ his signis nõ q sint ĩ eis s; qa ferunt̃ sub eis hoc ē indirecto eorũ. Altior & ꝓpior circulo signorũ & cursu tardior ē Saturnus: deinde Iupiter: deinde Mars: deinde Sol: deinde Venus: deinde Mercuri⁹: deinde Luna quę ē terrę ꝓpior & cursu oĩb⁹ uelocior. Significant̃ aũt etiã p caput draconis & caudã cũ planetis quędã significatiões sicut exponem⁹ in sequentib⁹:

De domibus planctarũ.

HAbent quoq; planetę ĩ his signis potestates: quasdam p naturã: quasdã p accidẽs. ¶ Quę sũt p naturam sũt hee dom⁹. Exaltatio: Termin⁹: Triplicitas Facies. De illis aũt quę p accidẽs sũt loco cõueniẽti tractabim⁹. ¶ Domus sũt hee Aries & Scorpius dom⁹ Martis. Taurus & libra dom⁹ Veneris. Gemini & Virgo domus Mercurii. Cancer dom⁹ Lunę. Leo domus Solis. Sagictarius & Pisces dom⁹ Iouis. Capricorn⁹ Aquari⁹ dom⁹ Saturni Septimũ autē signũ a domo uniuscuiusq; planetę dicit̃ eiusdem

fore detrimentũ. Et si duo signa fuerint dom⁹ uni⁹ planetę: di/
cunt̃ cõcordãtia ĩ almantica: hoc ẽ in circulo q lat⁹ est in medio
& ĩ ligatura strict⁹: & hꝫ significare circulũ zodiacũ. Signa autẽ
in quę planetę dũ intrãt dicunt̃ gratulari ĩ eis & dñi eoꝝ ẜm do
rothiũ sũt hęc, Saturn⁹ dũ intrat Aquariũ gaudere dicit̃. Iupiter
in sagictario, Mars in scorpiõe. Venus in Tauro: & Mercurius
in Virgine.

De exaltationibus planetarũ.

HE sũt exaltatiões planetaꝝ: Sol exaltat̃ ĩ ariete hoc
ẽ in. 19. gr̃. ei⁹. Luna in. 3. gr̃. Tauri. Saturn⁹ in. 21. li
brę. Iupiter in. 15. gr̃. Cancri. Mars ĩ. 28. gr̃. capricor
ni. Venus ĩ. 27. gr̃. Pisciũ. Mercuri⁹ in. 15. Virginis
Caput draconis ĩ. 3. gr̃. geminoꝝ. Et cauda in. 3. gr̃.
Sagictarii. In septimo aũt signo ab exaltatiõe uniuscuiusqꝫ pla/
netę: in sili gradu erit ei⁹ descẽsio: uerbi gratia: sicut Sol exaltat̃
in. 19. gradu arietis: ita in. 19. gradu librę cadit: & sic de cęteris:
Ptolemęus autẽ ponit arietẽ totũ exaltationẽ solis: Et taurũ to
tũ exaltationẽ lunę. & cętera siliter.

De triplicitatib⁹.

TRiplicitates uero sic distĩguim⁹: Oĩa enĩ tria signa
q̃ in una natura uident̃ cõcordari faciũt triplicita/
tem & eodẽ noĩe uocant̃. hoc ẽ triplicitas. Aries
ergo Leo & sagictari⁹ faciunt triplicitatẽ primã: qa
unũqδqꝫ istoꝝ signorũ est igneũ masculinũ: diurnũ
calidũ. s. & siccũ: colericũ sapore amarũ: est quoqꝫ & hęc triplici/
tas oriẽtalis. Cui⁹ dñi sũt in die sol & ĩ nocte Iupiter & eoꝝ pti/
ceps in die ac nocte ẽ saturn⁹. ❡ Triplicitas secũda ẽ ex Tauro
uirgine & capricorno: qa hęc sũt signa feminina nocturna ter/
rea frigida. s. & sicca melancolica sapore acria meridiana. Hui⁹
quoqꝫ triplicitatis dñi sũt in die Venus & nocte luna quarũ par
ticeps ĩ die ac nocte ẽ Mars. Tertia triplicitas est ex geminis
libra & aquario qa hęc signa sũt masculina diurna sanguinea. s.
calida humida aerea sapore dulcia occidẽtalia. Cui⁹ triplicitatis
dñi sũt in die Saturn⁹ & in nocte Mercuri⁹: eorũ quoqꝫ pticeps

i die ac nocte ẽ Iupiter. ¶ Quartã uero triplicitatẽ faciũt Cancer Scorpi⁹ & Pisces: q̃a hęc sũt fęminina nocturna septentrionalia aquatica flatica frigida humida sapore salsa. ¶ Cui⁹ triplicitatꝫ dñi sunt in die Venus & in nocte Mars: quorũ particeps in die ac nocte est Luna.

Tabula	Domoꝝ		Exaltatõnũ		Gaudioꝝ	Casuũ		ꝛ Triplicitatũ planetaꝝ			
♈	♂	die	☉	19 di.		♄	21	☉ d.	♃ n	♄	a
♉	♀	no.	☽	3	♀			♀	☽	♂	b
♊	☿	di.	☊	3		☋	3	♄	☿	♃	c
♋	☽	d.n.	♃	15		♂	28	♀	♂	☽	d
♌	☉	d.n.						☉	♃	♄	a
♍	☿	n.	☿	15	☿	♀	27	♀	☽	♂	b
♎	♀	d.	♄	21		☉	19	♄	☿	♃	c
♏	♂	n.			♂	☽	3	♀	♂	☽	d
♐	♃	d.	☋	3	♃	☊	3	☉	♃	♄	a
♑	♄	n.	♂	28		♃	15	♀	☽	♂	b
♒	♄	d.			♄			♄	☿	♃	c
♓	♃	n.	♀	27		☿	15	♀	♂	☽	d

De signis mobilibus fixis & cõmunibus.

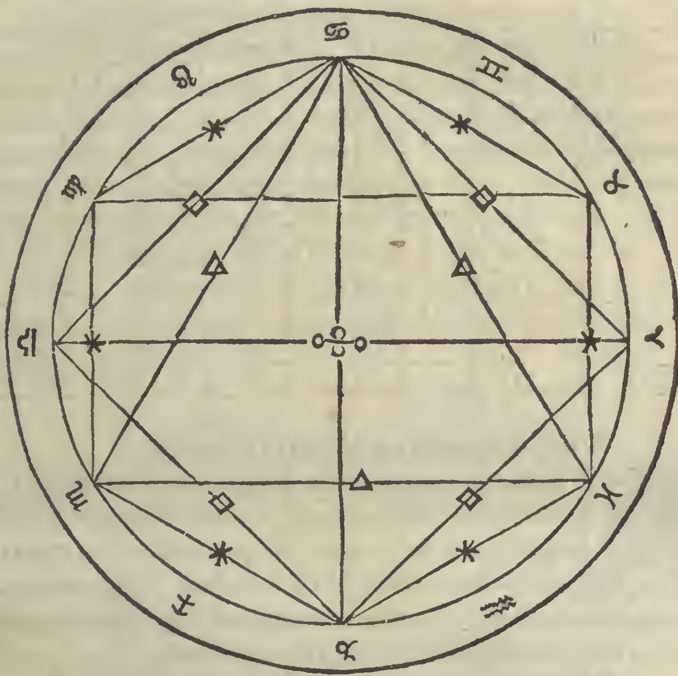

Vattuor quoq; ex his signis dicunť esse mobilia.s. Aries Cancer Libra & Capricorn⁹. Et q̃ttuor fixa scꝫ Taurus Leo Scorpius & aquari⁹. Reliqua uero quattuor.s. Gemini Virgo Sagictari⁹ & Pisces sunt cõia. Dicunť autẽ mobilia fixa uel cõia: q̃a q̃n Sol ingrediť aliq̃d istorũ moueť.i.mutať temp⁹ uel figiť.i.in eodem statu pseuerat: aut fit cõe.i.medietas illius uni⁹ temporis erit ut medietas alteri⁹: uerbi gratia: q̃n sol ingrediť signũ arietis tem/pus mutať.i.uertiť hyems in uer. Et q̃n intrat Taurũ figiť idem tempus uernale: q̃n uero sol ingreditur geminos fit tempus cõmune.i.dimidiũ ueris & dimidiũ ęstatis & sic de cęteris.

De aspectibus planetarum:

Icũtur etiam signa se aspicere: hoc est omne signũ aspicit tertium ante se & tertium post se quod est undecimũ & hic aspect⁹ dicitur sextilis & est aspectus dilectiõis & medię amicitię: & dicitur etiam sextilis eo ꝙ teneat sextam partẽ circuli.i.60.gradus: uerbi gratia planeta qui fuerit ĩ initio Arietis aspicit eum qui fuerit in gemini ante se & eum qui fuerit in aquario post se qui est aspectus amicitię. Et aspicit quartum ante se & quartum post se.i.decimum & hic aspectus uocatur tetragonus eo ꝙ tenet quartam partẽ cęli.i.90.gradus & est aspectus discordię atq; medię inimicitię. Aspicit quoq; quintum signũ ante se & quintum post se quod est nonũ & hic aspectus dicitᷣ trigonus uel trigona radiatio eo ꝙ tertiam partem cęli.i.120.gradus teneat & est aspectus concordię & dilectionis perfectę. Aspicit autẽ septimũ per oppositionem & est aspectus inimicitię pfectę. Et si in his signis ita se aspicientib⁹ fuerint planetę dicuntur se aspicere: hic est aspectus: & si duo planetę fuerint in uno signo dicuntur coniũcti. Cum uero fuerit planeta in aliquo signo erũt radii illius in signis illis quę aspiciunt ipsum signũ in simili gradu atq; minuto: uerbi gratia si fuerit Mars ĩ primo gradu arietis & in primo minuto eiusdem gradus erunt radii eius in primo gradu signi librę & in primo minuto eiusdem gradus & sic intellige de cęteris aspectibus ut in hac figura patet euidentissime.

FIGVRA ASPECTVVM.

De terminis planetarum.

Vnt quocꝫ planetarum in ſignis termini uel fines quia in unoquocꝫ ſigno habent. 5. planetę terminos per diuerſos gradus diſpoſitos: nam ab initio arietis uſcꝫ ad ſextum gradum eiuſdem arietis eſt terminus Iouis. & a ſexto uſcꝫ ad. 12. termin⁹ Veneris: & a. 12. uſcꝫ ad. 20. terminus Mercurii. & a. 20. uſcꝫ in. 25.

terminus martis.saturni:& ꝓpter diuersitatem eorũ graduum: & grauitatem eorũ memorię descripsimus eos in tabula ut leuius esset opus: Termini ęgyptiorũ & dicuntur esse hermetis.

♈	♃	6	♀	6	☿	8	♂	5	♄	5
♉	♀	8	☿	6	♃	8	♄	5	♂	3
♊	☿	6	♃	6	♀	5	♂	7	♄	6
♋	♂	7	♀	6	☿	6	♃	7	♄	4
♌	♃	6	♀	5	♄	7	☿	6	♂	6
♍	☿	7	♀	10	♃	4	♂	7	♄	2
♎	♄	6	☿	8	♃	7	♀	7	♂	2
♏	♂	7	♀	4	☿	8	♃	5	♄	6
♐	♃	12	♀	5	☿	4	♄	5	♂	4
♑	☿	7	♃	7	♀	8	♄	4	♂	4
♒	☿	7	♀	6	♃	7	♂	5	♄	5
♓	♀	12	♃	4	☿	3	♂	9	♄	2

Vbi pręponunť triplicitates terminis.

Vidam autẽ pręponũt triplicitates terminis eo ꝙ domini triplicitatũ sunt fortiores in nutritiõe: qa significant nutritionẽ:& quia nulla discordia est ĩ triplicitate : sicut est in terminis cũ pręponunť: & quidam pręponunt terminos triplicitatibus:eo ꝙ domini terminorũ sunt fortiores in directione.

De faciebus signorũ & cui planetarũ attribuunť.

Acies autẽ signorũ sũt hę:unũquodq; signũ diuiditur in tres partes ęquales:quęlibet pars constat ex 10 .gradibus & uocatur facies quarũ initiũ est a primo gradu arietis.Prima ergo facies ẽ a primo gradu arietis usq; in. 10.& dať Marti.Secunda usq; ad 20.gradum & dať soli qui succedit ei in ordine circulorũ. Tertia usq; ad finem prędicti signi.& est Veneris:similiter prima facies Tauri est Mercurii qui Veneri succedit . & ita usq; in finẽ

ſignorum. Cum igiꝛ habueris gradum in aliquo ſigno & uo/
lueris ſcire ex cuiꝰ planetarum facie ſit: ſume ab initio arietis ſi
gna integra uſq; ad ſignū de quo uolueris ſcire & triplica ea &
quod ſupfuerit adde ſup hoc qꝺ pręteriit ex faciebus illiꝰ ſigni
de quo faciem ſcire uolueris cum eadē facie cuiꝰ dominū ſcire
uolueris & ꝓiice a planeta q eſt dn̄s faciei ſigni arietis q ē Mars
ſm̄ ſucceſſionē circulorū. 7. & . 7. & qꝺ remanſerit infra ſeptē nu
mera a Marte p ſucceſſionē planetarū: & quo finitus fuerit nu/
merus erit prima facies illiꝰ ſigni unde fuerit gradus uſq; in. 10
eiuſdē ſigni illius planetę apud quē numerus erit finitꝰ. & a. 10.
uſq; in. 20. alteriꝰ planetę qui illū ſuccedit: & a. 20. uſq; in finē al
terius ſigni q ei ſuccedit & ī cuiꝰ decimo fuerit gradus ex ſigno
erit facies illius planetę. Vocanꝛ etiā domini facierū iſtarū a q/
buſdam decani: cuius ſequiꝛ tabula.

In ♈	♂	10	☉	10	♀	10
In ♉	☿	10	☽	10	♄	10
In ♊	♃	10	♂	10	☉	10
In ♋	♀	10	☿	10	☽	10
In ♌	♄	10	♃	10	♂	10
In ♍	☉	10	♀	10	☿	10
In ♎	☽	10	♄	10	♃	10
In ♏	♂	10	☉	10	♀	10
In ♐	☿	10	☽	10	♄	10
In ♑	♃	10	♂	10	☉	10
In ♒	♀	10	☿	10	☽	10
In ♓	♄	10	♃	10	♂	10

De uirtutibus planetarum.

ET qa iā annuēte deo tractauimꝰ de poteſtatibꝰ pla/
netarū in ſignis quę ſunt domus exaltatio triplici
tas terminus & facies. Nunc igiꝛ tractemus de uir
tutibus ſeu fortitudinibus eorū in ipſis. nam dn̄s
domꝰ habet. 5. fortitudīes. & dn̄s exal. 4. & dn̄s tri
pli. 3. & dn̄s termī duas: & dn̄s faciei unā. Intellige ergo ex hoc

numero fortitudines planetarũ: qui enĩ magis abundant in numero magis abundant in fortitudine. & quidã prẹponũt terminũ triplicitati .i. uolũt ut dominus termini ſit fortior domino triplicitatis: ſed iã expoſuim⁹ ſupius in quo ualet unuſqſq;. Quidam etiã de hac re talẽ dederunt comparationẽ dicẽtes φ planeta cũ fuerit in domo ſua eſt ſimilis uiro ĩ domo atq; in dominatione ſua: & cum fuerit in exaltatione ſua eſt ſimilis uiro in regno ſuo & gloria: & cũ fuerit in termino ſuo ẽ ſicut uir inter parentes & cognatos ſuos atq; gentes: & cũ fuerit in triplicitate ſua erit ſicut uir in honore ſuo & inter auxiliatores atq; miniſtros ſuos: & cum fuerit ĩ facie ſua erit ſicut uir in magiſterio ſuo. Hẹ ſũt uniuerſẹ poteſtates planetarũ eſſentiales ĩ ſignis: & ſequunť has figurẹ ſignorum.

De eſſentiis ſignorũ & quid ſignificent in ſemetipſis.

QVia in ſignis ſunt quẹdã ſigna quẹ dicunť rationalia. ſ. Virgo Gemini Libra & aquari⁹. & prima medietas ſagictarii: qa eorũ imagines ĩ circulo ad imagines hominũ figuranť hẹc quoq; dicũť ſigna pulchras uoces habẽtia. hẹc quoq; uigent cũ fuerint ĩ oriẽte: Et quẹdã dicunť alas habẽtia. ſ. Gemini Virgo & piſces. Et quẹdã q̃drupedia: ut Leo & ſagictari⁹. Quẹdã eorũ ſũt domeſtica: ut Aries Taur⁹ Capricorn⁹: & hẹc uigent cũ fuerint ĩ meridie: Virgo autẽ Capricorn⁹ & Aquari⁹ uigent cũ fuerint ĩ ſeptẽtrione. Et ex ſignis quẹdã ſũt tortuoſa & uitioſa. ſ. Aries Taurus Cancer Scorpio & Capricorn⁹. Et quẹdam ex eis dicuntur plures proles habẽtia. ſ. Cancer Scorpio & Piſces. Et hẹc uigẽt cũ fuerint in occidente. Et quẹdam ex eis ſũt ſterilia: ut Gemini Leo & Virgo. Et quẹdã ſunt paucos filios habentia: ut Aries Taurus Libra Sagictarius Capricornus & Aquarius. Et quẹdã dicuntur multum luxurioſa ſcilicet Aries Taurus Leo & capricornus. Et ex ſignis quẹdam dicunť mediã uocẽ habẽtia q̃ formanť ad imagines aĩaliũ balantiũ & mugientiũ & rugientiũ: ut

Aries taurus leo & capricorn⁹:& ultima pars sagictarii. Et quę/dam sũt uoce carentia.s. illa quę formant̃ ad imagines animaliũ uoce carentiũ.s. Cancer scorpius & pisces.

De significationibus signorum.

T unũquodq; signũ habet propriã significationẽ in his quę significant ex creatiõe mẽbrorũ & mo/ribus hominũ & regionũ & seminũ & arborũ.&c̃.

Aries habet ex corpore hominis caput & faciẽ & ex regionib⁹ bebil:& feriʒ.i. babyloniã & psidã & aradiam & falastim & palestinã. Taurus habet arbores quę plantant̃:& ex corpe hominis habet collũ & gutturis nodum: & ex regionib⁹ ezetimet & almechim & sanden & araterad.

Gemini est signũ largũ boni animi & habet ex corpe homi/nis humeros & brachia & manus:& ex regionib⁹ urgeti & ar/meniã nuthtrabigẽ & elenimstet.i. ęgyptũ & bartha. Cancer habet ex arborib⁹ eas quę fuerint ęquales longitudĩe:& ex cor pore hoĩs pect⁹ cor stomachũ costas splenẽ & pulmonẽ & ex re gionibus armeniã minorem & orientalẽ plagam buthaben & massem & acin & habet participationẽ in barach & atrabicen.

Leo habet arbores pceras.i. longas callidus & uersut⁹ & mul tę angustię atq; tristicię. & ex corpore hoĩs stomachũ cor dorsũ latus:& ex regionib⁹ artitri usq; in finem regionis habitabilis.

Virgo habet quicqd seminat̃ ex seminibus & est larga boni animi: & habet ex corpore hoĩs uentrẽ & interiora.s. telam.i. dyafragma & intestina:& ex regionibus argementa & assem.i. quędam regio circa hierusalẽ & alforas.i. eufraten & insulã quę hispania & festix uel afeum. Libra habet arbores pceras & ẽ larga boni animi:& habet ex corpore hominis lumbos & infe riora uentris umbilicũ & pectinem & uerenda anchas & ilia & nates:& ex regionibus terram romanorum uel gręcorũ & quę succedunt eis affines usq; ad africam. habet etiã arabe uel azim usq; in finem ęthiopię & barthan: habet & carm̃ & segesten & thebis uel thebil & tabrasten barab & hanbarath.

Scorpius habet arbores longitudīe ęquales largus boni animi & habet ex hominis corpore uerenda testiculos uesicā anū & femora. & ex regionibus belebiget & rura Arabum & fines eius usq; in allegem: & habet in alcbach participationem. Sagittarius ingeniosus & calidus habet ex corpore hominis femora: & ex regionibus ęthiopiam & mabaraben & achiut uel acenit uel abichit quę est india. Capricornus bonę uitę. iracūdus cautus & callidus: multę tristicię: habens ex corpore hominis genua: & ex regionibus ęthiopiā annaban alcon & acuith & mabamen usq; ad duo maria. & abant & achuit quę ē india.

Aquarius habet ex corpore hominis crura usq; ad inferiora cauillarū id est tallorū: & ex regionibus azenes i. nigredinem & althupha & partes eius & terram elfies & partem terrę egypti & occidentalem plagam & terrę achiut. Pisces callidus & cautus cōmixtus multi coloris habēs ex corpore hominis pedes: & regionibus carabrarem & septentrionalem plagam terrę iurgem & participationem in romanis usq; ad effen habet insulam & egyptum & alexandriam & mare licium:

De significatione planetarum in signis ſm membra hominis.

T si quidē planetę significauerīt dolorē habent i unoquoq; signo membrū sibi propriū. Tractemus ergo de doloribus planetarū in signis: & primū incipiamus ab Ariete. Saturn⁹ in ariete habet pectus. Iupiter uentrē. Mars caput. Sol femora. Venus pedes. Mercuri⁹ crura. Luna genua. In tauro Saturn⁹ uentrem. Iupiter dorsū. Mars collū. Sol genua. Venus caput. Mercuri⁹ pedes. Luna crura. In geminis Saturn⁹ uentrē. Iupiter uerenda & quę succedūt. Mars pectus & q̄ succedunt. Sol crura & cauillas. i. tallos. Venus collū. Mercurius caput. Luna femora.

In cancro Saturn⁹ uirilia & omnia eis succedentia. Iupiter femora. Mars pectus. Sol pedes. Venus brachia & humeros.

Mercurius oculus & guttur. Luna caput. In leone Saturn' uerenda & eis succedentia. Iupiter femora & genua. Mars uentrẽ Sol caput. Venus cor. Mercuri' humeros & guttur. Luna collũ

In uirgine Saturn' pedes. Iupiter genua & eorũ succedentia. Mars uentrẽ. Sol collũ. Venus uentrẽ. Mercuri' cor. Luna humeros. In libra Saturn' genua & eorũ succedẽtia. Iupiter oculos & eorũ succedẽtia. i. ptes capitis. Mars uerenda & eorũ succedẽtia. Sol humeros. Venus caput. Mercuri' uentrẽ. Luna cor

In scorpione Saturn' cauillas. i. tallos & earũ succedẽtia. Iupiter pedes. Mars caput brachia & femora. Sol cor. Venus uerenda & eorũ succedẽtia. Mercuri' dorsũ. Luna uentrẽ. In sagittario Saturn' pedes. Iupiter crura & caput. Mars pedes & man'. Sol uentrem. Venus femora & brachia. Mercurius uerenda & cor. Luna dorsum. In capricorno Saturn' caput & pedes. Iupiter genua & oculos. Mars crura & humeros. Sol dorsum. Venus femora & cor. Mercurius uerenda & eorũ succedẽtia. Luna femora. In aquario Saturn' caput & collũ. Iupiter humeros pect' & pedes. Mars cauillas & cor. Sol uerenda & eorũ succedentia. Venus genua & eorũ succedentia. Mercurius femora & cor. Luna uerenda. In pisce Saturn' humeros & brachia & collũ. Iupiter cor & caput. Mars cauillas & uentrẽ. Sol femora & eorũ succedẽtia. Venus collũ & dorsum. Mercurius crura & uerenda. Luna femoralia.

De gradibus signorũ masculinis & femininis.

SVnt quoq; ĩ unoquoq; signo gradus qui ,pprie dicũt' masculini atq; feminini. Nã ab ĩitio ariet; usq; in. 8. gradũ dicũt' esse masculini & ab. 8. in. 9. feminini. & a. 9. in. 15. masculini. & a. 15. usq; in. 22. feminini: & a. 22. usq; ĩ finẽ arietis masculini quos decreuimus describere sicut descripsimus terminos & hic modo depingimus tabulã: ut leuius reddat' opus deo auxiliante.

♈	maſ.	8	femi.	1	maſ.	6	femi.	7	maſ.	8				
♉	femi.	5	maſ.	6	femi.	6	maſ.	4	femi.	3	maſ.	6		
♊	femi.	5	maſ.	11	femi.	6	maſ.	4	femi.	4				
♋	maſ.	2	femi.	6	maſ.	2	femi.	2	maſ.	11	fem.	4	maſ.	3
♌	maſ.	5	femi.	3	maſ.	7	femi.	8	maſ.	7				
♍	femi.	8	maſ.	4	femi.	8	maſ.	10						
♎	maſ.	5	femi.	10	maſ.	5	femi.	7	maſ.	3				
♏	maſ.	4	femi.	10	maſ.	3	femi.	8	maſ.	5				
♐	maſ.	2	femi.	3	maſ.	7	femi.	12	maſ.	6				
♑	maſ.	11	femi.	8	maſ.	11								
♒	maſ.	5	femi.	10	maſ.	6	femi.	4	maſ.	2	femi.	3		
♓	maſ.	10	femi.	10	maſ.	3	femi.	5	maſ.	2				

De gradib⁹ lucidis: tenebroſis & fumoſis & uacuis.

ET in unoquoq; iſtorũ ſignorũ ſunt grad⁹ qui dicũt lucidi: & grad⁹ qui dicunt tenebroſi: & gradus qui dicunt fumoſi: & gradus qui uocant uacui. Dicũt enĩ quidã ꝙ ab initio arietis uſq; in tertiũ gradum ſũt tenebroſi. & a. 3. in. 8. lucidi. & ab. 8. in. 16. tenebroſi. & a. 16. in. 20. lucidi. & a. 20. uſq; ad. 24. uacui & a. 24. uſq; ĩ 29. lucidi. & a. 29. in finem arietis uacui. de quib⁹ faciem⁹ tabulã ſi deus uoluerit.

♈	te.	3	lu.	5	te.	8	lu.	4	va.	4	lu.	5	va.	1
♉	te.	3	lu.	4	va.	5	lu.	3	va.	5	lu.	8	te.	2
♊	lu.	4	te.	3	lu.	5	va.	4	lu.	6	te.	5	va.	3
♋	lu.	12	te.	2	va.	4	fu.	2	lu.	8	va.	2		
♌	te.	10	fu.	10	va.	5	lu.	5						
♍	te.	5	lu.	3	va.	2	lu.	6	fu.	6	va.	5	te	3
♎	lu.	5	te.	5	lu.	8	te.	3	lu.	6	va.	3		
♏	te.	3	lu.	5	va.	6	lu.	6	fu.	2	va.	5	te.	3
♐	lu.	9	te.	3	lu.	7	fu.	4	lu.	7				
♑	te.	7	lu.	3	fu.	5	lu.	4	te.	3	va.	3	te.	5
♒	fu.	4	lu.	5	te.	4	lu	8	va.	4	lu.	5		
♓	te.	6	lu.	6	te.	6	lu.	4	va.	3	lu.	3	te.	2

De gradibus putealibus.

ET in ſignis ſũt quidã gradus q uocantᷣ putei:cum fuerit planeta in aliquo corũ dicitᷣ eſſe in puteo: ut eſt ſextus gradus arietis &c̃.ut in hac tabula ſequẽti oſtendetᷣ.

♈	6	11	16	23	29		♎	1	7	20		30	
♉	5	12		24	25		♏	9	10	22	23	27	
♊	2	12	17	26	30		♐	7	12	15	24	27	30
♋	12	17	23	26	30		♑	2	7	17	22	24	28
♌	6	13	15	22	23	28	♒	1	12	17	22	24	29
♍	8	13	16	21	25		♓	4	9	24	27	28	

De gradibꝰ azemena.i.debilitatis corpis.

ET ſũt in ſignis quidã gradꝰ q dicuntᷣ gradꝰ azemena id eſt gradꝰ debilitatis corpis.Eſt enĩ azemena q̃dã debilitatio corpis tpalis:ut ſurditas:cęcitas:mẽbri amiſſio: & cętera talia q̃ q̃ʒdiu uixerit hõ ſp habebit:niſi miraculoſe ſanetᷣ. Cũ ergo fuerit luna ĩ his gradibꝰ ĩ natiuitate alicuiꝰ pueri:accidet ei p̃dicta azemena ſm ſignifcationẽ loci & aſpectꝰ ſeu loca planetarũ. Significatᷣ quoq; azemena p aſtra diuerſis modis: ſicut ĩ libris natiuitatũ ĩuenies gradus autẽ azemenę ſũt hi qui deſcribuntᷣ hic in tabula.

In ♉	6	7	8	9	10			In ♏	19	29			
								In ♐	1	7	8	18	19
In ♋	9	10	11	12	13	14	15	In ♑	26	27	28	29	
In ♌	18	27	28					In ♒	18	19			

De gradibus augmentantibꝰ fortunam.

ET in hoc circulo ſũt quidã gradus qui dicuntᷣ augentes fortunã:qui in iſta tabula deſcripti ſunt.

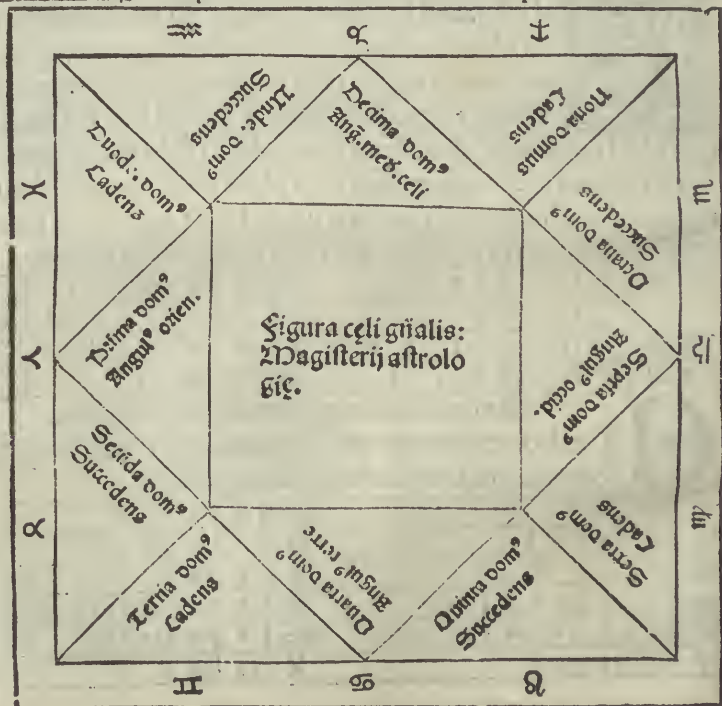
♈	19					♎	3	5	21	
♉	3	15	27			♏	7	18	20	
♊	11					♐	13	20		
♋	1	2	3	4	15	♑	12	13	14	20
♌	2	5	7	19		♒	7	16	17	20
♍	3	14	20			♓	13	20		

De gradibus compotentibus.

ET duo gradus qui fuerint unius longitudinis a capite signorum mobilium dicunt̃ compotentes: id est unius fortitudinis & consortes seu participes ĩ uirtute: ut. 20. gradus capricorni uel cancri cũ. 10. gradu sagictarii uel geminorũ. &. 20. gradus arietis uel librę cum. 10. gradu piscium uel uirginis.

De esse circuli accidentali.

SEd qa auxiliante deo iã ꝑtulim⁹ esse circuli signoꝝ essentiale: nũc ꝓferam⁹ accidentale. Nã circulus fi/gurat̃ in oĩ hora tali figura: quę diuidit̃ ĩ quattuor ꝑtes: quas diuidit circulus hemisperii: & circulus

meridiei id est circul⁹ medii cęli: qui facit mediū diem: & una/
quęq; pars istarū partiū diuiẛ in tres ptes inęq̃les ẛm ascensiões
signi ascendẽtes atq; hoc modo diuidiẛ circulus in duodecim
ptes quę uocanẛ dom⁹: noïanẛ quoq; & cuspides & turres: cui⁹
opus expositū est ĩ libro Ezibi.i.in libro cursus siderū. Prin/
cipiū quoq; diuisionis est horoscopus hoc est ascendẽs cui⁹ ini
tiū est sup circulū hemisperii orientalis deinde secunda domus
sequiẛ & tertia: cęteręq; domus usq; ad duodecimã. Quarta aũt
pars quę est ab ascendẽte usq; ad mediū cęli: quę est dom⁹ duo/
decima undecima & decima. diciẛ quarta pars orientalis mascu
lina: & adueniens significat initiū uitę: & uocaẛ puerilis sangui
nea uernalis. Et pars alia quę est a medio cęli usq; ad gradū occi
dentalis signi.i.septimę q est sup circulū hemisperii occidẽtalis
quę ẽ domus nona octaua & septima: & ẽ meridiana feminina
recedẽs significat mediã ętatẽ. & uocaẛ pfecto iuuẽtutis ęstiua/
lis colerica. Tertia quoq; pars quę est ab occidẽte usq; ad gradū
quartę domus quę est sup circulū meridiei sub terra quę est do/
mus sexta quinta & quarta. est occidẽtalis masculina adueniẽs
significat finẽ uitę: & uocaẛ autũnalis melancolica & est senilis
& est mediocris ętatis. Quarta pars quę est a quarta domo usq;
ad ascendẽs quę dom⁹ est tertia secũda atq; ascendẽs est septen/
trionalis feminina recedẽs significat qđ accidit hoĩ post mortẽ
ei⁹ & ad qd deueniet corp⁹ ei⁹ uel ei⁹ dispositio de dimissa substã
tia: aut qd diceẛ de eo.s.utrũ laudeẛ uel uitupeẛ: & uocaẛ hęc ps
senilis flegmatica defectiua hyemalis. Et illę duę ptes q̃ sunt
a medio cęli usq; ad ascendẽs: & ab ascendẽte usq; ad quartã do
mũ: ista medietas uocaẛ medietas ascendẽs: & reliquę ptes q̃ sũt
a quarta domo usq; ad septimã: & inde ad mediũ cęli uocaẛ me
dietas descendẽs. Et quicqd fuerit sup terrã ex circulo.i.illa ps
circuli supior diciẛ dextra: & q̃ sub terra.i.illa ps inferior diciẛ
sinistra. Et ascendẽs & q̃rta & septima & decima dicunẛ alamed
id ẽ q̃s nos angulos uocam⁹ ut pulchri⁹ sonet. Et secũda domus

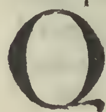
octaua & qnta & undecima succedētes angulis uocant. Tertia autem &.6.9.ac.12.cadētes ab angul' dicūt. Cū ergo planeta ī angulis uel ei9 succedētib9 fuerit dicit pficere: & si fuerit ī cadētib9 ab angul' dicit deficere. & unaqueq3 istarū domorū significat ali qd de esse boīu3.

De domib9 & significationib9 earū.

Rima dom9 cui9 initiū orit ī circulo hemisperii oriētalis uocat athale.i.ascendens: hęc significat corpa & uitā & initia opez in interrogationib9 & orone & locutiōe & rumorib9: & qcqd cogitat introgās ī aīo suo: & significat īitia uitę. Et dixit alendezgod ī natiuitate: q dn̄s triplicitatis ascendētis pri9 significat uitā & naturā nati seu intrōgātis & ei9 delectationē atq3 uoluntatē: & qd diligat. & qd odio hēat. & qd boni seu mali ei adueniat ī initio uitę ei9: & dn̄s triplicitatis.2.9 significat uitā & corp9 & uirtutē seu fortitudinē & medietatē uitę. & dn̄s triplicitat tercius significat id qd socii ei9 significauerūt: & significat finē uitę ī morte.

Ecūda dom9 est dom9 substātię ac uict9 & ministroz & auxiliatoz: & significat finē annoz uitę.i.finem iuuētutis. Et dixit alendezgod de dn̄is triplicitat dom9 substātię: de primo.s.secūdo ac de tertio uide qs eoz sit fortior esse et loco hūc facies merito auctorē substātię: & significatorē acqsitiōis: q si fuerit ī medio cęli īueniet hāc a rege: & si fuerit ī domo fidei a l' fiducię ē meli9. Siliter dn̄s triplicitatis prim9 dat substantiā ī initio uitę: & secūd9 in medio uitę: & tertius in fine eius.

Ertia dom9 ē fratrū & sororū & ppinquorū ac dilectorū fidei atq3 religiōis mādatorū ac legatoz mutationū atq3 itinerū minorū: & significat eē uitę añ mortem. dixit alendezgod dn̄s triplicitat domus fratrū. prim9 signat frēs maiores: & secūdus medios. terti9 minores: eritq3 eoz dignitas & eorū esse sm loca eorū.

Varra dom9 ē patrū hereditatū finis rerū & thesaurorū & oīu3 absconditoz atq3 occultoz: & signat de esse uitę

boiū finē. dixit alendezgod φ dn̄s triplicitatis domꝰ patrū pri mus sigt̄ pr̄es. 2ꝰ ciuitates & terras . tertius fines rerū & carceres

Quinta domꝰ filioꝝ & dilectionū legatoꝝ atqꝫ donationū: & si significat qđ futurū sit post mortē ex laude. s. & uitupio. dixit alendezgod φ dn̄s triplicitat̄ domꝰ filiorū primus sigt̄ filios & uitā. 2ꝰ dilectionē. tertiꝰ uero legatos.

Sexta domus est infirmatū & seruorū: & sigt̄ finē uitę: & qcqd futurū sit an̄ senectutē. dixit alendezgod dn̄s triplicitatis domꝰ infirmitatū. primus sigt̄ infirmitates & ualitudines ab ĩfirmitatibꝰ & a mal' & deterioratiōes. 2ꝰ sigt̄ uernaculos & suos. 3ꝰ sigt̄ quid eueniet ex eis & eorū utilitatē atqꝫ opa: & significator ē bestiaꝝ ac pecorū & oīū q̄drupedū: & fortitudīs eoꝝ: multitudīs quoqꝫ eoꝝ ac paucitat̄ morę eoꝝ ĩ māu eiꝰ ul egressiōis eoꝝ ab ea. s. māu: carceris quoqꝫ atqꝫ retentiōis.

Septīa domꝰ ē mulierū: nuptiarū: cōtentionū quoqꝫ atqꝫ pticipationū & oppositorū: & sigt̄ medietatem finis uitę erga senectutē. Dixit alendezgod φ dn̄s triplicitatis domus. 7. primꝰ sigt̄ mulieres. secūdus cōtentiones. tertius cōmixtiones & participationes.

Octaua domꝰ est mortis : sigt timorem & mortē atqꝫ almaurith. i. substātias uel hereditates mortuorū q̄s debent heredes pꝰ mortē ipsorū possidere: & significat annoꝝ uitę finē post senectutē. Dixit alendezgod φ dn̄s triplicitatis domus mortis. primꝰ significat mortē. 2ꝰ p̄cepta seu res antiquas. 3ꝰ almaurith. i. quę hereditanda sunt ex mortuis.

Nona domꝰ ē pegrinationū itinerū fidei atqꝫ religiōis sapiētię phię & librorū: epl'arū quoqꝫ ac legatorū narrationū seu rumorū atqꝫ somniorū: & ĩitiū dimidię uitę significat. Dixit alēdezgod φ dn̄s triplicitat̄ domꝰ pegrinatiōis: primus sigt̄ pegrinationē & oē qđ accidit ei. 2ꝰ significat fidē atqꝫ religionē & ualitudinē harū atqꝫ modū earū. 3ꝰ significator ē sapiētię somniorū & stellarū & auguriorū & ueritatis exercentiū in eis: atqꝫ mendacii.

Tolomeus addit artem posse deprehendi a planeta qui paulo ante oritur ante solem et maxime ubi [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
Domo sua.

Decima dom⁹ ē regia & operū & ſublimatiōis ul' exaltatiōis: regni quoq; atq; mēorię & uocis. ſ. iperii & magiſterioꝝ atq; matrū: & ſigt dimidiū ānoꝝ uitę. Dixit alēdezgod φ dn̄s triplicitatis dom⁹ regię p̄m⁹ ſigt op⁹ & exaltationē ſ. ſedis ſublimationē & altiſſimā manſionē. 2⁹ igit uocē imperii & audaciā i eodē. 3⁹ ſignificat ſtabilitatē ei⁹ atq; durabilitatē.

Vndecima dom⁹ ē fiducię & laudis atq; fortunę: amicorū quoq; & miniſtroꝝ ac auxiliatoꝝ: & ſigt finē annorū medietatis uitę. Dixit alēdezgod φ dn̄s triplicitatis domus fiducię: p̄m⁹ ſigt fiduciā. 2⁹ amicos. 3⁹ utilitatē ſeu pfect⁹ eoꝝ

Duodecima dom⁹ ē inimicorū & laboris atq; triſticię iuidię et ſuſurratiōis calliditatis igenioꝝ atq; beſtiaꝝ: & ſigt finē uitę & qđ cōtigit matrib⁹ i cōceptiōe ſua ex bono uel malo. Dixit alendezgod dn̄s triplicitatis domus inimicorū prim⁹ ſigt iimicos. 2⁹ labores. 3⁹ uero beſtias & pecora. Hęc ſunt q̄ ſignificāt. 12. dom⁹.

De colorib⁹ duodecim domorū.

Significāt etiā. 12. dom⁹ colores: & hi ſūt: nā dom⁹ aſcendēs uel p̄ma & .7. ſūt albę. 2. & . 12. uirideſ. 3. & . 11. crocee 4. & . 10. rubee. 5. & . 9. mellitę. i. hn̄t mellis colorē. 6. uero & . 8. nigrę ſūt.

De gaudiis planetarū in domibus.

Et unuſqſq; planeta hʒ in unaquaq; iſtarū domorū quādam ptātē ex ptātib⁹. ſ. accidētalib⁹ q̄ dicunt gaudiū: qa mercuri⁹ gaudet i aſcēdēte. Luna i domo. 3. Ven⁹ quoq; in. 5. & mars in. 6. Sol in. 9. Iupiter i. 11. Saturnus in. 12.

De fortitudine angulorū.

Et dicit i ſignificatiōe domorū φ anguli ſignificāt fortitudinē & pfectionē. Cadētes uero ab angulis debilitatē & detrimentū: niſi φ. 9. & . 3. ſignificāt rē aptā & detectā cū fama. 12. & . 6. ſignificāt occultationē & retentionē & uilitatē rerū Anguli aūt & dn̄i anguloꝝ ſignificāt magnitudinē bonoꝝ: precii atq; fortūę: fortitudinē & exercitationē & elongationē a caſu: & pn̄tia eorū i cadentib⁹ ē cōtraria fortunę. i. dedec⁹ & caſus. De ſuccedētib⁹ uero angulorū: dom⁹ q̄ ſuccedit decimę. i. unde/

Huic domui undecime [illegible] [illegible] ascribit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] aduersas [illegible] alii astrologi [illegible] domus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad salutem [illegible] dom [illegible] xii. domo [illegible] [illegible] posse [illegible] [illegible] [illegible] effectum et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] futura.

ma sigt̄ fortitudinē & fortunā mediā amicorū: & ex ea pte in q̄ erat fiducia. & illa q̄ seqt̄ quartā.i.5.sigt̄ fortunā mediā p donationes & ueneratiões & cā filiorū cū ueneratiōe leticia & gaudio: q̄ aūt succedit ascēdēti q̄ ē secūda sigt̄ siliter fortunā mediā: ex cā substantię & ministrorū.q̄ uero succedit septimę.i.octaua sigt̄ siliter fortunā mediā ex almauerith.i.ex substātia q̄ hereditat̄ a mortuis & reb⁹ occultis. De significatiōib⁹ dn̄oꝝ āguloꝝ.

HE quoq; sūt significatiões dn̄oꝝ āguloꝝ dū fuerit pn̄tes ī angulis.Pn̄tia dn̄i ascendētis ī ascēdēte sigt̄ ei⁹ fortunā p semetipsū:& p ei⁹ acqsitionē:& sigt̄ pn̄tia ei⁹ in.10ª.per regē & magisteria altiora:& cū fuerit ī.7.p cōuentiões & factores atq; uxores p p̄sentiā quoq; ei⁹ in q̄rta sigt̄ fortunā p hereditates & cās patrū & p pductiões aquarū & populatiões uel plātationes.i.edificatiões & ex reb⁹ antiqs & radicalib⁹. Significat quoq; domin⁹ decimę p p̄sentiā suā in eadē decima fortunā uel p regē uel p regnū magnū & magisteria altiora: & significat p p̄sentiā suā ī septia regnū p uictoriā cōtētionū & ex cau uxorū:& p p̄sentiā eius in q̄rta sigt̄ regnū p amicitiā nobiliū & regis ei⁹ & p causas tribunorū & p dispēsatores regū & cult⁹ terrarū & edificatones ciuitatū & p diuisiones fluminū & custodias ciuitum & ex reb⁹ antiquis: & p p̄sentiā suā in ascendēte significat regnū p ingenia & p ppinquitatē regis rebus uulgi. Pręsentia aūt domini septimę in septima significat fortunā p negociationes & p cōuentiones:et p nutritiões quoq; & mulieres:& p satores:& sigt̄ p p̄sentiā ei⁹ in q̄rta p cōuentiões mulierū:& p negociationes:& p causas patrū & hereditatū.& cult⁹ terrę:et pręsentia sua in ascēdēte p cōuentiões & negociatiões p cās medicinę atq; astronomię:& p opa spūalia atq; ingenie & consilia: & significat per pręsentiā suam in.10.fortunā per cōuentiones & negociationes & per uxores & per causas regis. Pręsentia uero domini q̄rtę ī q̄rta significat fortunā ex cultu terrę:& fructu p cās patrū atq; res antiq̄s:& p p̄sentiā ei⁹ in ascēdēte sigt̄ fortunā ex cultu t̄rę & fructu p īgeniū & cōsilii pfūditatē: & p̄sentia

sua in. 10. sigt̄ ꝑfectū ex cultu terrę & fructu ꝑ cās regis & magi/
steriorū. Et pn̄tia sua ī septima sigt̄ fortunā ex cultu terrę & fru/
ctū ꝑ cās uxorū & satorū: & ꝑ negociationes. Hęc significāt dn̄i
angulorū ꝑ pn̄tiā suā ī angulis suis. Siliter ergo facies de p̄sentia
dn̄oꝝ cęterarū domorū: & iō ītroduxim⁹ tm̄ dn̄os angulorū ut
eēnt exēplar ī cęteris. Qualit̄ sciat̄ qs planeta sit dominator.

ET cū uolueris scire planetā dnātorē rei aspicias qs pla/
netarū sit pluris auctoritatis ī domo rei: & planetā q si
gnificat naturā illi⁹ rei: sicͣ dicem⁹ ī naturis planetarū. ui
de ergo qs planetarū sit fortior ī domo rei: & ī ꝑte ei⁹ ex fortitu
dinib⁹ q̄s ꝓdixim⁹. i. ex nūero quē ꝓ̄dixim⁹ dū de fortitudīe pla
netarū & ꝑtāte tractauim⁹ & q fortior oīb⁹ fuerit ī loco rei: ipse
erit dnātor ei⁹: uerbi grā: si intrrogatio fuerit de substātia & uo
lueris scire qs sit dnātor eius & fuerit secūda domus: q̄ sigt̄ sub/
stantiā. s. qntus grad⁹ signi ariet[ ]: qa domus ē martis: h3 ī hoc lo
co mars qnq3 fortitudīes: exaltatio quoq3 ē solis. & h3 ī eo quat
tuor fortitudīes. ē etiā ipsi⁹ solis triplicitas: & h3 ī eo tres fortitu
dines. h3 ergo sol ibi septē fortitudīes. & est termin⁹ Iouis. & h3
ibi duas fortitudīes: & ē etiā facies martis: & h3 ibi unā fortitu
dinē: ergo mars h3 ibi sex fortitudīes: qnq3 ex domo & unā ex
facie: & sol septē: & talis planeta uocat̄ almubta .i. uincēs. sol er
go accipit ibi principatū q̄a h3 ibi septē fortitudīes & ipse dn̄at̄
ibi ī domo substātię. Siliter accipies ī loco ꝑtis substātię & ꝑtis
fortunę & ꝑticipē illorū facies Iouē q ē significator substātię na
turalit̄ & cōmiscebis ꝑtiū & planetarū testimonia: & facies hoc
idē de oībus domib⁹ & scies dominatorē earū.

De potestatibus accidentalibus planetarū.

EX potestatib⁹ quoq3 planetarū accidētalibus ē albais. i.
silitudo & hoc ē cū fuerit planeta diurnus ī die sup ter
rā & ī nocte sub terra & planeta nocturnus ī nocte sup terrā: &
ī die sub terra & si cū hoc fuerit masculinus planeta ī signo ma/
sculino: & planeta femininus ī signo feminino dicit̄ esse in sua
silitudine. i. in suo albais. Et erit fortitudo eius ut uiri fortitu/

do ī loco eius ꝓfectus.i.acquisitionis atq; fortunę.

DIFFERENTIA SECVNDA IN NATVRIS PLANE/tarū septē & quid sit illis ꝓpriū & quid significēt de esse rerū.

T quia auxiliāte deo iā ꝑegimus qđ ꝓposuim⁹ tractare de circulo signorū & eius accidētibus. ꝓseq̄mur nūc intentionē septē planetarū & naturas eorū esse quoq; eorū & qd significent.

Aturnus ē masculinus malus diurn⁹ & est significator patrū si fuerit pueri natiuitas ī nocte: & significat senectutē ultimā si fuerit occidētalis: & initiū senectutis si fuerit oriētalis: & significat grauitatē frigoris & siccitatis: & ex cōplexione corporū melancolicā: & augmentū ei⁹ atq; distillationē. Et fortassis erit q̄nq; cōplexio frigida humida ponderosa et fetidi ē odoris: et multę comestiōis et uere dilectionis: et significat ꝓfunditatē cōsilii: et multitudinē silentii et ex magisteriis res antiq̄s et ꝑciosas: et significat cultus agrorū et populationē terrarū: et fluminū si fuerit fortunatus: et res uiles et laboriosas si fuerit malus: ut cōfricatiōes in balneis: et fullones et nautas. Et si fuerit fortunat⁹ erit uere dilectiōis spaciosus et patiēs. Et si fuerit malus erit indiscretus stabilis tristis et merēs malę suspitiōis multū suspicans et mouēs hoīes in susurratiōibus. Et si fuerit fortunatus significat de substātia res antiquas et durabiles et hereditates et terrę cultus: et si fuerit malus significat aquas sordidas et mali saporis ueteres atq; cōuertibiles. Et ex infirmitatibus morbos flegmaticos et melancolicos et uiscosos et cōgelatos acutos: ut leprā morpheā podagrā et cancros et cętera huiusmodi: et significat ꝑegrinatiōes longinq̄s carceres et uincula laborē quoq; ac tarditatē et afflictio/

nem & almaueritb.i.substantias mortuorū:pr̄es etiā & auos & fr̄es maiores eunuchos seruos & uiles hoīes: & sigt̄ ex operib⁹ opa coriorū si fuerit sol⁹significator absq; cōplexiōe alicui⁹pla/netarū.ꝙ si cōplectit̄ ei Iupiter sigt̄ op⁹pgameni in quo scribunt̄ diuini libri.Et si cōplectit̄ sibi mars sigt̄ soleas sotulariū & p̄pa/ratiōes earū.Et si cōplectit̄ sibi sol sigt̄ op⁹cōsutorū coriorū.Et si cōplectit̄ ei uenus sigt̄ op⁹coriorū ex quib⁹ fiūt timpana & alia instrumēta quib⁹utimur in ludis.Et si cōplectit̄ ei mercuri⁹ sigt̄ op⁹coriorū in qb⁹scribunt̄ testamēta & numeri stipendiorū. Et si cōplectit̄ ei luna sigt̄p̄parationē coriorū ferarū & montanorū aīaliū & huiusmodi silia:& sigt̄ de sectis eā q̄ unitatem cōfitet̄ si fuerit fortunat⁹:& si fuerit mal⁹sigt̄ credentiā unitatis cū multa tamē hesitatiōe.i. dubitatiōe. Et dixit messehalla.i.quē uoluit deus exaltari:q fuit un⁹astrolog⁹in scīa pspicuus iudiciis q̄re sic dictus ē ꝙ sigt̄ fidē iudaicā:iō qa ē ex antiquiorib⁹: & oēs cōfi tent̄ eā & ipsa nullā aliā:sic saturn⁹cui oēs iūgūt̄ & ipse nulli:sigt̄ quoq; īdumēta nigra.Et dixerūt qdā alii ꝙ Saturn⁹ sigt̄ īteriora auris & splenē:ac stomachū:et h₃ ex colorib⁹nigredinē:& de sa porib⁹stipticos &acetosos.Et ex dieb⁹sabbatū:& ex noctib⁹ eā q̄ p̄cedit quartā feriā.Et quātitas orbis ei⁹ē nouē graduū.Et āni fridarie ei⁹sūt.11.maximi uero.465.&maiores.57.&medii.43.& dimidiū:minores.30.Fortitudo ei⁹ ī plagis circuli ē ī dextra se/ptētriōis. Et dixit messehala ꝙ sigt̄ de figuris hoīu₃ hoīem īter nigrū & croceū:q cū āmbulauerit mergit oculos suos ī terrā pon/derosus incessu adiūgens pedes.& macer recuruus habēs puos oculos & siccā cutē uenosos rarā habēs barbā in maxillis labia spissa callid⁹ingeniosus seductor interfector.Et dixit dorothi⁹ hic sigt̄ hoīem corpe ualde pilosū iūctis supciliis:& h₃ ex regio nibus Ascine & indiā & oēm terrā nigrorū.Et ex ptib⁹habens partē fortitudīs & stabilitat̄: & sigt̄ terras uel res terrarū & he/reditatū:et eos q prę̄sūt opib⁹ et audaciā et laborem ingenia et causas mortis:et h₃ ex ptib⁹mūdi achiud et alchiut et eorū cō/finia et terras nigrorū et montes eorū.

Anni fri... ... Saturni

IVpiter fortuna masculinus diurn⁹:et ē significator sub
stantię et opat̄ calorē et humiditatē tēperatā aereā san/
guineā:et de ętatib⁹significat iuuētutē usq; ad pfectio/
nē ętatis: et ex magisteriis q̄ ptinēt ad legē ut iusta iudicia iudi
care:et pacē īter hoīes mittere et ī bonis studere et substātię si/
gnificat abundantiā.et ex negociis illa q̄ fiūt absq; seductiōe et
sigt̄ aīam et uitā lętitiā et ueritatē et religionē et patientiam et
oē p̄ceptū pulchrū et p̄ciosū et abundantiā ueneris.et ex infir/
mitatib⁹ q̄ fiūt ex sanguine p augmentū quātitatis q̄ non fuerit
supflua extra naturā nec ex sanguīe usto et cōuertibili: et ē pla
neta sapientię et intellect⁹et usus. Cui si cōplectit̄ saturnus sigt̄
nigromantiā et incantatiōes et exorcismos etc̄. Et si cōplectit̄
ei mars sigt̄ sciam medicinę. Et si cōplectit̄ ei sol sigt̄ sciam secta
rū et prudentiā in cōtentionib⁹et disputatiōib⁹. Et si cōplectit̄
ei uenus sigt̄ cōpositionē sonorū et aliarū sciarū delectabiliū.Et
si cōplectit̄ ei mercuri⁹ sigt̄ sciam arithmetice et scribēdi:astro
nomiā quoq; et phiam et geometriā. Et si cōplectit̄ ei luna sigt̄
sciam dispositionis aquarū et mensurę earū necnō terrarū:et ex
qualitate animi significat largitatē et uerecūdiā atq; iusticiam
et ex sectis pluralitatē atq; simulationē. Quidā autē dixerūt q̄
significat epar et stomachū et aurē sinistram et brachia atq; uen
trē:inferiora quoq; pectinis et intestina et ex coloribus colorē
cineritiū et uiridē et horū sil'es:et ex saporibus habet dulcē : et
quātitas orbis ei⁹est graduū.9.et ex dieb⁹habet diē Iouis:et ex
noctibus noctē diei lunę:et anni fridarię ei⁹.i.dominatiōis ei⁹ Anni fridarii Iouis
sūt.12.et anni maximi sunt.428.maiores.79.medii.45.et dimi/
diū.minores uero.12.et fortitudo eius ex plagis circuli est ī oc
cidente. Et dixit messeala q̄ ex hoībus significat hoīem album
habentē guborē in facie:habentē oculos nō prorsus nigros:na
res nō ęquales et breues caluū: in aliquo dentiū habentem ni/
gredinem:pulchrę staturę boni animi bonis moribus: pulchri
corporis. Et dixit dorothius q̄ significat hominē habentē ma
gnos oculos: & pupillā latā barbā crispā & habet ex regionib⁹

alchirath & babyloniã & asen & psidẽ: & alaormes & archadiã & ex ptib⁹ hñs ptẽ ħitudinis pfect⁹ & significat fidẽ & appetitũ in bonis: & ex opib⁹ salubritatẽ securitatẽ & participationẽ.

MArs masculin⁹ nocturn⁹ mal⁹ opat̃ calorẽ & siccitatem & ẽ significator fratrũ & pegrinationũ: & hꝫ ex ętati/bus iuuẽtutẽ usqꝫ ĩ finẽ iuuẽtut[: & natura ei⁹ colerica amari saporis ; & ex magisteriis oẽ magisteriũ igneũ & qđ fit p ferrũ & ignẽ: sicut ẽ pcussio gladiorũ cũ martellis. Cũqꝫ ei cõple ctit̃ Saturnus sig̃t pcussionẽ ferri. Si Iupiter significat pcussionẽ ęris. Si sol significat pcussionẽ nũmorũ aureorũ. Si uen⁹ signifi/cat magisteriũ ornamẽtoꝝ. Si mercuri⁹ pcussionẽ acuũ. Si luna si gnificat pcussionẽ lancearũ & librorũ: significat etiã cũ sol⁹ susci pit significationẽ opus medicinę. Si null⁹ planeta ei cõplectit̃ si gnificat minutionẽ. & uulnerationẽ & aptionẽ & horũ silia. Et si cõplectit̃ ei Saturn⁹ sig̃t opus medicinę & uulnerũ. Et si Iupit̃ sig̃t op⁹ naturarum. Et si sol sig̃t curam oculorũ. Si uenus signat opus ornamẽti ut tonsurã criniũ & barbarũ & abscisionẽ ungu larũ: & si mercurius sig̃t abscisionẽ uenaꝝ. Si luna significat era/dicationẽ dentiũ & purgationẽ auriũ. Et p se sig̃t iniurias mise/rorũ & effusionẽ sanguĩs & oppressiões p uim & abscisiões uia/rũ & iracũdiã & ducatũ exercit⁹ & festinationẽ & inuerecundiã & pegrinationẽ extra patriã: & feditatẽ coit⁹: & casus puerorũ id est abortiuorũ: & frẽs medios atqꝫ sorores: sciam ac discretio nẽ curę bestiarũ. Et ex infirmitatib⁹ febres calidas & sanguĩeas & pustulas sanguĩeas alabraba q̃ est rubedo corpis cũ aspitate & feditate & comestiõe carniũ cũ putredĩe: & dimidii capitis do/lorẽ & ignẽ sacrũ & pauorẽ & cogitatiões horribiles q̃ inquie/tãt hoĩes & cõmouẽt & ĩpediũt atqꝫ inanes reddũt: & qcqd fue rit cũ inflãmatiõe caloris. Et ex q̃litate aĩ cõmotionẽ. s. aĩ & cõ/turbationẽ. Si aspexerit eũ saturn⁹ sig̃t odium & maximã ĩuidiã & ex sectis eã in qua bellũ fuerit & unitatẽ & celeritatẽ muta/tionis a fide: & multitudinẽ hesitationis & mutationẽ de te/stamento in testamentũ: erũt tñ hęc oĩa sub unitate. ¶ Dixerunt

quidā q̄ h3 ex mēbris fel renes & uenas & decursū spermatis & dorsū: & h3 ex colorib⁹ rubedinē: & ex saporib⁹ amarū: & quātitas orbis ei⁹ ē. 8. grad'. & ex dieb⁹ h3 diē martis: & ex noctib⁹ noctē sabbati: & āni fridarie ei⁹ sūt septē. & āni ei⁹ maximi sūt. 264. maiores sūt. 66. medii aūt. 40. & dimidiū: & minores. 15. & fortitudo ei⁹ ī plagis circuli ī meridie. Et dixit mesceala q̄ significet de imaginib⁹ hoīu3 hoīem rubeū habentē capillos ruffos & faciē rotundā leuiter homies dehonestantē hn̄tē oculos croceos horribilis aspect⁹ audacē al'citū habentē ī pede signū uel maculā. Et dixit dorothi⁹ q̄ signat hn̄tē acutū aspectū: & ex ptib⁹ ptē audacię & significat pseuerantiā calliditatē & supbiā & leuitatē & mobilitatē & audaciā & negociationē acuitatē & festinationē in oīb⁹ rebus. & habet ex ptib⁹ mūdi Asce & terras romanorū usq; in occidentē: & terras tuscorū.

SOl p aspectū fortuat⁹ est: & malus p cōiunctionē in uno signo & ē mascul⁹ diurn⁹ opat' caliditatē & siccitatē: & ē significator patrū si fuerit natiuitas ī die significat regnū maximū & aīam uitalē & lumen & splendorē & intellectū & pulchritudinē & mūdiciā atq; fidem. Et ex ętate finē iuuētutis. Et pticipat' uniuersis planetis ī dispositiōe annoꝝ. Et ex magisteriis regimē & principatū: & significat iaculatiouē iaculorū & uenationē purgationē cū oī spē purgandi q̄ corpa interi⁹ & exteri⁹ purgant'. Et ex infirmitatib⁹ significat infirmitates calidas & siccas ī corpib⁹ apparētes. Et ex substātia aurū plurimū & uniuersas spēs substātię. Et ex q̄litate ipsi⁹ aī sublimitatē prudētiā & q̄ sequūt' honestatē. s. largitatē & gloriā & ꝓlixitatē mētis. Et ex lectis culturā bonā & eis silia. Et significat īperiū uocis & fortitudinē celeritatis. Si cōplectit' ei saturnus significat uillicationē & hmōi principatū. Si Iupiter significat ī fide principatū & religionē & etiā iudicē inter hoīes iudicātē opa oppressoꝝ ul' iiuriaꝝ &c. Si mars signat ducatū exercit⁹ & iuestigationē belloꝝ. Si uen⁹ signat regnū p mulieres & p obsequiū potentū. Si mercuri⁹ signat cōsultores regū & opus

librorũ & hereditatũ & maiorũ operũ. Si luna signat opus lega rorũ & detectionẽ cõsiliorũ & huiusmodi siliã. Et dixerũt qui/ dam ꝙ sol signat imaginẽ uultus hoĩs:& ꝓprie ex uiris oculum dextrũ:& ex mulierib⁹ oculũ sinistrũ:& dixerũt quidã ꝙ habet cor & medullã & femora. Et ex infirmitatib⁹ comestionẽ car/ niũ in ore:& detrimentũ oris ꝓprie:& descensionẽ aquę in ocu lum:ptãs ei⁹ in capite. Et dixerũt indi ꝙ cũ fuerit in ascendente erit cõburens & habebit signũ in facie. Et habet ex coloribus quicqd uidet̃ ꝑegrino colore:& ex saporib⁹ acrẽ. Et quantitas orbis ei⁹ est. 15. graduũ. Et ex dieb⁹ diẽ habet dñicã:& ex nocti bus noctẽ Iouis Anni fridarie ei⁹ sũt decẽ. Et anni ei⁹ maiores sũt. 120. maximi sũt. 1460. medii. 39. & dimidiũ uel ꝑm quosdam 69. & dimidiũ:minores uero. 19. Fortitudo ei⁹ ex plagis circu/ li ẽ ĩ oriẽte. Et dixit mesceala ꝙ signat de figuris hoĩuꝫ eũ q̃ ha/ bet colorẽ inter croceũ & nigrũ. i. fuscũ tectũ cum rubore breui staturę crispũ caluũ pulchri corporis:& habet ex saporib⁹ acutũ Et dixit dorothi⁹ ꝙ figura solis & lunę ẽ figura planetarũ q fue rint cũ eis:& ei⁹ q̃ dignior fuerit ĩ loco eorũ. Si ergo uelis scire figurã solis scito ꝙ sit crocea hñs partẽ ruboris capillorũ oculi ei⁹ aliquantulũ crocei. Et ex ꝑtib⁹ habẽs partẽ futurorũ. i. ꝑtẽ di uinationis & ẽ significator naturarũ & spũs sapiẽtię eleuatiõis & ꝑfectionis fidei quoqꝫ sciaꝝ & laudũ. Et ex ꝑtib⁹ mundi ha/ bet zamarach & cura & ferit & ei⁹ terminos & terras romanoꝝ

Enus fortuna fęminina nocturna & ẽ significatrix mulierũ & uxorũ ac matrũ si fuerit natiuitas diur/ na & opat̃ frigus & humiditatẽ temperatam:& ex ętate habet iuuentutẽ uel adolescentiã:& ex ma/ gisteriis instrumẽta ludorũ ornamẽta quoqꝫ & fi/ guras pulchras & ludos alearũ & schacorũ & saltationes & ocia & fornicationes ac fornicatores & filios fornicatiõis & multi/ tudinẽ coitus & uniuersa genera luxurię & cõpositiões coro/ narũ & usus earũ. & pulchritudinẽ ac mundiciã uestimenta etiã

& ornūmēta. Aurū & argentū & dilectionē ludos risus & gau/
diū & unguētis diuersisq; specieb⁹ uti potationes & ebrietates:
seq; credit oīb⁹: largitatē quoq; signat & dilectionē diligentiā
& amorē iusticiā & domos oratiōis retinet quoq; fidē: & signat
magisteriū omniū signorū ueluti musicā &c. ꝙ si cōplectit̄ ei sa/
turnus signat sonū cantationū quibus deflent̄ aliqn̄ mortui uel
quas cantāt edificatores qn̄ edificant edificia. Et si cōplectit̄ ei
Iupiter signat sonū lectionū uel cantationū quib⁹ utunt̄ dn̄i se/
ctarū in altarib⁹ & locis oratiōis eorū in laudē dei oīpotentis.
Et si Mars signat sonos quib⁹ utunt̄ seculares & cantus uulgi in
quib⁹ fit mentio blasphemię uel prędiorū: uel in quo fit mentio
carceris uel laboris & horū siĺia: ut cant⁹ inquo fit mētio captio
nis & alligationis & ꝑcussionis flagellorū. Si sol signat sonū li/
gni quo cantat̄ corā regib⁹ & nobilib⁹. Si Mercuri⁹ sonū q exer
cet̄ in cōpositiōe uersuū. Et si luna significat cant⁹ nautarū in na
uibus. Et ex infirmitatib⁹ morbos habet frigidos & humidos
qui accidūt ꝓprie & multotiens in membris genitalib⁹. Et ex
substātia quę acquirit̄ ꝓpter pulchritudinē. ut sūt ornamēta mu
lierū: & uestimēta earū margaritas atq; picturas. Et ex qualita/
te animi suauitatē & amicitiā & cōmestionē & his siĺia: & cupi
ditates potiōis & cōmestionis ac coit⁹. Et ex sectis culturam
idolorū & eos in quib⁹ maxime exercent̄ comestiōes atq; pota
tiones. Et dixerūt quidā ꝙ significat anchas & spinam dorsi &
sperma. Et alii dixerūt ꝙ habet significare pīguedinē & carnes
& renes & uuluā matricē uentrē pectinē & umbilicū. Et habet
ex colorib⁹ albedines: & ex saporib⁹ unctuosū. Et quātitas or/
bis ei⁹. 7. graduū. Et habet ex dieb⁹ diē Veneris: & ex noctib⁹
noctē martis. Et anni fridarie ei⁹ sūt. 8. Et anni ei⁹ maiores. 82.
maximi. 151. & medii. 45. minores uero. 8. Fortitudo ei⁹ in pla
gis circuli est in dextra orientis. Et dixit mesceala ꝙ signat de
figuris hominū hoiem albū trahentē ad nigredinē pulchri cor
poris & capilloꝝ: faciē habentē rotundā: & paruā hn̄tē maxillā

pulchros oculos & eius nigredo oculorũ est plus q̃ȝ oportet. Et dixit dorothius signat hoiem pulchrã faciẽ habentẽ pulchros oculos & multos capillos & plus albũ confectũ rubore crassum ostendentẽ beniuolentiã. Et habet ex ptib⁹ partẽ desiderii: & significat amicitiã & ludũ & dilectionẽ & patientiã & cõiũctiones masculorũ. Et habet ex partib⁹ mũdi albiget & aliemen & terras arabum.

Mercurius cõmixtus masculin⁹ diurn⁹ inclinat̃ p naturã suam ad eũ cui complectit̃ ex planetis & ex signis: & est significator fratrũ minorũ: & significat seruos & dilectionẽ cõcubinaꝝ: signat etiã deitatẽ & oracula ,pphetaꝝ & credulitatẽ et opus et honorem uel orationẽ. Qui si in natura sua fuerit & null⁹ planeta ei cõplectit̃ significat res terreas & rerũ augmentationẽ crescẽdo: & ex ętate iuuentutẽ: & ,pfectũ in ea: et ex opib⁹ opera quę generant cognitionẽ prędicationẽ & rhetoricã et negociationes et extimationẽ & geometriã: et dispositionẽ rei & philosophiã et auguria et ,puerbia et scripturã: et uersificandi scientiã et op⁹ numeri maxime. Cui si complectit̃ saturn⁹ significat ex ope numeri opus mensurę terrarũ et hereditatũ et numerũ edificiorũ atq; telarũ. Si Iupiter signat numerũ psallendi et numerũ librorũ diuinorũ. Si mars significat numerũ q fit in donatiuis exercituũ et pugnantiũ et numerũ pcussionũ flagellorũ atq; clauarũ. Si sol signat pręesse numero regũ et subst̃atię domorũ: Si Ven⁹ signat numerũ chordarũ lignorũ seu cythararũ numerũ sonorũ atq; fistularũ. Si luna signat numerũ ferculoꝝ q̃ fiũt ad comestiones itinerantiũ extra domũ. Et signat de infirmitatib⁹ infirmitate a spũales aię. i. cogitatiões horribiles: et inquietudinẽ mentis atq; dubitatiões et cętera sĩlia. Significat etiã animi qualitatem et cętera sĩlia ſm cõplexionẽ suã et cõiunctionẽ: cũ fuerit fortunat⁹ erũt bonitates ſm genus fortunę q̃ facit eũ fortunatũ: et ſm locũ in quo fuerit fortunat⁹ mercurius: et cũ fuerit malus

erũt iniquitates ẜm malũ qđ eũ facit malũ:& ẜm locũ in quo fa/
ctus eſt malus. Et ſignificat ex ſectis culturã unitatis & horum
ſiliã:& hoc ſecreto cũ hypocriſia & ſimulatione. Et dixerũt qui
dã ꝙ ſignificat femora umbilicũ & pectinẽ & crura neruos atqꝫ
uenas & ex colorib⁹ habet omnẽ colorẽ cõmixtũ atqꝫ uariatũ:
& aleꝫ meniũ qui eſt color floris lilii agreſtis:& ex ſaporib⁹ace/
toſum. Et quãtitas orbis eius eſt.7.graduũ:&habet ex dieb⁹diẽ
mercurii:& ex noctibus noctẽ diei dñicę. Anni fridarie ei⁹ſũt
13.& anni ei⁹maiores.76. maximi.460.medii.48.minores uero
20.fortitudo ei⁹in plagis circuli eſt in ſeptẽtrione. Et dixerunt
quidã mercurius a medio retrogradatiõis eius uſqꝫ ad ſtationẽ
ſecundã ſignificat pueritiã: & a ſtatiõe ſecũda uſqꝫ ad cõiunctio
nem ſolis iuuẽtutẽ: & a cõiunctiõe ſolis uſqꝫ ad ſtationẽ primã
mediã ętatẽ:& a ſtatione ſua prima uſqꝫ ad medium retrograda
tionis ſignificat ſenectutẽ & cõtrarietatẽ:& in cõiunctione ſua
p directionẽ uſqꝫ ad ſtationẽ primã ſignificat dilectionẽ &ami/
citiã & amoris imitationẽ:& ex ſtatione ſua ſecũda ad cõiũctio
nem iens ſignificat inquiſitionẽ dilectiõis & cõcordiã:& a ſta/
tione ſua prima iens iterũ ad retrogradationẽ ſignificat inquiſi
tionẽ contrarietatis & diſſimilatiõis tarditatẽ & uerecundiam
paruã & occupationẽ & ſtuporẽ in rebus: & in medio retrogra
datioins ſignificat celeritatẽ temperatã ꝓpter ingenii debilita/
tem.& apud ſtationẽ ſecundã ſignificat ſtuporẽ & occupationẽ
ingenii & tarditatẽ & egreſſus ab hac celeritatẽ & apertionem
ingeniorũ: & cõiunctione ſua ſoli p directionẽ ſignificat celeri
tatem expanſionẽ ingeniorũ & latitudinẽ uel augmentationẽ
eorũ.Siliter Veneri accidit in his locis & planetis altiorib⁹. Et
dixit meſceala mercurius ſignificat ex figuris hoĩem nõ multũ
albũ neqꝫ nigrũ habentẽ colorẽ :frontẽ habentẽ eleuatã & lon/
gam:in facie longitudinẽ & naſum longũ:rarã habentẽ barbam
ĩ maxillis & oculos pulchros nõ ex toto nigros:longos quoqꝫ
habentẽ digitos.Et ex partib⁹habet partẽ negociationis: & ſi/

gnificat timorē & infestationē & bellum &inimicitias & sedu/ ctiones & cōtrarietates: significat quoq̧ pfectum magisterium & subtilitatē in opere & inquisitione:& in cęteris quę fiunt in hominib⁹ex actis & contentionib⁹.Et ex terris habet adelech alcuidem & maxime in meridie:& terras indorū.

Vna fortūa feminina nocturna operat̃ frigiditatē & humiditatē:& est significatrix matrum:si fuerit natiuitas nocturna & est in ea falsa temperatū & si gnificat ętatem puerilē & initiū crescendi. Et ex opibus habet legatiōes & mandata: & opera aqua rum atq̧ terrarū ꝭm quantitatē fortunii uel infortunii uel mali ꝙ si fuerit bona significat bonum & econuerso. Significat etiā principatū si pręfuerit uel fuerit domina aliquib⁹rebus ad regē pertinentibus si fuerit fortunata a sole in bono aspectu & ī bo/ no loco. Et de substantia significat argentum & terrę cultum si habuerit autoriteatem in quarta & ex fide religionem.Et ex infirmitatibus epilensiā paralisim guttā caducā & uultus torsio nem enodationē membrorū & cōmotionem:& quicquid fue/ rit in similitudine frigoris & humiditatis.Et qualitatem animi ꝭm coniunctionē suam cum planetis. Cui si complectit̃ for / tuna:& fuerit fortuna ipsa Venus significat curialitatem & be/ nignitatem: & animi suauitatem:& morum honestatē: & mo/ tus celeritatem: & diuinum obsequiū. Si fuerit Iupiter signifi/ cat honestatem cautelam & societatem & benignitatem & uitę pulchritudinē.Et si complexa fuerit malis & fuerit mars signi/ ficat studium susurrationis inter homines & usum ī talibus. Si Saturnus odium simulationē ac inuidiam.Si fuerit sol ab aspe/ ctu laudabili significat dispositionem regalē.Et si fuerit Mercu rius significat rhetoricā id est facundiā & bonitatem linguę & scripturam.Et dixerunt quidā ꝙ significat cogitationem & no uitatem animi & debilitatē sensus & grauitatem linguę:& mu/ lieres honestas:& nutritiones paruulorū:& matres &materte/

ras.& pręparatiões ciborũ.Et dixerunt alii ꝙ significat cerebrũ ꝓprie & pulmonē. Et ex coloribus habet croceũ:& ex sapori/ bus salsum.Et quantitas orbis eius est.12.graduũ. Et significat ex uiris oculũ sinistrũ:& ex mulieribus dextrum.Et ex diebus habet diē lunę: & ex noctibus noctem ueneris. Anni fridarie eius sunt nouē.maiores autem.108.maximi.520.& medii.66.& dimidium.& ſm quosdam.39.& dimidium: minores uero.25. Et fortitudo eius ex plagis circuli in dextra occidentis. Et di/ xit Messeala ꝙ significat de figuris hominũ hominē album cō fectum rubore iunctis superciliis: beniuolũ habentem oculos nō ex toto nigros:faciem rotundã pulchram staturam:& in fa/ cie eius signum. Et ex terris habet arcoch & timanã & aldeilã Et quidam dixerũt ꝙ significat pueritiam ab initio mensis usqꝫ ad.7.dies.&a.7.diebus usqꝫ ad.14.dies iuuentutem:& signifcat ętatem pfectionis.i.medię ętatis usqꝫ ad.21.dies & noctes:& se nectutem usqꝫ ad coniunctionē id est usqꝫ in finē mensis quan/ do cõiungit soli. Et cum fuerit sub radiis solis significat secreta & res occultas.& similiter omnis planeta: & in initio mēsis qñ crescit significat omne qd faciendũ est: & ĩ impletiõe sua quod destruendũ est quia decrescit:& ĩ initio mensis ipsa & sol signi/ ficat accusatores:& in fine mensis accusatos: & significat in ini tio mensis lucrũ & continentiã:in fine mensis stipendia & dis/ persiones: & significat in oppositione contrarietatem.& in ini tio mutationis ad oppositionem.i. cum fuerint inter eã & op/ positionē.15.gradus significat initiũ contrarietatis & eius cau/ sam: & cum separata fuerit ab oppositione significat causas ex/ ceptionis a contrarietate. & in exitu suo de subradiis Solis si/ gnificat exitũ ab occultatione & his similia. & in introitu sub radiis significat aptationem ad occultandum: & hora diuisio/ nis a Sole significat aptationem exitus sui ab occultatione: & hora exitus sui de subradiis significat apparitionem & aduen/ tum ab absentia. & dum fuerit ĩ quarto aspectu Solis significat

diminutionē rei seu descensionē ab alto in infimū. Similiter in quarto aspectu secūdo sed in q̃rto aspectu primo significat apparitionē rerū & lucrū & augmentū cōtinentię & in q̃rto aspectu solis secūdo significat horū opposita. Et dixerūt quidā ꝙ luna a cōiunctione quidē usq; ad dimidiū luminis sui primū erit natura eiꝰ humida & a medietate luminis sui usq; ad impletionē erit natura eiꝰ calor. & ab impletione usq; ad dimidiū sui luminis secundū erit natura eiꝰ siccitas: & a dimidio luminis sui secūdi usq; ad cōiunctionē erit natura eiꝰ frigus. Reliqui uero planetę ab ortu suo usq; ad stationē suā primā in natura humiditatis erunt & significāt pueritiā: & a statione sua prima usq; ad oppositionē solis erit natura eorū calor & significat iuuentutē: & ab hoc loco usq; ad stationē secundā erit natura eorū siccitas & significat ꝑfectā ętatē: & a statione sua secūda usq; ad occultationē suā primā erit natura eorū frigus: & significat senectutē frigidā. Et dixerūt quidā ꝙ sol significat spiritū. i. aīam uitalē: Luna cogitationē & sensū. Saturnus merorē & tristiciā uilitatē & malū. Iupiter sapientiā & rationē. Mars irā furiā & celeritatē. Venus ludū & gaudiū. Mercuriꝰ rōnalitatē seu dialecticā & disciplinā. Et q̃a diximus in hoc capl'o de significatiōe planetarū dū cōplectunt̄ alteri planetę. Similiter etiā est considerandū in cęteris rebus q̃ significant planetę.

DE ordine uero planetarū seu principatu eorū in cōceptione puerorū: & q̃ꝫdiu fuerint in uentre matris Sciendū est ꝙ primus mensis ab hora. s. cōceptiōis est Saturni. secūdus Iouis. tertiꝰ martis. q̃rtus solis. quintꝰ Veneris. sextus mercurii. septimꝰ lunę. octauus saturni: & iō nō uiuit qui nascit̄ in octauo mense: eo ꝙ sub potestate saturni nascit̄. & nonus Iouis. Principatus quoq; siue ordinatio planetarū ī uita hūana. i. qualit̄ disponāt uitā nati ita diuidit̄. Luna incipit ab ingressu nati. i. a natiuitate pueri. & disponit ꝯm quantitatē annorū nutritiuorū q̃ sunt quattuor anni. Deinde mercurius post decē. deinde Venus octo. postea sol. 19.

postea mars quindecim. postea Iupiter duodecim. deinde satur
nus usq̧ in finē uitę. De natura capitis draconis & caudę.

Aput draconis est masculinus. Siliter etiā est for/
tuna & natura eius est cōposita ex natura Iouis &
Veneris & hoc significat regnū & fortunā atq̧ sub
stantiā. Et dixerūt quidā ꝙ natura eius est augmē/
tatio: quia cū fuerit cū fortuna auget fortunā eorū
& cū fuerit cū malis auget malitiā eoꝝ: & āni fridarie ei9 sūt tres
Cauda uero eius est mala & natura ei9 est cōposita ex natura
saturni & martis: & significat deiectionē & casum atq̧ pauptatē
Et dixerūt quidā ꝙ natura eius significat diminutionē ꝙ cum
fuerit cū fortunis diminuit fortunā eorū & cū fuerit cum malis
diminuit maliciā eorū: ideoq̧ dictū est caput: est fortuna cū est
cum fortunis: & malū cum malis: & cauda mala cū bonis & bo/
na cum malis: & anni eius fridarie eius sunt duo.

De horis diei & noctis quorū sunt planetarū.

I fuerit aliqua dies uel nox alicui9 planetarum erit
prima hora ipsi9 planetę & secūda hora alterius pla
netę qui ei succedit: cęterorūq̧ ſm ordinē circulo/
rū pari ratione est successio: uerbi gratia die uene/
ris cui9 est & dies: prima hora est ipsi9 ueneris. secū
da mercurii. tertia lunę. q̄rta saturni. quinta Iouis. sexta martis.
septima solis. octaua iterū ueneris. nona mercurii. decima lunę.
undecima Saturni. dnodecima Iouis. ecce habes. 12. horas diei
inęq̄les. Itē de horis noctis. Prima hora sequētis noctis est mar
tis cui9 est & tota nox. secūda solis. tertia ueneris. q̄rta mercurii.
quinta lunę. sexta saturni. septima Iouis. octaua iterū martis. no
na solis. decima ueneris. undecima mercurii. duodecima lunę.
& sic habes etiā. 12. horas noctis inęquales. Et incipit dies sab/
bati postea cui9 prima hora ē saturni: & ipsi9 est tota dies sic per
ordinē numarando īuenies horas dierū & noctiū & diuisiones
earū sup planetas singulos si deus uoluerit.

De horis mas. & femi.

Dicũt & horę eẽ masculinę & femininę: q̃a hora pri/ma uniuscuiusq; diei & noctis est masculina. secunda feminina. tertia mas. quarta femi. sicq; succedũt p ordinẽ una. s. femi. alia mas. usq; i finẽ diei & noct.

DIFFERENTIA TERTIA IN HIS QVE ACCIDVNT planetis septẽ in semetipsis & qd accidat eis abinuicẽ.

Et quia iã annuẽte deo iam pegimus esse planetarũ in semetipsis: & quid significẽt: psequamur narrãdo quid eis accidat in semetipsis & abinuicẽ id est a quibusdã erga quosdam.

Significatio planetarũ in se/metipsis ẽ ut sit planeta ascẽdens ĩ circulo augis suę mi/nor lumine & magnitudine atq; cursu idest cũ fuerit inter ipsum & suam augem minus. 90. gradibus ante uel retro: si autẽ fuerint inter ipsum & augẽ. 90. gradus ęquales erit ęqualis in lumine & magnitudĩe atq; cursu. si uero fuerit extra hęc duo loca i. plus. 90. erit descendẽs de circulo augis & appa/rebit maior lumine & magnitudine ac cursu uelocior: & si fue/rit portio eius ęquata minus. 180. gra. erit augẽs numerum & si fuerit plus erit minuẽs numerũ: & si fuerit portio ei9 ęquata ex 180. gra. uel. 360. erit nec augẽs nec minuens: & si addat̃ ęquatio ęquata sup mediũ cursum dicit̃ augens cursum uel numerũ: & si minuit̃ eius ęquatio dicit̃ minuẽs numerũ. Et q̃n aliqs planeta/rũ altiorũ. 3. uadit plus medio cursu suo dicit̃ augere cursũ: & si minus uadit dicit̃ minuere cursũ: & si uadit tm̃ dicit̃ cursu ęqualis: & q̃n aliquis planetarũ inferiorũ uadit plus medio cursu so/lis erit augens cursum. q̃n uadit minus dicit̃ minuẽs cursum: & q̃n uadit tm̃ erit cursu ęqualis. Luminariũ autẽ esse in cursu ẽ si/cut esse triũ altiorũ planetarũ. Fit quoq; planeta septẽtrionalis

cũ transierit gẽzabar suũ.i.cũ transierit p uiam solis iens a meri/
die in septentrionẽ ille transit⁹.i.illa abscisio circulorũ dicit̃ gẽ/
zabar.cũ ergo planeta trãsierit ipsã abscisionẽ & fuerit inter pla/
netam & ipsã abscisionẽ minus.90.gra.erit planeta septẽtriona/
lis ascendens.& cũ fuerit a.90.usq ad.180.erit septẽtrionalis de
scendens: & cũ transierint hũc numerũ.i. cũ habuerit plus iens
ad.270.erit meridianus descendẽs:& cũ transierint hũc nume/
rũ iens ad.360.erit meridian⁹ ascendẽs. hoc est esse planetarũ in
semetipsis.

De esse autẽ planetarũ ab inuicẽ tractem⁹.s. qd acci/
dat.5.planetis erga luminaria:& dicem⁹ ex hoc qđ
dixit Ptolemeus de almugea hoc est de uisione ĩ/
uicẽ faciei ad faciẽ.hoc est cũ fuerit inter planetã &
solẽ dũ fuerit planeta occidẽtalis.i.dũ seqt̃ solẽ tantũ quantũ est
inter domũ illi⁹ planetẹ & domũ solis de signis:aut cũ fuerit int̃
ipsũ planetã & lunã cũ fuerit oriẽtalis a luna.i. dũ succedit luna
tantũ quantũ ẽ int̃ domũ planetẹ & domũ lunẹ ex signis.i. cum
fuerit planeta tm̃ distãs a sole post quantũ distat dom⁹ ei⁹ a do/
mo solis.siliter de luna dicit̃: qa cũ planeta successerit soli & fue
rit a sole saturn⁹.s.in.6.signo.& Iupiter in.5.mars in.4.uenus in
3.mercuri⁹ in.2.tũc dicit̃ esse ĩ almugea solis.Siliter cũ fuerit int̃
unũquẽq planetã & lunã succedentẽ hic numer⁹ signorũ uniuſ
cuiusq planetẹ dicit̃ esse in almugea lunẹ.

De ductoria.i.securitate planetẹ.

EX hoc ductoria planetẹ.i. ut sit planeta ĩ suo haiz.i.ĩ p/
te sibi ꝓpria & aliquo anguloꝝ ascẽdẽtis: & aliqđ lumi
nariũ: siliter ĩ loco sibi cõsili in q̃drante uidelicet ĩ alio
angulo.ita ꝙ sit planeta ĩ die orientalis a sole:in nocte occiden
talis a luna & oĩs planeta dicit̃ esse in sua ductoria ẜm quosdam
cũ fuerit int̃ planetã orientalẽ & solẽ.60.gra. Et oĩs planeta ex
quo tegit̃ a radiis solis donec appareat de subradiis uocat̃ cõbu
stus:& dũ incipit intrare radios dicit̃ incepisse cõburi:& dũ ab/
scondit̃ sub radiis & fuerit ꝓpe solem p.12.gra. dicit̃ oppressus

& cū fuerit cū ſole in uno gradu:fuerintq̧ inter eos.16.minuta: uel infra & latitudo ei9ſiliter uocaᷣ unitus: & cū tranſierit eandem unionē petēs exitū donec uideaᷣ uocaᷣ euaſus. Et ex quo apparēt tres altiores de ſubradiis & īcipiūt oriri.i. apparere mane ante ſolē:hoc eſt cū fuerint ꝓpinquiores circulo hemiſperii orientalis donec ueniāt ad oppoſitionē uocanᷣ oriētales dextri & ex quo tranſierint oppoſitionē donec cōiunganᷣ iterum ſoli uocanᷣ occidentalis ſiniſtri. Venus uero & Mercuri9ex quo ſeparaᷣ aliqs eorū a gradib9 ſolis in medio retrogradatiōis ſuę & apparēt donec comburanᷣ a ſole in ſua directione uocantur orientales & ex quo ſepanᷣ a ſole in medio directionis ſuę donec iterū cōburanᷣ in retrogradatiōe ſua uocanᷣ occidentales:& cū fuerint in ortu ſuo.i.cum fuerint orientales uocantur dextri.& dicunᷣ eſſe maſculini & occiduo ſuo.i.cū fuerint occidentales uocanᷣ ſiniſtri:& dicunᷣ eſſe feminei:& tūc ſiūt fortiores. Tres uero altiores poſtq̄ȝ exeūt de ſubradiis ſolis uocanᷣ orientales & dicunᷣ augmētari in fortitudine uſq̧ ad.30.grad9 a ſole &uocanᷣ poſt hoc uſq̧ ad.30.gradus alios orientales fortes uel fortiores: & cū tranſierint ſolem.60.gra.uocanᷣ planetę orientales eūtes ad debilitatē donec ueniant ad retrogradationem tūc noīanᷣ orientales retrogradi donec ſint & ueniāt ī oppoſitione:& poſt hoc erūt occidentales retrogradi cum tranſierint oppoſitionē donec ꝑueniant ad directionē: deinde a directioue uſq̧ ad.60.gra.poſt directionē donec ſit longitudo eorū a ſole.30.graduū dicunᷣ occidentales fortes deinde a longitudine.60.graduū poſt directionē dicunᷣ occidentales euntes ad debilitatē: deinde fiūt occidentales debiles donec intrent ſub radiis ſolis. Inferiores quoq̧ ex quo ſeparanᷣ a ſole & ipſi retrogradi uocanᷣ orientales debiles: ſicq̧ eſſe nō deſiſtūt donec ueniant ad directionem ſuā & tūc fiūt orientales fortes: donec longitudo eorū ſit a ſole ſicut longitudo ſolis ab eis fuit dū cepiſſent debilitari euntes ad retrogradationē: deinde fiūt oriē/

tales debiles donec ſupponanť radiis ſolis poſt hoc ſunt cõiun cti: deinde combuſti euntes ad apparitionē donec uideanť: & ex quo ſeparanť a ſole in directione uſq; ad.60.graduſ ſunt for/ tiores.& a.60.uſq; ad horam ſuę retrogradationis erũt occiden tales fortes & donec fuerint cũ ſole erunt debiles:& planeta cũ exierit de ſubradiis ſolis:& nulli planetę iunctus fuerit dicitur ꝙ ſit in lumine ſuo:hoc eſt eſſe planctarũ cum luminarib⁹.

De his quę accidũt planetis ad ſeinuicem.

ESſe autē illorũ erga ſeinuicē hoc eſt idem ꝙ cõiun ctio.i.cũ fuerint duo planetę in duob⁹ ſignis aſpi/ cientibus ſe & fuerit leuior in ſigno ſuo min⁹gra/ dibus q̃ fuerit ponderoſior in ſigno ſuo:fuerintq; inter eos.6.gra.uel infra:tunc dicitť ꝙ leuior eat ad coniunctionē ponderoſioris:& cũ gradus eorũ fuerint ęquales ꝑficitur coniũctio eorũ:& cum tranſierit eũ erit ab eo ſeparatus coniũctio hęc dicitť coniũctio longitudinis. Cõiunctio uero latitudinis eſt ut duo planetę iunganť per latitudinē. Et ſi fue/ rit applicatio coniunctionis oportet ut ſit latitudo eorũ ęqua/ lis in una parte : & ſi fuerit coniũctio ex oppoſitiõe oportet ut ſint latitudines eorũ ęquales : ita ut latitudo unius ſit aſcendēs in ſeptētrione: & alterius deſcendēs in ſeptentrione uel unius aſcendens in meridie: & alterius deſcendens in meridie: aut ſi fuerit applicatio ex aliquo aliorũ aſpectu: hoc eſt ꝙ ſit latitudo uni⁹ſeptētrionalis aſcendens:& alteri⁹ meridiana deſcendēs & ecõuerſo in meridie:& hęc eſt applicatio latitudinis q̃ dicta eſt

Et cũ ſeparatť unus planeta ab alio & nulli planetarũ iungitť q̃ diu in eodem ſigno fuerit dicitť curſu uacuus. Et cũ fuerit pla neta in aliquo ſigno : & aliquis planeta nõ aſpexerit hoc ſignũ alter planeta q̃diu in eodem fuerit dicitur feralis uel agreſtis.

Et cum ſeparatť planeta leuis a planeta ponderoſiori & iũctus fuerit alteri.tranſfert naturã primi ad ſecundũ. Tranſferr etiam planeta naturam alio modo : hoc eſt ut planeta leuis iũgatť pla/

netę ponderosiori se: & ipse ponderosior iterum alteri se pon/
derosiori: tunc melius transfert naturā leuioris ad ponderosio
rem. Si autē nō iungit̃ unus istorū alteri: & iungit̃ uterq̃ alte
ri: tunc si aspexerit ille terti⁹ planeta aliquē locorū circuli red/
dit lumen eorū ad locū ipsum. & hoc uocat̃ redditus luminis.
Iterū si un⁹ planeta nō iungit̃ alteri: sed alter planeta tertius in
utrosq̃ transtulit lumen tūc hęc coniunctio dicit̃ etiā redditus
luminis. Sequit̃ ꝓhibitio & fit duobus modis. Vno.s.ex cō/
iunctione hoc cū fuerint tres planetę in uno signo sed in diuer
sis gradib⁹: & fuerit ponderosior plus gradib⁹ tūc ille qui ē me/
dius ꝓhibet priorē illū.s.qui est minus gradibus ne iungat̃ pon
derosiori donec ꝑtranseat eum. Secūdo modo ut duo planetę
sint in uno signo: & leuior iungat̃ ponderosiori: alter quoq̃ iū/
gatur eidem ponderosiori ꝑ aspectū: ille ergo q̄ est cū eo in uno
signo aspicientē ꝓhibet a ponderosioris cōiunctione: si fuerint
tn̄ gradus illius qui iungit̃: & ipsius qui aspicit ęquales.i. unius
numeri. Si uero ille qui aspicit fuerit ꝓpior gradui ponderosio
ris erit cōiunctio aspicientis. Et si cōiungit̃ planeta dn̄o illi⁹
signi in quo fuerit: uel domino exaltationis seu domino cęte/
rarū dignitatū in quibus fuerit: dicit̃ pulsare idest mittere natu
ram illi⁹ planetę dn̄i.s.eiusdē dignitatis ad eū. Et si fuerit pla/
neta in aliqua dignitatum suarū & fuerit iunctus alii planetę q̄
habeat etiam partem dignitatis in eodem loco mittit ei etiam
utrāq̃ naturam suā.s.& illius cui iungit̃: & hęc missio omnis uo
catur alcobol.i.receptio.

NVnc sequit̃ redditus.i.qn̄ iungit̃ planeta alicui pla
netę qui comburit̃.i. qui fuerit sub radiis solis uel
fuerit retrogradus redditq̃ ei uirtutē ꝓpter debili
tatē suā quā nō ualet retinere tūc si fuerint utriq̃
planetę in angulo uł succedentib⁹ angulorum erit
redditus cum ꝓficuo. similiter si fuerit qui coniungit̃ ei tantum
in angulo & ille cuic oniungit̃ receperit eum. Si autē fuerit pla

2 2

neta qui iungit̃ cadens ab angulo & ille cui coniungit̃ in angu/
lo uel in ſequenti angulorum aut ſi utriq; fuerint cadentes erit
redditus cum detrimento.

Nde ſequit̃ almenez.i.refrenatio quę fit qñ plane/
ta uult cõiungi alteri:ſed anteq̃z iungat̃ accidit re/
trogradatio & ſic deſtruit̃ eius cõiunctio. Hanc
ſequit̃ alichorad.i. cõtrarietas accidẽs: hęc fit cum
aliquis planeta leuis fuerit multorũ graduũ ĩ ſigno
& alter illo ponderoſior minus gradibꝰ:tertiꝰ quoq; leuior pri
mo uolens coniũgi ponderoſiori ſed anteq̃z ei coniungatur fit
retrogradus ille leuior qui habet plures gradus & iungit̃ & ap/
plicat̃ illi ponderoſo. & tranſiens illũ iungit̃ etiã alteri planetę
leuiori.& ſic deſtruit̃ coniũctio illius prioris cũ ponderoſo.

Equitur alfazis.i.fruſtratio. hęc quoq; fit cũ aliquis
planeta petit coniunctionem alterius planetę. ſed
anteq̃z pueniat ad eum mutat̃ iſte in aliud ſignum
& erit aliquis planeta in paucis gradibus aſpiciens
ipſum ſignũ & erunt radii eius in initio ſigni.Cũq;
exierit ſequens planeta de primo ſigno iungit̃ iſti aſpicienti &
annullat̃ coniũctio quam habebat cũ illo.ſ.cum primo.

Inc ſequitur abſciſio luminis hoc eſt quando aliq̃s
planeta petit coniunctionẽ alterius & fuerit in ſe/
cundo ſigno a ſigno illius cui iungit̃ alter planeta.
ſed anteq̃z iungat̃ ei prius fit ille qui eſt in ſecundo
ſign o retrogradu s.coniungit̃q; ei & abſcindit lu/
men ſuũ a planeta qui uolebat cõiungi ei:ſimiliter ſi fuerit pla/
neta iens ad cõiunctionẽ alterius planetę & ipſe alter planeta
cui uult iungi petat coniũctionem alterius planetę ſe pondero
ſioris:ſed anteq̃z pueniat leuis ad gradus ponderoſioris iungit̃
ipſe ponderoſus alteri ſeipſo ponderoſiori:& abſcindit lumen
illius a planeta primo leuiori.

De locis fortunatis & malis

Vnt quoqꝫ his planetis loca in quib⁹ cõfortant̃ & in quib⁹ debilitant̃: & loca in quib⁹ fiũt fortunę: & loca in quib⁹ fiũt mali. Sed loca in quib⁹ fiũt fortunę sũt hęc. ut. s. sint in aspectib⁹ bonorũ. i. in aliquo aspectu utili. s. sextili: aut ĩ trino aspectu qui a quibusdã ita nomiat̃ exagona radiatio quoqꝫ ac trigona: & ut sint mali cadentes ab eis. sintqꝫ sepati ab infortuna & iũcti fortunę: aut sint obsessi a fortunis uel radiis eoꝝ. i. ut sint inter duas fortunas uel inter radios fortunarũ. Hęc est enĩ obsessio ut habeat planeta fortunã uel radios ei⁹ ante se & aliã fortunã uel ei⁹ radios post se. Et quidã uocãt hoc alitifert. i. ueneratio: aut sint uniti cũ sole in uno gra. aut sint ĩ aspectu ei⁹ sextili: siue trino uł consili aspectu lunę & luna tũc sit fortunata: & ut cursu sint ueloces aucti lumine & numero: aut sint ĩ dignitatib⁹ suis uel in suo haiz. i. ĩ sua silitudine ut sit uidelicet planeta masculin⁹ in signo masculino: & feminin⁹ ĩ signo feminĩo & diurn⁹ in die sup terrã: & in nocte sub terra nocturn⁹ in nocte sup terrã: & in die sub terra & reliqua & ut sint in signis ĩ quib⁹ habuerint dignitates seu potestates suas: uel in gaudiis suis uel ĩ gradib⁹ lucidis recepti: & ex fortitudine eorũ est ut sint ascendẽtes in septentrione: aut sint septẽtrionales: uel sint ascendẽtes in circulo augis suę aut in statione secũda hoc est qñ fuerint in statiõe ubi dirigant̃ a retrogradatiõe aut sint exeuntes de subradiis solis: aut sint in angulo uel in sequenti ei⁹: aut sint tres altiores orientales a sole: ꝙ si eũ aspexerĩt sextili aut trino aspectu erit illis hoc angumentũ fortitudinis: aut fuerint ĩ quartis masculinis & sol cũ fuerit in illis quartis masculinis aut in signis masculinis erit fortis etiã nisi sit in libra: quia ibi cadit. Et ex fortitudĩe triũ inferioꝝ est ut sint occidentales a sole: aut in quartis femininis & ex fortitudine lunę ut sit in nocte sup terrã & in die sub terra in loco feminino uel in signo feminino: & cũ fuerit in exaltatione solis

De infortunio planetarũ.

Ex infortunio uero planetarũ & destructiōe eorũ est ut sint in cōiunctiōe malorũ aut in oppositione eorũ uel in eorũ tetragona aut trigona aut exagona radiatione: aut si fuerit inter eos & corpus mali uel radios eius minus termino planetę: aut fuerint in terminis malorũ aut domibus eorũ: aut sint mali eleuati sup eos a. 10. uel. 11. a locis eorũ: & multo deterius si nō receperint eos. Aut fuerint in cōiunctione solis uel oppositione eius uel in tetragona radiatiōe: aut fuerint in capitibꝰ suorũ gēzabar aut cũ caudis suis aut cũ capite draconis uel cauda sintq̨ inť eos & inť aliquē istoꝝ. s. locoꝝ. 22. gradꝰ uel infra: & maxime si fuerit luna in aliquo eorũ: siliter & sol tũc magis impediť ab eis. i. a capite uel cauda cũ fuerint inter ipsũ & unũ eorũ etiã. 4. gra. añ uel retro. aut fuerint planetę obsessi inter duos malos: hoc est ut sit planeta in signo aliquo & cũ eo malus uel radii eiꝰ ante se: & malus uel radiĩ eiꝰ post se: aut sepeť a malo p cōiunctionē uel p aspectum: & iungať tali modo alteri malo: aut fuerit malus uľ radii eius in signo q̄ꝺ est ante eũ. i. in secũdo ab eo & in signo q̄ꝺ est post eũ. i. in. 12. ab eo fuerit alter malꝰ uel radii eiꝰ. Similiter diciť de signis q̄ sint obsessa. Qꝺ si aspexerit fortuna uel sol eũdē planetã obsessum uel signũ obsessum a trino uľ a sextili aspectu fueritq̨ inter eũ & coniũctionē minus septē gradibꝰ soluiť ipsa malicia uel obsessio. Et ex hoc ut sit planeta retrogradus uel sub radiis solis combustꝰ: aut cadēs ab ascendēte: aut ex debilitate eorũ ut sint tardi cursu aut in statione prima hoc est qñ stant ut retrogradi fiant. aut sint in gradibus tenebrosis. aut sint masculini. ĩ signis femininis & gradibꝰ femininis ĩ die sub terra & ĩ nocte sup terrã. aut sint feminini ĩ signis masculinis & in gradibus masculinis ĩ nocte sub terra & in die sup terrã. aut sint in oppositione dignitatũ suarũ seu potestatũ: aut descendētes in meridie uel meridiani aut cadentes ab angulis uel a succedentibꝰ angulorũ. aut in domibꝰ cadentibus aut sint in uia cōbusta quę est medietas ultima librę & pri/

ma medietas scorpionis: aut iūgant̃ planetę retrogrado uel im/
pedito seu cadenti aut non sint recepti. Aut sint tres altiores a
sole occidentales. aut in quartis femininis. & debilitas solis est
ut sit in signis femininis aut in quartis femininis nisi sit in do/
mo nona: & debilitas triū inferiorū est ut sint orientales aut in
quartis masculinis.

De amicitia & odio planetarū.

T dicit̃ in planetis ꝙ sint quidā eorū se iuuicē dili/
gentes & odientes: nā de diligentibꝰ quidam anti
quorū dixerūt ꝙ Iupiter diligit oēs planetas & sit
amicus eorū & ipsi illiꝰ pręter martē. Veneris ami/
ci sunt oēs planetę & oēs diligunt eū pręter satur/
num. Saturni autē amici sunt Iupiter sol & luna & inimici eius
mars & uenus & ipsa plus habet cū odio. Et amica martis ē Ve/
nus & cęteri planetę odio habent eū & plus Iupiter & sol. So/
lis uero amici sūt Iupiter & Venus: & inimici mars mercuriꝰ &
luna. Mercurii amici sūt Iupiter Venus & saturnus tm̄ & inimi
ci eius sūt sol & luna & mars. Lunę autē amici sūt Iupiter & ue/
nus & saturnus: & inimici mars & mercurius. Capitis draconis
amici sūt Iupiter & uenus & inimici saturnꝰ & mars. Caudę ue/
ro amici saturnus & mars: inimici sol & luna Iupiter & Venus.
Et sūt alię species inimicitię cū fuerint duo planetę habētes do
mos suas oppositas ut mars & Venus & cū cōiūgunt̃ dicit̃ aper/
tio portarū. Tertia quoqꝫ spēs inimicitię est ut sint duorū plane
tarū exaltationes oppositę. Fortior autē planetarū amicitia est
ut cōcordet planeta cū planeta ī natura & in qualitate atqꝫ sub/
stantia & potestate sicut cōcordat mars cū sole quia uterqꝫ con/
cordat in caliditate & siccitate & acuitiōe & celeritate & ē do/
minus exaltationis eiꝰ in qua apparet eius fortitudo: & uti con
cordat luna & Venus in frigore & humiditate. & est dn̄a exal/
tationis eius. Cum autē concordauerūt duo planetę in natura
& substantia ut Iupiter & Venus sunt amici.

DIFFERENTIA QVARTA IN EXPOSITIONE NOMINVM ASTROLOGORVM.

T p̄sequamur nūc expositionē nominū astrologorū. Initiū horū ē Cōiūctio & res significātes destructiones seu mutatiões quę fiunt in hoc sęculo ex cōiunctionib⁹: quarū numerus est sex: maior autē oībus coniunctionib⁹ est cōiunctio saturni & Iouis ī initio arietis & hęc fit ī .960. annis. Secūda autē eorū cōiunctio est in initio uniuscuiusq; triplicitatis & hęc fit in .240. ānis. Iungūť enī in unaquaq; triplicitate duodecies: & fortassis faciūt in unaq̄q; triplicitate .13. coniūctiones: deinde mutať eorū cōiunctio ad triplicitatē q̄ huic succedit. Tertia autē cōiunctio est saturni & martis in initio cancri q̄ fit in oībus .30. ānis. Quarta quoq; est cōiunctio Iouis & saturni ī unoquoq; signo q̄ fit in oīb⁹ .20. annis. Quinta ē descensio luminaris maioris in punctū ęquinoctii uernalis tpis .s. ingressus solis ī capite ariet; q̄ fit in oī anno. Sexta est cōiunctio luminariū & oppositio eorū q̄ fit ī dimidio cuiusq; mensis lunaris. Et qn̄ diciť ascendēs cōiunctiōis diciť uel significať ascendens mūdi .i. signū qđ ascendit hora introitus solis in p̄dictū punctū ęquinoctii uernalis in initio .s. illius anni in quo debet fieri cōiunctio prędicta.

De ānimodar .i. grad⁹ ascendētis natiuitatū inuestigatiōe.

T ex hoc animodar qđ est iuestigatio grad⁹ ascendentis alicuius natiuitatis: & putāt multi astrologorū ꝙ īueniať p eūdē idē grad⁹ ascēdētis natiuitatis alicuius: sed hoc falsum est: & hoc iā patefeci in libro meo quem feci de animodar: sed inuenitur per eundem dignior omnib⁹ gradibus circuli post gradū ascendētis ī eadē hora ꝭm cursū naturalē: & cōcordat multotiens .i.

accidit aliqñ φ inueniať p eũ gradus aſcendẽtis. Cui⁹rei cogni/
tio eſt ut conſidereť gradus cõiunctionis uel gradus p̃uentiõis
q̃ fuerit ante ipſã natiuitatẽ: & ſi fuerit cõiunctio illi natiuitati
ꝓpior uocať ipſa natiuitas coniunctionalis: & ſi fuerit p̃uentio
illi ꝓpior diciť p̃uentionalis. i. in qualicũq; eoꝝ fuerit natiuitas
in cõiunctiõe. ſ. uel p̃uentione eodẽ modo & nomĩe natiuitas
p̃dicta nuncupať: & quia gradus cõiunctiõis eſt idẽ gradus in
quo iunguntť luminaria nulla eſt inquiſitio nec indiget expoſi
tione: in preuentiõe autẽ quia unũqϑq; luminariũ eſt in gradu
ſuo. i. in diuerſis gradib⁹. Neceſſe eſt nobis ſcire quẽ horũ gra/
duũ uelit intelligi gradũ p̃uentiõis: & iã dixit Ptolemęus quia
gradus illi⁹ luminaris qϑ fuerit ſup terrã eſt gradus p̃uentionis
& quidã ſepientũ dixerũt φ ſi euenerit in p̃uentiõe φ unũ lu/
minariũ ſit in gradu orientis & alterũ in gradu occidẽtis: tunc
gradus oriẽtis erit gradus p̃uentiõis. Et dixit Vellius quia gra
dus p̃uentionis eſt gradus in quo fit impletio uolens intelligi
gradũ lunę: ſed q̃a hoc eſt opus Ptolemęi oportet ĩ hoc nos re/
dire ad eius ſententiã. cũ ergo gradus cõiunctiõis uel grad⁹ pre
uentionis certiſſime patuerit cõſtitues gra. aſcendentẽ p exti/
mationẽ horę natiuitatis & quattuor angulos & reliquas do/
mos: deinde aſpicies gra. cõiunctiõis uel gradũ p̃uentiõis quę
fuerit ante natiuitatẽ. & quis planetarũ in eo fuerit dignior uel
fortior in eadẽ hora cõiunctiõis uel p̃uentionis p multitudinẽ
dignitatũ ſeu poteſtatũ. i. cõſiderabiſ q̃s planetaꝝ habeat ma ius
dominiũ in eodẽ loco. Hũc ergo planetã equabis ad horã opi/
natã natiuitatis: deinde aſpicies utrũ ſit gradus illi⁹ planetę in
ſigno in quo eſt ꝓpior gradui. 10. domus aut gradui aſcendẽtis
& cui horũ ꝓpior fuerit facies hunc angulũ ad inſtar grad⁹ ipſi⁹
planetę & eius minuti: & diuides. 12. domus p eũ. dixit Ptole/
męus ſi planetę plures cõuenerint in dominio eiuſdem loci: &
fuerint equales in fortitudine cõſtitues dominũ loci illũ q̃ fue/
rit dñs haiz: φ ſi in hoc etiã cõuenerint cõſtitues eũ q̃ uelocius

debet mutari ab esse suo ad id qd fuerit melius.i.eũ qui uolue/rit exire de aliquo signo in quo fuerit:& intrare aliud ĩ quo ha buerit plures dignitates: uel si fuerint oriẽtales a sole eliges eũ qui soli fuerit ꝓpinquior & nõ fuerit sub radiis.Si uero ĩ angu/lo fuerint ille est eligendus qui gradui eiusdẽ anguli fuerit pro pinquior:& hoc intellige.

ET ex hoc hylech.i.locus uitę in natiuitatib⁹ cuius scientia est ut primo aspicias horã natiuitatis:quę si fuerit in die accipies a sole: qui si fuerit ante gra dum signi ascendẽtis p.5.gradus aut infra: aut fue rit in.10.uel.11. siue masculinũ fuerit ipsũ signũ seu femininũ aptus erit ut sit hylech. Si autẽ fuerit in his tribus lo cis.s.in septima uel octaua uel nona in signo mas.siliter apt⁹ erit ut sit hylech.Si uero fuerit in his trib⁹ locis in signo feminino nõ erit aptus ut sit hylech.Hinc aspicies lunã q̃ si fuerit ĩ ascen/dente uel in secũda uel tertia aut in septima ul' octaua erit apta hylech siue masculinũ siue femininũ fuerit signũ.Et si fuerit an/te gradũ signi ascendentis p.5.gradus uel infra:aut fuerit in.10. uel.11.aut in q̃rta uel q̃nta uel in septima ĩ signo feminino apte tur hylech. Si autẽ fuerit ĩ aliquo istorũ in signo masculino nõ erit apta hylech si fuerit in die natiuitas.Si uero natiuitas fue/rit nocturna incipiam⁹ a luna quę si fuerit in aliquo prędictorũ locorũ:ſm ꝙ p̃diximus erit apta hylech. Si autẽ luna nõ fuerit in eis aspicies post hoc ad solẽ:qui si fuerit ante gra.7.p.5.grad⁹ uel infra:aut si fuerit in.4.uel in.5.erit aptus ut sit hylech siue si gnũ fuerit masculinũ siue femininũ. Si uero fuerit ante ascẽden tem.5.gradib⁹ uel infra:aut in ascendẽte uel ĩ secũdo signo mas. aptabit etiã hylech.Si autẽ fuerit in aliquo istorũ locorũ ĩ signo femi.nõ erit aptus hylech.Qd si luminariũ aliqd nõ fuerit aptũ hylech.Aspice post hoc natiuitatẽ:utrũ sit coniunctionalis aut p̃uentionalis.i. utrũ sit post cõiunctionẽ uel p̃uentionẽ. Qd si fuerit natiuitas cõiunctionalis & fuerit gradus cõiunctiõis in

aliquo angulorũ uel in ſuccedenti angulo: erit in loco apto hy/
lech: Si uero prędictus gradus fuerit cadẽs ab his octo locis.i.
ab angulis & a ſuccedentibus angulis nõ erit hylech. Aſpicies
tunc gradũ partis fortunę: qui ſi fuerit in aliquo angulorꝫ uel in
ſuccedentibusangulis: erit in loco apto hylech. Si uero cadens
fuerit ab his.8.locis. Aſpicies poſt hoc gradũ aſcendentis & cõ
ſtitues eũ hylech. Si uero natiuitas pręuentionalis fuerit: inci/
pies a gradu p̄uentionis: Aſpiciesq; eũ ſicut prius feciſti in gra.
cõiunctionis: & poſt ipſum gradũ partis fortunę: poſt ipſũ gra.
aſcendentis eo ordine quo prędixim⁹ in gradu coniunctionis.
De ſexu autẽ ſignorꝫ nõ curabis.i.nõ aſpicies utrũ ſint ſigna illa
maſ.uel femi.niſi tantũmodo in luminarib⁹ hoc eſt in gradu cõ
iunctionis uel pręuentionis & aſcendentis & p̄tis fortunę non
conſideres utrũ ſint in maſ.ſignis uel femi.tã in angulis q̃ʒ ĩ ſuc
cedentib⁹ angulorũ: ſed hęc quattuor tm̃ erũt tunc apta hylech
cũ fuerint in his octo locis.i.in angulis uel ſuccedentib⁹ eorum
ſi uero fuerint in locis recedentib⁹.i.cadentib⁹ ab angulis non
erunt apta hylech. Apparet itaq; ꝙ ſol ſit hylech aptuſ in die &
nocte ſup terram & ſub terra in.11.locis: ſup terram ĩ.6.locis &
ſub terraĩ.5. Luna quoq; apta erit hylech ĩ die & nocte ſup ter/
ram & ſub terra ſiliter in.11.locis. ſup terrã in.5.& ſub terra ĩ.6.
& cũ hoc ſi fuerit luna in his locis ſub radiis ſolis non erit apta
hylech. Aſpiciens autẽ hylech in angulis & ſuccedentib⁹ eorũ
ſm ꝙ ęquanť.12: domus circuli p gradus horarũ aſcendẽtis ſm
ꝙ exponiť eius opus in canone planetarũ.i. in libro curſuũ pla
netarũ. Cũq; ęquaueris domos hoc modo: omnis planeta q̃ fue
rit ante gradum ſigni aſcendentis uel cuiuſlibet dumus p.5.gra
dus uel infra erit fortitudo eius ualida ĩ domo quę ei ſuccedit.
& omnis locus ex locis q̃ prędiximus eſt aptus hylech: ſi aſpe/
xerit eũ aliquis dñorũ illius qui ſit dñs domus aut dñs exalta/
tionis aut dñs termini: aut triplicitatis: aut dñs faciei & ſi non
nõ erit aptus hylech.

De alcochoden.

ET ex hoc alcochoden q est significator uitę.i. dn̄s annorũ:uel dans annos quē cũ uolueris scire & iã p̄nosti bylech eo ordine quē p̄dixi: aspicies dn̄m dom⁹ bylech aut dn̄m exaltatiōis ei⁹ aut dn̄m termini ei⁹ aut dn̄m triplicitatis aut faciei ei⁹ qs horũ fortior fuerit & autētior in loco bylech:& si aspexerit bylech erit dignior alcochodē:ꝙ si nō aspexerit bylech q fuerit pluris auctis aspicias eũ q fuerit auctis minoris donec inuenias aliquē ex illis q aspiciat:ꝙ si nō aspexerit bylech nō poterit ille loc⁹ esse bylech:& tunc quęres ab alio bylech & iterũ q̄res ab eodē secũdo bylech alcochoden eo ordine quo p̄diximꝰ:ꝙ si ęq̄les fuerint duo planetę uel tres in aucte gradus bylech & aspexerit uterꝗ erit dignior alcochoden q fuerit fortior loco. Si uero fuerint ęq̄les in fortitudine loci.s. ubi fuerit ipsi planetę erit ille alcochoden q ꝓpior fuerit gradui bylech. ¶ Quibusdã autē uidebat᷑ meli⁹ inspicere a dn̄o dom⁹ q si aspexerit bylech ponebāt eũ alcochodē & nō cōsiderabāt alterũ & si nō īuenissent dn̄m dom⁹ aspicientē bylech accipiebāt dn̄m exaltatiōis quē si aspicere uiderēt bylech ponebāt alcochodē eũ & nō cōsiderabāt aliũ: sil'iter faciebāt de dn̄o triplicitat' termini atꝗ faciei p ordinē & erat dorothius p̄ponens dn̄m termini in hoc dn̄o dom⁹. Et quidã dixerũt ꝙ si ęq̄les fuerint duo planetę uel tres uel plures ī dignitate & in ꝓpinquitate aspect⁹ gradui bylech ille erit alcochoden q erit ī loco laudabili a sole.i. q fuerit cũ sole in uno gra.p.16.minuta aut infra:uel ꝓpinquior gradui āguli:aut ī initio ort⁹ sui.i. cũ mane apparuerit:aut fuerit ī statiōe sua secũda:uel ī aliquo eē s.laudabili a sole sicut p̄diximꝰ ipse erit alcochoden. si uero gra. solis fuerit bylech & fuerit ī ariete uel ī leone erit sol bylech & alcochodē sil'& nō cōsiderabit᷑ ali⁹ alcochoden p̄ter eũ: siliter si fuerit gra. lunę bylech & fuerit ī tauro uel in cancro habeto eã ꝓ bylech & alcochoden sil'& nō cōsiderabis alcochoden aliũ prętercam.

Lmutaz est qui preest natiuitati: ab eo significat̃ eẽ nati post bylech & alcochoden: & ipse planetis ceteris est pluris auctoritatis in ascendẽte & in locis luminariũ atq; in loco ptis fortunę ĩ loco quoq; cõiunctionis uel p̃uentionis q̃ est ante natiuitatem. Qđ si prefuerit aliqs planeta duob⁹ locis aut trib⁹aut quattuor aut plurib⁹ pre multitudine potestatis suę erit ipse almutaz.i.auctor & significator uitę p⁹bylech & alcochoden: & p eũ significatur esse nati:& quidã habẽt eũ ꝓ alcochoden ad dandũ uitã.

De profectione signorum.

T ex hoc signũ ꝓfectionis in annis natiuitatũ atq; mũdi. Nã ĩ ãnis natiuitatũ scĩa est:ut aspicias quot anni transierũt nato ex annis solarib⁹pfectis:aspiciesq; oĩ anno signũ unũ:& incipies ab ascendente nati p successionẽ signorũ quousq; finit⁹fuerit numerus signũ qđ succedit ẽ signũ ꝓfectionis ab ascendente signũ uidelicet anni intrãtis quẽ nõ misisti in numero: hoc erit ĩ tali gradu sicut fuit in ascendẽte natiuitatis: & dñs eiusdẽ dicit̃ alcochoden: cui⁹ interpretatio est dñs anni. Siliter numerabis a signo solis unicuiq; anno signũ unũ:& exibit p hoc signũ profectionis a sole. Siliter a signo lunę & a medio cęli:& a parte fortunę in silitudinẽ grad⁹radicis.i.pũcti natiuitatis. Cui⁹rei exẽplar est ꝙ quidã natus est oriente capricorno.s.17.gradu ei⁹: & sol erat in piscib⁹.15.gradu:& mediũ cęli scorpionis.8.gra.& luna in libra.15.gra.&pars fortunę in leone.17.gra.& iam transierunt nato tres anni pfecti puenietq; quart⁹ann⁹ab ascendẽte in ariete qui ẽ quart⁹ a capricorno usq; ad.17.gradũ eiusdẽ arietis: & erit mars alcochoden: & puenit locus solis ad geminos usq; ad.15.gra.eiusdẽ signi: & puenit luna ad capricornũ ad.15.gra. & ꝓfectus a medio cęli ad.8.gradũ aquarii:& ꝓfectus a pte fortunę puenit usq; ad.17.gradũ scorpii. Cũq; puenerit ann⁹ ad gradum ꝓfectionis: ut ad.17.gradũ arietis ĩ hoc exemplo:& fuerit

inter ipsum &similē gradū succedentis signi ad quē debet pue/
nire annus sequēs in eadē domo planeta uel radii ei⁹:& uolue/
ris scire qn̄ puenerit ꝓfectio ad ipsū planetā uł ad radios ei⁹ aspi
cies quid sit inter gradū ad quē pueniet annus:& planetam uel
radios ex gradib⁹ & minutis:&multiplicabis illud p.12.& sex/
tam illi⁹ numeri quē multiplicas uel in.12.gradus &.6.uni⁹ gra/
dus & quot ꝓuenerint erunt dies ex anno illo in quo fueris in
quibus ꝓueniet ꝓfectio a gradu in quo incipit usq; ad gradū ad
quē numerasti post fiet ꝓfectio ipsi⁹ planetę. ¶ Profectio aūt ex
annis mūdi dixit alchindus est qꝺ fuerit inter annū cōiunctio
nis que significauit sarracenorū sectā:& inter annū albegerat in
quo cępit primū ꝑdicare mahometus q fuit prim⁹ annorū arabū
52.anni solares &.57. dies & fuit ascendēs anni illi⁹ cōiunctiōis
ꝑdictę sectę signum geminorū:& puenit ꝓfectio eiusdē anni ad
uirginē: & inter ipsū primū annorū arabū: & primū annorū iez/
dagird regis ꝑsarū fuerūt.3624.dies.s.ꝑfecti. Cum ergo uolueris
habere noticiā huius rei accipe annos iezdygird & uerte eos ī
dies sicut iā expositum est in azig idest in libro cursuū planeta/
rū:& adde desup dies qui sūt inter primū annorū arabū & iezdy
gird:& diuide hoc p.365.dies & quartā partē diei:& quot diui
siones exierint tot erūt anni solares.& qꝺ remanserit ex mensi
bus & dieb⁹ erit ex anno impfecto:qꝺ cum ita collectum fuerit
ex annis ipsi sūt anni solares ab initio annorū arabū: ꝓiice ergo
omni anno signū unū & incipe a uirgine & ad quodcūq; signū
te ꝑduxerit numerus ipsum erit signū ad qꝺ puenit annus mū/
di ab ascensione coniunctionis ꝑdictę sectę. ¶ Aliis autē extra
alkindū uisum est ut adderent sup annos iezdagird ꝑfectos.61.
annos &.2.menses &.12.dies.&.16.horas:ex annis persidū qui
sunt sine fractione.i. sine quarta diei & extenderēt hos annos
in dies ac uerterēt dies in annos solares sicut ꝑdiximus & inci
perent ꝓiicere ab initio librę:ꝙ si uolueris ꝓfectionē a signo cō
iunctionis sectę sit ꝓiectio a scorpione:si uero uolueris ꝓfectio

nem ab ascendēte regni minue ex annis iezdagird annos illos 317. persidos & uerte eos ī annos solares sicut pdiximus: & in/cipe pȷicere a uirgine. ¶ Rursus si uolueris pfectionē ab ascen/sione pfectionis mutatiōis cōiunctionis a triplicitate aquatica ad triplicitatē igneā minue ex annis iezdagird pfectis. 176. an/nos & uerte illos q remanēt in annos solares: & incipe pȷicere a leone & quo puenerit numer⁹ in eodē signo erit pfect⁹ uniuscuiusq initii eorū q dixim⁹.

De directione significatoris.

Et ex hoc sequit atazir. i. directio: hoc est ut dirigas significatorē aliquē ad aliquē locū signorū & scias quid sit inter eos ex gradib⁹ directionis accipiesq unicuiq gradui annū unū. Cum ergo uolueris sci/re hoc & fuerit ille significator in ascendēte quem uis dirigere ad aliquā partem circuli minue ascensiones gradus in quo fuerit signifcator quem uolueris dirigere p ascensiones regionis de ascensionib⁹ gradus illius ad quē uolueris dirigere eū. & qd remanserit erit gradus directionis: q si fuerit significa tor in gradu septimę minues ascensiones nadir. i. oppositi gra/dus in quo est significator de ascensionibus nadir illius gradus ad quē uolueris ipsum dirigere in illa regione. Si uero fuerit si gnificator in medio cęli uel in angulo terrę: minues ascensiōes gradus significatoris de ascensionibus illius gradus ad quē uo lueris eū dirigere p ascensiones circuli directi & qd remanserit erit gradus directionis. Si uero fuerit ille significator quem uo lueris dirigere ī aliquo loco extra quattuor angulos. Aspicies longitudinē eius ab aliquo horū angulorū qui sūt angulus me/dii cęli atq angulus terrę: hoc est ut aspicies significatorē qui si fuerit inter ascendens & mediū cęli: minues ascensiones grad⁹ medii cęli p circulū directum de ascensiōib⁹ gradus significato/ris: & si fuerit inter. 7. & mediū cęli: minues ascensiones gradus significatoris de ascensionibus gradus medii cęli p circulū dire ctum: & qd remanserit: ex qualicūq horum locorū fuerit: illud

diuides per partes horarũ illius diei gradus in quo fuerit signi ficator: & quod exierit erunt horę longitudinis ab angulo. Et si fuerit inter ascendens & angulum terrę minues ascensiones gradus significatoris per circulum directũ de ascensiõibus gra/ dus anguli terrę. Rursus si fuerit significator inter angulum ter rę &.7. minues ascensiones gradus anguli terrę p circulum dire ctum de ascensionib⁹ gradus significatoris: & quod remanserit ex qualicũq; horũ locorum diuides p tempora horarũ diei na/ dir.i. oppositi gradus significatoris: & quod exierit ipse erunt longitudinis horę ab angulo. ¶ Cũq; scieueris longitudinis ho/ ras ab angulo & uolueris dirigere significatorẽ ad aliquem lo/ cum circuli signorũ: & fuerit significator in medio circuli oriẽ/ talis qui est a medio cęli usq; ad angulum terrę de eis quę succe dunt ascendens: minue ascensiones gradus illius in quo fuerit significator de ascensionibus gradus illius ad quẽ uolueris di/ rigere per circulum directum: & quod remanserit erit significa tor circuli directi: serua eum. Post hoc minues ascensiones illi⁹ gradus in quo fuerit significator p ascensiones regionis de ascẽ sionibus illius gradus ad quem uolueris eum dirigere: & quod remanserit erit significator regionis: post hoc aspice residuum quod fuerit inter significatorem circuli directi & significatorẽ regionis: accipiesq; sextam partem eius: & multiplicabis ĩ ho/ ris longitudinis ab angulo: & qδ fuerit erit ęquatio: & si fuerit significator circuli directi minor significatore regionis: addes ęquationem super significatorem circuli directi. Et si fuerit si/ gnificator circuli directi plus minues ęq̃tionẽ ex eo: & qδ re/ manserit erit gradus directionis. ¶ Itẽ si fuerit significator quẽ uolueris dirigere in medietate circuli occidẽtalis q̃ est ab angu lo terrę usq; ad mediũ cęli de eo qδ succedit.7. minues ascẽsiões nadir grad⁹ significatoris quẽ uolueris dirigere de ascensionib⁹ nadir gradus illi⁹ ad quẽ uolueris dirigere eũ p circulũ directũ & qδ remanserit erit significator circuli directi. P⁹ hoc minues

Equatio.

ascensiões nadir grad⁹significatoris p ascensiões regiõis de ascẽ
sionib⁹nadir grad⁹illi⁹ad quẽ uolueris eũ dirigere:& qꝺ reman
serit erit significator regionis:deinde eccipies residuũ qꝺ fuerit
inter significatorẽ circuli directi & significatorẽ regionis acci/
piesqꝫ sextã ptẽ ei⁹& multiplicabis in horis longitudinis ab an
gulo:& qꝺ fuerit erit ęquatio.post hoc aspicies significatorẽ cir
culi directi si fuerit minor significatore regiõis: addes ęquatio
nẽ sup significatorẽ circuli directi:& si fuerit significator circu/
li directi plus significatore regiõis minues ęquationẽ de signi/
ficatore circuli directi:& qꝺ ex eo exierit erit gradus directio
nis. ¶Qꝺ si fuerit significator in aliq̃ quarta: & locus ad quem
diriges eũ in alia q̃rta diriges significatorẽ ad angulũ q ei succe/
dit:post hoc diriges ab angulo ad locũ: queadmodũ ostẽdi tibi
directionẽ ab angulo & iũges utrasqꝫ directiõis. ¶Qꝺ cũ sciue/
ris significatorẽ & uolueris scire quo pueniet directio de circu
lo signorũ in aliquo annorũ : fueritqꝫ significator in ascendẽte:
addes numerũ annorũ:sup ascensiones gradus ascendẽtis: & fa
cies eũ arcũ in ascensione regionis:& quo exiuerit arcus gra.de
circulo signorũ ibi pueniet directio in eodẽ anno. Si uero fue/
rit significator in.7.addes numerũ annoꝝ sup ascensiões nadir
grad⁹significatoris:&arcuabis eũ etiã ĩ ascensionib⁹regionis:&
qꝺ exierit de circulo signorũ:ad ei⁹nadir pueniet directio eo/
dem ãno. ¶Qꝺ si fuerit significator in.10.uel.4.addes sup ascẽ
siones grad⁹significatoris in circulo directo numerũ annorũ &
arcuabis eũ in ascensionibus circuli directi: & qꝺ exierit de cir
culo signorũ ibidem pueniet in eodem anno directio. ¶Si ue/
ro fuerit significator extra hęc q̃ttuor loca quę sũt anguli : scias
horas lõgitudinis ab angulo sicut p̃dixi:ꝙ si fuerit significator
in medietate oriẽtali: addes sup ascensiões grad⁹ significatoris
p circulũ directũ numerũ annoꝝ quos uolueris & arcuabis hoc
in ascensionib⁹circuli directi:& qꝺ exierit erit significator cir/
culi directi : serua eũ.post hoc addes numerũ annorũ etiam sup

ascensiões grad⁹ significatoris in regione: & arcuabis hoc ī ascē sione regionis: & qđ fuerit erit significator regionis: post hoc accipies sextā partē residui inter significatorē circuli directi & significatorē regionis: & multiplicabis eā ī horis longitudinis ab angulo: & qđ fuerit erit ęquatio. Qđ si fuerit significator circuli directi minor significatore regionis addes ęquationē sup significatorē circuli directi: & si fuerit plus minues eā de eo: & qđ remanserit ibi pueniet directio ex circulo signorū eodē anno. ¶ Qđ si fuerit significator in medietate occidētali facies cū nadir grad⁹ significatoris sicut fecisti cū gradu significatoris in ope qđ est ante eū: & qđ fuerit ibidē pueniet directio ex circulo signorū in eodē anno: & loc⁹ ad quē pueniet directio dicitur loc⁹ diuisionis: & domin⁹ termini illi⁹ loci dicit̄ diuisor: ꝙ si fuerit in gradu diuisiōis planeta ali⁹ aut radii ei⁹ aut ꝓpe locū ante eū dicit̄ hic planeta aut domin⁹ radiorū pticeps diuisoris ī diuisione. ¶ Significatores quoq; q dirigunt̄ sūt. 5. loca. i. grad⁹ ascēdentis & gra. solis & grad⁹ lunę: gra. quoq; ptis fortunę ac grad⁹ medii cęli. Grad⁹ nanq; ascendētis dirigit̄ ad accidētia dignoscēda que accidūt in corpe: & gra. solis ad dignitatis & exaltatiōis causas: honoris quoq; atq; regni: & luna propter esse animę & corpis atq; coniugii: & pars fortunę ꝓpter acquisitiões & ꝓfectus exiguitatē & largitatē & mediū cęli ꝓpter magisteriū & cęteras dispositiões pticulares & esse eorū. ¶ Si autē fuerit ascendens reuolutiōis alicui⁹ annoꝝ mūdi uel natiuitatū dirigunt̄ significatores eius ſm hāc directionē unicuiq;. s. gradui diē unū. ¶ Quibusdā uidet̄ ut dirigant̄ significatores anni hoc mō oīb⁹ sc;. 59. minutis &. 8. secūdis unū diē: nā directio regū & principū sic dirigit̄ eis a gradu medii cęli p ascensiões circuli directi oībus. 56. minutis. & octo secūdis unū diē donec pueniat ad bonos uel malos planetas. Et dirigit̄ esse regū in incolumitate aut infirmitate ex gradu ascendentis ad bonos uel malos planetas oīb⁹. 59. minutis &. 8. secūdis diē unū p ascensiones regionis &

directio ĩ reuolutione annorũ mundi ad prenoscendũ esse uul gi uel rusticorũ a gradu ascendentis: silr̃ & ad p̃noscendũ eẽ regis a gradu medii celi: & in reuolutione annorũ natiuitatũ ad prenoscendũ esse nati a gradu ascendẽtis reuolutiõis oĩbus. 59. minutis & octo secũdis p ascensiones regionis diẽ unum.

De algebugthar.

ET ex hoc sequit᷑ algebugthar ĩ natiuitatib⁹ & ẽ directio grad⁹ ascendẽtis: hoc est ut aspicias gradum ascendẽtis in termino cuius sit planete & minuas ascensiones ascendentis de ascensionib⁹ que sunt ĩ directo finis termini planete p ascensiones regionis: & qd̓ remanserit accipies unicuiq; gradui unũ annũ & oĩb⁹ 5. minutis mensem: & oĩ minuto. 6. dies & erit dñs termini dispositor annorũ qui dicit᷑ diuisor. Post hoc accipies grad⁹ termini qui cũ succedit & uertes eos etiã in gradus ascensionũ & qd̓ fuerit accipies unicuiq; gradui annũ unum: & oĩbus. 5. minutis mensẽ: & oĩ minuto sex dies: eritq; dñs termini diuisor & dispositor illorũ annorũ. Silr̃ intrabis cũ omni termino dñi per successionẽ usq; in finẽ uite & si fuerit in termino alicuius planete: planeta aut radii eius erũt pticipes in diuisione & hec diuisio dicit᷑ algebugthar. ❡ De duodenariis planetarũ & domorũ

ET ex hoc duodenarie planetarũ aut domorũ: hoc est ut aspicias quantũ ãbulauerit planeta in signo suo in quocũq; fuerit aũt gradus dom⁹ quẽ uolueris ex gradibus & minutis multiplicabisq; hoc in. 12. post hoc addes desup ipsos grad⁹ atq; minuta que multiplicasti in. 12. & qd̓ collectum fuerit ex eo piice ab initio gradus eiusdẽ signi dans unicuiq; signo. 30. grad⁹: & quo fuerit finit⁹ nũer⁹ ibi erit duodenaria plãetarũ ac domorũ.

De nouenariis eorundẽ.

ET ex hoc amanbabarat q̃ sunt nouenarie. Cui⁹ scia est ut scias quantũ ambulauerit planeta ĩ signo suo ex gradib⁹ & minutis aut grad⁹ dom⁹ cui⁹ uolueris

ſcire nouenariũ poſt hoc diuide ſignũ ĩ nouẽ diuiſiones & una queq3 diuiſio eſt ex. 3. gradib9 & tertia pte uni9 gradus: poſt hoc aſpicies in quo nouenario ex nouenariis ceciderit grad9 plane tę aut dom9. Poſt hoc dabis primũ nouenariũ ex ſignis dño ſi/gni mobilis eiuſdẽ triplicitatis: & ſm uouenariũ dño ſigni cui9 eſt ipſũ ſignũ qd ſuccedit donec uenias ad aliquẽ nouenariũ ex quo ẽ grad9: eritq3 planeta dñs ei9 nouenarii: uerbi grã: ſignũ ex quo fuerit grad9 ille erat ex triplicitate arietis: erit ergo pmum nouenariũ eiuſdẽ ſigni martis dñi arietis: & ſm nouenariũ Ve/neris dnę tauri: & nouenariũ tertiũ mercurii dñi gemĩorũ. Siliter uſq3 ad nouenariũ nonũ. Et ſi fuerit ſignũ ex triplicitate cancri erit primũ nouenariũ ei9 lunę: & ſecũdũ nouenariũ ſolis dñi leonis: & tertiũ mercurii dñi uirgis. Et ſi fuerit ſignũ ex triplicitate librę erit pmũ nouenariũ ei9 Veneris dñi librę: & ſecundũ mart dñi ſcorpiõis: & tertiũ Iouis dñi ſagictarii. Siliter ĩ tripli/cita capricorni pmũ nouenariũ ei9 eſt Saturni dñi capricorni: & ſecundũ ſiliter ſaturni domĩ aquarii: & tertiũ Iouis domĩ piſciũ deinde q̃ ſequũt ſm ordinẽ ſucceſſiõis ſignorũ: uerbi grã: planeta uel aliq̃ dom9 ex domibus. 12. erat. ĩ. 19. gradu aq̃rii ſi diuidat ſignũ p. 9. diuiſiões erit grad9. 19. ĩ diuiſiõe. 6. & qa ſignũ aq̃rii eſt ĩ triplicitate librę ponit pmũ nouenariũ ei9 Veneris domĩ librę ſecundũ mart domĩ ſcorpiõis: & tertiũ Iouis domĩ ſagictarii: & q̃rtũ ſaturni domĩ capricorni: & q̃ntũ etiã ſaturni domĩ aquarii: & ſextũ Iouis domĩ piſciũ: eritq3 naubabar. i. nouenariũ. 19. gra. aquarii Iouis.

Modus inueniẽdi dominũ decani.

ET ex hoc adorogen hoc ẽ ut diuidas aſcẽdẽs ĩ tres ptes: & ſit oĩs diuiſio. 10. graduũ: dabiſq3 diuiſionẽ primã domĩo aſcendẽtis: & ſecundã domĩo q̃nti ſigni ab eo: & tertiũ domĩo noni: nã aſcẽdẽs. 5. &. 9. una ſp ſũt triplicitas: uerbi grã: ab initio ariet uſq3 ĩ decimũ gradũ ei9 ẽ dorongen. i. decanus ẽ martis. Et ſi fuerit ex 10. gradu uſq3. 20. gradũ erit ei9 dorongen ſol domin9 leonis. Et ſi fuerit a. 20. uſq3 ĩ finẽ ei9 erit dorongen Iupiter dñs ſagictarii.

T ex hoc dñs orbis in natiuitatib⁹ hoc eſt ut aſpi/ cias dñm horę in qua orit̃ natus dabiſq; aſcendens & dñm horę anno primo natiuitatis ci⁹ & ſignifi/ cabit̃ p eſſe eius.i. dñm horę ſanitas uel infirmitas corpis nati ſicut ſignificat̃ p dñm aſcendẽtis radic̃ ideſt natiuitatis: & dabis dominũ ſecũdę horę ab ea ſecũdę do/ mui ab aſcendente in ſecũdo anno & ſignificabit̃ p eũ eſſe ſuũ in eodẽ anno eſſe ſubſtãtię & cętera ſicut ſignificat̃ p eſſe dñi do/ mus ſubſtantię: & dabis dñm tertię horę ab ea tertię domui ab aſcendẽte tertio anno & ſignificabit̃ p eſſe illi⁹ in eodẽ anno eẽ fratrũ & ſororũ & cęterorum ſicut ſignificabit̃ p eſſe domini tertię domus. & dabis dñm horę quartę domui quartę ab aſcendente in anno quarto. & ſignificabit̃ p eſſe ſuũ in eodẽ anno eſſe patrũ & eorũ qui ſignificant̃ p domũ quartã. Siliter facies de dominis horarũ p ſucceſſionẽ dabis ſ. dñm uniuſcuiuſq; horę domui ex domib⁹ radicalib⁹ eritq; dño horę.12.ab hora natiuitatis dom⁹ 12.ab aſcendẽte radicis & ann⁹.12.& domin⁹.13.horę a natiui/ tate radicis aſcendẽtis & ãni.13.& domin⁹.14.horę ab ea dom⁹ ſubſtãtię &.14.ãni. Et noiat̃ domin⁹ horę primę domin⁹ aſcẽden tis horę.& dñs.2.horę dñs horę dom⁹ ſubſtãtię.& domin⁹ ho/ rę tertię domin⁹ horę dom⁹ fratrũ:& ſic de aliis. Siliter domin⁹ uniuſcuiuſq; harũ horarũ noiat̃ noie dom⁹: & noiat̃ etiam orbis domin⁹ & ſignificat̃ p eũ oi anno ſicut ſignificat̃ p alcochoden: hoc ẽ p dominũ ãni: & quidã aſtrologorũ ponũt dominũ orbis ſc; aſcẽdẽtis radic̃ ãno primo &.2.anno planetã q̃ huic ſuccedit & in.3.ãno planetã q huic ſuccedit ſicut dictũ ẽ in domio horę

T ex hoc alfridarie diſpoſitio: hoc eſt cũ natiuitas fuerit diurna pręerit ĩ initio uitę diſpoſitiõi ei⁹ fri/ darie ſol ẜm quãtitatẽ annorũ fridarie ei⁹ q ſũt de/ cem: poſt hoc planeta q ſuccedit ſoli qui eſt uenus cuius fridarie anni ſunt octo. & poſt Venerem pla neta qui ſuccedit ei & eſt Mercurius: & ãni eius ſunt tredecim deinde Luna:& anni fridarie eius ſunt nouẽ: deinde Saturnus

& anni fridarie ei⁹ sunt. 11. deinde Iupiter & anni fridarie eius sũt. 12. deinde mars & anni fridarie ei⁹ sũt. 7. deinde caput draconis & anni fridarie ei⁹ sunt. 3. post hoc cauda: & anni ei⁹ fridarie sũt duo: fiũt autẽ anni collecti sil'. 75. anni; post hoc reuertit̃ dispositio ad solẽ; & siliter usq; ad ultimũ planetarũ. Si autẽ fuerit natiuitas nocturna ĩcipit dispositio a luna disponetq; ãnos fridarie ei⁹ qui sũt nouẽ: siliter planeta post planetã sicut p̃diximus in sole. Cũq; disposuerit planeta annos fridarie suę disponet ꝓprie primã septimã solũ. i. septimã partẽ fridarie sui: deinde ꝑticipat̃ ei in secũda septima: planeta qui eũ suceedit: post hoc ꝑticipat̃ ei in tertia septima planeta terti⁹ qui succedit secundũ: & ita donec ꝑticipat̃ ei planeta qui est ante eũ ĩ ultima septima ex annis fridarie ei⁹ & est unicuiq; iudiciũ cum ꝑticipat̃ alteri suꝑ natiuitate.

T ex hoc almanar. i. suꝑeminentia qua dicit̃ q̃ planeta uadit suꝑ planetã: hoc est ut aspicias cursũ planetę mediũ & locũ eius ęquatũ: & si fuerit locus ei⁹ ęquatus min⁹ medio cursu ei⁹ erit ascendens a medio circuli sui usq; ad sũmitatẽ circuli: & si fuerit locus ei⁹ ęquatus plus medio cursu erit descendẽs a medio circuli sui usq; ad infimũ ei⁹: & si fuerit locus ei⁹ ęquat⁹ ęqualis medio cursui erit in medio circuli sui: deinde locũ planetę minues de medio cursu suo postq̃; hoc certissime cognoueris. i. locũ ęquatum: uel ecõuerso minorẽ de maiori eorũ subtrahẽdo & multiplicabis qđ remanserit ꝑ. 7. & diuides ꝑ. 22. & qđ de diuisione exierit erit hoc oĩ planetę ꝓ quantitate eius ascensionis uel descensionis. De uenere & mercurio accipim⁹ qđ est inter utraq; loca. i. qđ est inter locũ solis & ueneris & mercurii & facimus ut supra: quia ꝑ hoc scimus quis eorũ fortior sit in circulo augis: s; uenus & mercurius cũ fuerit aliquis eorũ oriẽtalis & fuerit loc⁹ eius ęquatus minus loco solis accipies residuũ qđ est inter locũ solis & locũ eius: faciesq; cũ eo queadmodũ feceris ut dictũ ẽ in

planetis altioribus ex multiplicatiõe & diuisione. ¶ Et ꝓprior ac fortior fit significatio planetarũ dum abierint sup seinuicẽ.i. dũm abierit alter sup alterũ in coniunctiõe. ¶ In oppositiõe aũt & in q̃rto aspectu erit significatio eorũ minus apparens & debilior. ¶ Et tamen cũ unus illorũ fuerit ascendens & alter descendens tunc ascendens eorũ uadit supra descendentẽ. Cum uero ambo fuerint descendẽtes: ille qui fuerit minoris descensiouis uadit sup illũ qui fuerit maioris uel pluris descensionis. Si autẽ ambo fuerint ascendentes ille qui est maioris ascensionis uadit sup illũ qui fuerit minoris ascensionis. ¶ Dicit quoq̧ & alio modo.i.ut scias latitudinẽ utrorũq̧ planetarũ: quia septentrionalis eorũ uadit sup meridianũ. Et si fuerint ambo septẽtrionales ille qui fuerit pluris latitudinis uadit sup eũ q fuerit minoris latitudinis. Si autẽ fuerint utriq̧ meridiani ille qui fuerit minoris latitudinis uadit sup eũ qui fuerit maioris latitudinis ideoq̧ dicitur ꝙ luna uadit sup Iouem in his duob⁹ operib⁹. Siliter si fuerit aliquis duorũ planetarũ in medio circuli nullã latitudinem habens tũc ascendens septẽtrionalis uadit sup eũ qui caret latitudine & uadit ipse qui sine latitudine est sup descendentẽ meridianũ. ¶ Et ex hoc apertio portarũ dicit cũ iungit planeta inferior planetę supiori & fuerint cũ hoc domus eorũ oppositę.

T ex hoc albuȝic & est res quã ualde seruabãt indi Nam ipsi numerãt post coniunctionẽ solis & lunę 12.horas.& applicant eas soli & diuidũt.12.horas trinas.i.in tres partes.s.in baiȝ solis: & iudicãt sup omnes quattuor horas ẜm iudiciũ dños triplicitatis solis hora cõiunctionis: deinde dant ueneri post.12.horas: & diuidũt eas iterũ trinas & iudicant sup omnẽ trinã diuisionẽ ẜm dños triplicitatis ueneris hora cõiunctiõis: post hoc faciũt siliter cũ mercurio & aliis planetis p successionẽ eorũ donec reuertit orbis ad solẽ post.84.horas & nõ cessant sic facere frequẽter donec uenerit cõiunctio secũda. Et quidam dicũt ꝙ albuȝic

sit hoc φ post coniunctionẽ sint. 12. horę inęquales q̃ uocantur cõbustę: & nõ oportet aliquẽ ĩ his incipere aliqđ opus: & post horas. 12. sunt. 72. horę incõbustę in quib⁹ est utilis operũ inceptio. & post has. 72. horas incõbustas sũt. 12. cõbustę sĩliter usq; ad cõiunctionẽ quę succedit. post hoc diuidũt has horas. 12. in tres diuisiones. i. in ptes. Dixerũtq; cũ quis incepit in quattuor horis primis deambulare uel bellare timẽda erit pditio animę suę: & in quattuor horis secũdis timendũ erit detrimentũ corporis sui sine amissiõe animę. & in q̃ttuor horis ultimis timendum est detrimentũ substãtię suę & suorũ & omniũ q̃ possidẽt.

DIFFERENTIA QVINTA IN COMMEMORATIONE VNIVERSARVM PARTIVM.

ET quia expleuim⁹ expositiones eorũ quę sequũt̃ ex noĩbus astrologorũ: Exequamur nũc cõmemorationem uniuersarũ partiũ. Et cum notauerimus in loco partiũ accipe a loco illo in locum illũ & piice hoc ab ascendẽte uel de alio loco: dicimus ut addas super illud qđ fuerit inter utraq; loca grad⁹ ascendẽtis. & piice ab ascẽdẽte ul' ab initio signi a quo piicis: Cui⁹ exemplar est opus ptis fortunę quia accipis quicquid est inter solẽ & lunam ex gradibus. & addas sup eos gradus ascendẽtis signi: & qđ collectũ fuerit piicis illud a. 30. in. 30. gradus & incipis proiicere ab initio ascendentis signi & quo finit̃ numer⁹ ibi est pars fortunę: & in nocte econtra a luna in solẽ & addes gradus desup signi ascendentis & piice hoc de. 30. in. 30. & incipe piicere ab initio signi ascendẽtis. Incipiamus hic itaq; post partẽ fortunę partes. 12. domorũ. & incipiamus ab ascendente.

Rima domus ē pars uitę & accipiť in die a Ioue in saturnū & in nocte econtra.& ꝓiiciť ab ascendēte.
Pars hyles accipiť a gradu cōiunctionis seu prę/uentionis q̄ fuerit ante natiuitatē usq; in gradū lu/nę.& ꝓiiciť ab ascendēte. Pars futurorū.i.pars solis accipiť in die a luna in solem & in nocte econtra.& ꝓiiciť ab ascendēte. Pars dilectiōis & cōcordię.i. pars ueneris accipiť in die a pte fortunę in partē futurorū:& ī nocte ecōtra.& ꝓiiciť ab ascendēte. Pars stabilitatis & fiducię ascendētis duratiōis nati est sicut pars cōcordię & dilectiōis. Pars animositatis & audacię.i.pars martis accipiť in die a marte in gradū patris for/tunę & in nocte ecōuerso.& ꝓiiciť ab ascendente.

Ecunda domus est pars substantię & accipiť in die & nocte a dn̄o domus substantię in gradū atq; mi/nutū domus substātię & ꝓiiciť ab ascendēte. Pars pauptatis & paruitatis ingenii.i.pars mercurii ac/cipiť in die a parte futurorū in partē fortunę: & in nocte ecōuerso & ꝓiiciť ab ascendente. Pars beatitudinis & triūphi atq; uictorię.i. pars Iouis accipiť in die a parte futurorū in Iouē & in nocte ecōuerso & ꝓiiciť ab ascendente.

Ertia domus est pars fratrū & accipiť in die a satur/no in Iouē & in nocte econuerso.& ꝓiiciť ab ascen dente. Pars beniuolētię fratrū accipiť in die a so/le in saturnū & in nocte ecōuerso & ꝓiiciť ab ascen dente.ꝗ si fuerit Saturn⁹ sub radiis accipiť in die a sole in Iouē & in nocte ecōuerso.& ꝓiiciť ab ascendente.

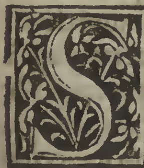

Varta domus pars patrū ē. & accipiť in die a sole ī saturnū & in nocte ecōuerso & ꝓiiciť ab ascendēte
Pars mortis patris accipiť in die a saturno in Iouem & in nocte ecōuerso.& ꝓiiciť ab ascendente.
Pars annorū accipiť in die a dn̄o domus solis in saturnū & in nocte ecōuerso.& ꝓiiciť ab ascendente.Et si fuerit

in domo sua sol uel aliqua domorũ saturni accipe in die a sole ĩ saturnũ & in nocte econuerso.& ꝓiice ab ascendẽte & nõ considerem utrũ saturnus sit apparens uel sub radiis. Pars heredi tatũ & possessionũ accipiť in die ac nocte a saturno in lunam.& ꝓiiciť ab ascendente. Pars nobilitatis nati & eius de quo sit dubitatio utrũ sit filius illiꝰ patris cui imponiť:an alterius accipiť in die a gradu solis in gradũ exaltatiõis suę.& ꝓiiciť ab ascẽdente. Qđ si sol fuerit in gradu exaltationis suę in die & luna ĩ nocte in gradu exaltationis suę erit pars in gradu ascendentis & erit significatio gradus ascendentis. Pars finis rerũ accipiť in die & nocte a saturno usq; ad dominũ domꝰ cõiunctiõis:aut ꝑuentiõis:& addiť desup gradꝰascendẽtis:& ꝓiiciť ab ascẽdẽte.

Vinta domus est pars filiorũ & accipiť in die a Ioue in saturnũ de nocte ecõuerso:& ꝓiiciť ab ascendente. Pars que significat tempꝰin quo debet filius fieri & numerũ eorũ seu masculorũ seu feminarum:&quid mulier pariet accipiť in die ac nocte a marte in Iouẽ:& ꝓiiciť ab ascendente. Pars sciẽtię filii masculi & femine accipiť in die & nocte a luna in Iouem: & ꝓiiciť ab ascendẽte. Pars ꝑ quã sciť natus de quo sit interrogatio utrũ sit masculus uel femina accipiť in die a dño domus lunę ĩ lunã: & in nocte ecõuerso &ꝓiiciť ab ascendente. Pars significans filiũ cũ ꝑuenerit Iupiter ad eũ.i.ad gradũ partis significãtis filiũ accipiť in die ac nocte a marte in Iouẽ & ꝓiiciť ab ascendente.

Pars dilectiõis & gaudii accipiť in die ac nocte a uenere ĩ saturnũ:&ꝓiiciť ab ascendẽte. Pars scię esse filioꝝ accipiť in die ac nocte a luna in uenerẽ &ꝓiiciť ab ascendẽte.

Exta domꝰest pars infirmitatis & azemena.i.debilitatis insepabilis alicuiꝰmembrorũ accipiť in die a saturno ĩ martẽ in nocte ecõuerso &ꝓiiciť ab ascẽdente. Pars seruorũ accipiť in die a mercurio in lunam:& in nocte ecõuerso:& ꝓiiciť ab ascendẽte

Et dixit alendezgod accipiť in die a mercurio in partē fortunę: & in nocte econuerſo. Et dixit: oportet ut utamur utriſq; partibus inſimul.

SEptima domus eſt pars deſponſationis uirorū ſeu coniugii: & accipitur in die ac nocte a ſole in uenerem: & ꝓiicitur ab aſcendente. Et hec pars ſimilis ē parti mandatorū & rumorū. Et pars deſponſationis mulierū uel cōiugii ab hermete accipitur ī die ac nocte a uenere in ſaturnū: & ꝓiciť ab aſcendente. Et hec ꝑs congruit parti cultus terrę. Itē pars deſponſationis mulierum ſm ueliū accipitur in die ac nocte a ſole in martem: & ꝓiiciť ab aſcendente. Pars delectationis ac uoluptatis accipiť in die ac nocte a uenere in gradū ſeptimę: & ꝓiiciť ab aſcendente. Pars nuptiarū accipiť in die ac nocte a ſaturno in uenerē: & ꝓiicť ab aſcendente.

OCtaua domus eſt pars mortis: & accipitur in die ac nocte a luna in gradū & minutū domus octauę: & additur deſuꝑ qd ambulauerit ſaturn⁹ in ſigno ſuo & ꝓiicitur ab initio ſigni ſaturni. Pars planetę q interficit accipiť in die a dn̄o gradus aſcendentis ī gradū lunę: & in nocte ecōuerſo &c̄. Pars anni in quo timetur nato mors: & pauꝑtas impedimentū ac deſtructio accipiť ī die ac nocte a ſaturno in gradū dn̄i dom⁹ cōiunctiōis uel ꝑuentionis q̄ fuit ante natiuitatē &c̄. Pars ligatiōis & carceris: & utrū libereť ab eo: uel nō accipiť in die a ſaturno in partē fortunę & in nocte econuerſo.

NOna domus eſt pars ꝑegrinatiōis accipiť in die ac nocte a dn̄o dom⁹ nonę in gradū & minutū dom⁹ nonę: & ꝓiiciť ab aſcendēte. Pars itineris ꝑ aquā accipiť in die a ſaturno in. 15. gradū ſigni cancri & ī nocte ecōuerſo &c̄. Qd ſi fuerit ſaturn⁹ in. 15. gradu cancri erit grad⁹ ꝑtis grad⁹ aſcendētis. Pars religiōis accipiť ī die a luna ī mercuriū & ī nocte ecōuerſo: & ꝓiiciť ab aſcēdēte.

DOmus decima pars regiõis & regni:& q̇d opis fa/ciat natus &accipit̃ in die ac nocte a saturno in lu/nã & ꝓiicit̃ ab ascendẽte. Pars regis atq; regni ac/cipit̃ ĩ die a marte ĩ lunã:ĩ nocte ecõuerso:& ꝓiicit̃ ab ascen.& ẽ alia ps filĳs pti patrũ. Pars opis & re/gni ßm Velliũ accipit̃ in die ac nocte a sole in gradũ medii cęli: & ꝓiicit̃ ab ascen. Pars significãs utrũ sit causa regni aut nõ acci pit̃ in die ac nocte a sole ĩ gra.medii cęli:& ꝓiicit̃ a Ioue. Pars matris accipitur in die a uenere in lunã: & in nocte econuerso & ꝓiicitur ab ascendente.

VNdecima dom⁹ est ps amicorũ & accipit̃ in die ac nocte a luna ĩ mercuriũ:& ꝓiicit̃ ab ascen. Et dixit alendezgod accipit̃ ĩ nocte ecõuerso. Pars signifi cans effectũ amicorũ & amicitię accipitur in die a parte fortunę in partẽ futurorũ:& in nocte econuerso &c̃.

DVodecima domus est ps inimicorũ ßm hermetẽ & accipit̃ in die ac nocte a dño dom⁹ inimicorũ usq; in gradũ & minutũ dom⁹inimicorũ:& ꝓiicitur ab ascendẽte.Et ßm quosdã antiquorũ accipit̃ ĩ die & ĩ nocte a saturno in martẽ &c̃. & hę sũt ptes. 12.do morũ &c̃. Hę sũt alię ptes qb⁹utũtur magistri iudiciorũ astro rũ multũ.Ex quib⁹est ps q̃ significat mendaciũ rumorũ qñ ceci/derit ĩ signũ tortuosũ uel mobile:aut dñs dom⁹fuerit retrogra/dus uel impeditus : aut aspexerint eũ mali uel ei sint cõiuncti. Et significat ueritatẽ rũmorũ eoꝝ si ceciderit cũ fortunis aut in domibus seu terminis eaꝝ uel aspexerint eũ aut fuerit in signo directo:&accipitur in die a mercurio in uenerẽ:in nocte econ uerso &ꝓiicitur &c̃.Et ßm albumasar in die a mercurio in lunã & in nocte ecõuerso &c̃. Pars ratiõis &ꝓfunditatis sensus ac/cipitur ĩ die a saturno in lunã & ĩ nocte ecõuerso &c̃. Pars sa/pientię & disciplinę accipitur ĩ die ac nocte a saturno ĩ Iouẽ: & ꝓiicitur &c̃. Pars guerrę & preliorũ accipitur in die ac nocte a saturno in lunam:&ꝓiicitur ab ascendente.

Pars pacis & cõcordię exercituũ accipit in die ac nocte a lu/na in mercuriũ & ꝓiicit ab aſcendẽte. Pars aſpiciendi in reuolutione anni accipit in die a luna in uenerẽ & in nocte ecõuer/ſo & ꝓiicit a ſole. De partib⁹ reuolutionũ in cauſis regnorũ.

ET quia auxiliante deo introduxim⁹ has ptes quę cõueniũt in rebus pticularib⁹ ꝓſequemur ptes quę cõueniũt in reuolutiõe annorũ mũdi & cõiunctionũ ſignificantiũ cauſas regni & ſtabilitatẽ ſeu durationẽ ei⁹. Ex quib⁹ eſt pars quę dicit pars regni ſeu imperii quę exercet in reuolutiõe mũdi: accipitq; a marte in lunam & ꝓiicit ab aſcendẽte cõiunctionis q̄ ſignificat mutationẽ regni. Sic quoq; alio modo accipit .ſ. a gradu aſcẽdẽtis cõiun/ctionis in gradũ cõiunctionis & ꝓiicit a gradu aſcendẽtis reuolutionis. Itẽ fit alio modo accipit a gradu medii cęli reuolutio/nis uſq; ad ſolẽ: & ꝓiicit a Ioue .i. a gradu Iouis. Pars tpis regis ideſt q̄ ʒdiu debet durare: accipit hora electiõis regis a ſole ĩ .15 gradũ ſigni leonis & ꝓiicit a luna: deinde accipit a luna ĩ .15. gradum ſigni cancri & ꝓiicit a ſole. Alia pars de tp̄e electiõis regis accipit hora electionis regis in die a Ioue in ſaturnũ & ĩ nocte ecõuerſo & ꝓiicit ab aſcendẽte reuolutionis anni ĩ quo ſur/rexerit rex. ꝙ ſi fuerit Iupit ĩ ſigno cõi & fuerit reuolutio diur/na: fueritq; Iupiter cadẽs ab angulis tũc accipit a ſaturno ĩ Iouẽ: & addunt deſup. 30. grad⁹ & ꝓiicit ab aſcendẽte. Si uero ſaturn⁹ & Iupiter fuerit ſibi oppoſiti & fuerit ambo cadẽtes ab aſcẽdẽte mediat qđ exierit int eos .i. accipiat medietas graduũ q̄ ſunt int eos: & ꝓiicit ab aſcẽdẽte. Et ſi fuerit Iupit ĩ exaltatiõe ſua: & fuerit reuolutio ĩ nocte nũerat ab eo ĩ ſaturnũ & ꝓiicit ab aſcẽdẽte.

DVę ptes maxime ſũt ex quib⁹ extrahit temp⁹ ele/ctiõis regis & ei⁹ durationis. Prima earũ eſt ut aſpicias horã electionis regis qua ꝓuenit ꝓfect⁹ anni a cõiũctiõe triplicitatis q̄ ſignificauit ſectã ex nũero quo dat oĩb⁹ .30. gradib⁹ ann⁹ & oĩb⁹ gradib⁹ duob⁹

cū dimidio mēsis un⁹: & cū sciueris ī quo gradu uel signo sit hic serua eū qa hic est loc⁹ a quo ęquabis primā partē: & cū uolueris aptare eum aptabis ascendens reuolutionis anni in quo surre/xit ipse electus: post hoc aspice a planeta oriētali a sole ex satur no & Ioue in ipso anno usq₃ ad gradum ęquatiōis partis primę quam seruasti & ꝓiice ab ascendente reuolutionis anni & quo ꝑuenit numerus ipse est locus primę partis. Pars secunda sic inuenit᷑ accipe in coniunctione in qua surrexerit rex uel cępit regnū ad quod signum uel gradum ꝑuenit ꝓfectio anni ex nu/mero quo datur omnib⁹. 30. gradibus annus: & . 2. gradib⁹ cum dimidio mensis usq₃ ad diē quo surrexerit rex: & ipse erit loc⁹ ęquationis secundę partis: serua quoq₃ eū: post hoc aspice a pla/neta occidentali a sole ex saturno & Ioue usq₃ ad locū ęquatio/nis partis secundę quā seruasti: & ꝓiice eum ab ascendēte reuo/lutionis: & quo ꝑuenerit erit locus partis secundę. hę sunt par/tes quę significant fortitudinē regis & eius durationem.

Item sunt alię partes quibus utunt᷑ in reuolutioni bus annorū mundi: & scit᷑ ꝑ eas quid graue de re/bus in foro: & quid erit leue in precio: quidue pre ciosum seu uile: multū seu parum: hoc ē ut aspicias ubi ceciderit pars. i. in cuius planetę domo exalta tione termino uel triplicitate: qui planeta si fuerit retrogradus uel cōbustus uel in malo loco uilescit illa res & erit parui precii Si uero fuerit in loco fortitudinis aut in angulo & maxime in medio cęli grauabit᷑ illa res & erit magni precii: & si peruenerit dominus domus ad locū descensiōis suę uilescit illa res & aspi/ce aspectus fortunarū & planetarū malorū ad eam necnō & ad lunā & dominū eius: & uide quo modo & quis aspiciat ipsam partem si fortuna & luna aspexerint illam partem multiplica/bitur illa res: & si aspexerint eam mali detrimentum patietur.

Pars dispositionis anni a luna in Mercurium. Pars aquę a luna in Venerem. Pars ordei a luna in Iouem.

Pars ciceris qđ eſt quoddã genus leguminis a uenere in ſolẽ

Pars lentis a marte in ſaturnũ. Pars fabarũ a ſaturno ĩ mar/tem. Pars almuſi.i.milii a ſaturno in martẽ. Pars ceparum a ſaturno in martẽ. Pars tritici a ſole in martẽ. Pars nucum a mercurio in martẽ. Pars zucari a mercurio in uenerẽ. Pars dactilorũ a ſole in uenerẽ. Pars mellis a luna in ſolem. Pars alroꝫ.i.ris qđ eſt genus farris a Ioue in ſaturnũ. Pars oliuarũ a mercurio in lunam. Pars uuarũ a ſaturno in uenerem. Pars bombicis a mercurio in uenerẽ. Pars alonicẽ.i.ſiſami quod/dam genus ſeminis albi ĩ ſimilitudine ſeminis lini: & utunť eo medici.fit autẽ ex eo ungentũ utile a mercurio in Iouẽ uel a ſa/turno in uenerẽ. Pars quę ſunt albuceflex.i.mellones qui ſũt magni & crocei a mercurio in ſaturnũ. Pars ciborũ acriũ a ſa/turno in martẽ. Pars ciborũ dulciũ a ſole in uenerem. Pars ciborũ ſaporis apii uel huiuſmodi herbarũ ſaporem habentiũ a marte in ſaturnũ. Pars ciborũ amarorũ a mercu.in ſaturnum.

Pars medicaminũ acriũ a ſaturno in Iouem. Pars medica/minũ ſalſorũ a marte in lunã. Pars medicaminũ uenenatorũ a gẽꝫabar.i.a capite draconis in ſaturnũ: & ꝓiicianť uniuerſa hęc ab aſcendente.reuolutiõis anni. Hęc ſũt uniuerſa quę cecide/runt nobis ex ꝑtibus:introduximus quoqꝫ has partes nouiſſi/mas: & ſi eſt in eis narratio debilis: ne dimitterem⁹aliquid qđ poſſet eſſe introductoriũ ad magiſteriũ iudiciorũ aſtroruꝫ quin ꝓferamus illud.

Tabula amicitie et inimicitie ſignoꝛũ

Amici	♈	♉	♊	♋	♌	♍	♎	♏	♐	♑	♒	♓	inimici
	♊	♋	♌	♍	♎	♏	♐	♑	♒	♓	♈	♉	
	♏	♐	♑	♒	♓	♈	♉	♊	♋	♌	♍	♎	

Cōmentum Johannis de saxonia super textu Alchabicii.

Ir sapiēs dn̄abit astris. Dicit Ptolemeus in sapientiis almagesti. Et pōt declarari sic. Ille dn̄abit astris q effectus puenietes ex ipsis astris pōt impedire uel phibere: sed hoc pōt facere vir sapiens quare ₇c. Maior est manifesta: q2 ille dn̄at alteri q pōt sibi dicere fac hoc ₇ facit: ₇ dimitte hoc ₇ dimittit. Minor pbat auctoritate Ptolomei in quinta ppositiōe centiloquij vbi dicit. Optimus astrologus multū malū phibere pōt qd ſm stellas venturū est cū eius naturā presciuerit. sic eni pmuniet eū cui malū venturū est ut cū venerit possit illud pati. Et confirmat auctoritate eiusdē in ppositione octaua eiusdē vbi dicit. Aīa sapiens ita adiuuabit opus stellarū queadmodū seminator fortitudines naturales. ❡ Sed aduertendū est de modo p quem sapiens pōt impedire uel adiuuare opus stellarū. Certū est q nos non possumus simpliciter ipedire influentiā celestē sicut nec cōbustionez ignis. sed possum⁹ disponere passum ad recipiendū alio uel alio mō influentiā celestē. Uidemus eni q idē calor solis glacies dissoluit ₇ cōstringit lutum. Ponit haly de hoc familiare exemplū in cōmento pallegate ppositionis. Optim⁹ astrologus ₇c. Dicēs si sciuerimus q debeat alicui euenire egritudo calida ₇ sicca de natura martis: poterim⁹ ipsum ante aduentū illi⁹ influentie mutare ad oppositū. s. ad frigiditatē ₇ humiditatē: ₇ sic influētia que deberet sibi facere egritudinē reducet ipsum ad tpamentū. ❡ Patet etiā cuilibet q possumus impedire actionē ignis ne cōburat aliqd cōbustibile determinatum s. remouendo ipsum ab igne uel piciēdo aquā sup ipsum. ❡ Cū igit scīe diuidant ſm diuisionē rerū de quib⁹ sūt: ₇ quilibet dicat sapiēs in scīa sua accipiendo large sapientiaz p scientia sicut accipit albumazar in multis locis sui introductorii. ut videamus de quib⁹ sapiētibus sint dicta verba pposita: possum⁹ distinguere inter sapiētes ₇ sapiētes modo quodā vniuersali. ❡ De numero igit sapientū quidā sunt sapiētes veraciter: quidam apparēter. Hanc distinctionez tan

git Aristoteles in primo elenchorū vbi dicit. quidā sunt pulchri propter decorē. quidā autē fingūt cōponentes se. Et isti .s. apparenter sapientes sunt bipartiti. quoniā quidam eorū apparent sapientes solum ꝭm estimationē vulgi sicut diuites huius mundi. ⁊ quidā apud prouectos sicut sophiste. Primi sunt habentes diuitias huius mundi de quib⁹ dicit Albumazar in introductorio suo magno vbi loquit̄ de sectis contradicentibus astronomie. Et sūt illi de nona secta. Dicit ibi Albumazar. Dignior apud vniuersitatem vulgi est cui fuerit plus substantie: sicq̧ fit quia dignitas substantie apud ipsos ē plus dignitate scientie. Et dicunt ꝙ cum fuerit homo habens substantiā nō impedit eum si fuerit imperitus in scientia astrorū ⁊ medicine ⁊ ceterarū scientiarū ꝓbantes ꝓbatione falsissima. quia ꝓbant scientiā ꝑ substantiam. Et hec ꝓbatio erroris est ꝓbatio falsissima. quia res ꝓbant̄ ꝑ genus suū .i. per consimile .i. sapientia ꝑ sapientiā. substantia ꝑ substantiā. ⁊ nō ꝓbantur ꝑ nō consimile sibi. ergo non probat̄ sapientia ꝑ substantiam. Alii apparent scientes uel sapientes apud aliqualiter ꝓuectos sicut sophiste. De quibus dicit Aristoteles i primo elenchorū: quibusdā magis opere preciū est videri ⁊ nō existere ꝙ̄ existere ⁊ nō videri. Et magister Alanus de insula loquens de eis dicit. Huius scolas visitant pauperes legiste. veras lites agitāt. Fiunt agoniste. Hic ꝓbat hic improbat. huic cōcludit iste. Atq̧ duo centuz conclamāt ore sophiste. ¶ Uere scientes differūt ꝭm magis ⁊ minus certū ut dicit cōmentator secūdo methaphisice. Scientie mathematice sūt i primo gradu certitudinis. Naturales vero sequūt̄ eas. Isti minus certi .s. logici ⁊ naturales nō transferentes se ad alias sciētias non habent de philosophia nisi verba. De istis etiam dicit magister Alanus. Iste semꝑ clamitat ⁊ argumētat̄: dū aristotelicas latebras rimat̄. sed si queras qualiter aut quid epulat̄: mens studio viuit sed venter philosophat̄. Magis certi sunt mathematici. Et illi sunt bipartiti quoniā quidā eorū student in motibus tm̄ ⁊ nō curant de iudiciis uel negant ea. Et isti sunt de quib⁹ dicit Albumazar in quarta ⁊ quinta secta contradicentiū iudicijs ꝭm ꝙ videbit̄ postea. Secūdi autē student in motibus ⁊ in iudicijs: de quib⁹ dicit Alanus loquēs de ipso Albumazar. Illic astra polos celū septēq̧ planetas. Consulit Albumazar terrisq̧ reportat eorū Consiliū armans terras firmāsq̧ caduca. Contra celestes iras superūq̧ furorem. De istis Ptolemeus dicit verba ꝓposita. Uir sapiens dominabit̄ astris. In quibus verbis Ptolemeus tangit tres ꝓprietates uel conditiones quas debet verus philosophus habere ⁊ maxime astronomus ꝭm quas tria ge

nera hoīu3 ab astronomia repellunt. Prima conditio est stabilitas intentiōis. Secūda ē habilitas dispositiōis. Tertia ē abdicatio terrene possessiōis. Primā tangit cū dicit: vir. Secundā cū dicit: sapiēs Tertiā cū dicit: dn̄abit astris. ¶ Quantū ad primā cōditionem dicit Ptolemeus in prima ꝑpositiōe centiloquij: scia stellarū ex te ⁊ ex ill' est. Et haly in cōmento eiusdem dicit: qui res futuras scire desiderat duab⁹ vijs oportet incedere. Una ut accipiat motū stellarū ⁊ opera que fiunt in reb⁹ ſm motū earū. Et aspiciat libros quos antiqui scripserūt de significatione motuū ipsarū: ⁊ adiūgat his quecūqz ꝓbauit in tp̄e suo. Cū ergo magnus sit labor in aspiciēdo motus stellarū nō pōt astronomus esse effeminatus nec remissus. Et cū multū tempus requirat ad respiciendū libros antiquorū nō pōt esse vagabundus. Oportet g° ut astronomus sit firmus ⁊ stabilis in meditatiōe. Et sic effeminati ⁊ remissi ab astronomia sūt repulsi. ¶ Quantū ad secundam conditionē dicit Ptolemeus in septia ꝑpositione centiloquij. Nemo poterit dare certa iudicia ſm stellarū cōplexionē nisi homo qui vim aīe ⁊ complexionē naturalē bene cognouerit. Uult g° q̇ homo naturaliter debet esse dispositus ad istā sciam qui debet ꝓficere in ea. Hoc ſm q̇ mihi videt habet ista scia pre oībus scientijs. Uidi eni bonos clericos in logica ⁊ ī naturali philosophia qui nullo mō poterāt aliquid capere de astronomia: imo nec algorismū. Patet ergo q̇ naturaliter indispositi repulsi sūt ab astronomia: de quib⁹ Albumazar facit sectā ſm q̇ videbit statim. ¶ Quantū ad tertiā conditionē dicit haly in cōmento prime ꝑpositiōis centiloquij: quia oportet nos solicitos esse circa mūdana aufert a nobis futuroꝝ cognitio 3 si a mūdanis oibus separemur possemus futura precognoscere. sicut videm⁹ heremitarū q̃ꝫ plures qui futura ꝑdicūt: ⁊ epilēticoꝝ quidam dū epilentia torquent futura predicūt: qꝛ tūc corporeis sensib⁹ nō vtunt 3 sola vi aīe. Patet g° q̇ ph̄us nō debet esse diues teste ph̄o septimo politice. Nō oportet ph̄m esse dn̄m terre ⁊ maris sed sufficit ut habeat famulum ministrantē sibi olera. Et sic habentes diuitias hui⁹ mundi ab astronomia sunt repulsi. Quod aduertēs socrates aurum proiecit in mari sicut narrat Ualerius. Ista conditio nō placet multis nec etiam mihi. ¶ Quantū ad istas conditiones consolatur nos albumazar in introductorio ⁊ specialiter quantū ad vltimam: quia mutat eā ad oppositu3. Dicit sic. Et fortassis nō sufficiūt aliqui ad sapientiā hui⁹ magisterij dū aspiciūt in quibusdā rebus ꝑuenire ex veritate ⁊ cōprehensione earū ad hoc ut possint errorē a se repellere ꝓpter breuitatē exercitij eorū in cognitione omniū reꝝ quarum

cognitio necesse est illis in illa eadē intentiōe quantū ad primā con
ditionē. Et paucis interpositis dicit. Et hoīes subtiles ꝛ ꝓfunde sa-
pientie forsitan nō sufficiunt multi eoꝝ qui vtunt̃ eis cōprehendere
eas cūqꝫ fuerit scīa huiꝰ magisterij ceterorūqꝫ magisteriorū que ne-
cessaria sunt in ꝓscientia rerū pre ꝓfūditate quā diximꝰ a sensibꝰ lon-
ginqua quantū ad secundā cōditionē. Tūc consolat̃ nos ꝛ dicit. Nō
debet ānullari qḋ ex eiꝰ scientia pōt ꝯtingi ꝓpter illud qḋ non potest
ꝯtingi. Et paucis interpositis dicit qꝛ mo dicū sapientie multi profe
ctus. Et in hoc mutat tertiā conditionē ad oppositū. Et ꝓbat ꝙ ma-
ior vtilitas sit in astronomia q̄ in aliqua alia scīa. Et si cōtingat i ea
error tolerabilior est ꝛ minꝰ nocet q̄ in ceteris scientijs. Et dicit sic.
Uidemꝰ nanqꝫ medicos errare i ꝓsciētia infirmitatū ꝛ morborū dū
predicūt que accidūt infirmo ex grauitate morbi ꝛ eius leuitate ꝛ ex
celeritate sanitatis ꝛ eiꝰ tarditate eius quoqꝫ sanitate uel morte sed
illud modicū erroris medicorū nō impedit eos ab appetitu sui ma-
gisterij ꝛ ab eiꝰ dispositione ꝛ exercitio nec generat̃ reprehensio uel
dubiū hominū erga eos qui viderūt ex modico erroris in suo magi-
sterio querere vtilitatē ꝛ ꝓfectū ꝑ eorū curationē ꝛ acquiescere eorū
medicaminibꝰ. Siŀiter ꝛ dispositores nauiū nō dimittūt magisteriū
suū nec dimittūt hoīes cursuz maris ꝓpter modicū erroris nautarū.
Siŀiter ceterarū sapientiarū ꝛ magisteriorū auctores vix possūt eua
dere accidētia erroris seu aduentū alicuiꝰ impedimēti qḋ euenit eis
sed ꝓpter hoc nō ānullat̃ eorū magisterium. Et horū omniū que di-
ximus error impedimenti plus est q̄ error astrologorū. qꝛ medicus
cū errauerit in ꝓscientia infirmitatū aut curatiōe aut in medicami-
nibus fortassis erit hoc causa ꝑditionis animaꝝ. Et cum errauerint
naute fortassis erit hoc causa ꝑditionis nauiū ꝛ earū naufragium ꝛ
eorū qui in eis sūt interitus. Et si errauerint pastores ꝛ cōceptionis
aīaliū auctores erit hoc fortassis ꝓuocatio ꝑditionis eiusdē generis
animaliū. At vero si astrologi errauerint hoc magis ascribit̃ igno-
rantie astrologi i presciētia rei. omittit eni inquisitor precauere hor
ribilia anteq̄ veniāt ꝛ propter hoc fortassis erit illi dimissio cautele
ꝓuocatio eorūdē horribiliū aduenientiū ꝛ fortassis erit i eis ꝑditio
ꝛ fortassis nō. In ceteris aūt magisterijs nō est ita qꝛ maxima pars
erroris eorū auctorū est ꝑditio ꝛ impedimentū absqꝫ dubio. ꝛ i hoc
quoqꝫ qḋ diximus dignitas ex dignitatibꝰ scientie astrorū. si ergo ē
magisteriū astrorū dignius ac nobiliꝰ ceteris magisterijs ꝛ semita
eius magisterij in errore in quibusdā horis est infra semitā ceteroꝝ
magisterioꝝ ꝛ eorū errore sanior ꝛ minus impedimenti eorū veri-

tas est maioris pficui, quare equū est quantū decet oēs homines in tellectuales ꝛ sapientes recipere astrologos ꝛ vti eis ꝛ acquiescere veritati eorū in his que dicunt. Hec autē scientia maxime illa pars q̄ est de iudiciis multos habet emulos ꝛ aduersarios. Quod aduertens Ptolomeus in quadripartito suo confirmat iudicia astrorū ꝛ albumazar in magno introductorio suo ꝛ cōueniūt ambo in modo confirmandi nisi ꝙ albumazar plura ponit q̄ꝫ Ptolemeus ꝛ pluribus vtit̄ rationib⁹. Ambo in cōfirmando iudicia incipiūt ab opere solis. Dicit eni Ptolemeus in tredecima ꝓpositione prime partis. Quoniā sol cum aere operat̄ in rebus omnib⁹ existentib⁹ in terra. Et haly in cōmento exponens verba Ptolemei dicit Ptolomeus vult nobis ostendere ꝙ sphera ignis ꝛ aeris que mutant̄ p corpora celestia mutant res oēs que sunt in terris. Et haly in cōmento secunde ꝓpositionis eiusdē dicit ꝙ radices hui⁹ scientie sunt adeo manifeste ꝙ populares nihil scientes sciūt ꝛ intelligūt eas inspiciendo ꝛ experiendo ipsas. Et Ptoleme⁹ in. 21. ꝓpositione dicit ꝙ nescij populares sciūt res anteq̄ꝫ accidāt. Et qđ magis est dicit ipse ꝙ aialia muta sciūt res anteq̄ꝫ accidāt. Albumazar etiā confirmat scientiā iudiciorū p multas ratiōes quas nūc omnes narrare esset valde longū. Specialiter autē Albumazar disputat contra negantes iudicia astrorū ꝛ diuidit ipsos ī. 10. sectas. Et tangā breuiter de qualibet secta duo aut tria verba. Prima secta dicit ꝙ planetis nō esset aliqua significatio sup res que fiūt in hoc mūdo qui est sub circulo lune. Quibus dicit albumazar ꝙ omnes philosophi concordati sunt ꝙ omis substantia que mouet̄ motu naturali efficit in essentijs rerū sibi cōiunctarū p naturam conuersiones naturales ꝛ hoc declarat in actione ignis. Sꝫ corpa celestia mouent̄ motu naturali, ideo efficiūt ī quattuor elementis sibi cōiunctis per naturam conuersiones naturales. Hanc rationē inuit albumazar in multis verbis. Posset etiā assumi contra illā sectam dictū Aristotelis primo metheoꝝ. Necesse ē mūdum inferiorē contiguū esse lationib⁹ supioribus ut tota eius virtus inde guberne. Secūda secta est eorū qui dixerūt ꝙ planetis essent significationes tantū sup res vniuersales ut sūt quattuor elemēta ꝛ sunt genera ꝛ species. Contra quos albumazar ponit inter alia talē rationē. Totū nō est totū nisi p partes suas, ergo si significāt sup totum. s. sup speciē oportet ꝙ significent sup indiuidua que sūt partes specierū. Tertia secta ē quorūdam disputantiū qui dixerūt quō planetis nō esset significatio sup possibile sed solū sup necessariū ꝛ impossibile. Et dicit albumazar ꝙ dissoluit rationes istoꝝ philosoph⁹

Contra negantes iudicia astrorum

⁊ affirmauit possibile per multas rationes. Et inter alias ponit illã quã ponit Aristoteles i primo piarmenias. s. q̄ nõ oporteret cõsiliari uel auxiliari. ¶ Quarta secta ē quorũdam qui aspexerũt in scientia totius que est scientia circulorũ ⁊ esse eorꝫ. Isti dixerunt q̄ planetis nõ esset significatio supꝫ res que fiũt ⁊ eueniũt in hoc mundo ex indiuiduis aialiũ ⁊ seminũ ac metallorũ. Et q̄ eorꝫ significatio esset supꝫ corruptionẽ uel mutationẽ temporũ tm̃. Et dicit Albumazar q̄ isti nequiuerũt negare hanc quantitatem. s. mutationẽ temporũ esse ex fortitudine opis planetarũ q̄ꝛ hoc ex eorꝫ opere inuenit̄ ⁊ apparet ⁊ eius repulsio est dedecus. Et postea arguit contra eos ex concessis.
¶ Quinta secta ē eorꝫ q aspexerũt in scientia toti⁹ ⁊ ãnullauerũt scientiam iudiciorũ ex parte expimentorũ. Et dixerũt q̄ iudicia astronomie nõ sunt vera q̄ꝛ res ptingunt̄ p expimenta ⁊ minus q̄z põt percipi veritas rei p expimenta est dũ inuenit̄ bis in vno esse. Et hoc ē impossibile in planetis q̄ꝛ planeta cum fuerit in aliquo loco ex signis ⁊ fuerint ceteri planete aspicientes ipsũ uel ꝺiuncti ei nõ reuertunt̄ ad ipsũ esse ex signis nisi post multa milia annorꝫ ⁊ nõ puenit vita vni⁹ hominis ad tantã quantitatez annorũ. quõ ergo est possibile hoi ut inueniat planetas bis sup vnũ esse quatenus pbet ex reditione eorũ ad loca eorũ quid significet. Quib⁹ dicit albumazar q̄ antiqui nouerũt planetarũ naturas ⁊ eorũ significatiões ex multis rebus ⁊ diuersis quarũ quedã sunt pticulares apparẽtes: quedã vero vniuersales.
¶ Particulares apparẽtes sunt quẽadmodũ iuenit̄ ex opatione solis in calefactiõe ⁊ lune: in humiditate ⁊ putredine ⁊ ex operib⁹ planetarũ in corruptione ⁊ mutatione aeris in oĩ die ac nocte. Uniuersales vero quẽadmodũ inuenit̄ ex eorũ significatione in reuolutiõe annorũ mũdi ⁊ natiuitatũ. Et breuiter virtus verborũ est q̄ homo in modico tẽpore põt experiri illa que cõiter occurrũt: sꝫ quantũ ad alia q̄ raro fiũt sicut sunt cõiunctiones magne debẽt nobis sufficere dicta predecessorꝫ nostrorꝫ. ¶ Sexta secta est quorũdam arithmeticorꝫ qui pigritabant aspicere numerũ stellarũ ⁊ equationẽ ipsarũ ex libro in quo est scia totius certissime. i. almagesti q̄ quẽ Ptolemeus edidit sed quesiuerũt loca planetarũ p diuersas tabulas ⁊ inuenerunt tabulas differre quantũ ad loca planetarũ. ideo dixerũt q̄ iudicia nõ sũt vera ex quo nõ habent̄ vera loca planetarũ. Quib⁹ dicit albumazar q̄ astronomus cũ de aliqua re voluerit iudicare in hoc debet cõfidere ut aspiciat naturas planetarũ ac pprietates eorũ ⁊ dñm signi vniuscuiusq̄z eorũ ⁊ sue exaltatiõis atq̄z dñ os triplicitatis sue. locũ quoq̄z eius ex angulo ⁊ succedentib⁹ eius ⁊ casu ei⁹ ab angulo ⁊ p̄ntia eius

in domo substantie ꝛ domo fratrū ꝛ ceteris domib⁹ circuli ꝛ postea iudicet. Gradib⁹ vero signorū est significatio pticularis qua vtuntur astrologi in quibusdā rebus ppriis. Si autē fuerit in loco planete er ror ex minutis uel gradu vno nō impedit hoc magisteriū iudiciorū Et oportet eū qui exercet magisteriū iudiciorū cū dederit ei calcula tor loca planetaꝝ ex signis in quibusdā tpibus ut indicet p ipsa loca in quib⁹ sunt planete si significent illud uel illud. Certitudo vero gra dus in quo loco sint ex signis suis ſm veritatē erit sup calculatores ꝛ ab eis exiget. Et ponit exemplū de medicis dicēs ꝙ medicus tenetur iudicare naturā vniuscuiusqꝫ medicaminis ꝛ cui rei sit vtilis ꝛ quib⁹ infirmitatib⁹ pficiat. Inquisitio vo specierū in regionib⁹ ꝛ earū tritu ra a medicis nō est exigenda ſꝫ ab auctoribus specierū. Ita est dicit ipse de iudiciis astroꝝ. Ad illū qui exercet indicia ptinet solū defen dere ꝙ planete significāt sup res hui⁹ mundi ꝛ quid significēt: ꝛ pti net ad ipsū scire ppietates ꝛ naturas ipsoꝝ. Ad calculatorē vero pti net verificare gradus eoꝝ. Septima secta est eoꝝ qui repulerūt hāc scientiā eo ꝙ asperissent in ea ꝛ impossibile fuit eos peruenire ad id qđ voluerūt. Sūtqꝫ inuidētes hui⁹ magisterii sectatores sup scientia eoꝝ in ipsa ꝛ repellūt scientiā magisterii iudicioꝝ ppter iuidiā. Istis nō est contradicendū ut dicit Albumazar cū sit eorū negatio ad hoc magisteriū. Nā negator nō debet constringi nisi p qđ vincat ꝛ cogat venire ad veritatē constantē. Octaua secta est quorūdā qui se iactāt de medicinali scia ut acquirāt p eam nō autē medici probi ꝛ sapien tes in magisterio medicine qui iā legerūt libros antiquorū in scien tia medicine ac sciuerūt radices magisterii eoꝝ ꝛ diuersitatē elemen torū seu temporū ac naturarū: corruptionē quoqꝫ eoꝝ ꝛ cetera que sūt eis necessaria in magisterio eorū ex rebus singularib⁹ ꝛ rebus cō positis. Isti nouerūt dignitates scientie iudicioꝝ astrorū. Et sciūt ꝙ scientia astrorū sit principiū scientie medicine. Et vtunt magisterio iudicioꝝ in magisterio medicine vsu frequenti in cognitiōe morbo rū ꝛ augmentatiōe eoꝝ ꝛ diminutione ꝛ in tpibus curatiōis. Mul tiplicatqꝫ eorū recta intentio in magisterio eoꝝ ꝛ liberant infirmi p manus eorū: ac multiplicant pfectus hominū p eos. Quidā vero ex medicis ex his videlicet quoꝝ impitia abūdat ratio autē abbreuiat in scientia quorūdam que necessaria sunt illis ad hoc contendunt in magisterio suo ut preponāt acquisitionē ꝛ postponāt sciētiā: deniqꝫ contradixerūt scientie iudicioꝝ: ꝛ dixerūt ꝙ nō sit motibus planeta rū in hoc mūdo fortitudo. Contra quos Albumazar allegat dictum

ypocratis dicēs. Et iam dixit ypocras in libro aeris dum mensionē faceret de diuersitate aeris et elementorū seu naturarū q̄ res quas di ximus de diuersitate aeris sunt in scientia astrorū. Et q̄ sciētia astro rū nō est modica pars sciētie medicine. ¶ Nona secta est vniuersitatis vulgi. Et isti diuidunt̄ in duas sectas: quarū vna est eorū qui nesciūt dignitatem iudiciorū ceterarūq̄ scientiarū neq̄ dignitatē prescien tie rerū: digniorq̄ hominib⁹ apud eos est cui fuerit plus substantie. De istis fuit prius dictum. Contra quos dicit albumazar q̄ substan tia et fortuna aptant̄ sapienti et insipiēti: forti quoq̄ et debili: et homo nō est laudabilis sup̄ hoc qd̄ aptat̄ ei ex hoc: q2 hoc nō est aptatuȝ ei p̄ scientiam suā neq̄ per insipientiaȝ neq̄ p̄ fortitudinē seu debilita tem suaȝ: sed laudat̄ super sapientia et cognitione: quia dignitas ho minis sup̄ cetera animalia nō fit nisi per sapientias et cognitionem et p̄ cognitionē rerum que fuerunt et que future sunt. Et quibusdā inter positis dicit q̄ dignius rerū in homine est futurorū sciētia. ¶ Decima secta est etiam vniuersitatis vulgi. Et isti repulerūt scientiā hui⁹ ma gisterij: p̄pter hoc q̄ viderūt de multitudine erroris eorū qui se iactāt de ea: eo q̄ vulgus recipit res per cognitionē apparentie. Cūq̄ vidis sent multitudinē erroris eorū qui se iactant de hac sciētia in his que interrogant̄ ex scientia iudiciorū astrorum mendacē eam putantes repulerūt et referunt magistros hui⁹ scientie ad insipientiā et dixerūt q̄ est scientia cassa. Dicit Albumazar q̄ isti nō sunt culpandi in con tradictione magisteriorū huius scientie: quia plurimi eorū qui se ia ctant de ea sunt homines insipientes et impiti atq̄ caduci. Et quibus dam interpositis dicit q̄ isti exercent sub nomine hui⁹ magisterij va rias seductiones quibus seducūt homines debiles: vult dicere q̄ qui dam opant̄ geomanticā uel per sortilegia sub nomine hui⁹ scientie. Isti nō querunt nisi lucrum. Et dicit q̄ isti cū interrogant̄ de aliqua re tendunt in responsionem ad rem qua gratulat̄ querens et sibi con gruit volentes eum letificare causa cupiditatis sue. Hec sufficiāt de decem sectis quas ponit Albumazar. Et posset addi vndecima secta Et sunt illi qui dicunt q̄ ista scientia sit contra fideȝ. Quibus dico q̄ ipsi nō legerunt libros sapientiū antiquorū: quos si legissent scirent q̄ hec scientia nō est contra fideȝ imo pro fide. Ponūt eni doctores hui⁹ scientie mundū creatum qd̄ est primū fundamentuȝ fidei. Dicit eni haly abēragel in prima parte sui libri in capitulo de natura Jo nis: q̄ tempore quo deus incepit creare mundū posuit Jouē in ascē dente. Et albumazar in introductorio suo dicit. Et dicamus primuȝ

ꝙ motus circuli sit a virtute prime cause. Et quibusdam interpositis dicit. Ecce qualiter ꝯtraximus creatorem ex rebus apparentibus ꝛ notis que ꝯtingunt sensibus ꝙ sit sempiternus habens virtutē absqȝ essentia finis imobilis ꝛ incorruptibilis altissimus sit nomen eiꝰ benadictum ꝛ exaltatū exaltatione maxima. ¶ De diuisione astronomie expedio me breuiter ꝛ pono diuisionem quā ponit Albumazar in introductorio suo magno. Due sunt species astronomie quarum vna est scientia totius scȝ de circulis ꝛ motibus eorū. Secunda ē ars iudiciorū astronomie. Hanc diuisionem ponit etiaȝ Ptolemeus in principio quadripartiti sui. Et haly in cōmento ideȝ. Prima species est tradita ꝑfecte ꝛ complete quantum ad principia ꝛ conclusiones a Ptolemeo in almagesti. Uel posset prima species subdiuidi. Scientia de motibus est duplex: quedam est instrumentalis quedā tabularis. Jlla instrumentalis est duplex: quoniā quedam sunt instrumenta ad obseruandū siue inuestigandū motus sicut sunt regule Ptolemei armille ꝛ consimilia. Alia sunt instrumenta ꝓ opationibꝰ quotidianis exercendis sicut astrolabiū sphera solida ꝛ consimilia. Secunda species scȝ ars iudiciorū astrologie habet quattuor ꝑtes principales. Quarū prima est de interrogationibꝰ. Secunda de natiuitatibus. Tertia de reuolutionibus annorū ꝛ hec est duplex. s. de reuolutionibus annorū mundi ꝛ de reuolutionibꝰ annorū natiuitatum. Quarta de electionibus. De istis quattuor partibus haly abēragel fecit vnū librum completuȝ. Ptolemeus autē in quadripartito omisit duas partes. s. de interrogationibus ꝛ horarū electionibus. sed haly qui cōmentauit ipsum excusat ipsum dicens: ꝙ satis possunt haberi iste due partes ex his que Ptolemeus dicit ibidem. Preter istas sūt quedam alie partes iudiciorū. s. de cōiunctionibus magnis de imaginibus de sigillis de quibus parū uel nihil habemus. Aduertentes autē plurimi antiquorū ꝛ etiā modernorū ꝙ iste partes essent difficiles ad intelligendū debentibꝰ primo adiscere illā scientiam fecerunt libros introductorios in quibꝰ posuerunt principia ꝛ exposuerūt terminos quibus vtunt̄ magistri iudiciorūȝ. Jnter autē alios introductorios liber alchabicii est magis approbatus apud modernos. Jdō dimissis alijs de ipso ad presens intendimus. His visis ad litteram descendamus.

De diuisione astrologie

Ostulata a domino

In principio isti⁹ libri septez possunt queri. Primo que sit intētio libri. Secūdo que sit vtilitas. Tertio quis sit titulus libri. Quarto cui parti philosophie supponat. Quinto qn̄ debet legi. Sexto de subiecto libri. Septimo de diuisione libri. Intentio libri est patefacere scientiaz vniuscuiusq3 rei cui⁹ scientia necessaria ē incipiēti adiscere scientiā iudiciorū astroꝝ. Utilitas ei⁹ patet. qm̄ oīs qui vult scientiā iudiciorū incipere doctrina hui⁹ libri sufficiens erit ei. quā si bene intellexerit poterit oēs libros iudiciorū p se intelligere. Titulus hui⁹ libri talis est. Incipiūt ysagoge alchabicij ad scientiā iudiciorū astrorū. Et debet legi ante oēm librū iudicioꝝ astrorū. De qua parte sit patet ex p̄cedentib⁹. Est eni de parte scientie iudicioꝝ astroꝝ. Subiectū eius est illud qd̄ est subiectū in tota astronomia iudiciali. s. corpus celeste inquantū p motū ⁊ lumen causat generationē ⁊ corruptionē in reb⁹ existentib⁹ sub orbe lune. Diuisio libri patebit in p̄cessu. Diuidit aūt iste liber prima diuisione in duas ptes. s. in partē p̄hemialē ⁊ executiuā. Pars executiua incipit ibi. In noīe dn̄i zodiacus ⁊c̄. Pars executiua diuidit in quinq3 ptes s̄m q̄ diuidit auctor in litteras quas vocat quinq3 differētias s̄m q̄ patebit statim. Pars p̄hemialis potest diuidi in quattuor ptes. qm̄ in prima inuocat diuinū auxiliuz p cōpletione opis sui ⁊ cū hoc captat beniuolentiā regis sui ad cui⁹ instantiā forte hūc librū cōposuit. In secūda parte ostendit causā sui libri siue motus qui mouit eū ad faciendū hunc librū. In tertia parte excusat se de rationib⁹. In quarta pte ponit diuisionē sui libri. Secūda pars incipit ibi: cū vidissem. Tertia incipit ibi: ⁊ nō introduxi. Quarta ps incipit ibi: ⁊ diuisi eū in quinq3 differētias. Primo breuiter sicut hō fidelis petit a deo prolixitatē vite ut possit opus suū cōplere. Et petit durabilitatē honoris gladij regis ⁊ custodiā operū suoꝝ ⁊ ampliationem sui imperij.

Cuz vidissem. In ista parte ponit causā que mouit ipsuz ad faciendū hunc librū. Et dicit q̄ cum vidisset multos antiquoruz fecisse libros introductorios ad scientiam

iudiciorũ astrorũ: τ quosdam ex eis nõ posuisse oia necessaria ad introductionẽ: τ quosdaʒ nimis plixe tradidisse ea que tradiderũt τ inter cõfusa dicta eorũ perijsse .i. obscurata esse illa que necessaria sũt ad introductionẽ. Et etiam quosdaʒ nõ pcessisse in dictis eorũ ordine discipline pponendo illa que debẽt preponi: τ postponẽdo illa que debẽt postponi: sed fecisse contrariũ. Incepit edere hunc librũ: τ collegit in eo ex dictis antiquorũ ea que erãt necessaria ad introductionẽ: τ iutilia omisit.

Et nõ introduxi. Hic excusat se de rationib⁹: τ dicit qꝫ nõ posuit in hoc libro ratiões que essent necessarie ad defendenduʒ que dixit: qꝛ iste posite sunt in libro Ptolemei scʒ in quadripartito. Ibi eni Ptolemeus cõfirmat iudicia p multas rationes. Et dicit etiam se fecisse vnũ librum de confirmatione iudiciorũ vbi posuit rationes ad hoc sufficientes.

Et diuisi eum. Hic ponit diuisionẽ libri sui. Et dicit qꝫ diuisit eũ in quinqꝫ differentias ut patet legendo litteram.

In noie dñi. Zodiacus. Finito prohemio icipit tractatus. Et potest diuidi in quinqꝫ ptes: que sũt quinqꝫ differentie: ſm qꝫ auctor diuidit in litera. Prima differẽtia est de esse circuli signorũ essentiali τ accidentali. Secunda est de naturis septeʒ planetarũ. Tertia quid accidit septẽ planetis. Quarta de expositiõe terminoꝝ siue nominũ quib⁹ vtunť magistri iudiciorũ. Quinta de piectione partiũ. Secũda differentia incipit ibi: τ qꝛ auxiliante deo. Tertia ibi: Naʒ esse planetarũ. Quarta ibi Initiũ horũ. Quinta ibi: τ cũ notauerim⁹. Prima pars diuidiť i duas: qm̃ in prima parte expedit se de esse circuli signorũ essentiali. Secundo de esse accidẽtali. Secũda ibi: Nã circulus figurať in omni hora. Prima pars põt diuidi i quattuor ptes. In prima determinať de diuisiõe circuli signorũ τ his que consequunť ipsam diuisionẽ. In secũda parte determinať de dignitatib⁹ planetarũ i signis. In tertia de figuris signorũ. In quarta quid habẽt signa ex mẽbris hois: τ quid habẽt ex regionibus τ plantis. Secũda pars incipit ibi: habẽt quoqꝫ planete. Tertia ibi: sequunť has figure signorũ. Quarta ibi: τ vnũquodqꝫ. Prima pars põt diuidi in quinqꝫ. In prima pte ponit diuisionẽ circuli signorũ. In secũda pte compat ista adinuicẽ. In tertia compat ea ad quattuor tpa anni: τ ad quattuor etates: τ ad quattuor humores. In qrta ponit ordinem planetarũ τ exponit quõ accipiť in. cũ diciť planeta est in signo.

In quinta addit quoddam de capite et cauda draconis. Secunda incipit ibi: et sex ex his signis sunt septentrionalia. Tertia ibi: et vocatur illa quarta. Quarta ibi: omnibus autem planetis. Quinta ibi: significatur etiam per caput et caudam. Primo dicit quod circulus signorum diuiditur in duodecim partes equales que vocantur signa et nominantur nominibus duodecim imaginum que sunt in ipso circulo signorum: que sunt aries taurus gemini etc. Et quodlibet signum diuiditur in triginta partes equales que vocantur gradus. Et quilibet gradus diuiditur in sexaginta et vocantur minuta. Et quodlibet minutum in sexaginta et vocantur secunda: et quodlibet secundum in sexaginta et vocantur tertia: et quodlibet tertium in sexaginta et vocantur quarta et sic vsque in infinitum.

¶ Circa istam partem possunt moueri duo dubia. Primum est de numero signorum. Secundum de ordine. De numero signorum disputat Albumazar dicens quidam ex his qui diuersa a nobis sensere contradixerunt dictis antiquorum in numero signorum. Et dixerunt: cur putastis quod signa sunt duodecim nec plus nec minus. Quibus respondet Albumazar dicens: quod aracis philosophus patefecit quadragintaocto imagines que sunt in circulo: id est in octaua sphera et earum nomina: et auctorizauerunt eius sententiam omnes sapientes antiqui et concordauerunt cum eo super hoc. Et duodecim ex his imaginibus sunt in circulo signorum. Hac de causa dixerunt quod sunt duodecim. Aliam causam assignat Albumazar dicens: quod philosophi inuenerunt quod omnes res que fiunt et destruuntur in hoc mundo sunt composite ex elementis et omni indiuiduo quod efficitur ex quattuor elementis sunt tria esse: scilicet initium medium et finis. Quattuor igitur elementa multiplicata per tria faciunt duodecim: igitur signa sunt duodecim. Tertia causa est quia per motum solis fit generatio et corruptio in rebus inferioribus et eius opus plus apparet in hoc mundo quam opus aliorum planetarum. Et ipse rotatur in his duodecim imaginibus et sunt ei locus. Et secundum decursum eius in his duodecim imaginibus variantur tempora anni. Ideo philosophi posuerunt duodecim imagines digniores significatione. Et attribuerunt eis significationem vniuersalem. Ceteris vero trigintasex imaginibus attribuerunt significationem propriam. ¶ Secunda dubitatio est de ordine et de principio. Aliquis enim posset dicere quare inceperunt ab ariete cum circulus non habeat principium neque finem. Ad hoc dicit Ptolemeus in .156ª propositione prime partis quadripartiti: quod ideo est principium ab ariete quia est signum masculinum et agens est di-

Aratus philosophus qui primus patefecit 48 imagines.

gnius passo / et equinoctialis transit per ipsum: et abinde idest ab equinoctiali incipit maior mutatio totius firmamenti. ¶ Sed aliquis diceret per istam rationez videtur q initium debeat esse a libra: quia est signum masculinū et equinoctialis transit per ipsum / et maior motus firmamenti est ibi: quare ergo inceperunt ab ariete potius q̄ a libra: Potest solui per dictum Ptolemei in. 140ª propositione prime partis vbi dicit q principium in firmamento est ille locus in quo complexio temporis est humidior: sicut prima etas animaliū est in qua complexio est humidior. Posset aliter dici quia ab ariete incipit generatio: a libra vero corruptio. ¶ De ordine diceret aliquis quare posuerunt taurum post arietem et deinde gemini: postea cancrū. Dicit Albumazar q quattuor sunt qualitates simplices elementorū / scilicet caliditas / siccitas humiditas / et frigiditas. Et due ex istis sunt sicut agentia scilicet caliditas et frigiditas / et alie due sunt sicut patientia scilicet siccitas et humiditas Agentia autem sunt digniora patientibus: ideo inceperunt ab agentibus. Et agentiū vnum est principium generationis / scilicet caliditas / et aliud principium corruptionis scilicet frigiditas. Res autē prius generatur q̄ corrumpitur: ideo posuerunt arietem in principio / quod est signū calidum et siccum de natura ignis / qui est primo calidus. Et posuerunt cancrū in fine quod est signum frigiduz et humidū de natura aque / que est primo frigida. Et posuerunt taurum post arietem / quod est signū frigidum et siccum de natura terre que est primo sicca: quia siccitas terre conueniens est calori ignis. Et posuerunt signum geminorū ante cancrum quia est signum calidum et humidum de natura aeris qui est primo humidus: et humiditas aeris est conueniens humiditati aque.

¶ Ad euidentiam predictorū est intelligendū q in octaua sphera / sunt quadragintaocto imagines / in quibus est concordia apud omnes antiquos sicut dicebatur. et sunt in eis. 1022. stelle / que dicuntur stelle fixe / et mouentur omnes vno motu / scilicet ad motum octaue sphere in centum annis fere vno gradu. Et antiqui posuerunt eas in sex ordinibus ita q illas que sunt maiores posuerunt in primo ordine et sunt quindecim. Et que sunt infra has posuerunt in secundo ordine / et sunt. 45. Et que sūt infra has posuerunt in tertio ordine et sunt. 208. Et que sunt infra has posuerūt in quarto ordine / et sunt. 474. Et que sunt infra has posuerunt in quinto ordine / et sunt. 217. Et que sunt infra has posuerunt in sexto ordine / et sūt sexagintatria. Ex his. 48. imaginibus. 12. sūt in via solis sicut dictū est / et sunt in eis ex stellis. 346. Nomina earuz imaginū sunt aries taurus etc. Et remanent. 36. imagines / quaruz. 21. declinant a via solis

ad septentrionē: ⁊. 15. ad meridiem. Que declinant ad septentrionē habent ex stellis supradictis. 360. Et noīa imaginū sunt hec. Prima ē vrsa minor. Secūda est vrsa maior. Tertia draco. Quarta dn̄s flāme uel succensus. Quinta canis latrans uel vlulans. Sexta corona septentrionalis. Septima incuruat⁹ uel genuflexus. Octaua vultur cadens. Nona gallina. Decima sedens sup sedem. Undecima deferens caput algol. i. diaboli. Duodecima tenēs habenas. 13ª serpētarius. 14ª serpens. 15ª amisator. 16ª aquila volans. Alius liber habet vultur volans. 17ª delphinus. 18ª equus primus. Alius liber habet caput equi. 19ª equus secundus. Alius liber habet equus alatus. 20ª mulier que nō nouit virū ⁊ 21ª est triangulus. Que vō declināt ad meridiē habent ex stellis supradictis. 316. quarū imaginū nomina sunt hec. Prima earū est marinus leo quē quidam vrsuz appellant. 2ª algebar. i. canis validus. 3ª flumē. 4ª lepus. 5ª canis maior. 6ª canis mior. 7ª archa noe. 8ª serpēs. 9ª vas. 10ª coruus. 11ª deferens leonē: ⁊ ipsius medietas est humane figure ⁊ altera equi. 12ª leopardus. 13ª thuribulum. 14ª corona meridionalis. 15ª piscis meridianus.

Et sex ex his signis. In ista parte cōpat auctor signa adinuicē. Et pōt diuidi in tres partes: Primo comparat ea quantū ad ptes mūdi: uel quantū ad declinationes. Secūdo quantū ad ascensiones. Tertio quantū ad qualitates. Prima in principio. Secūda ibi: ⁊ sex ex illis dicunt directe ascendentia. Tertia ibi: ⁊ vocat medietas. Primo dicit ꝙ sex ex predictis. 12. signis sunt septētrionalia: qr declinant a linea equinoctiali versus polū septentrionalē. s. a principio arietis vsqꝫ ad finē virginis. Et alia sex. s. a principio libre vsqꝫ ad finem pisciū sunt meridionalia: qr declinant ab equinoctiali linea versus polū meridionalē. Juxta quā partem est intelligendū ꝙ equinoctialis est circulus quē describit sol raptu firmamenti. s. p motum diurnū qn̄ est in primo puncto arietis: ⁊ eundem describit in primo puncto libre: ideo vocatur a Ptolemeo equator diei ⁊ noctis: quia tūc tpis dies ⁊ nox sunt eiusdez longitudinis p vniuersum mundū vbi sol oritur ⁊ occidit. Hoc ideo dico quia duo sūt loca in mūdo sup que sol nō oritur nec occidit quando est in principio arietis uel libre quorū vnus ē sub pplo arctico ⁊ alter sub polo antarctico. ¶ Hic posset moueri illa questio. Utruz sub equinoctiali sit habitatio. Videt ꝙ nō. Nā vbi est ppetua caliditas ibi nō est habitatio: sed sub equinoctiali est ppetua caliditas: sol eni semp decurrit sup illā partē ⁊ modicū declinat ab illa. Jtē auctor sphere dicit ꝙ quinqꝫ sunt zone i celo: quaꝝ

vna e.t torrida zona ⁊ illa ſm eum eſt ſub equinoctiali ⁊ ex vtraqꝫ par-
te vſqꝫ ad tropicos ⁊ due ſub polis ⁊ due medie. Ibi vult ꝙ tres earum
ſunt inhabitabiles ſcilicet torrida zona propter nimiũ calorem: ⁊ due
exiſtentes ſub polis propter nimiũ frigus: ⁊ alie due ſm eum ſunt habi
tabiles quia temperate. Breuiter ego credo cũ auicenna ꝙ ſub equino
ctiali ſit habitatio ⁊ optima habitatio. Et breuiter pono vnã rationem
que mouit me. Ibi eſt optima habitatio vbi eſt maxima temperies: ſed
ſub equinoctiali eſt maxima temperies ergo ⁊c̃. Maior eſt nota. Mi-
norem declaro. ſub equinoctiali eni dies ⁊ nox ſunt equales ſicut dictũ
eſt: ⁊ tantũ poteſt infrigidari aer in nocte ſicut calefit in die. Item decli
natio ſolis maxime variatur ibi. Mutatur eni declinatio in vno die ꝑ
24. minuta ideo forte vix poteſt accidere ꝙ ſol trãſeat directe ſupra ca-
pita eorũ quia hoc nõ accidit niſi ſol intraret principium arietis uel li-
bre recte in meridie. Item ſol nunqꝫ manet in eadem altitudine ſuper
ipſos: ſꝫ ſtatim in inſtanti ſi eſſet motus in inſtanti variat̃ altitudo. Ita
eni velociter ſicut primũ mobile mouetur accedit ad meridiẽ ⁊ recedit
a meridie. Et vbi debet fieri magna calefactio oportet ꝙ radij infigan
tur ꝑ aliquod tempus: ſicut videmus in ſpeculo ardenti ſi moueret̃ ſpe-
culum nõ incenderet feſtucas uel aliaꝫ rem que opponeretur. Itẽ pla-
nete frigidi refrenant ibi caliditatem calidorũ: quia omnes ſemꝑ ſunt
ibi ꝓpinqui. q̃uis quidam dicant ꝙ planete nõ cauſant frigiditatem ſꝫ
eorũ frigiditas eſt calor minor. In veritate hoc nõ credo ſalua gratia
illorũ. Uidi enim ꝙ eadem cauſa frigoris nõ facit tantũ frigus in par-
tibus multũ ſeptentrionalib⁹ quantũ facit in minus ſeptentrionalibus.
Poſſet etiam ꝓbari ratione. Si eſſet ita ꝙ nullus planeta influeret fri-
giditatem ſed cauſaret caliditatẽ ſequeret̃ ꝙ preſentia ſaturni in eſtate
eſtas fieret calidior: quia tale additũ tali facit ipſum magis tale: ſꝫ hoc
nõ videmus quare ⁊c̃. Et ſi diceret aliquis ꝙ minor caliditas ſua tem-
perat maiorem caliditatẽ ſolis: ſicut aqua tepida calidam. Hoc nõ va-
let: quia ibi fit mixtio materialis: in influentijs autẽ celeſtibus fit mix-
tio virtualis. Et eſt imaginandum in influentijs de maiori calore ⁊ mi
nori ſicut de duobus ignibus calefacientib⁹ vnam ollam quorũ vnus
eſſet fortior alio. Certum eſt ꝙ minor ignis nõ infrigidabit ollam nec
impediet fortiorem ignem in calefactione ſua. Rationes in oppoſituꝫ
ſunt ſolute: quia prima dicit ꝙ eſt ibi ꝑpetua caliditas. Dico ꝙ non eſt
ibi perpetua caliditas que impediat habitationem. Auctorẽ ſpĥere ne
go in propoſito quantũ ad hoc.

Et sex ex illis dicũtur directe ascẽdẽtia

Hec ps posset diuidi sz nõ est vis. Dicit breuiter q .6. signa ex signis p̃dictis ascendũt recte. ⁊ .6. oblique. Recte ascendũt a principio cancri vsq ad finẽ sagictarij. Alia .6. ascendũt oblique. Ista habent ex tractatu de sphera iõ nõ est hic standũ. Postea dicit q tortuose seu oblique ascendentia obediũt recte ascendẽtib⁹. Iuxta qđ notandũ q si duo nascant in qbusdã tpib⁹ in quib⁹ oẽs alie significatiões sũt pares quantũ ad radicẽ supiorẽ ⁊ etiã inferiorẽ. sz vn⁹ eorũ nascat sub signo directe ascẽtẽ ⁊ alter sub signo oblique uel tortuose ascẽdẽte. ille qui nat⁹ fuerit sub obliquo obediet alteri q nat⁹ fuerit sub signo directo dũ illa signa sunt eiusdẽ longitudinis a p̃cipio cancri. Uerbi grã: ille q natus fuerit sub geminis obediet ei q natus fuerit sub cancro. ⁊ ille q sub tauro ei q sub leone. ⁊ ille q sub ariete ei q sub virgine. ⁊ sic de alijs. Postea dicit q q̃libet duo signa que sũt eiusdez longitudinis a principio arietis dicunt cõcordantia: sicut pisces ⁊ aries aquari⁹ ⁊ taur⁹ capricornus ⁊ gemini ⁊ sic de alijs. Et põt applicari sicut pri⁹. Et hoc est iõ q ascensiões illorũ signorũ sũt equales. Et hoc est qđ dicit auctor tractat⁹ de sphera: q̃libet duo signa eq̃liter distãtia ab alterutro puncto ꝑ equinoctialiũ adequãtur in suis ascensionib⁹. Postea dicit q medietas circuli q̃ est a principio leonis vsq in finẽ capricorni vocat medietas maxima ꝑpter ascensiones. Et est medietas solis. q leo est dom⁹ solis ⁊ ascensiões incipiũt ibi notabiliter augmẽtari. Et sol habet in tota illa medietate dignitatẽ sicut planete in terminis suis. Et alia medietas ẽ lune. s. a principio aq̃rij vsq ad finẽ cancri. ⁊ illa vocat medietas minima eo q ascensiones notabiliter incipiũt ibi minorari. Et luna habet ib dignitatem quã sol habet in maxima.

Et vocatur medietas.

Hic cõparat signa ad inuicez quantũ ad q̃litates in generali. Et breuiter dicit q medietas que est a principio arietis vsq ad finez virginis ẽ medietas calida: q facit nobis estatẽ. Et alia medietas ẽ frigida quia facit nobis hyemem.

Et vocatur illa quarta pars.

Hic cõpat ista .12. signa ad .4. tpa anni ⁊ ad .4. etates. ⁊ ad .4. humores siue cõplexiões. Et dicit q q̃rta ps q̃ ẽ a principio ariet vsq ad principiũ cancri ẽ calida ⁊ humida sicut ver ⁊ sicut etas puerilis ⁊ sicut cõplexio sanguinea. Et alia q̃rta ps q̃ est a principio cancri vsq ad p̃cipiũ libre ẽ calida ⁊ sicca sicut estas ⁊ sicut secũda etas ⁊ sicut cõplexio colerica. Et alia q̃rta ps q̃ est a principio li-

tre vsq ad principiũ capricorni ẽ frigida ⁊ sicca sicut autumnus: ⁊ sicut tertia etas q̃ est principiũ diminutiõis: ⁊ sicut complexio melancolica. Et q̃rta ps q̃ est a principio capricorni vsq; ad finẽ pisciũ ẽ frigida ⁊ humida sicut hyems: ⁊ sicut etas vltima: ⁊ cõplexio flegmatica.

Omnibus autẽ planetis. Hic ponit ordinẽ .7. planetarũ: ⁊ quõ accipitur in qñ dicit̃ planeta est in signo ⁊ patet in lrã. Sed nota hic triplicez acceptionẽ signi sicut ponit auctor sphere: ⁊ q̃ ibi inuenies nõ pono hic.

Habent autẽ planete. Prius determinauit auctor de diuisione circuli signorũ: ⁊ de q̃busdã q̃ cõsequunt̃ ipsã diuisionẽ. Hic vult determinare de dignitatib⁹ planetarũ in signis. Et diuidit̃ in duas. Qm̃ primo determinat de dignitatib⁹ essentialib⁹. Secũdo de accidẽtalib⁹. 2ª ps est ibi: ex potestatib⁹ q̃z planetarũ accidentalib⁹ in fine hui⁹ differẽtie. Prima ps diuidit̃ in duas: qm̃ in prima facit qd̃ dictũ ẽ .s. determinat de dignitatib⁹ planetarũ in signis. In 2ª pte determinat de fortitudinib⁹ q̃s habẽt in ipsis dignitatib⁹. 2ª ibi: ⁊ q̃ iã auxiliãte deo. Prima ps diuidit̃ in quinq; ptes ſm q̃nq; dignitates: qm̃ primo determinat de dignitate planetarũ q̃ vocat̃ dom⁹. Secũdo de dignitate q̃ vocat̃ exaltatio. Tertio de dignitate q̃ vocat̃ triplicitas. Quarto de dignitate q̃ vocatur termin⁹. Quinto de dignitate q̃ vocat̃ facies. 2ª ibi: he sũt exaltationes 3ª ibi: triplicitates sic distinguim⁹. 4ª ibi: hñt q̃z in vnoquoq; signo. 5ª ibi: facies autẽ signorũ. Prima ps põt diuidi in duas ptes: qm̃ in p̃ma pte ostẽdit q̃ sint dom⁹ planetarũ. In 2ª pte q̃ q̃libet eorũ p̃ter solẽ ⁊ lunã habet duas dom⁹ quarũ vna ẽ ei magis p̃ncipalis: ⁊ illa vocat̃ gaudiũ: iõ ostẽdit q̃ sint ille dom⁹ in quib⁹ gaudẽt. 2ª ibi: signa aũt in quib⁹ Prima diuidit̃ in duas. Primo ponit determinãdũ de dignitatib⁹ planetarũ ⁊ ponit diuisionẽ in lrã. Secũdo p̃sequit̃ ibi: dom⁹ he sũt. Dicit q̃ planete hñt in signis p̃dictis quasdã dignitates seu ptãtes p naturam ⁊ quasdã p accidẽs. Que sũt p naturã sũt dom⁹ exaltatio triplicitas terminus ⁊ facies. De his aũt dignitatib⁹ q̃s hñt p accidẽs vult postea dicere

Domus he sũt Dicit q̃ aries ⁊ scorpi⁹ sũt domus martis taur⁹ ⁊ libra dom⁹ veneris: gemini ⁊ virgo domus mercurij: cancer dom⁹ lune: leo domus solis: sagictari⁹ ⁊ pisces dom⁹ iouis: capricorn⁹ ⁊ aquari⁹ dom⁹ saturni. Postea dicit q̃ .7. signũ a domo cuiuslibet dicit̃ ei⁹ detrimentũ. vbi grã: sicut leo ẽ domus solis: sic aquari⁹ quod est signũ oppositũ leoni est detrimentũ solis: ⁊ eodem

modo intelligas de alijs. Deinde dicit ꝙ duo signa que sunt dom⁹ vni⁹
planete dicunt̄ ꝯcordantia in cingulo .i. in circulo signoꝝ siue zodiaco
q est latus ī medio ⁊ in ligatura strict⁹ .i. iuxta polos. Ad qd̄ intelligen-
dū oportet imaginari circulos transeūtes ꝑ principia signoꝝ ⁊ ꝑ polos
zodiaci: ⁊ totū ſpaciū cōprehensū inter quoslibet duos circulos est vnū
signū sicut exemplificatū fuit in lectiōe p̄cedēte. Ista ꝯcordātia videtur
mihi parū facere ad hoc ꝙ duo signa debeāt esse dom⁹ vni⁹ planete: qꝛ
quelibet duo signa illo mō ꝯcordāt. Ideo pōt aliter exponi siue glosa-
ri verbū auctoris ꝙ quelibet duo signa que sūt dom⁹ vni⁹ planete dicū-
tur ꝯcordantia ī zodiaco quātū ad distantiā a domib⁹ luminariū: ⁊ illo
mō est verū. Verbi grā gemini ⁊ virgo sūt dom⁹ mercurij ⁊ equaliter di-
stant a leone ⁊ a cancro que sūt dom⁹ luminariū: ⁊ taurus ⁊ libra q̄ sunt
dom⁹ veneris equaliter distāt a leone ⁊ cancro. Et hāc ꝯcordantiā inue
nies in oīb⁹. Ptolemeus assignat causā quare leo est dom⁹ solis ⁊ can-
cer dom⁹ lune: ⁊ siliter de alijs in .173. ꝑpositiōe ⁊ .6. ꝑpositionib⁹ sequē
tib⁹ prime ꝑtis de domib⁹ luminariū solis ⁊ lune dicit duo signa septē-
trionalia que sūt ꝑpinquiora zenith capitū nostroꝝ q̄ȝ alia ⁊ hac ratiōe
faciūt calorē que sūt cancer ⁊ leo posuerūt ambo ꝑ domib⁹ duorū lumi
nariū magnis ⁊ nobilib⁹: leonē qꝛ masculus domū solis: ⁊ cancrū qꝛ fe
mina domū lune. Haly dicit in cōmento exponēs verba p̄dicta ꝙ duo
signa maxime septētrionalia sūt cancer ⁊ gemini: sed gemini est signuȝ
calidū ⁊ humidū ideo nō ꝯcordat cū aliquo eorū. In hoc ꝙ humectat
nō cōcordat cū sole q calefacit ⁊ desiccat: nec cū luna qꝛ feminea ē ⁊ no
cturna. signū autē geminorū ē masculinū ⁊ diurnū. Sȝ leo cōcordat cū
sole: qꝛ est signū calidū ⁊ siccū: ideo cōuenit ut leo sit domus solis. Et qꝛ
luna sequit̄ solē iō cōuenit ut dom⁹ lune sit circa domū solis. Tūc dice-
ret aliquis quare ğ virgo nō est domus lune cū sit circa leonē qui est do
mus solis. Dicit haly ꝙ signū virginis nō cōuenit lune: qꝛ virgo ē signū
siccū: luna v̓o humida. Et ꝑpter hoc posuerūt cancrū q est humidus do
mū lune. De domib⁹ alioꝝ planetarū assignat duas cās: quarū vna ac-
cipit̄ ab ordine planetarū ⁊ signorū. Alia ab aspectib⁹. Breuiter ut cō-
cludā intentionē suā paucis verbis vult dicere ꝙ capricorn⁹ ⁊ aquari⁹
sunt dom⁹ saturni: qꝛ hec duo signa maxime distāt a domib⁹ luminariū
⁊ saturnus est sup̄ior oīuȝ planetarū. Et sagictari⁹ ⁊ pisces sūt dom⁹ Jo
uis: qꝛ hec duo signa sunt iuxta domus saturni: sicut Jupiter est sub sa-
turno. Scorpio ⁊ aries sunt dom⁹ martis: qꝛ sunt iuxta domos Jouis:
sicut mars sub Joue. Libra ⁊ taur⁹ sūt domus veneris ꝑpter eandē cau
sam. Et virgo ⁊ gemini domus mercurij. Et si inceperis ordinē ab infe
riori īuenies idem: verbi gratia: virgo ⁊ gemini sūt iuxta domos lumi-

nar iũ ⁊ sunt domus mercurij: q̄ꝛ mercurius sequit̄ post lunā in ordine: ⁊ sic de alijs. Alia causa quā assignat accipit̄ ab aspectibꝰ ⁊ vult dicere ꝙ saturnus est maioꝛ infortuna: ideo domꝰ sue debent distare a domibus luminariũ aspectu opposito q̄ est aspectꝰ ꝑfecte inimicitie. Isto aũt mõ distāt capricoꝛnꝰ ⁊ aquariꝰ. Capricoꝛnꝰ enĩ est in opposito domus lune. s. cancri: ⁊ aquariꝰ in opposito domꝰ solis. s. leõis. Et Jupiter ē foꝛtuna maioꝛ. iõ domꝰ sue debēt distare a domibꝰ luminariũ aspectu trino. i. aspectu ꝑfecte amicitie. hoc mõ distāt sagictariꝰ ⁊ pisces. sagictariꝰ enĩ aspicit leonē aspectu trino: ⁊ pisces cancrũ. Et mars ē infoꝛtuna minoꝛ: iõ domꝰ sue debēt distare a domibꝰ luminariũ aspectu q̄rto qui est aspectꝰ medie inimicitie. Hoc mõ distant scoꝛpiꝰ ⁊ aries. scoꝛpius enim aspicit leonē aspectu quarto: ⁊ aries cancruꝫ. Uenus est foꝛtuna minoꝛ iõ domꝰ sue debēt distare a domibꝰ luminariũ aspectu sextili: q̄ est aspectus amicitie medie. Hoc mõ distāt libꝛa ⁊ taurꝰ: libꝛa enĩ aspicit leonē aspectu sextili: ⁊ taurus cancrũ. Et relinquũt̄ mercurio duo signa remanentia. s. virgo ⁊ gemini que sũt iuxta domos luminariuꝫ: q̄ꝛ mercurius nũq̄ꝫ põt elongari a sole vltra vnũ signũ: imo nõ põt elongari a sole sm̄ equatiões tabularũ alfoncij vltra. 28. gradꝰ ⁊. 7. minuta.

Signa autem in quibus. Cũ quilibet quinq̄ꝫ planetarũ habeat duas domos ostendit q̄ sit domꝰ pꝛincipalis cuiuslibet eoꝛuꝫ. Dicit ꝙ saturnus gaudet in aquario. Jupiter in sagictario. mars in scoꝛpiõe. venus ĩ tauro. mercurius in virgine.

He sunt exaltationes. Dicit ꝙ sol exaltat̄ in. 19. gradu arietis ⁊c̄. littera plana est Ptolemeꝰ assignat causā exaltationũ planetarũ in. 199. ꝓpositiõe ṗme ꝑtis q̄driptiti ⁊ in. 6. seq̄ētibꝰ. Uult dicere ꝙ iõ aries ē exaltatio solis: q̄ꝛ dũ sol intrat arietē dies incipiũt augmentari supꝛa noctes ⁊ caloꝛ eiꝰ incipit ibi apparere magis. Et libꝛa ē casus eiꝰ q̄ꝛ ibi incipiũt noctes augmētari supꝛa dies ⁊ caloꝛ incipit ibi diminui. Et q̄ꝛ saturnꝰ ē oppositꝰ soli: q̄ꝛ vbi crescit caloꝛ minuit̄ frigus ⁊ ecõtrario: iõ libꝛa ē exaltatio saturni: aries võ casus. Et cũ luna ↄiungit̄ soli ĩ ariete incipit lumē eiꝰ pꝛimo apparere ĩ tauro: iõ taurꝰ est exaltatio lune ⁊ scoꝛpio casus suus: q̄ꝛ ē signũ oppositũ. Et q̄ꝛ Jupiter facit ventos septētrionales ⁊ cancer ē signũ septētrionale: iõ cancer ē exaltatio Jouis ⁊ signũ oppositũ. s. capricoꝛnꝰ est eiꝰ casus. Et q̄ꝛ mars est ardēs ꝑ naturā ⁊ ꝓpꝛie cũ fuerit ĩ capricoꝛno multo magis cõburit: q̄ꝛ inclinat̄ ad ꝑtē meridiei: iõ capricoꝛnꝰ ē exaltatio sua ⁊ est signũ oppositũ exaltationi Jouis: ⁊ cancer est eiꝰ casus. Et q̄ꝛ venus naturaliter humectat ⁊ maxime cuꝫ est in piscibꝰ: ideo

piscis est exaltatio veneris et signũ oppositũ .s. virgo casus ei⁹. Et quia mercuri⁹ desiccat p se et in hoc est ɔ̃rius veneri: iō virgo ē exaltatio sua qd est signũ oppositũ exaltatiōi veneris: et piscis ē casus ei⁹. Albumazar assignat fere easdē causas licet alijs vtat̃ verbis: et accepit eas a Ptolemeo: iō sufficiant ista de causis domorũ et exaltationũ.

Triplicitates vero. Pri⁹ determinauit auctor de domib⁹ et exaltationib⁹ planetarũ. Hic determinat de triplicitatib⁹. Et qr aspect⁹ ɔcomitāt̃ triplicitates iō determiat ex ɔsequēti de aspectib⁹ signo⁊. Et fm hoc hec ps pōt diuidi i duas ptes. In prima determiat de triplicitatib⁹. In 2ª de aspectib⁹ ibi. 2ª: dicunt̃ et signa se aspicere. Prima ps pōt diuidi i duas. In prima facit qd dictũ est. In 2ª ostendit q̃ sūt signa mobilia q̃ fixa et que cōia. 2ª ibi: q̃ttuor q̃z ex his signis. Prima ps diuidit̃ i. 4. ptes fm. 4. triplicitates. 2ª ibi: triplicitas. 3ª ibi: triplicitas. 4ª ibi: q̃rtā vo triplicitatē. Prima i duas. In pma determiat de ipsis triplicitatib⁹ in generali. In 2ª in speciali. Prima in pncipio. 2ª ibi: aries leo et sagictari⁹. Dicit primo q̧ oia tria signa q̃ sūt eiusdē nature faciunt vnā triplicitatē. Postea dicit q̧ aries leo et sagictari⁹ faciūt primā triplicitatez: qr illa tria signa sūt eiusdē nature .s. ignea: masculina: diurna: colerica: calida et sicca sapore amara. et hec tria signa sūt oriētalia. Et ista triplicitas sicut q̃libet aliarũ habet tres dños q vocant̃ dñi triplicitatis. Prim⁹ dñs hui⁹ triplicitatis in natiuitatib⁹ uel q̃stionib⁹ uel qbuscũq3 alijs reb⁹ q̃ fiūt in die ē sol. 2⁹ est iupiter. 3⁹ est saturn⁹. In reb⁹ q̃ fiūt in nocte prim⁹ dñs hui⁹ triplicitatis ē iupiter. 2⁹ sol. 3⁹ saturn⁹. ¶ Notanduz est hic qd dicit Albumazar in introductorio suo q̧ primũ signũ isti⁹ triplicitatis .s. aries facit calorē tēperatũ: secūdũ .s. leo facit calorē ledentē: tertiũ .s. sagictarius facit calorē corrũpentē. Qñ aliqd istorũ signorũ ceciderit in ascendēte cōiunctiōis uel oppositiōis solis et lune in tpe hyemali tpat̃ frigus. In tpe estiuali fit calor excessiu⁹ maxime si dñs illi⁹ signi fuerit pñs in illo signo uel in aliq̃ angulo⁊ aspiciēs ipsũ ascendēs. Postea dicit q̧ taur⁹ virgo et capricornus faciūt secundā triplicitatē qr sūt eiusdē nature: qr oia tria sūt feminina nocturna terrea frigida et sicca melācolica sapore acria meridiana. Hui⁹ triplicitatis dñi sūt in die: primus venus: deinde luna: deinde mars. Et in nocte luna prim⁹: deinde venus: deinde mars. Dicit albumazar q̧ primũ signũ hui⁹ triplicitatis facit frigiditatē tēperatā cōfortantē aialia et segetes. Secundũ facit frigiditatē ledentē. Tertiũ corrumpentē. Qñ aliqd isto⁊ signorũ cadit in ascendēte cōiunctio-

nis uel oppositionis solis ⁊ lune in hyeme ⁊ maxime capricornꝰ fit frigus maximũ maxime si Saturnꝰ fuerit in ipsa triplicitate. Deinde dicit ꝙ tertiã triplicitatẽ faciũt gemini libra ⁊ aquariꝰ: qꝛ sũt eiusdẽ nature. sũt enĩ masculina diurna sanguinea calida ⁊ hũida aerea occidentalia sapore dulcia. Eius dñs in die primꝰ est saturnꝰ. 2ꝰ mercuriꝰ. 3ꝰ iupiter. In nocte primꝰ est mercuriꝰ. secũdus saturnꝰ. tertiꝰ iupiter. Et albumazar dicit ꝙ primũ signũ huiꝰ triplicitatis facit ventos tẽperatos ꝯfortãtes ⁊ dulces. Secundũ facit ventos nocitiuos. Tertiũ facit ventos dissipantes aialia ⁊ segetes. Qñ aliqđ istoꝝ est ascendẽs in hora ꝯiũctionis solis ⁊ lune mouenť venti in illa lunatiõe. ⁊ siliter intelligas de oppositione. Postea dicit ꝙ quartã triplicitatẽ faciũt cancer scorpio ⁊ piscis: qꝛ oĩa tria sũt feminina nocturna septẽtrionalia aquatica frigida ⁊ humida sapore salsa. Cuiꝰ dñi sunt in die: primꝰ venus. Secũdꝰ mars Tertiꝰ luna. In nocte primus est mars. Secũdꝰ venus. Tertiꝰ luna. Dicit albumazar ꝙ primũ signũ huiꝰ triplicitatis facit humiditatẽ tẽperatã. Secundũ abundantẽ. Tertiũ destruentẽ. Qñ aliqđ signoꝝ istoꝝ fuerit in ascendẽte ꝯiunctionis uel oppositiõis solis ⁊ lune ꝑsumendũ est de pluuia illo mense. Ab ista enĩ triplicitate ⁊ a venere ⁊ a luna maxĩe incipiũt pluuie. Dicit abrahã auenezre ꝙ si in ꝯiunctiõe uel oppositõe q̃ ꝑcedit introitũ solis in arietẽ siue fuerit cõiunctio siue oppositio fuerit aliqđ istoꝝ signorũ ascendẽs ⁊ cũ hoc luminaria fuerint in angulis id est in ascendẽte uel medio celi uel in occidente aut in angulo medie noctis erit nimia pluuia in illo anno. Sed si luminaria fuerint in casu ab angulis non descendet pluuia in illo mense ⁊ in maiori parte illius anni. Et ego expertus sum pluries ꝙ quando ascendẽs cõiunctionis ẽ signũ aquaticũ ⁊ luna ante oppositionẽ intrat illud signũ in eodem die qñ luna intrat gradũ qui fuit in ascendẽte incipit pluuia ⁊ durat ad minus tantũ quantuȝ luna moratur in illo signo. Et suo modo intelligas de ventosis signis ⁊ frigidis. Hoc inueni ꝑ experientiaȝ: sed postea hoc inueni in libro abraham auenezre ⁊ multũ gauisus fui quia magis fui certus de veritate. sed abraham dicit ꝙ hoc maxime est verum si signũ ascendens fuerit aliquis angulorũ figure illius terre. Hoc intelligo de figura reuolutionis illius anni in terra illa. Illa enim diuersificať ẜm diuersas regiones. Et si nõ fuerit aliquis angulorum figure illius terre erunt nubes sine pluuia. Cause triplicitatũ fere sunt eedem cum causis domorũ: ideo ꝑtranseo.

Quattuor quoqȝ ex his signis. Hic ostendit que sũt signa

mobilia ꝛ q̃ fixa ꝛ que media siue cõia. Et assignat causas ꝛ ponit exempla. littera est plana. ¶ Notandũ est hic ꝙ Ptolemeus dicit in. 22. ꝑpositione centiloquij. Noua vestimenta facere uel exercere luna in leone existẽte timendũ est. Et dicit haly in cõmento eiusdẽ ꝑpositionis ꝙ oia signa fixa in hoc sũt ꝓhibita ꝛ maxime leo. quia cũ hoc ꝙ est fixũ est signũ magne victoriẽ ꝛ significat victoriã omniũ rerũ que exercẽt ꝛ malum dominiũ in eis. Et dicit ꝙ ꝑ facere intendit Ptolemeus scindere ꝛ ꝛ suere. Per exercere intendit induere ꝛ vti. Ex hoc possumus accipere regulã ꝙ omnes res quas volumus habere fixas debemus incipere luna existente in signo fixo sicut edificare domos ꝛc̃. Et res quas volumꝰ cito mutare debemꝰ incipere luna existente i signo mobili sicut iter ꝛc̃.

Dicuntur aũt signa se aspicere.

Prius auctor determinauit de dignitate planetarũ que vocaẗ triplicitas. Et qꝛ triplicitas accipiẗ a trino aspectu Jdeo in hac ꝑte incidentaliter determinat de aspectibꝰ. Et põt diuidi in duas ꝑtes: quia in prima ꝑte determinat de aspectibꝰ. Jn secũda ꝑte de ꝓiectionibꝰ radiorum. Secũda ibi: cũ vero fuerit planeta in aliq̃ signo. Prima ꝑs põt diuidi in. 4. ꝑtes ẜm. 4. aspectus. Jn prima determinat de aspectu sextili. Jn secũda ꝑte de aspectu q̃rto. Jn tertia de trino. Jn q̃rta de opposito. Secũda ibi: ꝛ aspicit q̃rtũ añ se. Tertia ibi: aspicit etiã q̄ntũ añ se. Quarta ibi: aspicit etiã septimũ. Dicit primo signa dicunẗ se aspicere hoc mõ. Oẽ signũ aspicit tertiũ pꝰ se ꝛ tertiũ añ se sicut aries aspicit signũ geminorũ qd̃ ẽ tertiuꝫ añ se ꝛ signũ aquarij qd̃ est tertiũ post se. Et hic aspectus diciẗ sextilis eo ꝙ tenet sextã ꝑtẽ circuli. s. 60. gradꝰ q̃ est quãtitas duorũ signorum ꝛ vocaẗ hic aspectus aspectꝰ amicitie medie ꝛ põt esse rõ: qꝛ q̃libet duo signa isto mõ distantia cõueniũt in vna q̃litate ꝛ cũ hoc in sexu verbi gratia aries ꝛ gemini cõueniũt in caliditate ꝛ i masculinitate ꝛ siliter aries ꝛ aquarius. taurꝰ ꝛ cancer ꝯueniũt in frigiditate ꝛ femineitate ꝛ siliter taurꝰ ꝛ pisces ꝛ sic itelligas de oibꝰ. Pꝰea dicit ꝙ qd̃libet signũ aspicit q̃rtũ añ se ꝛ q̃rtũ pꝰ se: ꝛ iste aspectꝰ diciẗ tetragonꝰ siue q̃rtꝰ: qꝛ tenet q̃rtã ꝑtẽ circuli. s. 90. gradꝰ q̃ est quãtitas triũ signorũ. Et vocaẗ hic aspectꝰ: aspectꝰ inimicitie medie: qꝛ q̃libet duo signa hoc mõ distãtia repugnãt aliq̃n in vna q̃litate: aliq̃n in ambabꝰ. discordãt etiã in sexu: qꝛ si vnũ eorũ est masculinũ: alterũ erit femininũ. Et hec ẽ cã q̃re i morbis acutis ut plurimũ fit crisis cũ luna venerit ad q̃rtũ aspectũ loci in q̊ fuit in ꝓncipio morbi maxie si fuerit repugnãtia in ambabꝰ qualitatibꝰ ꝛ cõiter tũc fit crisis salubris:

verbi gratia si luna fuerit in principio egritudinis in aliquo signorum triplicitatis ignee maxime in ariete cū venerit ad quartū signum quod repugnat in ambabus qualitatib⁹ ꝛ in sexu cōiter fit crisis ad salutē. sicut si fuerit in ariete quartus aspectus erit in cancro. si in leone quart⁹ aspectus erit in scorpione. si fuerit in sagictario quartus aspectus erit i piscib⁹. In alijs autē signis nō est repugnantia nisi in vna qualitate ꝛ in sexu. verbi gratia: taurus ꝛ leo. taurus est signū frigidū ꝛ siccū seminiuū. leo calidū ꝛ siccum masculinū. Et banc repugnantiā inuenies in alijs suo modo. Et ꝓpter h̄ crises in istis signis aliqñ fiūt ad salutē ꝛ aliquando ad mortē ꝑm fortunarū uel infortunarū aspectum ad lunam. Deinde dicit ꝙ quodlibet signū aspicit quintū ante se ꝛ quintū post se. ꝛ hic aspectus dicit̄ trinus eo ꝙ tenet tertiā partē circuli. s. 120. gradus. Et vocat̄ hic aspectus amicitie ꝑfecte. quia quelibet tria signa hoc modo distantia faciūt vnā triplicitatē ꝛ conueniunt in naturis sicut fuit dictum in capitulo imediate p̄cedenti. Postea dicit: aspicit etiam qd̄libet signū septimū a se. i. signū oppositū. ꝛ iste est aspectus ꝑfecte inimicitie ratione oppositionis. Et ōis planeta qui fuerit in aliquo gradu alicui⁹ signi aspicit planetā existentē in alio signo in cōsimili gradu eodē aspectu quo aspiciūt se illa duo signa. Et auctor loquit̄ de gradib⁹ zodiaci. sꝫ ꝑm doctrinā Ptolemei accipiunt̄ aspectus in equinoctiali. ideo pōt littera sic glosari. Et hoc intelligendū de gradibus equinoctialis. verbi gratia. si fuerit aliquis planeta in ariete ꝛ alter in geminis ꝛ subtracte fuerint ascensiones circuli directi illius qui est in ariete ab ascensionibus circuli directi illi⁹ qui fuerit in geminis si remanserint. 60. gradus aspiciūt se aspectu sextili. hoc modo intellige de alijs aspectibus.

Cum vero fuerit planeta. In hac pte auctor tangit proiectiones radiorū ꝛ expedit se breuiter dicēs. Si fuerit aliquis planeta in aliq̄ signo proijcit radios suos in consimili gradu signi qd̄ aspicit ipsum aliquo aspectu. verbi gratia. sit aliquis planeta in primo gradu arietis ꝛ in secūdo minuto proijcit radios suos sextiles ad primū gradū geminorū i secūdo minuto eiusdē. Auctor nimis breuiloquus fuit in hoc capitulo. ideo oportet aliquantulū imorari circa explanationē aspectuū ꝛ proiectionē radiorū. Intelligendū est primo ꝙ aspectus cōsiderant̄ tribus modis. Uno modo ꝑm gradus equales. ꝛ ꝑm hunc modū auctor in littera locutus ē de aspectibus ꝛ proiectionib⁹ radiorū. Et vocant̄ gradus equales gradus zodiaci nō ꝯsiderando ascensiōes. Secūdo modo considerant̄ aspect⁹ ꝑm gradus equinoctialis i circulo directo. ꝛ hoc mō Ptolemeus iubet

accipere aspectus in.60ª ppositione centiloquij vbi loquitur de causis dierũ creticorũ: et hoc mõ accipit cõiter aspect⁹ in iterrogatiõib⁹: et i reuo lutionib⁹ annorũ mũdi: et in multis alijs. Tertio mõ ↄsiderant aspectus et piectiões radiorũ fm moduz directionũ et hoc mõ accipiunt in nati uitatib⁹. ¶ Intelligendũ est iuxta capitulũ de aspectib⁹ q aspect⁹ accipiunt trib⁹ modis: et tot modis etiã accipiuut piectiones radiorũ. Uno mõ accipiunt aspect⁹ et piectiões radiorũ fm grad⁹ circuli signorũ: ita q cõputant grad⁹ zodiaci q sũt inter vnũ planetã et aliuz: et iste est modus quẽ ponit auctor in lrã: Et hũc modũ tenet abrahã auenezre. Et dicit q q̃si infinities ẽ exptus q aspect⁹ debẽt accipi i zodiaco et nõ in eqnoctiali et hic mod⁹ est facilis valde: Et exeemplificatũ fuit sufficiẽter de hoc i sniando litterã. Secũdo mõ accipiunt aspect⁹ in eqnoctiali fm ascensiones circuli directi fm quẽ modũ iubet Ptolemeus accipere sicut dictuz fuit sup litterã. Cũ igit fm hũc modũ volueris eq̃re aspect⁹ quere ascensiones planete i circulo directo q̃ incipiũt a capricorno: et serua eas. Deinde eodẽ mõ quere ascensiões grad⁹ alteri⁹ planete in eodẽ circulo directo et serua eas. Deinde subtrahe ascensiões illi⁹ q ppinquior fuerit capricorno fm ordinẽ signorũ ab ascensionib⁹ illi⁹ qui longi⁹ fuerit: et si remãserint.60.grad⁹ aspiciũt se aspectu sextili. Si remanserint.90. gradus aspiciũt se aspectu q̃rto. Et si.120.grad⁹ remãserint aspiciũt se aspectu trino. Pro aspectu autem opposito nõ oportet querere ascensiones qz quando duo planete opponunt in zodiaco: opponunt et in equinoctiali. Iste modus facilis est: ideo non oportet hic multũ stare. Tertius autẽ modus aspectuũ et piectionis radiorũ est multũ difficilis maxime nõ exercitatis in calculationibus. Intelligendum est primo circa hunc modũ q piectio radiorum accipit fm ascensiões circuli directi quãdo planeta cui⁹ radios volumus pijcere est in medio celi uel in angulo terre. Et quando est in gradu orientis uel in gradu occidentis accipit fm ascensiones regionis siue horizontis obliqui fm tabulas factas ad illã regionẽ. Si autẽ nõ fuerit planeta in aliquo quattuor horũ locorũ sed in locis intermedijs tunc accipiunt mixtim. Cum igit volueris pijcere radios alicuius planete considera si planeta ille cuius radios vis pijcere sit in medio celi uel in angulo terre: tunc quere ascensiones illi⁹ gradus in circulo directo sup quas addas.60.gradus si volueris radiationem sextilẽ sinistram: s. illam que pcedit fm ordinẽ signorũ a loco planete. Et gradus post additionẽ puenientes reduc' ad gradus equales in circulo directo fm doctrinã canonũ primi mobilis: et grad⁹ zodiaci q puenerit in illo sũt radij sextiles. Et sicut dixi de.60.gradib⁹ p radiatiõe sex-

tili ita intelligas de.90.ꝑ radiatiõe.4ª. Et de.120.ꝑ radiatiõe trina. Si autẽ volueris radiationẽ dextrã.s. illã q̃ ꝓcedit a loco planete versus occidentẽ subtrahe ab ascẽsiõib⁹ grad⁹ planete.60.grad⁹ ꝑ radiatiõe sextili uel.90.ꝑ radiatiõe.4ª ul'.120.ꝑ radiatiõe trina. Et numerũ q remanet reduc ad grad⁹ eq̃les sicut pri⁹ ⁊ grad⁹ zodiaci q exiuerit in illo sũt radij Exemplũ in radiatiõe sinistra pono q saturn⁹ sit in angulo medij celi i fine sexti grad⁹ virginis ascensiones illi⁹ grad⁹ in circulo recto sunt.247. grad⁹.48.minuta. volo hr̃e radiationẽ sextilẽ addã g̊.60.grad⁹ ⁊ prouenient.307.grad⁹.48.minuta q̃s reducã ad grad⁹ eq̃les i circulo directo: ⁊ exeũt.10.grad⁹.14.minuta.14.2ª scorpiõis.ibi sũt radij sextiles saturni sinistri in hoc casu. Exemplũ in radiatiõe sextili dextra.subtrahaʒ ab ascensiõib⁹ ꝓdictis.60.grad⁹: ⁊ remanẽt.187.grad⁹ ⁊.48.minuta.reducã ad grad⁹ eq̃les in circulo directo: ⁊ exeũt.7.grad⁹.9.minuta.⁊.15.secunda cancri.ibi g̊ in ꝓposito sunt radij sextiles dextri saturni. Si vero planeta cui⁹ radios vis ꝓijcere sit in gradu oriẽtis q̃re ascensiões grad⁹ planete p tabulã ascensionũ circuli obliq deseruientẽ tue regioni. Et si volueris radiationẽ sinistrã adde sup ascensiones grad⁹ planete.60.grad⁹ ꝑ radiatione sextili uel.90.ꝑ q̃rta radiatiõe uel.120.ꝑ trina radiatione. Exemplũ i radiatiõe sextili sinistra: pono q Jupiter sit in gradu oriẽtis i fine.10.grad⁹ sagictarij ascensiões illi⁹ grad⁹ in horizõte obliq̃ sũt.275 grad⁹ ⁊.27.minuta. ⁊ volo hr̃e radiationẽ sextilẽ sinistrã addã sup ipsos 60.grad⁹ ⁊ ꝓueniẽt.335.grad⁹ ⁊ minuta.27.quos reducã ad grad⁹ equales in circulo obliquo ⁊ exiũt.12.grad⁹.44.minuta.21.2ª.aquarij ibi g̊ sunt radij sextiles Jouis. Exemplũ in radiatiõe sextili dextra.substrahã ab ascensionib⁹ grad⁹ Jouis.60.grad⁹ ⁊ manẽt.215.grad⁹.27.minuta. reducã ad grad⁹ equales ⁊ exiunt.25.grad⁹.54.minuta.50.2ª libre.ibi sũt radij sextiles Jouis. Si vo planeta fuerit i gradu occidẽtis opaberis cũ gradu opposito.s. accipes ascensiões nadir grad⁹ planete i horizõte obliq̃ ⁊ facies penit⁹ eodẽ mõ quo dictũ ẽ. Sʒ postq̃ reduxeris ad grad⁹ eq̃les loc⁹ radiorum est loc⁹ opposit⁹ illi⁹ loci quẽ iuenis. Et ut clari⁹ pateat ponã i hoc exemplũ. Pono q Jupiter sit in gradu occidẽtis in fine.10. grad⁹ sagictarij.querã ascensiões.10.grad⁹ geminorum ⁊ iuenio.41.grad⁹ 9.minuta.addã.60.grad⁹ ꝑ radiatiõe sextili ⁊ ꝓueniũt.101.grad⁹.9.minuta.reducã ad grad⁹ eq̃les in horizõte obliq̃ ⁊ exiũt.2.grad⁹.30.minuta.45.secunda leonis. sunt ergo radij in opposito istius.s.2.gradu.30. minuto.45.secundo aquarij. Si auteʒ planeta cuius radios vis proijcere non fuerit in aliquo locorum dictorũ tunc oportet accipere radiationem mixto modo ſm ꝓportionẽ distantie gradus planete inter vnũ

angulū ꝛ alium. Modus autē est iste si planeta cuius radios vis proijcere fuerit inter mediū celi ꝛ gradū ascendentē: accipe primo ascensiones gradus medij celi quas subtrahe ab ascensionibus gradus planete in circulo directo ꝛ qḋ remanet est distantia a medio celi quā serua. Deinde sup ascensiones gradus planete in circulo directo. 60. gradus adde pro radiatiōe sextili uel. 90. p raditione. 4. uel. 120. p trina. ꝛ quod puenerit reduc ad gradus equales in circulo directo: ꝛ qḋ prouenerit serua. ꝛ vocetˀ radiatio circuli directi. Deinde quere ascensiōes gradus planete in horizonte obliquo p tabulam regionis tue sup quas adde similiter. 60. gradus pro radiatione sextili uel. 90. pro. 4. uel. 120. pro trina. ꝛ quod puenerit reduc ad gradus equales p tabulas tue regionis ꝛ qḋ exiuerit serua. ꝛ vocetur radiatio regionis. Deinde vide differentiam inter radiationē circuli directi ꝛ radiationē regionis: quā differētiam multiplica p distantiam gradus planete a medio celi ꝛ pductum diuide p medietatē arcus diurni gradus planete. ꝛ pueniet pars ꝑportionalis quā adde sup radiationē circuli directi. si radiatio circuli directi fuerit minor radiatione regionis ꝛ subtrahe ab ipsa si fuerit maior. ꝛ qḋ puenerit erit locus radiorū. Medietatē autē arcus diurni gradus planete inuenies subtrahendo ascēsiones gradˀ planete in circulo obliquo ab ascensionibus eius nadir ꝛ mediando illud. Posset etiam alio modo inueniri pars ꝑportionalis differentie duarū radiationū. s. ꝙ acciperetˀ sexta pars differentie ꝛ multiplicaretur per horas distantie planete a medio celi. Sed hic modus est magis tediosus ꝙ̄ primus: quia oportet ſm hunc moduꝫ diuidere distantiā gradus planete a meridie per partes horarū gradus planete ad hoc ꝙ inueniantˀ hore distantie a meridie. Consulo primū modū. Exemplū in hoc pono ꝙ gradus medij celi sit. 20. gradus leonis cōpletus. ꝛ saturnus sit in sexto gradu virginis completo. Querā distantiam saturni a medio celi per ascensiōes circuli directi. Et inuenio in distantia. 15. gradus. 22. minuta. seruabo itaqꝫ eam. Deinde subtrahā ascensiones gradus saturni in circulo obliquo ab ascensionibus gradus oppositi. Et remanent. 201. gradus. 20. minuta qui est totus arcus diurnus saturni quē diuidam p medium. ꝛ veniūt. 100. gradus. 40. minuta qui est medietas arcus diurni saturni: seruabo itaqꝫ eum. Deinde querā ascensiones gradus saturni in circulo directo ꝛ inuenio. 247. gradus. 48. minuta quibus addā. 60. gradus: quia volo radiationē sextilem sinistrā. ꝛ pueniēt. 307. gradus. 48. minuta quos reducā ad gradus equales in circulo directo: ꝛ inuenio. 10. gradus. 14. minuta. 14. 2ª scorpionis. ꝛ hec est radiatio circuli directi.

Deinde querã ascensiones gradus saturni in circulo obliquo in regio ne cuius latitudo est.48.gradus.Et inuenio.147.grad⁹.11.minuta qui bus addaz.60.gradus:ꝛ ꝓueniunt.207.gradus.11.minuta quos reducam ad gradus equales in circulo obliquo ꝛ iuenio.19.gradus.52.minuta.14.secũda libꝛe. Uideo ꝙ radiatio circuli directi est maioꝛ ꝙ̃ radiatio regionis:subtrahã minoꝛẽ de maioꝛi ꝛ inuenio in differẽtia.20. gradus.22.minuta quã reducã ad idẽ genus: ꝛ ꝓueniunt.1222.reducã etiã distantiam saturni a medio celi ad idem genus. distantia fuit.15. gradus.22.minuta reducã ad idem genus.s.920.minuta.multiplicabo differentiã ꝑ distantiã ꝛ ꝓueniũt.1126684.2ª.Deinde reducã medietatem arcus diurni saturni ad idẽ gen⁹.Medietas arcus diurni fuit.100. gradus.40.minuta.reducta ad idẽ genus.6040.ꝓueniũt minuta ꝑ que diuidã numerũ qui ꝓuenit ex multiplicatione. Et exiũt tres gradus.6. minuta.32.2ª quos subtraham a radiatione circuli directi: qꝛ illa fuit maioꝛ ꝛ remanẽt septem gradus.7.minuta.42.2ª scoꝛpionis.ibi sũt radij saturni sextiles sinistri in casu ꝓposito. ¶ Si autẽ volueris radiationem dextrã vbi ꝑcepi addere.60.gradus:subtrahe.60. ꝛ operaberis sicut prius. Si v°o gradus planete cui⁹ radios vis ꝓijcere fuerit inter gradum ascendentẽ ꝛ angulũ terre vide longitudinẽ eius a gradu ascẽdente quã scies hoc modo.Subtrahe ascensiones gradus ascendẽtis in circulo obliquo ab ascensionib⁹ gradus planete in eodeꝫ circulo obliquo Et hoc si volueris radiationeꝫ sinistram.ꝛ qđ remanserit erit distantia planete a gradu ascendente serua eã.Deinde quere medietatẽ arcus nocturni gradus planete quẽ scies hoc modo.subtrahe ascensiones nadir gradus planete ab ascensionibus gradus planete ꝛ remanebit totus arcus nocturnus quẽ media ꝛ serua medietatẽ. Dis itaqꝫ seruatis quere ascensiones gradus planete in circulo obliquo ꝑ tabulã factã ad latitudinem tue regionis quib⁹ adde.60.ꝑ radiatione sextili ꝛc̃. ꝛ quod ꝓuenit reduc ad gradus equales in circulo obliquo ꝛ vocetur radiatio circuli obliqui.Deinde quere ascensiones gradus planete in circulo directo quib⁹adde.60.gradus ꝑ radiatione sextili ꝛc̃.ꝛ qđ prouenerit reduc ad gradus equales in circulo directo.ꝛ qđ ꝓuenerit serua:ꝛ vocetᷣ radiatio circuli directi. Deinde vide differentiaꝫ inter radiationẽ regionis ꝛ circuli directi:subtrahendo minoꝛẽ a maioꝛi:quã differentiã multiplica ꝑ distantiã planete a gradu ascendente.Et ꝑductũ diuide ꝑ medietatẽ arcus nocturni gradus planete ꝛ exibit pars ꝓpoꝛtionalis quã adde cum radiatione regionis si fuerit minoꝛ radiatione circuli directi. uel subtrahe a radiatione regionis si illa fuerit maioꝛ radiatiõe circuli di-

recti. Et quod post additionez uel subtractionē puenerit locus erit radiorū. Exemplūz in hoc pono q gradus ascendens sit. 18. scorpionis & Jupiter sit in. 10. sagictarij queram ascensiones gradus ascendentis in horizonte. 48. graduū & inuenio. 245. gradus. 55. minuta. Deinde querā ascensiōes grad⁹ Jouis in eodē horizōte obliquo: & īuenio. 275. gradus &. 27. minuta: subtraham ascensiones gradus ascendētis ab ascensionibus gradus Jouis & remanent. 29. gradus. 32. minuta que est distantia Jouis ab ascendente. Deinde subtraxi ascensiones gradus oppositi Jouis ab ascensionibus gradus Jouis & residuū mediaui: & inueni. 117. gradus. 9. minuta que est medietas arcus nocturni gradus iouis. Deinde addidi ascensionibus Jouis. 60. gradus & prouenerūt. 335. gradus. 27. minuta quos reduxi ad gradus equales in circulo obliquo & inueni. 12. gradus. 45. minuta aquarij. Et hec est radiatio regiōis: seruaui itaq eam. Deinde quesiui ascensiones gradus Jouis in circulo directo. & īueni. 338. gradus. 21. minuta quibus addidi. 60. gradus & prouenerūt. 398. gradus. 21. minuta. subtraxi vnam reuolutionē. s. 360. gradus & remanserūt. 38. gradus. 21. minuta quos reduxi ad gradus equales in circulo directo & inueni. 5. gradus. 57. minuta aquarij. & hec ē radiatio circuli directi. Deinde subtraxi minorē radiationez de maiori & inueni in differentia. 6. gradus. 48. minuta quā differentiam multiplicaui p distantiam Jouis ab ascendente. & diuisi p medietatē arcus nocturni & inueni in parte proportionali. 1. gradum. 42. minuta. 47. secunda. quā subtraxi a radiatione regionis: quia illa fuit maior. Et remanserunt post subtractionē. 11. gradus. 2. minuta. 13. secūda aquarij. & ibi ē locus radiorū Jouis. Si autē velles proijcere radios versus dextrū tunc deberes videre distantiā gradus planete ab angulo terre p ascensiones circuli directi quam inuenies subtrahendo ascensiones gradus planete in circulo directo ab ascensionibus anguli terre in circulo directo. Et tūc partē pportionalez duarū radiationū deberes addere radiationi circuli directi si illa esset minor radiatione regionis. uel subtrahere si esset maior. Jn nullo alio differt opus nisi q vbi p̄cepi addere ascēsiōibus. 60. gradus &c. debes subtrahere. 60. &c. Si aūt gradus planete cui⁹ radios vis pijcere fuerit inter gradū occidētis & gradū. 10. dom⁹ opaberis cū gradu opposito planete recte p eandē viam sicut iam dixi inter ascendens & angulū terre. qn̄ enī gradus planete est inter gradum occidētis & mediū celi ei⁹ oppositus gradus est inter ascendēs & angulū terre. Et tantū distat gradus opposit⁹ planete ab ascendēte quantū gradus planete a gradu occidētis: iō eadē ē opatio nec plus nec min⁹. Sz postq̄ cōpleueris opationē loc⁹ radiorū est locus opposit⁹ illi⁹ loci quē

inuenisti sicut tibi exēplificaui qñ planeta ē in gradu occidētis. Si aūt cōtingat sicut sepe cōtingit ꝙ gradus planete sit ante angulū ⁊ locꝰ vbi cadūt radij sui sit vltra angulū sicut verbi grā: locꝰ planete sit inter me-diū celi ⁊ ascendēs ⁊ radij cadāt vltra ascendēs.s.inter ascendēs ⁊ angu lum terre. Iste casus quasi frequēter cōtingit in radiatione trina ⁊ mul totiens in q̄rta: ⁊ aliqñ in sextili. Modus ē iste si locus planete cuiꝰ ra-dios vis ꝓijcere sit inter mediū celi ⁊ ascendēs ⁊ radij sui debeāt cadere vltra ascendēs: vide distantiā planete a medio celi ꝑ modū prius dictū ⁊ vide medietatē arcus diurni gradꝰ planete ꝑ modū prius dictuȝ ⁊ ser-ua vtrūqȝ.s.distantiā ⁊ medietateȝ arcus diurni. Deinde queras ascen-siones gradus planete in circulo directo. Quere etiā ascensiones gra-dus ascendentis in eodē circulo directo. Deinde subtrahe ascensiones gradus planete ab ascensionibns gradus ascendentis. Et quod reman serit serua ⁊ vocetur pars radiationis circuli directi. Deinde quere ascē siones gradus planete in circulo obliquo. ⁊ quere ascensiones gradus ascendētis in circulo obliquo. ⁊ subtrahe ascensiones planete ab ascen sionibus gradus ascendentis. ⁊ quod remanserit serua ⁊ vocetur pars radiationis regionis. Deinde subtrahe partē radiatiōis minorē a ma-iori ⁊ remanet differentia quā multiplica ꝑ distantiā planete a medio celi ⁊ ꝓductū diuide ꝑ medietatem arcus diurni gradus planete ⁊ ꝓue-niet pars ꝓportionalis quā adde pti radiationis circuli directi si fuerit minor pte radiationis regionis. uel subtrahe si fuerit maior: ⁊ qđ ꝓue-nerit erit ps radiationis equata: q̄ pars si fuerit minor.60.gradibꝰ radij sextiles cadūt vltra angulū ascendētis si fuerit maior cadūt ante angu-lum. Et si hec ps fuerit minor.90.gradibꝰ radii quarti cadūt vltra angu lum.si maior cadūt añ angulū. Et si hec pars fuerit minor.120.gradi-bus sicut ē quasi frequēter cadūt radij trini vltra angulū. si fuerit maior 120.cadūt ante angulū. Si igit̄ cadant radij vltra angulū subtrahe par tem radiatiōis equatā a.60.gradibꝰ ꝓ radiatione sextili uel a.90.ꝓ ra-diatione q̄rta. uel a.120.ꝓ radiatione trina: ⁊ qđ remanserit adde super ascensiōes gradus ascendentis in circulo obliquo. ⁊ qđ ꝓuenerit reduc ad gradus equales in circulo obliquo. ⁊ gradꝰ signi q exierit erit locus radiorū. Si scineris istā opatiōnē scies dirigere planetā existentē i vna quadra ad locū existentē in alia quadra. Hūc modū non vidi expositū nec positū in aliquo libro. ¶ Ut planius pateat qđ dixi ponam in hoc exemplū. Pono ꝙ gradꝰ medij celi sit.10.gradus cancri ⁊ saturnꝰ sit in q̄rto gradu virginis. ⁊ gradꝰ ascendēs in horizōte oblīq̄ in regione cuiꝰ latitudo ē.48.gradꝰ sit.7.gra.59.minuta libre. Quesiui ascēsiōes gradꝰ

medij celi in circulo directo ꝛ inueni. 190.gradus.53.minuta. Deinde quesiui ascensiones gradus saturni in circulo recto ꝛ inueni.245.gradꝰ 55.minuta. Subtraxi ascensiones medij celi ab ascensionibus gradus saturni ꝛ remanserunt.55.gradus.2.minuta:que est distantia saturni a medio celi. Deinde subtraxi ascensiones gradus saturni in circulo obliquo ab ascensionibꝰ gradus oppositi in eodē circulo obliquo ꝛ remanserunt.203. gradus.3.minuta. ꝛ hic fuit arcus diurnus gradus saturni quē mediaui ꝛ inueni.101.gradus.31.minuta.30.2ª que est medietas arcus diurni gradus saturni. Subtraxi ascensiones gradus saturni ī circulo directo que fuerūt.245.gradus.55.minuta ab ascensionibus gradus ascendentis in eodē circulo directo que fuerūt.277.gradus.19.minuta.ꝛ remanserūt.31.gradus.24.minuta que fuit pars radiatiōis circuli directi. Deinde subtraxi ascensiones gradus saturni in circulo obliquo que fuerūt.144.gradus.277.minuta ab ascensionibꝰ gradus ascendentis in eodem circulo obliquo que fuerūt.190.gradus.53.minuta.ꝛ remanserūt.46.gradus.26.minuta que fuerūt pars radiationis regionis siue circuli obliqui: vidi ꝙ pars radiationis circuli obliqui fuit maioꝛ parte radiationis circuli directi. Subtraxi ergo minoꝛē de maioꝛi ꝛ remanserūt.15.gradus.2.minuta que fuit differētia duaꝝ partiū quā multiplicaui ꝑ distantiā saturni a medio celi ꝛ diuisi ꝑ medietatem arcus diurni gradus saturni.ꝛ exiuerūt.8.gradus.8.minuta.59.2ª.ꝛ hec fuit pars ꝓpoꝛtionalis differentie quā addidi supꝛa parteꝫ radiationis circuli directi ꝛ ꝓuenerūt.39.gradus.32.minuta.59.2ª. Isti sunt gradꝰ ascensionū qui fuerūt in figura a saturno vsqꝫ ad gradū ascendentem ꝛ qꝛ fuerunt paucioꝛes ꝙ̄.60.sciui ꝙ radij sextiles saturni in hac figura ceciderunt. vltra gradū ascendentē. Subtraxi ergo hos gradus a.60.pꝛo radiatione sextili.ꝛ remanserūt.20.gradus.27.minuta.1.secūdū:quos addidi suꝑ ascensiones gradꝰ ascendētis in circulo obliquo qui fuerūt 190.gradus.53.minuta.ꝛ ꝓuenerunt.211.gradus.20.minuta quos reduxi ad gradus equales in circulo obliquo ꝛ inueni.22.gradus.54.minuta.52.2ª libꝛe.ibi fuerūt radij sextiles saturni in ꝓposito exemplo Fm hunc modū debet fieri in alijs angulis. Et hec de radiationibꝰ sufficiāt

Abent etiam quinqꝫ planete ī vnoquoqꝫ signo terminos.

Prius auctoꝛ determinauit de tribꝰ dignitatibꝰ essentialibus planetaruꝫ. In ista ꝑte auctoꝛ determinat de q̄rta

dignitate essentiali quã habent planete in signis. Et diuiditur in duas partes: quoniã in prima parte ponit terminos planetarũ. In secunda parte soluit quandã contrauersiã que est inter aliquos de triplicitatib⁹ ꝛ terminis. Secũda pars incipit ibi: Quidã preponunt. Prima pars diuidi potest in duas partes ita ꝙ primo incipit tractare de terminis planetarũ litteraliter. Secũdo ponit tabulã de ipsis terminis. Secũda incipit ibi: ꝛ ꝓpter diuersitatem eorũdem. Dicit primo ꝙ quinqꝫ planete scilicet saturnus Jupiter mars venus ꝛ mercurius habẽt terminos dispositos ꝑ diuersos gradus. Et primus terminus est Jouis a principio arietis vsqꝫ ad finem sexti gradus eiusdem. Et a principio septimi gradus eiusdẽ arietis vsqꝫ ad finẽ. 12. est terminus veneris. Et a principio 13. gradus vsqꝫ ad finem. 20. est terminus mercurij. Et a principio. 21. vsqꝫ ad finem. 25. est terminus martis. Et a principio. 26. vsqꝫ ad finem arietis est terminus saturni. Postea dicit ꝛ quia isti gradus sunt diuersi ita ꝙ nõ vadunt equaliter nec ſm ordinem planetarũ graue esset eos tenere in memoria: ideo posuit eos in tabula ſm ꝙ videtur in lrã.

Quidã ꝑponũt triplicitates terminis

Hic soluit quandã contrauersiã que est inter sapientes de triplicitatib⁹ ꝛ terminis. Et dicit quidã preferũt triplicitates terminis. Et quidã preferũt terminos triplicitatibus. Soluit istam contrauersiã ꝛ dicit ꝙ dñi triplicitatũ sũt fortiores quantũ ad nutritionẽ puerorũ: quia in natiuitatibus significant nutritionẽ ꝛ ab eis accipitur significatio vtruꝫ puer sit vitalis aut nõ. Dñi autẽ terminorũ sunt fortiores in directione: quia dum dirigiť gradus ascendens alicuius natiuitatis dirigiť ad termios fortunarũ ꝛ infortunarũ. ꝛ dñs termini illius vocatur diuisor uel dispositor ꝗdiu durat directio in illo termino: ꝛ si fuerit ibi aliquis planeta uel radij eius erit ꝑticeps. De hoc diffusius diceť in sequẽtibus dño cõcedente. ¶ Notandũ est hic de terminis ꝙ discordia fuit inter sapientes antiquos de terminis. Et fuerũt tres opiniones famose de terminis quarũ vna fuit indorũ. alia egyptiorũ. tertia chaldeorũ. Ptolemeus in 218ª ꝓpositione prime ꝑtis quadripꝑtiti magis approbat terminos egyptiorũ ꝛ dicit se inuenisse vnũ librum de terminis antiquũ qui pre vetustate erat pro maiori parte fractus. Et ille concordabat cũ terminis egyptiorũ. ꝛ ĩ illo libro sũma graduũ terminorũ cuiuslibet planete erat tantus quantus numer⁹ annorũ suorũ maiorũ quos dant in natiuitatibus. Uerbi grã: anni maiores saturni sunt. 57. anni. Jouis. 79. martis 66. veneris. 82. mercurij. 76. ꝛ omnes isti collecti faciũt. 360. Si volue-

ris hoc experiri. cōputa gradus omniū terminorū alicuiꝰ planete: verbi gratia Iouis: ⁊ inuenies numerū annorū suorū. s. 79. ⁊ sic de alijs. Haly in cōmento. 206. ꝑpositionis prime ptis quadripartiti dicit. Illi de egypto fuerūt sapientes magici qui fuerunt ab antiquo tempore. nam isti fuerunt studij ⁊ exercitij magni in scientijs ⁊ sapiētijs omnibus de quibus homo se iuuare potest. Et scimus hoc per chronicas sapientū antiquorum fm q loquebant̄ de ipsis ⁊ p ea que de suis operibus remanserunt a multis milibus annorū vsq ad hodiernā diem. Tamen ego dico illud quod ego vidi de vna experientia quā inueni in loco qui dictꝰ est oculus solis: quia in modico tempore miracula magna vidi. hec sūt verba haly. de experientia autem tacet. In centiloquio in cōmento illius ꝑpositiōis vultꝰ huiꝰ seculi. dicit vnā expientiā de sigillo scorpiōis facto in lapide fm q potest ibi videri ⁊ q voluerit videre ibidē videat.

FAcies autē signorum. Hic determiat de quita dignitate ⁊ vltima essentiali quā habent planete in signis que vocant̄ facies. Et potest diuidi in tres ptes: qm̄ in prima parte ponit diuisionem ⁊ ordinationē facierū. In secunda pte docet inuenire facies p numeros. In tertia parte ponit de eis tabulā. Secūda ps incipit: Cū habueris gradus in aliquo signo. Tertia est in fine vbi ponit tabulā. Dicit q qōlibet signū diuidit̄ in tres partes equales que vocant̄ tres facies ⁊ quelibꝫ facies est ex. 10. gradibus. Et incipiūt iste facies a principio arietis ⁊ ꝓcedunt fm ordinem signorū ⁊ planetarū: ita q prima facies est martis. s. primi. 10. gradus. 2ª facies arietis. s. 10. gradus sequētes sunt solis qui succedit marti in ordine spherarum. 3ª est veneris que succedit soli. Et prima facies tauri est mercurij qui succedit veneri. Secūda lune que succedit mercurio. Tertia saturni. Et prima geminorū Iouis. ⁊ sic fm hunc ordinem vsq ad finē signorū. Postea docet inuenire p numeros cuiꝰ planete sit aliqua facies. Et dicit cum habueris gradum alicuius signi ⁊ volueris scire cuius planete facies sit in illo gradu computa numerū signorū a principio arietis vsq ad principiū signi ꝓpositi. ⁊ multiplica illū numerū p tres: ⁊ cum numero ꝓducto adde facies cōpletas signi ꝓpositi: verbi gratia si transiuerint. 10. gradus cōpleti adde vnitatē. Si. 20. cōpleti adde duo. Deinde a toto numero subtrahe. 7. quotiēs poteris. ⁊ quod remanserit cōputa a marte fm ordinē planetarū. ⁊ vbi numerus finitꝰ fuerit sequēs planeta est dn̄s faciei quesite: verbi grā: pono q habeam 15. gradus leonis volo scire cuiꝰ facies sit. 15. gradꝰ leonis scio q a principio arietis sūt. 4. signa cōpleta. multiplicabo ergo. 4. p. 3. ⁊ erunt. 12.

Et scio q̄ de leone transiuit vna facies cōpleta: iō addā vnū ⁊ erūt. 13. facies cōplete a principio arietis. subtrahā inde septē ⁊ remanēt. 6. dabo primā vnitatē marti. secundā soli. tertiā veneri. quartam mercurio. quintā lune. sextā saturno. Erit ḡ facies sequens que nō fuit cōpleta Jouis. Postea ponit tabulā cui⁹ opus facile est. Queres eni nomen illius signi cui⁹ dn̄m faciei queris ⁊ inuenies in directo quis sit dn̄s prime faciei ⁊ quis secūde ⁊ quis tertie.

ET quia auxiliante deo. Postq̄ auctor determinauit de dignitatib⁹ planetarū in signis. In ista pte determinat de fortitudinib⁹ quas hn̄t in istis dignitatibus Et pōt diuidi in duas ptes: qm̄ in prima pte ostēdit quot fortitudines habeat planeta ī qualibet dignitate. In 2ª pte cōparat istas dignitates ad res sensibiles. 2ª est ibi: vnde quidā de hac re. Prima ps pō diuidi in duas: qm̄ primo cōtinuat se ad dicēda. 2° psequit̄ ibi: nā dn̄s domus. Dicit q̄ adiuuante deo cōpleuit de dignitatibus planetarū in signis. modo vult ostēdere quot fortitudines habeat q̄libet in ipsis dignitatib⁹. Postea dicit q̄ dn̄s domus habet quinq̄ fortitudines. dn̄s exaltationis h̄z quattuor. dn̄s triplicitatis h̄z tres. dominus termini duas. dn̄s faciei vnā. Postea replicat illā ↄtrouersiā de terminis. Et ponit cōpationē in dignitatib⁹ planetarū dicens q̄ q̄dā de dignitatib⁹ planetarū fecerūt talē compationē q̄ planeta existens ī sua domo est sil̄is viro existenti in domo atq̄ dn̄atione sua. Et planeta in exaltatiōe sua est sil̄is viro ī regno atq̄ gloria sua ⁊ patet in lrā. Ex ista littera potest notari si aliquis planeta patiat̄ magnū infortuniū in domo uel exaltatiōe sua hoc ē multū detestabile. sicut multū esset detestabile si rex vinceret̄ in ꝓprio regno suo ⁊ in fortiori loco regni sui. Jō qn̄ luiaria eclypsant̄ ī ꝓprijs domib⁹ uel exaltationib⁹ suis h̄ ē malū signū.

SEquūtur has figure signoꝝ. Prius auctor determinauit de dignitatib⁹ planetarū in signis ⁊ de fortitudinib⁹ quas hn̄t in istis dignitatib⁹. In ista pte determinat de figuris siue formis ipsoꝝ signorū hoc ē ostēdit nobis q̄ signa hn̄t formas hūanas: ⁊ q̄ hn̄t formas alioꝝ aīaliū. ⁊ manet indiuisa. Dicit q̄ quedā signa dicunt̄ rationalia. s. illa quorū imagines sunt figurate ad imagines hoīuz. Et illa sūt gemini virgo aquari⁹ libra ⁊ medietas prima sagictarij. ⁊ ista dicunt̄ hn̄tia pulchras voces. Et virt⁹ eorū est maior cū fuerit in oriēte. Et q̄dam ex signis dicunt̄ hn̄tia alas. s. gemini virgo ⁊ piscis. Quedā ex eis

dicunt quadrupedia.s. sagictarius leo aries taurus et capricornus. Et eorū quedam sunt domestica.s.illa que sunt figurata ꝺm figuras aialiū domesticorū.Et hec sunt aries taurus et capricornus. Et eorum virtus magis apparet cum fuerint in meridie.Uirtus autē virginis capricorni et aquarij magis apparet cum fuerint in septentrione. Et quedā ex signis videntur vitiosa et turpia et tortuosa.s.aries taurus cancer scorpius et piscis.et virtus eorū magis apparet in occidente.Quedā vero sunt sterilia.s.gemini leo virgo.Et quedā dicunt habentia paucos filios.s.aries taurus libra sagictarius capricornus et aquarius. Et quedam ex his signis sunt multū luxuriosa.s. aries et taurus leo et capricornus. Et quedam dicunt multorū filiorū.s. cancer scorpius et piscis. Et quedā ex signis dicunt habentia dimidiā vocem:illa.s.que habent vocem aialiū balantiū rugientiū et mugientiū:ut aries taurus leo capricornus et vltima pars sagictarij.Quedam ex signis dicunt carentia oīno voce.s. illa que figurant ꝺm imagines animaliū carentiū voce:ut cancer scorpio et piscis.Haly abenragel breuiter expedit se de formis signorum dicens. Signorū alia sunt in forma hominū. Alia in forma bestiarū. Alia in forma bestinglorū. Alia in forma reptiliū. Que sunt in forma humana sunt gemini libra aquarius virgo. In forma bestiarum aries taurus capricornus et sagictarius. In forma bestinglorū.i.animaliū rapaciū leo. In forma reptiliū cancer scorpio et piscis.

Et vnūquodqꝫ signorū habet propriā significationē. Prius auctor determinauit de figuris signorū. In ista pte ostēdit nobis quid habēt signa ex membris hominū.et ex regionibus et ex planetis. Et pōt diuidi in duas partes:quoniā in prima pte facit quod dictū est. In secūda determinat de doloribus planetarū in signis.Secūda incipit ibi:Et siquidē planete significauerint dolorē.Prima potest diuidi in 12.partes ꝺm qꝫ.12.sunt signa.Clarum est qd dicit in littera excepto qꝫ noīa regionū nō sunt nobis nota.¶ Notandū est hic qꝫ Ptolemeus diuidit totam terrā habitabilem in quattuor partes.Et ꝺm diuisionem Ptolemei imaginari potest vna linea transiens ab oriente in occidentem p mediū habitationis ita qꝫ ista linea diuidat partē meridionalē a septētrionali.Et dicit haly qꝫ ista linea distat ab equinoctiali per.36. gradus.et ꝺm hanc diuisionē distat ab vltima habitatione in septētrione p.30.gradus uel circa.ita qꝫ tota latitudo cōtineat.66.gradus.Et tan

ta est distantia equinoctialis vsq ad circulũ arcticũ: imo est. 66. gradus 26. minuta. ⁊. 30. 2ª. Ideo dicit haly uel circa. Et dicit q in fine isti⁹ linee versus occidentē est passagiũ herculis. Et hoc ē vnde transit in hispaniam ⁊ est mare ibi strictũ q existēs in vno littore potest videre existentē in alio. Et sunt ibi tres insule quarũ vnam vident transeuntes in hispaniã p terram occidentis. Et stat in ea idolum tenens in manu claues ad demonstrandũ q vltra locũ illum nõ sit habitatio. Et in qualibet duarũ aliarũ insularum stat idolum fm eũdem moduz. Et in parte orientali in fine linee predicte stant idola eodem modo tenētia claues ⁊ demonstrantia q nõ sit vltra illũ locum habitatio versus orientem. Dicit haly q hercules posuit ista idola in signũ q ipse acquisiuerat totum mundũ. Longitudo linee predicte fm q dicit haly est. 180. graduũ His visis fm sententiã Ptolemei imaginet̃ ista linea diuidi p mediuz ita q remaneant. 90. gradus versus orientē. ⁊ alij. 90. versus occidentē Et imaginet̃ transire vna linea p polos mundi p medium diuisionis linee supradicte ita videlicet q transeat p medium terre habitabilis fm latitudinem. Prima autē linea dicebat̃ transire p mediũ terre habitabilis fm longitudinē. Patet itaq q due linee supradicte que diuidunt totã terrã habitabilē in quattuor ptes cõiungunt̃ in loco intersectiõis linearũq est punctus in medio terre habitabilis. Hac diuisione intellecta facile est videre sniam Ptolemei in ptitione signorũ ⁊ terrarũ. Dicit itaq Ptolemeus q hec tria signa aries leo ⁊ sagictarius que faciũt primã triplicitatē ptinent ad quartã partē terre habitabilis que ē inter septētrionē ⁊ occidens. ⁊ illã quartã gubernat Jupiter eo q est septentrionalis. ⁊ mars habet pticipationē cũ eo: q2 ptinet ad partē occidentalem. Et tria signa triplicitatis secũde. s. taurus virgo capricornus ptinent ad partē que est inter meridiē ⁊ oriens. ⁊ gubernat ipsam venus: q2 est meridionalis. ⁊ habet pticipationē cũ ea saturnus qm̃ ad partez orientalē ptinet. Et tria signa triplicitatis tertie. s. gemini libra ⁊ aquarius ptinēt ad ptē que est inter oriēs ⁊ septētrionē ⁊ gubernat ipsã saturnus eo q ptinet ad oriens ⁊ habet pticipationē cũ eo Jupiter eo q ptinet ad septētrionē. Et tria signa triplicitatis q̃rte. s. cancer scorpio ⁊ piscis ptinēt ad partē que est inter meridiē ⁊ occidens. ⁊ gubernat ipsam mars: q2 ptinet ad occidens. ⁊ hz pticipationē cũ eo venus. Ex p̃dictis poterit qlibet cõiecturare ad qd signũ ptineat quelibet terra. Sciet enĩ p longitudinē ⁊ latitudinē regionis de qua q̃rta sit. Uerbi grã: oĩs terra cui⁹ latitudo est maior. 36. gradib⁹. ⁊ longitudo ei⁹ ab occidente minus. 90. gradib⁹ fuerit est de q̃rta septētrionali occidentali ⁊ sic de alijs

suo modo. Cognita igit̃ quarta in qua est terra tua scis q̃ vnũ signũ ex tribus signis triplicitatis illius quarte respicit illaʒ terrã. ⁊ poteris scire quod ex illis tribus respiciat eam p̱ mores ⁊ consuetudines hoĩuʒ habitantiũ in ea. Uerbi gratia: scis q̃ terra xp̃ianorũ est in parte septẽtrionali occidẽtali scio q̃ aries leo ⁊ sagictari⁹ dñant̃ sup̱ ipsam. Et si velim scire supra quã partẽ eius dñat̃ quodlibet istorũ signorum respicio ad mores ⁊ conditiones hominũ cũ quibus signis magis cõcordant. Cõstat autẽ q̃ romani sũt famosiores ⁊ nobiliores isti⁹ quarte ⁊ ideo conuenit ut attribuat̃ eis signũ nobilius inter hec tria. ⁊ hoc est leo domus solis. Constat etiam q̃ almani sunt hoĩes iracundi ⁊ furiosi de natura martis: ideo cõuenit ut attribuat̃ eis aries domus martis. Constat etiã q̃ hispani sunt boni milites exercitij magni in armis: iõ cõuenit ut attribuat̃ eis sagictarius quod est signũ militiarũ ⁊ bellorũ. Et hanc partionẽ ponit Ptolemeus in littera in secũda p̱te quadriptiti. Dicit enim sic. ⁊ princie cũ ariete concordãtes sũt terra britãnie ⁊ terra de salacia. Credo q̃ deberet dici de sclauia ⁊ germania. Et que concordant cum leone sunt Italia: gallia: apulia ⁊ cecilia. Et haly dicit ibi q̃ hi sunt termini rome. Et que concordant cũ sagictario sunt terre de turcia calciata ⁊ hispania. De p̱titione aliorũ signorũ cum alijs terris parum curo. Quia nec nomina earũ nec conditiones hominũ sunt mihi nota nec faceret mihi aliquã vtilitatẽ hoc scire. Si quis autẽ cognoscat eas ⁊ voluerit in eis morari applicet ſm modum dictũ in tribus signis p̄dictis. Dicit abraham auenezre q̃ primũ clyma est capricorni ⁊ aquarij ⁊ gubernator eius est saturnus. Secundũ clyma est sagictarij ⁊ piscis ⁊ gubernator eius est Jupiter. Tertiũ clyma est scorpij ⁊ arietis ⁊ gubernator eius est mars. Quartũ est leonis ⁊ gubernator eius est sol. Quintuʒ clyma est tauri ⁊ libre ⁊ eius gubernator venus. Sextum est geminoꝝ ⁊ virginis ⁊ eius gubernator mercurius. Septimuʒ est cancri ⁊ gubernat illud luna. ℭ Abraham auenezre ponit conditiones nascentiũ sub quolibet signo ⁊ est sententia sua ista. Qui natus fuerit sub prima facie arietis erit ruffus ⁊ simus: venter eius erit paruus ⁊ strictus carne extenuatus: habebitq; supra pedem sinistrum signuʒ ⁊ in cubito manus sinistre: ⁊ amici eius erunt plures ⁊ ipse odi et malũ. Qui vero natus fuerit sub secũda facie inerit ei nigredo pulchritudini faciei coniũcta: corpus eius temperatũ preceps in iram animo occultans voluntatem malam: estq; alti cordis: inimici eius plures erũt. Qui natus fuerit sub tertia facie eius erit ruffus color eius ⁊ croceus ⁊ erit solitarius. Qui natus fuerit sub prima facie tauri erit breuis stature: sui oculi magni: la-

bia spissa ⁊ habebit signum in collo: ⁊ est corde festinus: amici eius plu
res: ⁊ maneriebus delitiarum delectabitur ipse. Natus autez sub facie
eius secunda ha:bebit faciem rotundam: ventrē latuz: oculos pulchros
⁊ eius anima voluntaria resqꝫ cito perpendet: ⁊ circa spatulas pilosus
existet. ⁊ habebit signum in lumbis. Et qui natus fuerit sub tertia facie
pulchri coloris existet: pulchreqꝫ faciei: ⁊ habebit signum in oculo si-
nistro: virqꝫ laboriosus erit. nec in mulieribus fortunatus existet. Qui
autem natus fuerit sub fine huius signi erit carens testiculis naturali-
ter ⁊ sine uel hermofodritus. Qui natus fuerit sub prima facie gemino
rū erit pulchri corporis ⁊ decentis ⁊ oculorum ⁊ pilorum: habebit si-
gnum in capite uel in oculis: Uisus eius acutus minime est iracundus
eritqꝫ laborator ⁊ cum mulieribus minime fortunatus existet. Et qui
natus fuerit sub secunda facie erit breuis stature ⁊ niger ⁊ super eius cu
bitum signū nigredinis: eiusqꝫ verba pulchra ⁊ dulcia. Natus sub ter-
tia facie nimiū habebit oculos paruos: eritqꝫ vir suspicator ⁊ leuis: ⁊
loquetur verba irrationabilia: eritqꝫ mendax. Qui natus fuerit sub pri
ma facie cancri erit corpore ⁊ pilis decens: supercilia eius erunt stricta
naresqꝫ longe ⁊ spatule late. ⁊ habebit signum in cubito dextro aut ei⁹
brachio. ⁊ anima eius bona: amici eius plures: eritqꝫ sciens ⁊ ingenio
sus. Qui natus fuerit sub secunda facie: erit color eius rubeus breuisqꝫ
stature: carens barba: ⁊ habebit signum in oculis. Qui sub tertia facie
natus fuerit erit crassus breuisqꝫ stature: ⁊ habebit multitudinem pilo
rum in supercilijs. Qui natus fuerit sub prima facie leonis erit pulcher
corpore ⁊ facie: ⁊ color vultus eius erit rubeus albo commixtus: oculi
eius cōmixti: pectus rectum: ⁊ crura sua patientur morbum in parte su-
periori: ⁊ erit cognitus inter gentes ⁊ simplex īmixtusqꝫ consortio regū
Qui natus fuerit sub secūda facie erit pulcher: pectus ei⁹ erit latū: testi-
culi ⁊ crura gracilia: eritqꝫ honorat⁹ inter familiā eius ac alti cordis.
Natus autē sub tertia facie erit aliquantulū breuis stature eritqꝫ color
eius albus roseo ꝓmixtus: ei⁹ vox vehemens amans mulieres: ⁊ habe-
bit plenitudinē amicorū ⁊ morbos plures sustinebit. Qui natus fuerit
sub prima facie virginis erit decentis stature: erit corpus eius erectū ⁊
pulchrū: ⁊ erit sciens ⁊ acutus: eius capilli crispi: ⁊ erit diligens iusticiā
eius vox vehemens: sterilis existet: aīa ei⁹ bona: facies pulchra: eritqꝫ
scriba ⁊ bene doct⁹. Qui autē natus fuerit sub secūda facie erit pulchre
apparentie: oculi eius parui: nasus ei⁹ pulcher: eritqꝫ disciplinabilis ⁊
simplex ꝑuolūtari⁹ corde: diliget laudari. Nat⁹ sub 3ª facie erit pulcher
aspectu: perceptibilis discipline: veri sensus ac simplex ⁊ sapiens. Qui
natus fuerit sub prima facie Libre: erit pulcher facie: ⁊ in eius capite

vulnera inerunt: eritq laborator et simplex ac disciplinabilis. Natus sub secūda facie erit pulchri vultus et inerit ei impedimentuz in oculis: estq corde preuolūtarius. Natus sub tertia facie erit pulcher et erit cognitus, et honoratus inter gentes ipsius. Et qui fuerit natus sub fine signi hui⁹ erit nullius sexus aut vtriusq. Qui fuerit natus sub prima facie scorpionis parū pulcher existet: et habebit signum in capite: et pect⁹ eius erit latum. Et habebit signum in pede sinistro uel in manu dextra estq homo castigationis bonaq discretione plenus ac in loquela festinus. Natus sub secunda facie caput eius erit magnū: existetq modice pulchre figure. et habebit signū in genu et dorso: et erit homo discipline verba sua multiplicans. Qui natus fuerit sub tertia facie erit breuis stature oculi eius contorti appetens comedere amans mulieres. Qui autez natus fuerit sub fine huius signi aut erit nullius aut vtriusq sexus. Qui nat⁹ fuerit sub prima facie sagictarij erit pulchre speciei: decorus aspectu recte stature: diligēs bonum: regibus ac magnatibus se cōmiscens. Natus sub secunda facie corpus habebit condecens facies tamen eius crocea supcilia compressa et habebit signū in pectore. Natus sub tertia facie erit longus: pulcher facie: oculi eius ut murilegi: pectus latū: et habebit signum in sinistro crure. Qui sub prima facie capricorni natus fuerit erit corpus suū condecens: pectus latū: et habebit signū nigrū in cubito: erit astutus disciplinabilis simplex et preuoluntarius. Natus sub secunda erit pulcher: habebit nares longas: oculi eius pulchri: voluntas eius mala et iracundus: est homo sciētie. Natus sub tertia facie erit pulcher corpore: eius tñ facies citrina: et i eius brachio sinistro erit nota uel in ipsius genu: festinus in irā: despiciens malū uel pugnans pro malo: diligens mulieres: homo discipline diligensq sodales. Qui autez natus fuerit in fine hui⁹ signi erit filius adulterinus et oīno huic inest signo minime in mulierū natiuitatibus valere. Qui aūt natus fuerit sub prima facie aquarij erit corpore et facie formosus: et habebit in pectore aut pede sinistro signuz: eritq homo disciplinabilis et sodales diligens. Natus sub secunda facie erit longus: facies eius erit rubea: et signū habebit in dorso et sub eius cubito: eritq omnib⁹ diebus suis in dolore. Natus sub tertia facie corpe pulcher: statura breuis: facie roseus: et habebit signum sub cubitis: et erit mulierū amator. Et qui sub fine huius signi natus fuerit diuersificatus erit in eius figura atq in omnibus suis operibus. Qui autem sub prima facie piscium originem traxerit: corpus eius erit album: et facies similiter: pectus eius latū: barba pulchra: frons preclara: oculi eius magis nigri q̄ albi. Et forte aliquod membrum sibi deficiet: diliget dormire: eritq gulosus:

ꝛ ebriosus: ꝛ habebit signũ sub cubito uel in pede. Natus vo sub secũda facie erit breuis stature. decorus aspectu: barba nigra: pilosus: ꝛ erit ambulans in duritia cũ filijs hominũ. Natus sub tertia facie piscium erit aspectu preclarus: oculi eius pulchri: eritqꝫ morbosus.

T siquidẽ planete.

Prius auctor ostendit qualiter signa respiciunt membra humani corpis. In ista parte ostendit nobis qualiter planete respiciũt membra corpis humani in ipsis signis. Et põt hec ps diuidi in. 12. ptes fm. 12. signa. vbi ptes incipiũt patet. Prima ps diuidi potest in duas: qm̃ primo ponit. Secũdo psequit ibi: in ariete. Dicit primo q si aliquis planeta significauerit aliquã infirmitatẽ siue debilitatẽ in corpore humano habebit in quolibet signo membruꝫ ppriuin in quo erit illa infirmitas. Et qꝛ ita est cõuenit tractare de doloribꝰ planetarum in signis. Et incipit ab ariete pcedendo fm successionẽ signorũ ꝛ planetarũ. Qd dicit auctor planũ est in littera. Ad euidentiã vnius partis pono vnũ exemplũ. Pono q in aliqua natiuitate saturnus significauerit nato debilitatẽ alicuius membri ꝛ sit saturnus in ariete. Dico q illa debilitas uel infirmitas erit in pectore. Et si saturnus sit in tauro erit illa infirmitas in ventre. ꝛ sic intelligas de ceteris signis. Pono etiã q mars in natiuitate (intelligas de reuolutione annorũ natiuitatis) significauerit vulnerationem ꝛ sit mars in ariete erit vulnus in capite. Si in tauro erit vulnus in collo: ꝛ sic de ceteris signis ꝛ planetis intelligas. Ptolemeus vult q membra in quibus cadunt morbi ꝛ cetera impedimenta accipiunt a figura celi in hora natiuitatis uel reuolutionis. Dicit enim in. 74ª ppositione centiloquij cũ fuerit mars in ascendente alicuius natiuitatis erit cicatrix in facie uel capite nati. Dicit enĩ haly q caput est ascendentis ꝛ fm hoc collum est secũde domus. brachia tertie domus ꝛ sic fm ordinẽ domorũ fm q dictũ fuit de signis. De hac materia diffusius loquit dño concedente in capitulo sexte domus.

S Unt quoqꝫ in vno quoqꝫ signo

In ista parte auctor determinat de quibusdã specialibꝰ proprietatibus planetaruꝫ que sunt in diuersis gradibus circuli signorũ ꝛ sunt sex. sunt enim ibi quidam gradus masculini ꝛ quidã feminini. Et sunt ibi quidã gradus lucidi ꝛ quidam tenebrosi. Etiam sũt ibi quidam gradus qui dicunt putei. Et sunt ibi quidã gradus qui dicunt azemena. Et sunt ibi quidã gradus qui dicunt augmentantes for-

tunam. Et sunt ibi quidaȝ gradus qui dicunt̄ consortes. Et fm hoc ista pars pōt diuidi in sex partes: quoniā in prima parte enumerat gradus masculinos ꝛ femininos. In 2ª pte enumerat gradꝰ lucidos ꝛ tenebrosos ꝛ fumosos. In 3ª pte enumerat gradus q dicunt̄ putei. In q̃rta ptē enumerat gradꝰ q dicunt̄ azemena. In qnta pte enumerat gradus q dicunt̄ augmētantes fortunā ꝛ gradꝰ sublimitatis. In sexta pte enumerat gradus q dicunt̄ cōsortes. Prima ps incipit in principio. 2ª incipit ibi: ꝛ in vnoquoqꝫ horū signorū. 3ª incipit ibi: ꝛ in signis sunt gradus. q̃rta ibi: ꝛ sūt in signis quidā gradus. qnta ibi: ꝛ in circulo. sexta ibi: ꝛ omēs duo gradꝰ. Prima ps pōt diuidi in duas ptes: qm̄ in prima pte incipit enūmerare gradꝰ masculinos ꝛ femininos litteraliter. In secūda parte ponit tabulā de eis. Qđ dicit patet in lrā. Postea dicit ꝙ sūt quidā gradus in circulo qui dicunt̄ lucidi ꝛ quidā tenebrosi ꝛ quidam fumosi. Et quidā q vocant̄ vacui. Et incipit primo eos enumerare. Et deinde ponit dē eis tabulā ꝛ patet. Postea dicit ꝙ sunt in circulo quidā gradus q dicunt̄ putei. ꝛ enumerat illos oēs in lrā. ꝛ quidā libri habēt tabulā de eis factā. Deinde dicit ꝙ in signis sunt quidā gradus q dicunt̄ azemena Et dicit ꝙ azemenā est quedā debilitatio corpalis ut est cecitas uel surditas uel aliquid taliū uel amissio membri. Iuxta qđ notandū ꝙ dicit haly abenragel in primo capitulo domꝰ sexte libri sui de natiuitatibus Qñ pars azemena fuerit in ptitione ascendētis ꝛ luna iūcta cum ea uel dñs ascendentis significat ꝙ azemena erit in illo membro nati qđ cadit in ptitione illiꝰ signi. ¶ Notandū est etiam ꝙ si sol in natiuitate alicuiꝰ fuerit in gradu azemena erit debilitatio in oculo dextro si luna erit in sinistro. Postea dicit ꝙ sunt quidā gradus in circulo qui dicunt̄ augmentantes fortunā ꝛ enumerat eos in littera. Iuxta quā partē notandum est qđ haly dicit in cōmento. 229. ppositiōis prime partis quadripartiti scire te cōuenit ꝙ gradus augmentantes fortunam sunt gradus exaltatiōis solis ꝛ planetarū fortunarū: sicut. 19. arietis. 3. tauri. 15. cancri. 27. pisciū. Similiter sunt illi in quibꝰ adiungunt̄ termini fortunarū: sicut. 13. sagictarij. ꝛ. 13. pisciū. ꝛ sunt etiā gradus terminorū fortunarū Et gradus in quibꝰ sunt stelle fixe de natura fortunarū. Et econtrario in quibꝰ sunt stelle de natura infortunarū. Et postea dicit ꝙ oēs duo gradus q sunt eiusdē longitudinis a capitibꝰ signorū mobiliū sunt eiusdeȝ fortitudinis. Et dicunt̄ cōsortes: sicut. 20. gradus capricorni. ꝛ. 10. gradꝰ sagictarij. Isti enī duo gradus equaliter distant a capite capricorni. Et 20. libre. ꝛ. 10. virginis equalit̄ distant a capite libre. Et. 20. cancri. ꝛ. 10

geminorũ equaliter distant a principio cancri. ⁊. 20. grad⁹ arietis. ⁊. 10. pisciũ equaliter distant a principio arietis. Ptolemeus dicit. 229. ppositione prime ꝑtis. Astrologi ceteri multũ locuti fuerunt de gradibus ⁊ diuiserũt eos in gradus lucẽtes lubricos ⁊ fumosos. Et sunt ex eis azemena: ⁊ sũt ex eis putei. Et locuti fuerũt de alijs multis sicut inuenies ꝑ multos libros astronomie. Et si hoc inuenerũt experiẽtia bonum est ꝙ operis ꝑ hoc. Et forsitan si eis accidit ꝙ aliquis planeta uel stella fuit ĩ gradu uel eius radius ⁊ fecit fortunã crediderunt ꝙ gradus hoc fecerit. Et siquidẽ ita est cõuenit ut te mutes de vno gradu in aliũ. Et hic finem imponam⁹ nostre rationi. Uidet̃ ꝑ istã litterã ꝙ Ptolemeus nõ multũ approbat gradus augmentãtes fortunã ⁊c̃. Dicit eñi si ita est conuenit ut te mutes de vno gradu in aliũ. gradus eñi dicunt̃ lucidi uel tenebrosi ꝓpter stellas fixas ibi existẽtes. Et vult haly ẜm ꝙ ꝑallegatum fuit ꝙ gradus dicunt̃ augmentãtes fortunã in quibus sũt stelle de natura fortunarũ. Constat autẽ ꝙ stelle fixe mutant loca sua respectu zodiaci none sphęrę. Ex illa littera Ptolemei potest trahi ꝙ iudicia debẽt fieri ẜm nonã spheram ⁊ nõ ẜm octauã. Ex quo eñi vult ꝙ istos gradus oportet mutare: consequens est ꝙ gradus ẜm quos debent fieri iudicia nõ mutantur. Albumazar in introductorio suo ponit istos gradus. s. masculinos ⁊ femininos lucidos ⁊ tenebrosos ⁊c̃. Et dicit ibi si planeta in natiuitate uel interrogatione masculi fuerit in gradu masculino. uel in natiuitate feminine uel interrogatõe in gradu feminino erit cui⁹ significatio fortior. De gradibus lucidis tenebrosis ⁊ fumosis dicit si ceciderit planeta in gradu lucido: erit eius significatio fortior in significatione honorũ ⁊ significat pulchritudinem. Et si ceciderit in gradu tenebroso significat duritiem ⁊ tarditatem ⁊ horribilem rem ⁊ tenebrosam ⁊ malam. Et cum ceciderit in gradu fusco uel vmbroso uel fumoso uel in gradu vacuo significat modicum horribile. Et si ceciderit planeta in gradu putei abibit eius pulchritudo ⁊ aspectus ⁊ debilitatur in significatiõe sua. Fortune nanq̧ cũ ceciderint in eos debilitantur in significatione earum. Mali vero cum ceciderint in eos debilitatur significatio eorũ. Et fortassis significabit fortunam accidentalem propter debilitatẽ eorum super malũ. De gradibus augmentatibus fortunam dicit: antiqui putauerunt ꝙ in circulo erant gradus augentes fortunam. Et dixerunt ꝙ planete cũ nõ fuerint in locis significantib⁹ fortunã nati ⁊ fuerit luna uł ꝑs fortune ĩ his ğdib⁹ aut fuerit ipsi grad⁹ ascẽdẽtes augẽt fortunã nati. Et si plãete significauerit sibi casũ Isti grad⁹ mouẽt eũ ĩ sublimationẽ

p aliquam quantitatē quodam motu. De gradibus sublimitatis dicit. Quidam dixerūt q cū ascendens fuerit aliquis istorū graduū aut fuerit sol in natiuitate diurna: aut luna in nocturna in quibusdā eorum & fuerit in loco optimo in figura. Et cū hoc significauerint planete radicis natiuitatis fortunā pducet natum ad sublimitatē & sedem nobilitatis & dñabit terris & ciuitatibus & possidebit diuitias multas.

T quia auxiliante deo. Pri⁹ auctor determiauit de esse circuli signorum essentiali. Hic determinat de esse accidentali ipsius. Et diuidit in duas partes: qm primo cōtinuat dicta dicendis. Secūdo psequit ibi: nam circulus signorū. Et illa diuidit i duas partes: quoniā primo determinat de diuisione accidentali circuli signorū. Secūdo determinat de pprietatibus & significationibus consequentib⁹ ipsaz diuisionē & incipit ibi: quarta autē pars que est ab ascendente. Et illa diuiditur ī duas ptes: quoniā primo ponit pprietates & significationes quartarū. Secūdo ponit signifcatiōes singularū domorū. & illa incipit ibi: & vnaqueqȝ domorum. Primo dicit postq̄ compleuit esse essentiale circuli signorū. nūc vult tractare de esse accidentali ipsius. Postea dicit q circulus figurat qualibet hora tali figura que diuidit in quattuor partes q̄s diuidit circulus horizontis & circulus meridianus. Et quelibet istarum quartarū diuidit in tres partes equales fm ascensionē signi ascendentis in circulo directo. Et hoc modo diuidit totus circulus in. 12. partes que vocant turres uel domus: cui⁹ expositio est in canonib⁹ tabularum Intelligendi sunt duo circuli magni transeūtes p polos mundi quorū vnus est circulus meridianus: & alter circulus transiens p punctum zodiaci qui est in cōtactu horizontis orientalis & p punctū oppositum. s. qui est in cōtactu horizontis occidentalis intersecans circulū meridianum sup polos mundi. Isti duo circuli diuidūt totū celum in quattuor partes que qnqȝ inter se sunt equales qnqȝ inequales: ut plurimū tamē sunt inequales. Si eni principiū arietis uel principiū libre fuerit i ascendente. Iste quarte sunt equales. In omnib⁹ autē alijs dispositionibus sunt inequales. Postea intelligatur portio circuli equinoctialis intercepta inter circulū meridianū & circulum transeuntē p initiū ascendentis diuidi in tres partes equales. Similiter alia portio circuli equinoctialis que est ab ascendente vsqȝ ad inferiorē partē circuli meridiani. s. ad angulū terre intelligat diuidi in tres partes equales. Deinde imaginent circuli magni transeūtes p diuisiones pdictas & p polos mūdi. tūc

portio zodiaci intercepta inter quoslibet duos circulos primos est vna domus. Hec est positio Ptolemei et ista tenet cōmuniter. Est etiam alia imaginatio de domibus quā tenet abrahā auenezre. Et imaginat̄ transire circulos per diuisiones eqnoctialis et per intersectionē circuli meridiani et horizontis in parte septētrionis. Ista via cōiter nō tenet̄ ideo non curo eā multū explanare. Inuenire autē principia. 12. domorū per astrolabiū nō est difficile: imo leue. cuius doctrinā hic interponere esset longū et superfluū cum in canonibus astrolabij fuerit posita sufficiēter. Qui aūt voluerit domos equare per tabulas in canonibus tabularū primi mobilis doctrinā completā inueniet. Deinde dicit auctor principiū huius diuisionis est ascendens cuius initiū est in puncto hemisperij ex parte orientis. Deinde sequit̄ secūda domus. deinde tertia. et sic vsque ad duodecimā.

Quarta autem pars. Hic auctor ponit proprietates et significationes circuli signorū cōsequētes diuisionē eius accidentalē. Et dicit quod quarta pars circuli que est ab ascendenti vsque ad mediū celi. s. 12ª domus. 11ª et. 10. dicit quarta orientalis masculina aduenien s. Et significat initiū vite et vocat̄ puerilis sanguinea. Et alia quarta que est a medio celi vsque gradū occidentis. s. 9ª 8ª et 7ª domus dicit̄ meridiana feminina recedens a nobis. et significat mediā etatē que vocat̄ perfectio iuuētutis. et vocat̄ estiualis et colerica. Tertia quarta que est a gradu occidentis vsque ad angulū terre. s. 6ª 5ª et 4ª domus est occidentalis masculina accedens ad nos et significat finē vite et vocat̄ autūnalis melancolica et ē mediocris etatis. Quarta pars que est ab angulo terre vsque ad ascendēs. s. 3ª 2ª et prima domus est septētrionalis feminina recedens a nobis. et significat quod accidit homini post mortē eius quantū ad memoriā hominū. s. vtrū dicat̄ de ipso bonū uel malum. Et hec pars vocat̄ senilis flegmatica defectiua et hyemalis. Et est recte comparatio quā auctor ponit hic sicut illa quā posuit in diuisione essentiali circuli. excepto quod addit hic quod significant initium et mediū et finē vite et quid accidat homini post mortē eius. Postea dicit quod tota illa medietas que ē a medio celi eundo per ascendēs vsque ad quartam domū vocat̄ medietas ascendēs. Et alia medietas que ē a quarta domo eūdo per gradū occidentis vsque ad mediū celi vocat̄ ascendens. Et tota medietas que est super terram vocat̄ dextra. et illa que est sub terra vocat̄ sinistra. Deinde dicit quod prima domus et. 4ª et. 7ª. et 10ª vocant̄ anguli. Et. 2ª 5ª 8ª et. 11ª vocant̄ succedentes angulis. 3ª autē. 6ª 9ª et. 12ª vocant̄ cadentes ab angulis. Deinde addit quoddā notabile et dicit cū planeta fuerit in angulo uel in succedente dicit̄ proficere et si fuerit in cadentibus dicit̄ deficere.

T vnaqueq3 istarũ domoruz

Hic auctor ponit significatiões ꝓprias cuiuslibet. 12. domorũ. Et tota ista pars potest diuidi in quattuor: qm̃ in prima pte ponit significationes. 12. domorũ quantũ ad esse hominũ. In secũda pte ponit significatiões domoꝝ quantũ ad colores. In tertia pte ponit quasdaz regulas q̃ possunt dici amphorismi. In quarta pte docet eligere significatores. Prima incipit i principio. Secũda incipit ibi: significãt ⁊. 12. domus colores. Tertia ibi: ⁊ dicit̃ in significatione domorũ. Quarta ibi: ⁊ cũ volueris scire planetã dñatorẽ rei. Prima ps potest diuidi i duodecim partes ẜm ꝙ ponit significationes. 12. domorũ: ⁊ vbi incipiũt patebit. Primo dicit ꝙ vnaqueqꝫ domus significat aliquid de esse hominũ. Nam prima domus que incipit ab horizonte orientali que vocat̃ ascendens significat corpa hominũ ⁊ vitã: initia omniũ operũ in interrogationibꝰ ⁊ locutionibus ⁊ rumoribꝰ ⁊ ceteris talibus. Et significat cogitationẽ querentis scilicet qđ querens habet in aio ⁊ significat principiũ vite. Et dominus triplicitatis prime domus. primus significat vitã ⁊ naturaz nati seu interrogantis ⁊ eius delectationes atqꝫ voluntates quid diligat uel quid odio habeat ⁊ quid boni uel mali accidat ei in initio vite. Et secundus dñs triplicitatis huiꝰ domus significat vitam ⁊ corpus ⁊ virtutem siue fortitudinẽ nati ⁊ medium vite. Tertius dñs triplicitatis significat idẽ qđ socij ⁊ significat p se finem vite. Ex ista littera potest collegi ꝙ si primus dominus triplicitatis huiꝰ domus fuerit fortior alijs duobus erit prima pars vite melior. ⁊ sic de alijs duobus intelligas. ¶ Circa istam domũ quedã sũt notanda. Notandũ est primo de intentiõe querentis qđ dicit Ptolemeus in. 94ª ꝓpositiõe centiloquij. Locus fortioris significatoris in ascendẽte est id qđ est in aio interrogãtis. Ideoqꝫ cũ volueris scire intentionẽ querẽtis vide qs planetarũ habeat plures fortitudines in ascendẽte i illa hora qñ venit ad te aio interrogãdi: ⁊ vide i qua domo ex. 12. domibꝰ sit ille planeta. ⁊ dicas ẜm significatiões illiꝰ domus in q̃ fuerit. Uerbi grã. Pono ꝙ ascendens sit leo ⁊ sol hẽat plures fortitudies i gradu ascendẽte. ⁊ pono ꝙ sol sit in 2ª domo dico ꝙ intentio sua est petere de substantia sua uel de lucro uel de aliq̃ offi'i. Et si sol fuisset in 3ª domo dixissez ꝙ vellet petere aliqd de esse fratris uel fratrũ ⁊ sic de alijs domibꝰ suo mõ. Et si veniẽs ad te tenuerit aliquã rẽ i manu sua uel alio mõ eã occultauerit. ⁊ si volueris scire substantiã ⁊ naturaz illiꝰ rei aspice planetã fortiorẽ in ascendẽte si aspexerit ascẽdẽs erit illa

res de substãtia signi ascendẽtis. Si nõ aspexerit ascendens erit de substantia signi in q̃ est planeta. Si fuerit signũ terreũ : erit de natura terre uel aliqua res q̃ nascit̃ de terra. Si fuerit signũ aquaticũ: erit aliqua res res de natura aque uel que nascit̃ in aqua. Si fuerit aereuz: erit aliqua res de natura aeris. Si fuerit signũ igneũ erit aliqua res que opat̃ per ignẽ. Et si volueris scire colorẽ rei aspice dñm hore z fm colorẽ illi⁹ iudica. De colorib⁹ planetarũ dicet̃ postea vbi loquet̃ de naturis planetarũ dño concedẽte. Et si volueris scire vtrũ res sit noua uel antiqua aspice lunã. si fuerit sup terrã erit noua. si fuerit sub terra erit antiqua. Et si volueris scire vtrũ sit longa uel breuis: aspice dñm termini grad⁹ anguli terre qui si fuerit in auge sui circuli erit res longa. Si fuerit in opposito augis erit breuis. Si in longitudinib⁹ medijs mediocris inter longũ z breue. Hec est snia Ptolemei in. 90ª. ppositiõe centiloquii. Cũ aspexerit significator ascendẽs zc̃. Dicit haly abenragel si aliqs quesierit a te de vita sua vtrũ sit longa uel breuis: aspice dñm ascendentis z lunã. Si fuerint salui ab infortunis significãt longã vitã. Et si fuerint cõbusti ul' infortunati significãt paruã vitã. Notandũ est circa nutritionẽ. s. vtruz puer sit vitalis uel nõ. Dicit haly abenragel qñ dñi triplicitatis luminaris tpis vult dicere dñi triplicitatis signi in quo est sol si fuerit natiuitas diurna uel signi lune in natiuitate nocturna fuerint in ascendẽte uel in 10. domo uel. 11. uel. 5. est significatio bone ac leuis nutritiõis. Et si fuerint in septima: significãt malã nutritionẽ z anxiã atqz laboriosam. Qñ gradus ascendẽs z luminare tpis dãnati fuerint: significat q̃ nõ nutrietur nisi dñi triplicitatis fuerint salui z firmi in angulis. Qñ luna fuerit infortunata in ascendẽte: nutritionẽ nõ significat. Qñ luna fuerit in. 4. domo iũcta corpaliter cũ infortuna aut de q̃rta uel oppositione aspicit infortunam significat q̃ nõ nutriet̃ z mater eius est in periculo aut forsitan morietur. Dicit abraham auenezre. Si dñs ascendentis fuerit cõbustus nat⁹ nõ viuet spaciũ. 8. dierũ. Portata fuit mihi natiuitas vnius pueri cui⁹ ascendẽs erat virgo z mercuri⁹ fuit in piscib⁹ in detrimẽto suo retrogradus z cõbustus. z ego credidi huic dicto z dixi q̃ puer nõ viueret p octo dies z mortu⁹ fuit i sexta die. Dicit haly abenragel: coniũctio planetarũ humanitatẽ nõ significat. Uult dicere: cõiũctio pluriũ planetarũ in ascendẽte nõ significat nutritionẽ. Et ponit ibi vnũ exemplũ notabile. Dicit: vocauit me rex nostre ciuitatis z vna ex mulierib⁹ peperat filiũ z fuit ascendẽs libra. 8. grad⁹ termin⁹ mercurij. z fuerũt in eo Jupiter venus mars z mercuri⁹ z cõuenit ibi vna societas astrologorũ z quilibet eoꝝ suã opinionẽ dixit: z ego tacui. Rex dixit mihi: qd habes q̃ nõ

loq̄ris? Cui rñdi: date mihi terminū triū dierū: q̄r si fili⁹ vester transierit tertiū diē erit de ipso miraculū magnuȝ. Et qñ nat⁹ cōpletas habuit. 24. horas posuit se ad loquendū ⁊ locut⁹ fuit ⁊ fecit signū ū māu ⁊ rex multū expauescebat inde. Et dixit possibile eē q̄ diceret aliquā ꝓphetiā uel aliquod miraculū. Et rex iuit ad natū ⁊ nos cū eo ad audiendū quid diceret. Er infans dixit: ego sum natus infortunat⁹ ⁊ natus sū ad iudicandum amissionē regni ⁊ destructionē gentis almanā. Hinc statim cecidit natus ⁊ mortuus est. ¶ De his qui moriunt̄ anteq̄ȝ recipiūt cibū dicit Ptolemeus ī quadriptito. generaliter dico q̄ qñ aliquod luminare fuerit in aliquo angulorū ⁊ fuerit sil'ter aliqua infortuna ꝑticipationē habens cū eo in longitudine que sit cū eo gradu ꝑ gradū uel ipsum aspiciens in figura duorū laterū equaliū. Nec habuerit cū eo fortuna ꝑticipationē de figura. Et dispositor luminariū loci inuentus fuerit in locis planetarū infortunarū natus ille nō recipiet cibum ⁊ morieᵗ̄ hora qua nasceᵗ̄. Dicit abraham: cū fuerit cauda draconis in ascendente natiuitatis natus ille erit cecus ⁊ ꝭm distantiā eius a gradu ascendētis erūt anni. Uerbi gratia: si fuerit in. 10. gradu ab ascendente cecabiᵗ̄ in. 10. āno. Electiones hui⁹ domus sunt inceptiones rerum. sicut incipere edificare uel aliquid consil'e. Dicit hyspalensis in electionibus prime domus. Si sciueris natiuitatē alicuius caueas in electione sua ne ponas signuȝ in ascendente in quo fuit infortuna in sua natiuitate. Si aūt ignoraueris natiuitatē elige ꝭm naturā rei ꝓ qua sit electio. verbi gratia: si sit electio ꝓ incipiendo scribere aliquē librū fortificeᵗ̄ mercurius. Si ꝓ eundo ad bellum fortificeᵗ̄ mars. Si ꝓ edificando ponaᵗ̄ signū fixum in ascēdente. Dicit idem hyspalensis volens horā sanguinis minuendi eligere fac ut sit luna in trino uel sextili aspectu martis. ⁊ caue ne sit cōiuncta cum eo corꝑaliter uel in quarto ul' in opposito eius. Et fac ut sit luna ī signo humoris minuendi.

Secunda domus.

Hic auctor ponit significationes secūde domus Et dicit q̄ secūda domus significat substantiaȝ ⁊ victum ⁊ auxiliatores ⁊ ministros. ⁊ significat finem iuuentutis Et Anduȝgaȝ dixit vide quis ex tribus dñis triplicitatis domus substantie sit fortior in se. i. in loco in quo est ī figura ⁊ habēt facies significatorē substantie. Qui si fuerit in decima domo habebit substantiā a rege. Et si fuerit ī domo fiducie. i. in vndecima erit melius. Alia littera habet si fuerit in domo fidei erit magis. Credo q̄ prima littera sit vera. Domus eni fiducie est domus substantie regis

Et primus dñs triplicitatis dat substantiaz in principio vite: qui si fuerit fortunat⁹ erit natus diues in principio vite. 2⁹ dat substantiã in medio vite: q si fuerit fortunat⁹ erit nat⁹ diues in medio vite. 3⁹ dat substantiam in fine vite: q si fuerit fortunat⁹ nat⁹ erit diues in fine vite. Et sil'iter intellige de infortunijs eorũ. i. si aliqs eoruz fuerit infortunat⁹ amittet nat⁹ substantiã in illa pte vite q̃ ei attribuit. Dicit hyspalensis in canonibus hui⁹ dom⁹ cõsidera vtrũ dñs secũde dom⁹ sit in ascẽdẽte uel dat vim suã dño ascendẽtis ⁊ nõ sit in domo lapsa si sic habebit lucruz sine labore. Et si econtra fuerit fit ecõuerso. Et si Jupiter fuerit in natali angularis uel sit in suo honore uel habeat vim in ascendẽte uel cõsideret partẽ fortune: uel sit dñs dom⁹ solis in natali diei: uel dñs domus lune in natali noctis: uel sit dñs hore nõ deerit nato census ĩ vita sua: q2 hic id est Jupiter est dñs substantie. Si v° dñs ascendentis aspiciat dñm substantie uel suã domuz uel partẽ fortune aspectu inimicitie destruet substantiã manu sua ꝓpria. Si dñs ascendẽtis fuerit in 2ª domo infortunat⁹ dabit ꝓprio velle substantiã suã. Si v° sit ibi planeta infortunatus q nõ sit dñs ascendentis capiet ab ipso vi siue furto. Si capricorn⁹ sit ascendens natus erit cupidus ⁊ auarus: q2 dñs ascendẽtis ⁊ dñs secunde sũt idez. s. saturn⁹. Dicit Ptolemeus in canonib⁹ hui⁹ domus res ptinẽtes ad lucra substantie quõ erũt cõuenit nobis ꝑquirere a pte fortune solũmodo quã scimus semꝑ ꝑ id qđ est inter solẽ ⁊ lunã ⁊ ꝓijcit ab ascendẽte in nascentib⁹ de die ⁊ ĩ nascentib⁹ de nocte. Juxta qđ notandum est ꝙ pars fortune ſm Ptolemeũ ꝓijcit hoc mõ. subtrahat verus locus solis a vero loco lune ⁊ qđ remanserit cõputat a gradu ascendẽtis ⁊ vbi numer⁹ finit ibi est pars fortune hoc modo iubet Ptolemeus semꝑ facere siue fuerit in die siue ĩ nocte. De hoc plixius dicet deo concedente in expositione qnte differentie ibi eni habet locũ. Postea dicit Ptoleme⁹ iudiciũ hui⁹ est isti⁹ maneriei. Uolo dicere accipe planetas gubernatores signi. Dicit ibi haly ꝙ regula ꝑ quã scimus nati diuitias est accipere planetas gubernantes locũ partis fortune ⁊ ꝑpones illum q habuerit ibi plures dignitates. Deinde dicit Ptolemeus ⁊ qñ gubernatores ptis fortune fortes ⁊ potẽtes fuerint: erit natus magnarũ diuitiarũ maxime si duo luminaria testificabunt ibi testimonio cõcordato id est aspectu trino uel sextili. Ptolemeus. scias ꝙ saturn⁹ significat ꝙ diuitie nati erũt ex parte mulierũ aut ꝑ labore terre aut ꝑ maria. Et Jupiter significat ꝙ diuitie erunt ꝑ senescalia uel pro donis bonorũ ⁊ religiosorũ. Et mars significat ꝙ diuitie erunt ꝑducendo milites aut gubernando hoies armoruz. Et venus significat ꝙ diuitie erunt ꝑ donis

amicorū ꝛ mulierū. Et mercurius significat ꝙ diuitie erūt ꝓ scientijs ꝛ mercinonijs. Dicit haly abenragel debem⁹ in hoc primitus īspicere ad stellas fixas que sūt prime ꝛ secūde magnitudinis. Et si aliquā earū inuenerimus in gradu ascendētis uel ī gradu decime dom⁹ aut in gradu septime aut in gradu q̄rte aut ī gradu solis si natiuitas fuerit diurna uł in gradu lune si natiuitas fuerit nocturna. Et melior horū locorū oīuꝫ est gradus ascendens deinde gradus decime domus: deinde gradus septime: deinde q̄rte. Et si de p̄dictis stellis fuerint in duob⁹ locis uel ī tribus aut plurib⁹ si natus fuerit cū hoc de ꝓgenie regis erit rex altus. Et si de ꝓgenie regali nō fuerit: habebit potentiā ꝛ mandatuꝫ sił potentie ꝛ mandato regis ꝛ ꝑueniet ad magnā nobilitatē ꝛ altū dominiū ꝛ precipiet ciuitatib⁹ villis ꝛ genti. Et scias ꝙ stelle fixe. s. p̄mi honoris eleuāt hominē ad altū gradū ꝛ magnā dignitatē ꝛ ꝑmutant de infimo ad supremū. Hoc idem dicit Ptolemeus in. 29. ꝓpositione centiloquij. stelle fixe dant dona modū excedentia sed multotiens finiunt in malū. Dicit haly in cōmento eiusdē ꝓpositionis cū he stelle sole prefuerint. i. sine testimonio fortunarū planetarū erit mors illorū mors pessima. Dicit haly abenragel quando pars fortune fuerit cadens ꝛ in malo loco uel fuerit sub radijs solis aut ī radijs infortune ꝛ dominus ei⁹ in loco peregrino. i. in loco in quo nullā habet dignitatē ꝛ dn̄s secūde domus nō aspexerit ascendens: natus erit laboriosus ꝛ pauper ꝛ angusta ꝛ misera vita viuet. Nō est bonus sol neqꝫ mars neqꝫ saturnus in secūda domo in aliqua natiuitate: nec inde nat⁹ bonū habebit: quoniā sol destruet planetas ꝛ aufert eis lumen: ꝛ mars est significator impedimentorū laborum ꝛ defectus substantie. Saturnus significat pauꝑtatē ꝛ indigentiā ꝛ peius hoc toto est si dominus domus substantie fuerit cōbustus cum damnatiōe partis fortune. Dicit abraham auenezre si volueris scire qs nascentiū fuerit pauper uel diues aspice dn̄m secūde domus qui si fuerit fortunatus erit diues. si cōbustus uel retrogradus uel in casu suo erit pauper sicut dictū est in natiuitatib⁹ ita intellige de questionib⁹. De electionibus que fiūt in hac domo dicit hyspalensis si volueris emere aliquā rem causa lucrandi aspice ut sit luna in aspectu trino uel sextili solis ꝛ caueas ne sit sub luce solis. ꝛ meli⁹ est ut dominus ascendentis det vim planete existenti in decima uel vndecima domo ita ꝙ recipiēs nō sit retrogradus. Si Jupiter sit in ascendente quarta decima uel vndecima uel secūda domo bonum est. Aspice etiam ut sit pars fortune in bono loco. ꝛ melius est ut dn̄s partis eam aspiciat uel luna uel sol.

Ertia domus. Hic ponit significationes tertie domus ꝛ dicit ꝙ tertia domus significat fratres ꝛ sorores ꝓpinquos ꝛ cognatos ꝛ dilectos: ꝛ significat fidem ac religionem mandata ꝛ legationes mutationes ꝛ itinera breuia. Et significat esse vite ante mortem. Et dicit Anduzgaz dominus triplicitatis huius tertie domus primus significat fratres maiores. Secūdus mediocres. Tertius minores: ꝛ eorū status ꝛ dignitas indicatur ſm status istorum dominorū. Dicit haly abenragel quando sol fuerit dominus tertie domus ab ascendente ꝛ combusserit dominū secunde dom⁹ aut partem substantie significat ꝙ natus perdet substantiam occasiōe fratrum ꝛ soluet pro eis impositiones amissiones ꝛ dāna multa. Quando dominus tertie domus ꝛ pars fratrū uel Jupiter fuerint in signis cōmunibus uel signis multorū filiorum ꝛ fortune aspexerint eos aspectu amicitie ꝛ cum receptiōe: significat ꝙ natus ille primogenitus est a fratribus suis ꝛ ꝙ habebit frēs potentes ꝛ bonos. Si dn̄s dumus fratrū fuerit combustus aut pars fratrum fuerit combusta uel si sol fuerit in domo fratrum aut in opposito Jouis: he sunt significationes paucorum fratrum ꝛ ꝙ destruentur ꝛ expergentur. Quando dominus dom⁹ fratrum infortunatus fuerit super terram: significat ꝙ damnum ꝛ occasio perueniet in fratribus qui fuerint ante eum. Et si habuerit istud infortunium eo existente sub terra malum: ꝛ damnum istud perueniet ad fratres qui erunt post eum. Et hoc modo dices in bono ꝛ fortuna quādo fortunatus fuerit in locis bonis ꝛ fortibus. Si dominus domus fratrum fuerit in ascendente: significat natum esse primogenitum: uel erit solus sine hoc ꝙ vnquā fratres habebit uel sorores. uel quando inter ascendens ꝛ medium celi non fuerit aliquis planeta significat similiter ꝙ natus est primogenitus. Et si aliqui fratres nascentur post eum perdentur. Et si forte aliquis ex eis remanserit: semper tamen erit maior ꝛ melior. Quando in aliqua reuolutione annorum nati fuerit dominus tertie domus in decima ab ascendente natiuitatis aliquis fratrum ei⁹ morietur in illo anno. Similiter si dominus tertie radicis natiuitatis fuerit in decima domo reuolutiōis: hoc est iō quia decima domus ab ascendente est octaua a domo tertia. Si aliquis quesiuerit a te de statu fratris sui aspice signum tertium ab ascendente que est domus fratrum ꝛ dominum sue triplicitatis ꝛ dominum illius domus ꝛ que ex

fortunis uel infortunis aspicit ipsuz τ in quo loco est: qꝛ si iueneris dominū tertie dom⁹ in sexta domo uel applicantez dn̄o sexte domus: aut dn̄m sexte in tertia. dicas ꝙ frater ei⁹ est infirmus. Et si ipsū inueneris ī quinta uel. 11ª dicas ꝙ frater ei⁹ nō est in loco suo: qꝛ iuit extra locū suū Et si iueneris dn̄m tertie domus infortunatū aut in. 12ª dicas ꝙ frater eius est in anxietate aut in infirmitate. Et si inueneris dn̄m tertie cum marte ambos cōiunctos τ cōbustionē intrantes sub radijs solis. dicas ꝙ non euadet ab infirmitate. Et si ambo cōbusti fuerint iudica modis oībus mortē. Et hoc modo inspicias si interrogatus fueris in reb⁹ ptinentibus ad alias domus ut de patre uel filio uł' vxore τc̄. Dicit hyspalensis volens incipere primū iter fac ut planeta fortuna aspiciat domū tertiā uel ei⁹ dn̄m ita ꝙ nō sit ibi malus uel ei⁹ quart⁹ aspect⁹ uel oppositus. Si est luna in tertia domo bonum est. Cancer leo τ capricornus mali sūt p breui itinere. Luna in ascendente uel in q̄rta domo in oī electione malū. Cauendū est ne luna sit in via cōbusta que est a. 19. gradu libre vsqꝫ ad tertiū scorpionis. Cauendum est etiā ne sit luna ꝓpe caput uel caudā draconis infra duodecim gradus.

Uarta domus. Hic ponit significatiōes q̄rte domus. Et dicit ꝙ quarta dom⁹ significat patres τ hereditates τ fines rerū τ significat thesauros τ oēs res occultas τ absconditas τ siḡt finē vite. Et dicit anduzgaz dn̄s triplicitatis q̄rte dom⁹ primus significat patres. 2⁹ significat ciuitates τ terras. 3⁹ significat finē rerū τ carceres. Dicit haly abenragel. Aspice statuz patris a dn̄is triplicitatis q̄rte dom⁹. Si dn̄s triplicitatis q̄rte domus primus fuerit in domo uel in exaltatione sua aut in suo baiz receptus a sole uel Joue τ fuerit in alto loco medij celi uel in quinta domo significat bonū statum patris nobilitatē altitudinē τ diuitias posse τ longam vitā τ bonā fortunā τ hoc si signū in quo fuit hic planeta fuerit masculinū: tn̄ si signū ipsum fuerit femininū significat matri ea que diximus τ maxime si planeta fuerit femininus. Quid sit baiz exponet̄ postea deo concedente. Et si 2⁹ dn̄s triplicitatis quarte domus fuerit fortunat⁹ pater habebit terras τ populabit eas τ laborabit in eis τ habebit ex hac parte bonā vtilitatem aut lucrū. Et si fuerint hi planete in esse diuerso seu cōtrario contrariū iudica. Et si dominus triplicitatis quarte domus tertius fuerit fortis τ fortunat⁹ ut p̄diximus: pater erit homo qui extrahet thesauros τ vineas incidet τ aptabit lapides preciosos. Et si fuerit ī diuerso statu ab eo qđ diximus erit incisor lapidū uel laborabit in mate

rijs malis τ fetentibus. Si sol in natiuitatib⁹ diurnis uel saturnus i no cturnis. Et pars patris similiter aspexerint ascendens uel eius dominū de q̄rto uel oppositione significat q̄ pater nati filiū abhorrebit τ odiet eum τ ꝓcurabit ut interficiat̄. Et si luna τ pars matris aspexerint ascen dens uel eius dñm abhorribilitas illa τ maliuolentia in filiū erit a ma tre. Dixit hermes quarta domus est fouea planetarū qm̄ est in fūdo cir culi celi τ infirmitate: τ est in trino aspectu. 12ᵃ domus que est dom⁹ te nebrarū laborū anxietatū τ carcerū τ est gaudiuȝ infortune maioris τ est in sextili aspectu sexte domus que est domus tenebrosa infirmitatis τ damni τ gaudiū infortune minoris. Qñ aliquis planeta fuerit in q̄r ta domo τ in suo casu est sicut homo in solitudine suffocat⁹ donec exeat inde. Dicit haly abenragel qñ pars fortune fuerit infortunata in signo masculino indica q̄ pater prius morietur q̄ȝ mater. Si in signo feminino mater prius morietur q̄ȝ pater. Pars patris accipit̄ de die a sole in satur num τ de nocte econtra τ ꝓijcit̄ ab ascendente. Pars matris accipit̄ in die a venere in lunā τ de nocte econtrario τ ꝓijcit̄ ab ascendente. Si do minus partis patris fuerit sup̱ terrā τ dñs partis matris sub terra iudi ca q̄ mater prius morietur q̄ȝ pater. Et si contrariū fuerit contrariū iudi ca. Dicit haly abenragel dixit albezen fili⁹ albezib. Quadaȝ die cū esset cū abolabeȝ τ fuit cū eo meraefo venit ad me quidā senex τ dedit mihi chartā vnā in qua scripta erat vni⁹ natiuitatꝭ figura. τ dixit mihi q̄ aspi cerem in eadē figura τ ego quesiui ab eo cui⁹ erat illa figura seu natiui tas. qui rñdit q̄ erat cuiusdā filij sui τ dum inspicerē τ cogitarem in ea abolabeȝ accepit eā de manu mea τ aliquantuluȝ aspexit in ea τ dixit. Primū quod in hac natiuitate videm⁹ est q̄ natus iste ortus est de ad ulterio quia nō est filius illius qui dicit q̄ filius eius est. Ego dixi vnde habes hoc τ respondit. senex iste dicit q̄ hec natiuitas est filij sui τ pa ter nati cui⁹ est hec natiuitas iā sunt quattuor anni q̄ decessit τ obijt eo dem anno quo nat⁹ ortus fuit. Et ego quesiui vnde habebat hoc. τ ipse dixit: ego aspexi ad gradum patris τ inueni eū in opposito matris τ nō erat inter eos plus vno gradu. Et inueni parteȝ patris in. 11ᵃ domo ab ascendente que est octaua τ quarta τ erat inter partem τ saturnū vnus gradus ꝓpter qd̄ iudicaui q̄ pater huius nati anno quo natus fuit or tus decessit. τ hic senex dicit q̄ est filius eius vnde natus adulterinus ē. τ tunc senex dixit: ego non sum pater huius nati: sed est filius filij mei τ filius meus. pater eius decessit eodem anno natiuitatis istius sicut hic homo bonus dixit.

Uinta domus. Hic ponit auctor significationes quinte domus. Dicit quod hec domus significat filios tam masculos quam femininos Et significat dilectiones et legatos siue nuncios et dona. Et quod futurum sit post mortem ex laude uel vituperatione. Et dixit anduzgaz quod domini triplicitatis domus filiorum primus significat filios et vitam eorum. 2us designat dilectiones. 3us significat legatos siue nuncios. Dicit Ptolemeus in rationibus huius domus conuenit ut inspiciamus ad planetas existentes in loco zenith capitum nostrorum et ad locum qui sequitur illum. et est locus fortune et ad locum participem cum illis in figura. Dicit ibi haly in commento locus qui est zenith capitum nostrorum est. 10a domus. et locus qui sequitur est. 11a domus que est domus fortune. Et regula qua sciemus esse filiorum est accepta a planetis existentibus in his locis aut existentibus in locis participantibus cum eisdem sicut est ascendens et .7a domus quia vtraque earum participat cum. 10a et. 11a. Et si non inuenerimus in his locis planetam inspiciemus si quos inuenerimus in. 4a domo uel. 5a et accipiemus inde significationem. Dicit Ptolemeus et lunam venerem et Iouem iudicabimus in dando filios. Solem martem et saturnum in auferendo et dabimus mercurium participatorem cum quocumque eorum qui secum participet in figura. Dicit haly in commento. Si fuerit in locis predictis aliquis ex planetis fortunis significat quod habebit filios. Si aliquis ex infortunis nullum habebit filium et si habuerit erunt debiles et pauci. Et si mercurius participationem habuerit cum fortunis erit fortuna: si cum infortunis erit infortuna. Dicit Ptolemeus et est propositio. 144a quarte partis res particulares filiorum poteris scire per considerationem quando bene inspexeris in quolibet eorum ad planetam dantem filios ita quod eum ponas loco ascendentis et scies cetera particularia filiorum generaliter sicut per natiuitatem. Dicit haly in commento. Quod autem vult Ptolemeus in hoc loco narrare est id quod accidit in natiuitate mea. Inspexi et inueni Iouem in decima domo et in. 28o gradu capricorni aspicientem se cum luna et saturno et significabat hoc quod haberem filios et quod morerentur: quia saturnus erat cum Ioue in. 10a domo. et quia Iupiter erat in signo feminino et luna similiter significabat quod essent plures vno et quod essent plures femine. Et quia Iupiter erat orientalis: significabat quod haberem masculum et sic habui tres filios vnum masculum et duas feminas et omnes obierunt: erat autem gradus ascendens natiuitatis masculi circa gradum saturni in mea natiuitate et propter hoc mortuus est cito. Et erat gradus ascendens vnius femine in piscibus in sextili Iouis in mea natiuitate et in trino lune mee natiuitatis: et erat sol ylech in signo capricorni. Et erat gradus ascendens alterius femine in capricorno

z hoc est mirabile: ppter qd sciri potest q nativitates semp inter se concordant vna cū alia. Dicit hyspalensis volens horā generādi filium eligere masculū. sit Jupiter in quouis angulo uel sit soli orientalis sitq3 dominus hore masculus z meli9 est ut signū ascendēs sit masculinū z etiā eius dñs. z si luna sit fortunata a Joue erit melius. Pro femina accipe signa feminina z planetas femininos z sit Jupiter occidentalis. Dicit haly abenragel qñ in quinta domo fuerit aliqua fortuna z dñs quinte domus liber ab infortunijs z aspexerit mediū celi natus multos habebit filios z viuent ac ibunt ad bonū. Et si fuerit contrariū: ɔtrariū significat. Aspice in omnib9 natiuitatib9 si inueneris luminaria infortunata nō habentia vllū aspectum: fortune natus habebit paucos filios. ℂ In sciendo tempus in quo habent filij aspice ad planetā qui habuerit plures dignitates in domo filiorū. si eū inueneris in parte orientali habebit filios in iuuētute sua. si eum inueneris medio celi habebit eos i medio etatis sue. Et si in septima habebit eos in principio senectutis. Si i quarta habebit eos circa finē vite sue. Similiter qñ annus pueneritad signum in quo fuerit Jupiter uel venus in radice natiuitatis habebit filiū in illo anno. Dicit haly abenragel si interrogatus fuerit p muliere si est pregnans aut nō aspice si dñm ascendentis z lunam ambos inueneris in domo filiorū: aut si inueneris dñm domus filiorū in ascendente liberū ab infortunis: dicas q mulier illa pregnans. z si dñs ascendētis aut dominus domus filiorū dederit vim suā planeta existenti in angulo. Et similiter si domin9 ascendentis receptus fuerit z recipiens ipsum receptus. dicas q est pregnans. Et si dominus ascendētis dederit vim suā planete cadenti ab angulo: significat q nō est pregnans.

Sexta domus. Hic ponit significatiōes. 6e domus. Dicit sexta dom9 significat infirmitates z seruos z significat finē vite z qd futurū sit añ senectutē. Dixit anduzgar q prim9 dñs triplicitat huius dom9 significat infirmitates z cōualescētias siue deteriorationes infirmitatū. 2s significat vernaculos z suos ℂ Nota differentiā int̄ vernaculū z seruū. vernacul9 eni idē est qd famulus z vocat̄ seru9 cōducitici9. seru9 est q est cōditiōis seruilis. Unde dixit quidā versificator. Est probus hic verna cui nō est cara taberna. 39 dominus triplicitatis sexte domus significat qd boni ul' mali eueniat sibi ex seruis z eorū vtilitatē atq3 opera. Et cum hoc est significator bestiaꝝ z pecorum z omniū quadrupediū que nō equitantur. z significat multitudinem uel paucitatem z fortitudinem eorum z quantū manebunt

in manu eius ꝛ qñ recedent a suis manibus. significat etiam carceres ꝛ retentiones. Dicit Ptolemeus in. 60. ppositione centiloquij. Alboba ran sane ꝛ certe sunt hore in quibus declarant mutationes morboꝝ ad bonū uel ad malū velociter ſm loca lune in angulis quadrati cõclu si a circulo directo. Alterationes vo que p̄cedunt has ꝛ indicãt sunt ve ra loca lune in angulis almutemõ. Que autē p̄cedunt has sunt loca lu ne in angulis habentib⁹. 16. latera. Et hoc postq̄ p̄cesserit esse egritudi nis ſm equalitatē ꝛ nõ acciderit aliquid extrinsecus qđ cõturbet infir mū. cum igit inuenerimus hic fortunã tam de fixis q̄ de erraticis signi ficabit alterationē psperam. Si vo infortunã alterationē aduersaꝫ nisi fuerit egritudini ipsa infortuna contraria ꝛ in suo haiz. Luna vo in his angulis significat morbos acutos ꝛ sol plixos. Et similiter oĩs plane ta ſm pprias consuetudines. ¶ Haly in cõmento eiusdē dicit q̄ Ptole meus docuit nos causã dierū determiabiliū ꝛ qd sint ꝛ qñ determinen tur de bono uel de malo ꝛ alteratiões ſm ordinem. Utilitas vo in hoc maior est medicis q̄ astrologis. ꝛ hoc ideo qꝛ multi philosophi conue niūt sup determinationes dicētes q̄ sunt alteratiões ꝛ prelia inter na turam egri ꝛ morbi acuti in q̄rta die ꝛ septima die ꝛ. 14ª die ꝛ. 21ª ꝛ que augent ſm hoc accepta solo auditu ꝛ doctrina sine scia. ꝛ nõ rationant in hoc nisi p illud qđ preterijt de experimentis suis. Sed Ptoleme⁹ di xit causã eius ꝛ patefecit vnde fiat. ꝛ causa ſm Ptolemeū est qꝛ natura deuicta est a morbo in initio eius ꝛ phibet eã ne pcedant eius opa ſm equalitatē nec repugnat illa morbo in hora qua vincit: sed expectat ut sit luna in contrario loco illi in quo fuit in principio morbi: qꝛ tunc nõ erit vis humorū qui mouent in eo sicut fuit in principio morbi: tūc eni incitatur ut repugnet illi sicut nõ agit prudens actor cum accusato insi piēte cū voluerit illi repugnare nisi cū ei⁹ virtus debilitata fuerit ꝛ ĩ illo loco in quo careat auxiliatorib⁹. Et excitat illaꝫ. s. naturã in q̄rto signo a signo in quo incepit egritudo ꝛ luna existēte in illo qꝛ ab oĩ signo q̄r tū ɔtrariū ē nature ei⁹: ꝛ siliter septimū: qꝛ hec loca. s. q̄rtus aspect⁹ ꝛ op posit⁹ significãt ĩimicitias ꝛ ɔ̄rietates. Et tēpus qđ ē inter initiū morbi ꝛ introitū lune in gradu q̄drati in q̄ fuit in initio morbi p ascensiones signoꝝ in circulo directo ꝛ piectiones radioꝝ sunt septeꝫ dies: ꝛ eodē modo qđ est inter lunã ĩ initio morbi ꝛ ipsã in oppositiõe sūt. 14. dies: ꝛ qđ est inter initiū morbi ꝛ q̄rtū aspectū secūdū q ē ɔ̄rius initio morbi sūt vigintivn⁹ dies. ꝛ ſm hunc modum procedit modus alioꝝ dierū. Et erunt hec puncta anguli quadrati quem includit linea circuli di recti: ꝛ illis punctis alia puncta sunt indicatiua: ꝛ est ut perueniat

luna ad punctũ qui abſcindit vnũquẽq3 arcu3 cui ſubtendiť latus de lateribus quadrati ꝑ mediũ. Et in his arcubus ſunt latera figure habentis octo angulos. Et oĩa hec puncta contraria ſunt punctis in quibꝰ incepit morbus ꝑ naturã. Igitur obſeruet aſtrologus quid fuerit in his pũctis tã de ſtellis fixis q̃3 de erraticis ſiue fuerint fortune ſiue infortune. Et ſi fortune fuerint iudicet ꝙ ſignificant victoriã nature ſuper colera. infortune vo ſignificant ꝙ colere ſuꝑabunt naturã niſi fuerit infortuna contraria morbo ⁊ fortis in ſuo hai3. nõ eni fortunabit lunã cum fuerit in ſuo hai3: ſ3 remouebit morbu3 ꝑ hoc quod eſt illi contraria ⁊ ꝑ hoc ꝙ infortuna eſt contraria morbo ut ſi fuerit frigida ⁊ morbus calidus ⁊ ſi fuerit calida ⁊ morbus frigidus ⁊ cũ his ſimilibꝰ in ſpecie diuerſitatum. Et dicit ꝙ eſſe ſolis in morbis ꝓlixis ſit ſicut eſſe lune i morbis acutis quorũ maius tempus erit orbis lune ⁊ in ꝓlixis orbis ſolis. Innuit etiã nobis Ptolemeus ſubtile quid: cũ diceret omnis ſtella ſm ꝙ eſt illi de moribus. Docuit quippe nos ꝙ quicqd ĩmoderatũ eſt in nobis ⁊ fuerit in moribus quos in cõſuetudine nõ habemꝰ diciť ꝓ morbo. Et dixit iuſtum eſt hoc niſi accidat aliquid extrinſecus qd diſturbet ordinẽ determinationis. ⁊ locuti ſunt de re que deſtruit determinationẽ hi qui expoſuerũt librũ amphoriſimorũ ypocratis: ⁊ ideo nõ neceſſe ẽ nobis recitare in hoc libro. Tota intentio Ptolemei ⁊ haly ſtat i hoc ꝙ cauſa quare. 7. dies ⁊. 14. ⁊. 21. ſunt dies creiici eſt: q2 luna in ſeptima die ut frequenter venit ad quartũ aſpectu3 loci in quo fuit in principio morbi: ⁊ ut frequenter luna in. 14. die venit ad locũ oppoſitum. ⁊ in. 21. die ut frebuenter venit ad ſecundũ quartũ aſpectũ. Ideo dicit haly cum voluerit aſtrologus iudicare de die cretica debet obſeruare tempꝰ quo luna veniet ad quartũ aſpectum loci in quo fuit in principio morbi ⁊ ſi tunc cõiungať cũ planetis beniuolis: uel aſpiciat ipſos aſpectu laudabili: uel ſi cõiungať uel aſpiciat ſtellas fixas que ſũt de natura fortunarũ ſignificat ꝙ criſis erit ad bonũ. Et ſi cõiũgať uel aſpiciat infortunas ſignificat contrariũ niſi infortune fuerint contrarie materie morbi ⁊ cũ hoc fuerit infortuna in ſuo hai3: q2 tunc poteſt ſignificare bonũ ſ3 hoc eſt per accidens. Uerbi gratia: ſi egritudo ſit flegmatica ⁊ luna aſpiciat martẽ ſignificat bonũ. Et qñ luna ꝑuenerit ad bonũ locum cui ſubtendiť latus octogoni in equatore erit dies indicatiua. Latus octogani ſũt 45. gradus ⁊ eſt medietas aſpectus quarti. ⁊ licet nõ ſit aſpectus habet tñ maiorẽ cõuenientiã cũ aſpectu q̃3 alia loca. ⁊ iõ qñ luna in q̃rto aſpectu debet cõiungi fortunis cũ in medietate illius loci ꝑuenerit iã natura ſentit iuuamẽtũ ⁊ incipit inſurgere contra materiã morbi digerẽdo

ipsam: et ideo tunc apparent signa digestionis in urina. et aliquando fit crisis in quarta die. s. quando luna inuenit ibi planetam fortunam et tunc signa dige stionis debent precedere in tempore quo luna peruenerit ad locuz cui sub tenditur latus. 16. angulorum et hec est medietas octogoni. Sufficiant hec de causis dieruz creticorum. Dicit Ptolemeus in .70. propositione centilo quij cum fuerit luna in oppositione solis mixta stellis nebulosis signifi cat morbos insepabiles in oculis. Et similiter si fuerit occidentalis lu na et in angulo et fuerint vtrique mali occidentales ascendentes post lunam et sol in angulo et vtrique mali ascendentes ante solem et illi oppositi. s. vnus alteri perdet natus vtrumque oculum. Dicit haly in comento eiusdem. maius impedimentum in duobus luminaribus est cum fuerint duo mali. i. satur nus et mars ascendentes ante solem et post lunam et vnus eorum in opposi tione alterius. et sol significat oculum dextrum: luna vero sinistruz. Et in euitabile est quin natus amittet vtrumque oculum cum fuerit significator in eius natiuitate hoc modo. Stelle vero nebulose sunt he achoraye: caput gemi norum et locus in quo cadit aqua quam fudit aquarius: gutte leonis et alie que non lucent. Dicit haly abenragel in rationibus huius domus primitus loqui volumus in hoc capitulo in occasionibus et accidentibus que acci dunt in spiritu et sunt infirmitates spiritus. Postmodum loquemur in his que accidunt in corpore et sunt infirmitates corporis. Postea dicit dico quod de moniaci sunt illi qui non habent in natiuitatibus suis mercurium cum luna in aliquo aspectu: nullo eorum aspiciente ascendens: et fortior in natiui tate sua si diurna fuerit quod sit saturnus et si nocturna mars: et quis eoruz fuerit sit in angulis et hec est natiuitas demonum. Quando sol damnatus fue rit ab infortunis uel a domino domus infirmitatis et fuerit super terram in natiuitate diurna uel luna in tali damnatione sub terra in natiuitate nocturna accidet nato cecatio in oculo dextro. Et si hoc infortunium so lis fuerit sub terra in natiuitate nocturna uel super terram lune in natiuita te diurna istud damnum et cecatio erit in oculo sinistro. Quando sol et luna fue rint ambo in sexta domo infortunati natus sine aliqua dubitatione ce cabitur. Quando mercurius fuerit iunctus cum saturno uel in eius aspectu quarto uel opposito aut fuerit cadens ab angulo in loco vili et infortunato aut combustus fuerit uel retrogradus aut peregrinus in signo muto natus ex quacunque harum significationum erit lingua damnatus uel mutus. Quando mer curius fuerit dominus sexte domus uel in oppositione saturni natus surdus erit Maior et fortior significatio mutitatis est quando dominus ascendentis et dominus ex altionis sue et dominus triplicitatis eius et mercurius et luna sint omnes in signis mutis. Quando sol fuerit infortunatus uel damnatus sub terra significat dam natione stomachi. Et quando luna fuerit damnata sub terra significat dam

natione pulmonis. Et si mars fuerit hoc modo: significat damnatione epatis. Et si saturnus hoc modo fuerit: significat damnatione splenis. Et si mercurius hoc modo fuerit: fellis dãnatione significat. Dicit Ptolemeus in .89. ppositioe centiloquij detestabili⁹ in significatione egrotantis est ut sit significator interrogatiõis ingrediens sub radijs uel sit pars fortune infortunata. Dicit haly abenragel in questionib⁹ hui⁹ domus si querer̃ a te pro aliquo infirmo vtrũ sanabitur aut nõ: aspice lunam ⁊ solem ⁊ almutez ascendẽtis ⁊ si fuerint liberi ab infortunis ⁊ nõ habuerint aspectũ cum dño domus mortis. dic q̧ euadet ab illa infirmitate. Et si duo eorũ fuerint sicut diximus similiter euadet. Et si luna ⁊ almutez ascendentis ⁊ maxime si ipsa fuerit domina tẽporis. i. si questio fuerit nocturna habebunt aspectũ cũ domino domus mortis non poterit liberari a morte. Et qualibet vice qua aliquis significatorũ applicuerit infortune fortificabit̃ infirmitas quousq̧ sepetur ab eo. Tempus mortis erit qñ almutez ascendentis aut luna se cõiunxerit cũ dño domus mortis aut cũ infortuna q̃ ipsam infortunauit aut q̧ applicet ad quartũ uel oppositum aspectum eius.

Eptima domus. Hic ponit significatiões septime domus. Et dicit q̧ septima domus significat mulieres ⁊ nuptias ⁊ contiones ⁊ oppositiões. Anduzgaz dixit q̧ primus dñs triplicitatis septime domus significat mulieres. 2⁹ significat contentiões. 3⁹ pticipatiões ⁊ cõmixtiões. Dicit Ptolemeus in rõnib⁹ hui⁹ dom⁹ cõuenit ut aspiciam⁹ in cõiugio virorũ statũ lune hora natiuitatis viri ita q̧ primo aspiciam⁹ ad lunã si fuerit in duab⁹ q̃rtis orientalib⁹ erit coniugiũ viri in sua pueritia aut copulabit̃ cũ puella postq̃ dies intrauerit. Et si fuerit in duab⁹ q̃rtis occidentalib⁹ cõiugiũ erit tardũ aut copulabit̃ cũ vetula. Et si luna fuerit sub radijs ⁊ pticipata fuerit cum saturno nunq̃ copulabit̃. Et si applicuerit saturno copulabit̃ cũ muliere laboriosa ⁊ praua. Et si applicuerit Joui erit mulier abstinẽtie bone ⁊ boni ornamẽti. Et applicuerit marti: erit audax ⁊ supba. Et si applicuerit veneri erit pulchra leta ⁊ bone receptiõis. Et applicuerit mercurio: erit bona intelligens ⁊ bonoꝝ verborũ. Et cõuenit ut aspiciamus coniugiũ mulieruz a statu solis hora sue natiuitatis ita q̧ si fuerit sol in duab⁹ quartis orientalib⁹ cõiugiũ mulieris habentis talẽ natiuitatẽ: erit in sua pueritia uel copulabit̃ puero postq̃ i dies pcesserit. Et si fuerit in duabus quartis occidẽtalibus: copulabitur tarde aut vetulo postq̃ in dies processerit. Et si sol fuerit participatus cuz saturno erit maritus bone legis amator laboris. Et si habuerit partici-

pationem cum Ioue erit abstinentie bone nobilis cordis. Si cum marte erit fortis cordis sine vllo amore. Si cum venere erit limpidus. Si cum mercurio erit profectuosus in suis factis et factor multarū rerū. Dicit haly abenragel in questionibus hui⁹ domus. Si quis a te quesie rit pro cōiugio si erit uel nō aspice ascendens et eius dominū et lunam et planetam a quo separatur et da hos p significatoribus querentis et septi mam domū et eius dominū et planetā cui applicuerit luna p significa toribus illius p quo queritur. et si querens fuerit masculus cōiunge solē cum significatoribus suis et fac eum participē in significatione. et si que rens fuerit mulier da sibi venerē et fac eam participē in significatione. postmodū aspicias cuiusmodi applicationem habeat dominus ascen dentis uel luna cum dn̄o septime domus et cuiusmodi applicationē ha beat planeta a quo separatur luna cū planeta cui applicat. uel venus cū sole. Unde si dn̄s ascendentis uel luna applicuerit domino septime do mus uel planeta a quo separatur luna planete cui applicat. uel fuerit do minus ascendentis uel luna in septima domo significat q̄ querens ha bebit rem quesitā tn̄ cū petitionibus et p̄cibus multis. Et si applicatio fuerit de quarto uel oppositione significat q̄ res ista erit tn̄ cum tardi tate et labore et pena. Sed si dominus septime domus applicuerit dn̄o ascendētis uel planeta cui applicat luna planete a quo ipsa separatur uel fuerit domin⁹ septime in ascendente res illa leuiter fiet et cū magna vo luntate mulieris et sue partis: maxime si applicatio illa fuerit de tertio sextili. Et si nō inueneris aliquā applicationē inter significatores signi ficat q̄ res nō erit. Si aliquis querat a te si nocte illa cōplebit volunta tem suā cum muliere uel nō aspice si inueneris in questione venerē aspi cientem ascendēs. dic q̄ questio sua complebit̄ illa nocte. Et si questio fuerit si habuerit rem cū muliere illa nocte preterita uel nō iudica hoc eodem modo nec plus nec minus. Si querat̄ a te pro aliqua muliere si est virgo uel nō aspice ascendens et dominū eius et lunam et si eos inue neris in signis fixis. dic q̄ est virgo salua ab oī labe limpida. Et si fue rit in signis cōmunib⁹ uel mobilib⁹. dic q̄ est mulier et habet uel habuit maritum. Et si questio fuerit pro puella que dicit se virginem. dic q̄ est corrupta et q̄ habuit aliquis rem cum ea. Si querat̄ a te pro aliqua mu liere quot maritos habebit aspice a domio decime vsq̄ ad gradū mar tis et quot planetas inueneris inter eos tot maritos habebit. Et si mars fuerit in septima domo aspicias a marte vsq̄ ad Iouē hoc eodē modo et iudica sm id et certificabis cum deo.

Ctaua domus. Hic ponit significationes octaue dom⁹. Et dicit q̄ octaua domus est domus mortis ⁊ timoris ⁊ significat hereditates mortuorū quas heredes debent possidere post mortē. ⁊ significat finē annorū vite post senectutē. Dicit Anduzgaz primus dn̄s triplicitatis hui⁹ domus significat timorē. 2⁹ significat p̄cepta ⁊ res antiquas. 3⁹ significat hereditates mortuorū. Dicit Ptolemeus cōuenit ut inspicias ad statū gradus interficientis quis planetarū sit ibi uel aspiciat ipsū: ⁊ s̄m naturaz illius erit iudiciū de morte: ita q̄ si saturnus fuerit dn̄s mortis accidet ꝓpter infirmitates longas; ꝓpter ptisim. s. ⁊ reumata ⁊ ꝓpter defectū nature ⁊ cetera talia. Et si Jupiter fuerit dn̄s mortis erit mors ꝓpter apostemata gule ⁊ pulmonis ⁊ cetera huiusmodi. Et si fuerit mars erit mors ꝓpter febres cōtinuas ⁊ acutas. Et si fuerit venus accidet mors ꝓpter infirmitatem stomachi ⁊ epatis ⁊ cordis ⁊ ꝑ fluxū sanguinis ⁊ apostemata euntia ꝑ corpus ⁊ fistulas. Et si fuerit mercurius erit mors ꝓpter epilentiā ⁊ ꝓpter stulticiā ⁊ amissionē sensus. ¶ Haly dicit in cōmento. 18. ꝓpositionis q̄rte ꝑtis. Ptolemeus diuisit nobis mortē i duas maneries: vna est ꝓueniens ex infirmitatibus. Alia est ꝓueniens a re in qua nō habet phisicus quid videre: sicut qui morit̄ gladio: lancea: casu: igne ⁊ morsu bestie ⁊ fere uel aque submersione ⁊ alijs multis occasionib⁹. Et q̄n planete gubernatores salui fuerint ab infortunis ⁊ in suis met dignitatib⁹ ⁊ potētes ⁊ q̄n sup̄ eos nullus planeta ꝯtrarius eleuat̄ tūc accidet mors ꝓpter infirmitates. Alia autē mors accidit q̄n planete fuerit infortunati uel debiles uel in dignitatib⁹ alienis eis cōtrarijs aut planete ꝯtrarij eleuati fuerint sup̄ eos. ¶ Narrare autē oēs maneries quibus cōtingit mors esset hic nimis longū ⁊ qui voluerit hoc inueniet in q̄rta ꝑte quadripartiti Ptolemei. Dicit Ptolemeus in. 74ᵃ ꝓpositione centiloquij. Cū fuerit mars corꝑaliter iunct⁹ capiti algol ⁊ nō asperexerit luna ascendentē nec fuerit fortuna in. 8ᵃ domo ⁊ dn̄s anauba luminariū opposit⁹ fuerit marti uel i ei⁹ aspectu quarto nati caput trūcabit̄. Qd̄ si luminare fuerit in medio celi suspendet̄. Et si fuerint mali aspicientes a geminis ⁊ pisce abscindent̄ ei manus ⁊ pedes. Dicit haly in cōmento q̄n fortuna fuerit i domo octaua ꝓhibet malā mortē. Audiui siquidē a quodā qui erat cuz filio haly valde animoso in mari qui cū vellet ingredi mare nimis tumultuosū ventis vndas agitantib⁹ ipsū increpasset dixit. non timeo mihi mortē in mari. Jupiter enim fuit in natiuitate mea in domo mortis ⁊ orientalis qui ꝓhibet mihi malā mortez. ⁊ vidi inquit in lecto

illum mori. Accidit etiā mihi ut quidam seruiens ostenderet mihi natiuitatē filij domini sui ⁊ inueni solem in medio celi: ⁊ ipse erat dominus anauba ⁊ ylech ⁊ martē in q̄rto aspectu eius ⁊ saturnuꝫ in angulo terre eius ascendens piscis. vnde exterritus distuli dare iudiciū dicens: oportet ut anteq̄ꝫ iudicē compleant̄ dies nutritionis. Cū autē de puero valde solicitarē circa inuestigationē motuū uel morū suorū nihil intellexi vnde sibi timerē truncationē manuū ⁊ pedum ⁊ infurcationē cum esset mansuetus ⁊ verecund⁹. Cūq̄ꝫ puenisset ad. 30. annos ingressi sunt quidā domū eius fugientes eo ꝙ accusati erant de dolo sup eū qui preerat vrbi ⁊ deprehensi fuerant in domo illa ⁊ ipse cū eis amisit manus ⁊ pedes ⁊ infurcatus est: ⁊ ego vidi euꝫ absq̄ꝫ manibus ⁊ pedibus infurcatum. Dicit Ptolemeus in. 59. ꝓpositione centiloquij cū interrogatus fueris de absente nō iudices de eo mortē donec remoueas ebrietatem ab eo: nec vulneratū donec tollas sanguinis minutionē: nec substantiā acquisitam donec pecuniā sibi cōmissam remoueas: est enī in his oīb⁹ idem iudiciū. Dicit haly in cōmento ibidem. qui tractat de iudicijs iudicat p formas que sunt ꝓpe veritatem: iō nō inuenit̄ in fortitudine iudiciorū partitio inter sopitū ⁊ mortuū: ⁊ inter vulneratū ⁊ minutū: nec inter illū cui cōmissa est pecunia: ⁊ illum qui acquisiuit illam. Audiui si quidē a patre meo cui deus parcat ꝙ cū ipse fuisset cū his qui se abscōderunt a facie impatoris cū abraham filio almothedi ꝙ quottidie visitabat eum occulte albasten filius abrahe astrologus: qui p̄cepit ut afferret conchā eneam magnā aqua plenam in qua ponens scabellū cōsuluit ei ut desuper sederet in maiori parte diei: ⁊ hoc ideo p̄cepit ut faceret errare astrologos impatores in esse absconditoruꝫ: ⁊ cū impator quereret ab astrologis suis vbi ille esset: dixerunt ꝙ esset in medio maris. Dicit haly abenragel quando mars fuerit in octaua domo damnificans dominū octaue domus mors nati erit ex ferro: Et si saturn⁹ fuerit in octaua domo damnificans dominum octaue domus mors nati erit ꝓpter carcerē ⁊ penas. Qñ luna fuerit in octaua domo cum cauda draconis significat ꝙ mors nati est ꝓpter secessum uel medicinā laxatiuā. Qñ mercurius fuerit in octaua domo cū cauda significat ꝙ mors nati erit ꝓpter mala opera aut ꝓpter toxicū aut facta nigromantie. Qñ gradus occidentis ⁊ eius domin⁹ ambo damnati fuerint nato significant malā mortē. Qñ sol fuerit damnatus i natiuitate diurna uel luna in nocturna significāt illud idē. Qñ significatores damnati fuerint sup terrā manifestā mortē significant ⁊ patentē. Et qñ damnati fuerint sub terra mors erit abscondita ⁊ occulta. Qñ aliqua infortunarū fuerit in

octaua domo uel iuncta domino octaue domus significat fortē ꝛ malam mortē. Et si aliqua fortunarū fuerit in octaua domo uel iūcta dn̄o octaue domus significat bonā ꝛ pulchrā mortē. Et si iupiter uel venus fuerit in hac domo fortis ꝛ liber a radijs infortunarū natus erit fortunatus ꝛ laudatus ꝛ viuet annis. 73. ꝛ forte plus.

Ona domus. Hic ponit significatiōes none domus. Dicit ꝙ nona dom⁹ significat peregrinatiōes ꝛ longa itinera ꝛ significat epistolas ꝛ legatos ꝛ rumores atqꝫ somnia. Dixit anduzgaz ꝙ prim⁹ dn̄s triplicitatis hui⁹ domus significat ꝑegrinationes ꝛ omne qđ ei accidit in peregrinationib⁹. 2⁹ significat fidem ac religionē. 3⁹ significat sapientiā ꝛ somnia. Dicit haly aben ragel in rationib⁹ hui⁹ domus aspice in itineribus nati primitus a dn̄o triplicitatis domus itineris: qm̄ qn̄ dn̄s triplicitatis domus itineris primus fuerit in bono statu ꝛ fortis fortunatus ꝛ receptus significat ꝙ natus ibi ꝑ itinera ꝛ mouebit se de vno loco ad aliū ꝛ erit fortunat⁹ in itineribus suis. Et si fuerit in diuerso statu ab eo qđ diximus habebit impedimenta ꝛ grauamina in itinerib⁹ ꝛ motibus suis ꝛ erit vilipensus ī eis ꝛ extrahet ꝛ expellet̄ de terra ꝛ loco suo nec ī suis itineribus aliquā vtilitatē uel lucrū habebit. Et si dominus triplicitatis dom⁹ itineris. 2⁹ fuerit in bono statu fortunat⁹ ꝛ receptus natus erit bone legis religiosus ꝛ custos legis. Et si fuerit in diuerso statu erit male legis noiabitur malus ꝛ de malis operib⁹ ꝛ incredulus. Et si dn̄s triplicitatis terti⁹ fuerit in bono statu natus erit veridicorū somniorū ꝛ quicquid videbit in somnijs veridicū erit nec mentietur. Dicit idem haly scias ꝙ mercurius habet posse ac significationē ꝓpriam ī causa legis ꝛ legalitatis seꝑatim ab alijs planetis. Et scias ꝙ qn̄ fuerit in domo saturni uel ī aspectu ei⁹ natus erit ꝓfundarū cogitationū firmus in credulitate: laudat res alterius mūdi magis q̄ꝫ istius ꝛ credit eas ac multū cogitat in illis ꝛ amat eas: ꝛ tenet ꝙ res illius mundi sint meliores q̄ꝫ isti⁹. abhorret ludos ioculationes ꝛ solatia: humilis ꝛ patiens laboris ac indigentie maxime si fortune cadentes fuerint nō aspicientes ascendens. Et si mercuri⁹ fuerit in domo Jouis uel in eius aspectu natus erit boni nominis bone legis ꝛ legalitatis ꝛ legis in q̄ fuerit obseruator. Et si fuerit in domo martis uel in eius aspectu ꝛ fuerit idem aspectus de quarto uel oppositione natus erit homicida irascibilis malefactor male legis ꝛ vilipendet legē suam.

Ecima domus. Hic ponit significationes decime domus. Dicit quod decima domus est domus regni et sublimationis et exaltationis memorie et vocis in imperando et magisteriorum atque matrum. Et significat dimidium annorum vite. Dicit anduzgaz dominus triplicitatis decime. Primus significat opus nati et exaltationem suam et sedis sublimationem. 2us significat vocem imperij et audaciam in imperando. 3us significat stabilitatem atque durabilitatem eius. i. quantum durabit in dominatione sua. Dicit Ptolemeus in. 15. propositione centiloquij. Ascendentia inimicorum regni ab eiusdem ascendente cadentia sunt et ascendentia dominantium in illo angulo eius. Ascendentia vero ministrantium succedentia angulis. Ciuitatum autem ascendentia in earum edificationibus iudicant omnia que in eis occident. Que vero ascendentia sunt in regum ordinationibus quarundam ciuitatum pronunciant omnia que sub eorum regno fient. et ascendens apparitionis alicuius secte in illis. s. ciuitatibus demonstrat quicquid sub illa secta futurum est in ipsis ciuitatibus. Dicit ibi haly in comento quod signa cadentia sunt quorum nullus est angulus uel post angulum: et sunt quattuor. s. 12m tertium sextum et nonum ab ascendente. Et dicit quod notum est omni astrologo quod cum fuerit ascendens natiuitatis aut aliquis angulus eius ascendens aut aliquis angulorum inceptionis regni fueritque natiuitas alicuius cui regnum congruat perficiet ei regnum in illo regno: eritque ei in illo honor et non in alio. Quippe reges antiqui omnium nascentium in regnis suis natiuitates obseruabant: et cuiuscunque ascendens deprehendebant domum inimicorum regni uel sextum uel tertium uel nonum interficiebant ipsum puerum quia regnum ipsius esset contra regnum eorum. Et paucis interpositis dicit quod ascendens alicuius ciuitatis est signum cuius ascensione incipit quis collocare primum lapidem in illa. Ascendens secte est ascendens signum in tempore quo illa secta incipit preualere super aliam sectam et susceperunt eam inmorantes: et illud significat quantum durabit et quicquid accidet in illa quamdiu durauerit. Dicit haly abenragel quando signum medij celi fuerit ex signis igneis maxime si fuerit leo uel aries et sol in eo: et pars regis fuerit ibi in aspectu fortunarum natus sine vlla dubitatione rex erit.

Vndecima domus. Hic ponit significationes vndecime domus. Dicit quod vndecima domus est domus fortune et fiducie atque laudis et amicorum et ministrorum et auxiliatorum: et significat postremam medietatem medie vite. Dixit Anduzgaz quod dominus triplicitatis domus fiducie primus significat fiduciam.

Secūdus significat amicos. Tertius significat vtilitates seu ꝓfectus eorū. Dicit Ptolemeus in. 39. ꝓpositione centiloquij: esse malū vndecime domus ꝛ eius dn̄i in intronizatiōe regum significat quid accidet in cōsiliatorib⁹ suis ꝛ eius substantia de malo: ꝛ eodē modo erit malū esse secunde significans ꝙ modicū adipiscet̄ populus cū illo rege. Dicit haly i cōmento. Astrologi cōuenerūt sup hoc ꝙ domus decima in omni ordinatione regū est locus eius: ꝛ vndecima auxiliatorū eius ꝛ ei⁹ substantie ꝛ ascendens est populi: ꝛ secūda substātie populi: ꝛ iō impedit vndecima cōsiliatores ꝛ. 2ᵃ substantiā populi. Dicit haly abenragel in rationibus hui⁹ domus. Aspice ad dn̄m triplicitatis hui⁹ domus primū. si inueneris eū receptū fortunatū ꝛ fortem iudica ꝙ natus habebit amicos multos lucra vtilitatē ꝛ bonū ꝑ eis. Et si fuerit infortunatus ꝛ damnat⁹ natus erit solitarius ab hoībus nō habēs amicitiā cum aliquo ꝛ retrahet ꝛ elongabit se ab illis qui ꝓcurant amorem ꝛ societatem ipsius. Et si dominus triplicitatis ipsius domus. 2⁹ fuerit fortis fortunatus ꝛ receptus erit fortunat⁹ honoratus ꝛ diues abundans in bono statu ꝛ bone vite. Et si fuerit ab hoc statu diuersus erit laboriosus ꝛ indigens ac pauꝑtatis ꝛ miserie manifeste. Et si dn̄s triplicitatis ipsius dom⁹ terti⁹ fuerit fortunat⁹ fortis ac i bono statu natus habebit filios remansuros post euꝫ in bono statu ꝛ diuitijs ꝛ fortuna sua. Et si fuerit infortunatus debilis ꝛ cadēs ac i malo statu nat⁹ nō habebit filiū qui post eū remaneat nec heredem sue generationis. Et scias ꝙ melior status q̄ꝫ esse possit in amicorū causa est ut dominus ascendentis sit receptus a dn̄o vndecime domus eodem dn̄o vndecime domus existente fortuna ꝛ i bono statu: qm̄ qn̄ sic fuerit habebit amorē ꝛ cōueniētiā cū socijs ꝛ amicis

Duodecima domus.

Hic ponit significationes. 12ᵉ dom⁹ Et dicit ꝙ. 12ᵃ domus significat inimicos ꝛ labores tristiciā atqꝫ inuidias ꝛ susurrationes ꝛ ingenia atqꝫ bestias que equitant̄ ꝛ significat finē vite ꝛ quid cōtinget mulieribus in impregnatiōe. Dicit Anduzgaꝫ ꝙ prim⁹ dn̄s triplicitatis huius domus significat inimicos. 2⁹ significat labores. 3⁹ bestias magnas: ꝛ imponit finē dictis dicens hoc est ꝙ significat. 12. domus. Dicit haly abenragel in iudicijs hui⁹ domus. Aspice primitus ad dn̄m triplicitatis hui⁹ domus primū ꝛ si inueneris eū fortunatū fortem ꝛ altū iudica ꝙ inimici nati appodiabūt eo sup eū ꝛ de se faciēt quicqd voluerint. Et si fuerit cadēs dāṅatus ꝛ cōbust⁹ ꝛ peregrin⁹ nat⁹ appodiabit se sup iīmicos suos ꝛ ipsi impedient̄ ꝛ accidet eis malū qḋ credebāt

facere nato. Et si dñs triplicitatis secũdus hui⁹ domus fuerit fortunat⁹ natus habebit modicas tristicias ꝛ anxietates. Et si fuerit ĩ diuerso statu erit multarũ impietatũ ꝛ tristiciarũ ꝛ accident ei labores ꝛ impedimenta ꝛ damna magna in eo qd̃ habet ꝛ in corpore suo. Et si dñs triplicitatis hui⁹ dom⁹ tertius fuerit fortunat⁹ natus erit dialectic⁹ ꝛ eloquentie bone ꝛ felix in rationib⁹ ꝛ causis suis ꝛ contra quẽlibet aduersantem sibi ꝓsperabit. Et si fuerit ĩ diuerso statu erit debilis rõnis ac loquele impedite: nõ habebit ius de aduersarijs ꝛ suis malefactorib⁹.

Significãt et duodecim dom⁹ colores.

Hic ponit significatiões. 12. domoꝝ quãtũ ad colores. Et dicit ꝙ prima domus ꝛ 7ᵃ sũt albe. 2ᵃ ꝛ. 12ᵃ virides. ꝛ. 3ᵃ ꝛ. 11ᵃ sũt crocee. ꝛ. 4ᵃ ꝛ. 10ᵃ sũt rubee. 5ᵃ ꝛ. 9ᵃ sũt habẽtes colorẽ mellis. 6ᵃ ꝛ. 8ᵃ sũt nigre Postea dicit ꝙ qlibet planetarũ habet in aliq̃ istarũ domorũ quandaꝫ potestatẽ accidẽtalẽ que vocat̃ gaudiũ. Mercurius eñi gaudet in ascendente. luna gaudet in. 3ᵃ domo. venus in. 5ᵃ. mars in. 6ᵃ sol in. 9ᵃ Jupiter in. 11ᵃ saturnus in. 12ᵃ Deinde dicit ꝙ anguli significant fortitudinẽ ꝛ ꝑfectionẽ. Cadẽtes v̾o ab angulis significãt debilitatẽ ꝛ detrimentuꝫ excepto ꝙ. 9ᵃ domus ꝛ. 3ᵃ significãt rem apertã ꝛ detectã cũ fama: ꝛ hoc iõ qꝛ sunt gaudia luminariũ sicut iã dicebat̃ ꝙ sol gaudet in. 9ᵃ ꝛ luna ĩ 3ᵃ. Et. 12ᵃ domus ꝛ. 6ᵃ significãt occultationẽ ꝛ vilitatẽ rerũ. Postea dicit ꝙ anguli. s. prima dom⁹ ꝛ. 10ᵃ ꝛ. 7ᵃ ꝛ. 4ᵃ ꝛ dñi ipsorũ angulorũ significant magnitudinẽ honoris ꝛ fortune ꝛ elongationẽ a casu ꝛ infortunio Et pñtia dñorũ angulorũ in cadentib⁹ ab angulis significat infortuniũ ꝛ dedecus ꝛ casum. Et. 11ᵃ domus que succedit decime ꝛ ei⁹ dñs significant fortunã mediã. i. significant fortunã ſꝫ nõ tantã quantã. 10ᵃ. Et. 5ᵃ domus q̃ succedit q̃rte significat fortunã mediã ꝑ donationes ꝛ causas filiorũ. Et. 2ᵃ domus ꝛ ei⁹ dñs significãt fortunã mediã ex causa substãtie ministroꝝ ꝛ auxiliatorũ. Et. 8ᵃ domus ꝛ ei⁹ dñs significãt fortunam mediã ex substãtia que hereditat̃ a mortuis ꝛ a rebus occultis. Postea ponit significatiões dñoꝝ angulorũ cuꝫ fuerint pñtes in ipsis angulis. Et dicit ꝙ pñtia dñi ascendentis in ascendente significat eius fortunaꝫ ꝑ semetipsũ ꝛ ꝑ ꝓpriam acquisitionẽ. Et si fuerit in. 7ᵃ significat acquisitionẽ ꝑ cõuentiones ꝛ vxores. Et si fuerit in. 10ᵃ significat acquisitioneꝫ ꝑ magisteria. Et si fuerit in quarta significat acquisitionẽ ꝑ hereditates ꝛ ex causa patrũ ꝛ ꝑ productionẽ aquarũ ꝛ populationẽ terrarũ ꝛ ex rebus antiquis ꝛ radicalib⁹. alia littera habet eradicalib⁹. Presentia v̾o

dñi decime in. 10° domo significat fortunã p regem & regnũ magnũ & p magisteria alta. Et si fuerit in. 7° significat regnũ p victoriã cõtentionũ & p causas vxorũ. Et si fuerit in quarta significat regnuz p causas ministrorũ regis & p cultus terrarũ & p edificationes ciuitatum & diuisiones fluminũ & per custodias ciuitatũ & ex rebus antiquis. Et si fuerit in ascẽdente significat regnum p ingenia & ppinquitatem regis ex rebus vulgi. Presentia domini septime domus in septima domo significat fortunam p negociationes & p cõuentiones & cõmendationes. i. depositiones & p mulieres & p sатores. Et si fuerit in quarta significat fortunã per cõuentiones & negociationes & per causas patrũ & hereditatũ & cultus terre, Et si fuerit in ascendente significat fortunam per conuentiones & negociatiões & p causas medicine & astronomie & p opa spiritualia atq3 ingenia & cetera similia. Et si fuerit presens in decima significat fortunã p cõuentiones & negociationes & vxores & p causas regni. Presentia vo domini quarte domus in quarta domo significat fortunam ex fructu & p causas patrum atq3 p res antiquas. Et si fuerit presens in ascendente significat fortunam ex cultu terre & fructu p profunditatẽ consilij & ingeniũ: & si fuerit presens in decima domo significat pfectum ex cultu terre & fructu p causas regum & magisteriorũ. Et si fuerit presens in septima domo significat fortunam ex cultu terre & fructu & ex parte mulierũ & per causas vxorum & satoruz & per negociationes. Deinde dicit hec que diximus significant domini angulorũ quando fuerint presentes in ipsis angulis. Et sicut dictuz est de angulis ita intelligas de alijs domibus suo modo fm naturam scilicet cuiuslibet domus: & dicit q̃ iõ introduxit dominos angulorũ ut sint exemplar in alijs domibus.

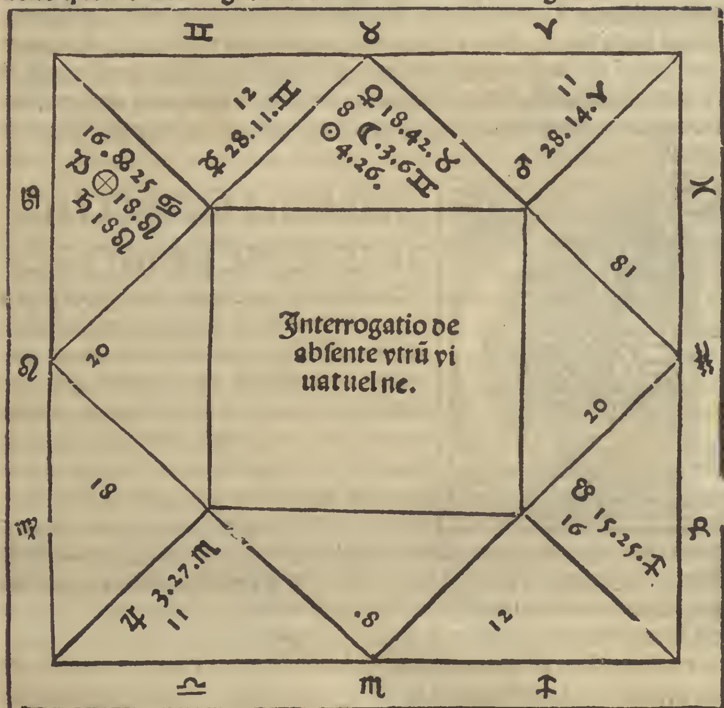
Et cũ volueris scire planetam dominatorẽ. Hic auctor docet eligere significatorẽ: & potest diuidi in duas partes: quoniã in prima parte facit quod dictũ est. In secunda parte ponit exemplũ ibi. verbi gratia. Sententia auctoris est ista q̃ in cognoscẽdo significatorem rei debemus aspicere ad duo. primo debemus aspicere ad domuz in qua est natura illius rei cuius querimus significatorẽ. Secũdo debem⁹ aspicere ad planetã qui de sui natura significat illã rẽ: verbi grã: si q̃stio fiat p substãtia debem⁹ aspicere ad secũdã domũ q̃ ẽ dom⁹ sube & cũ hoc debem⁹ aspicẽ ad iouẽ q sigt de ppria nã substantiã. Et si q̃stio fiat de muliere debem⁹ aspicere ad septimã domũ q̃ ẽ domus mulierũ & cum hoc debemus aspicere ad

venerē que de ꝓpria natura est significatrix mulierū: ꝛ sic de alijs ꝫm ꝓprias naturas domorū ꝛ planetarū. Est tamen intelligendū ꝙ planetā quem eliginius ex pte domus debemus tenere ꝓ significatore principali. Et planetā qui significat naturam rei debemus facere pticipem in significatione. Est ergo sententia littere: cū volueris scire planetā dn̄atorem siue significatorem rei aspice quis planetarū habeat plures fortitudines in domo rei quesite ex fortitudinibus dictis in capitulo de fortitudinibus ꝛ dignitatibꝰ ipsorū. Et ille qui abundat in numero fortitudinū ille est dn̄ator siue significator. Et est intelligendū ꝙ in interrogationibꝰ ascendens siue prima domus semꝑ attribuiť querenti: ꝛ planeta abundans in numero fortitudinū in domo illius rei de qua fit questio est significator rei quesite. Auctor ponit exemplū in lrā. Et dicit si interrogatus fueris de substantia ꝛ volueris scire quis planetarum sit dn̄ator siue significator eius ꝛ fuerit secunda domus que est domꝰ substantie. 5ꝰ gradus arietis: qꝛ aries est domꝰ martis habet ibi mars qnqꝫ fortitudines. Et est exaltatio solis ꝛ iō sol habet quattuor fortitudines ratione illiꝰ. Et est etiā solis triplicitas ꝛ ratiōe illius habet ibi tres fortitudines: ꝛ est terminus Jouis ꝛ ratione illius habet ibi duas fortitudines: ꝛ facies martis ꝛ ratione illius habet ibi vnā fortitudinem. Sol igiť habet ibi .7. fortitudines ꝛ mars sex ꝛ Jupiter duas. patet ergo ꝙ sol habet ibi plures fortitudines. Et talis planeta .s. habens plures fortitudines vocať almutaz .i. vincens. ergo sol in tali figura esset significator substantie ꝛ eodem modo faciendū est de alijs.

EX potestatibus quoqꝫ planetarū accidentalibus.

Ista ps cōtinuať sic. Prius auctor determinauit de dignitatibꝰ planetarū essentialibꝰ. Hic determinat de dignitatibꝰ ipsorū accidentalibꝰ: ꝛ expedit se breuissime dicens: ꝙ est vna dignitas accidentalis planetarū que vocatur haiz ꝛ est hec ut planeta diurnus sit in die super terrā ꝛ in nocte sub terra. Et planeta nocturnus sit in nocte suꝑ terram ꝛ in die sub terra Et etiam si sit planeta masculinus ꝙ sit in signo masculino ꝛ femininꝰ in signo feminino tunc diciť planeta esse in suo haiz .i. in sua similitudine: ꝛ erit tunc fortitudo sua sicut fortitudo viri in loco sui ꝑfectus ꝛ lucri atqꝫ fortune. Et sic cōpleta est expositio prime differentie alchabicij introductorij ad magisterium iudiciorū astrorū. ¶ Quidam homo interrogauit de quodā absente vtrū esset mortuus uel viuus ꝛ fuit ascen-

dens questionis. 20. gradus leonis & incidit talis figura.

Aspexi in hac questione & dedi ascendẽs & eius dominũ & lunã absenti pro quo facta fuit questio. aspexi & inueni dominũ ascendentis in medio celi: propter qđ videbat̃ prima facie q̄ viueret in ꝓsperitate: sꝫ quia inueni saturnum in angulo orientis ꝓpe angulũ infra duos gradus dubitaui de vita illiꝰ specialiter: qꝛ ibidẽ infortunauit partẽ fortune. deinde aspexi ad domũ mortis & inueni venerẽ fortiorẽ ibidem. i. in domo mortis plura habere testimonia qꝛ exaltationẽ & triplicitatẽ. aspexi ad locũ eius in figura & qualiter se haberet ad ascendens & ad dñm ascendentis & ad lunã & inueni eã aspicientẽ ascendens aspectu quarto & saturnũ ibidem existentẽ eodẽ aspectu, ꝓpter qđ magis dubitaui de vita. Deinde aspexi ad lunaꝫ & iuneni eã oppressam sub radijs solis hoc fuit vnũ signum mortis. Inueni etiã lunã sepatam a venere euntẽ ad con-

iunctionē dñi ascendentis ꝛ transtulit naturam dñi domus mortis ad dñm ascendentis. Hoc fuit certi⁹ signū mortis. Ex his collegi ꝙ homo ille ꝓ quo facta fuit questio esset mortuus: inuentūqꝫ est ita. Et qꝛ saturnus existens i ascendēte fuit dñs septime dom⁹ significatoꝛ vxoris illi⁹ ꝓ quo facta fuit questio ꝛ venus significatrix mortis aspexit eū significabat hoc ꝙ forte interfectoꝛ cōmiserat fornicationē cuꝫ vxore illius pro quo questio facta fuit.

Differētia secūda i naturis septē planetaꝝ.

Ista est secūda differētia hui⁹ libri i qua auctoꝛ determinat de naturis septē planetarū. Et pōt diuidi in q̄ttuoꝛ ptes: qm̄ primo determinat de naturis ꝛ ꝓprietatibus septē planetaruꝫ. 2° determinat de ordine seu principatu planetarū in cōceptionib⁹. 3° de natura capitꝭ ꝛ caude draconis. 4° determinat de ordine planetarū in dño dierū ꝛ horarū. 2ª pars incipit ibi: de ordine vero planetarū. Tertia ibi: caput draconis. Quarta ibi: si aūt fuerit aliqua dies. Prima pars diuiditur in septem partes: quoniā primo ponit naturam saturni. Secundo Iouis. Tertio martis. Quarto solis. Quinto veneris. Sexto mercurij. Septimo lune. vbi partes incipiant patet in littera. Primo ponit naturaꝫ saturni ꝛ quid significat ex rebus ꝛ moribus hominū ꝛ ex sectis ꝛc̄. que omnia plane apparent in littera vsqꝫ ad illam partem de annis fridarie. ¶ Circa quam partē est intelligendū ꝙ quando dicit anni fridarie saturni sunt. 11. intelligendū est annis gubernationis in vita nati. Ad cuius euidentiā est sciendum ꝙ in natiuitate diurna incipit fridaria a sole ꝛ gubernat ipsum. 10. annis postea gubernat ipsum venus ſm quantitatē annoꝛū suorum. Deinde mercurius ꝛ sic ſm ordinem planetarū eundo vsqꝫ ad finem vite. Si autem natiuitas fuerit nocturna incipit gubernatio a luna ꝛ gubernat ipsum ſm quantitatem annoꝛū suoꝛū. Post lunam gubernat ipsuꝫ saturnus ſm quantitatem annoꝛū suoꝛū: ꝛ sic ſm ordinem planetarū. De hac materia est capitulū propriū in quarta differentia ꝛ ibi diffusi⁹ loquetur de hac domino concedente. Quando autē dicit in littera: maximi vero: intelligendum est de annis quos dant planete in duratione

rerũ scilicet in sectis ⁊ in alijs magnis rebus. Quando autem dicit maiores ⁊ medij ⁊ minores intelligendum est de annis quos dant planete in natiuitatibus hominũ ad viuendum: ⁊ sicut dico de saturno ita de alijs planetis intelligas. Dicit Ptolemeus in. 82. ꝓpositione prime partis maius ac fortius opus saturni est infrigidare ⁊ desiccare modicum propter fortitudinẽ frigoris: ⁊ videt̃ hoc esse ꝓ eo ꝙ est elongatus multum a calore solis ⁊ humidis fumositatibꝰ terre. Hic albumazar redarguit Ptolemeũ ⁊ ponam deo dante rationes suas in fine huius partis de naturis planetarũ. Dicit haly in cõmento ꝓpositionis preallegate ꝙ Ptolemeus vult dicere ꝙ saturnꝰ facit hoc opus eo ꝙ opus suũ est multum elongatũ ab opere solis qđ est opus caloris: ⁊ a luna cuius opus ẽ attrahere humores: quia quando inspexit comparationẽ saturni cũ sole ⁊ luna inuenit ꝙ ambobus erat contrarius: ⁊ ꝓpter hoc dixit ꝙ cõuenit ut frigigidus sit ⁊ siccus. Et Ptolemeus met glosauit hanc comparationẽ in eo quod sequit̃. Dicit Ptolemeus scire quidem virtutem huius planete ⁊ aliorũ erit ꝓpter rectificationem figurarũ in respectu solis ⁊ lune quoniaꝫ earũ aliquas videmus mutanttes aerem vna manerie mutationis ⁊ earũ aliquas alia manerie in diuersis ordinationibꝰ mutationis augendi ⁊ minuendi. Dicit haly in cõmento. Si memoriã habes de eo qđ tibi diximus quomodo ꝓbare possumus stellarũ virtutes glosa nõ indiges in hoc. Et si huius oblitus est ausculta. dico tibi ꝙ sol ⁊ luna eo ꝙ eorũ opera magis apparent q̃ꝫ opera aliarũ stellarũ ⁊ sunt nobis magis manifesta ⁊ opera reliquarũ stellarũ abscondita vident̃: conuenit ut inspicias ad stellas habentes cõmunitatẽ cũ duobus luminaribus ꝑ figuras. i. ꝑ aspectus si augent in suis operibus uel ab eis minuũt: ⁊ sic ibis inspiciendo ad omnes donec certitudinem scias omniũ nõ semel sꝫ pluries. Et si inueneris ꝙ semꝑ sequant̃ vnam manerieẽ operandi scies pro certo cuiusmodi virtutem habent. Dicit haly abenragel de natura saturni. Saturnus est planeta senex magnus fessus vilipensus anxietatum tristiciarũ longarũ infirmitatũ. natura eius est frigida ⁊ sicca ⁊ assimilat̃ melancolie que gubernatur de omnibꝰ humoribus ⁊ nullus de ea. Quando fuerit almuteꝫ alicuius natiuitatis ⁊ ipse in cancro natus erit turpissimi vultus ⁊ mirabilis creatura in forma ⁊ visione sua ita ꝙ expauescent ⁊ mirabuntur quotquot videbunt eum ⁊ audiẽt loqui de ipso. Dicit alfraganus ꝙ corpus saturni est. 91. vicibus tantuꝫ quantũ terra.

Upiter fortuna masculus. Hic ponit naturā Jouis ⁊ planū est quod dicit in littera. Jouis autē virtutis opus est cōplexionis temp̃ate ⁊ locus sui motus est medianus inter frigiditatē saturni ⁊ calorem martis ⁊ ꝓpter hoc cōuenit ut calefaciat ⁊ humectat. Dicit haly in cōmento. multi crediderunt cū audierūt hoc verbū Ptolemei ꝙ opa stellarū ſm eius opinionē sequerent̃ loca sphærarū ſm ꝙ vna existit supra aliā sicut credidit hiza auequiton ⁊ alkindus ⁊ alij qui cū talibꝰ rationibꝰ nos impediuerūt. Ego vō dico ꝙ si opa stellarū sunt ſm naturā quō possunt sciri ꝓpositiones quadruuiales qm̄ radices harū ambaruꝫ sciaꝝ diuerse sūt vna. s. ab alia. Amplius si oīa corpa celestia nō sūt alicuius cōplexionis calide humide frigide neqꝫ sicce sicut ꝓbauit Aristoteles quō pōt Jouis cōplexio temp̃ari eo ꝙ sphæra sua existat inter illā martis ⁊ saturni. Nā si bene ad dictū inspexeris Ptolemei iuenies non esse ꝓut ipsi crediderūt. Et postq̄ꝫ docuit nos viā qua scirent̃ virtutes stellarū ponit hoc vice alia in hoc loco dicens ꝙ qm̄ ꝓbauerimꝰ modū operis qō opat̃ in aere nos circūdante inuenimꝰ ꝙ ē medianꝰ inter magnā frigiditatē quā facit saturnus ⁊ magnū calorē quē facit mars ⁊ hoc affirmat id qō dixit ꝙ calefacit ⁊ humectat. Dicit haly abenragel Jupiter ē planeta eq̄litatis cōitatis bonitatis melioramēti intellectꝰ sensꝰ ⁊ pietatis: qꝛ tēperatꝰ est eq̄lis ⁊ fortuna p aspectū ⁊ corpalē ꝯiunctionē signt bonitatē meliorationē legē simplicitatē ⁊ castitateꝫ dirigit ⁊ nō dānat: populat ⁊ nō destruit: abhorret saturnū ⁊ eiꝰ naturas. Qn̄ deus incepit creare mūdū erat ī domo ascendēte lucet ī ariete tauro ⁊ gemini: ⁊ minuit̃ lux sua in cancro leone ⁊ virgine. obscurat̃ in libra scorpiōe ⁊ sagictario ⁊ minuit̃ eiꝰ obscuratio in capricorno aquario ⁊ piscibus. Dicit alfraganus ꝙ corpus Jouis est. 95. tantū quantū terra.

Ars masculinus. Hic ponit naturā martis ⁊ patet in littera. Dicit Ptolemeus mars ꝓprie desiccat ⁊ p vim nature sue cōburit eo ꝙ igneū habet colorem: ⁊ qꝛ circa solē est ⁊ qm̄ sphæra in qua sol consistit posita est sub eo. Dicit haly in cōmento Ptolemeus vult dicere ꝙ opus virtutis martis idest qui experimur inuenimꝰ siccitatis magne. Ad id qō dixit ꝙ virtus martis cōburit eo ꝙ igneū hꝫ colorē. dico ꝙ stelle sūt substātie simplicꝭ ⁊ nō cōposite ex naturis diuersoꝝ elementoꝝ: apparitio sui coloris ē recta eo ꝙ ibi nō est aliqd qō mutet colorē ꝯuenictē eidē sube. Ptolemeꝰ aūt docet nos p hoc dictū regulā q̄ scimꝰ vtutē stellaꝝ quā p nos ītelligē

nō possumus et possimus eā intelligere p colorē. In hoc eni dicto adest dubium qd nos soluere oportet. Nā multi credunt q color nō ostēdat virtutē rei et hoc est veritas in terrenis pter cōmixtionez elementorū q in eis est. tn̄ in celestibus nō est ita qr eorū substantia nō est vllo modo cōposita ex aliquo elemento. Et ppter hoc rediit Ptolemeus ad pbandum hanc virtutē alio modo dicens: et qr existit circa solem et qr sphera in qua est sol posita est sub eo vult dicere q accidit ut sit veritas res ista qr virtus martis cōburit eo q existit circa solem: et qr sol est sub eo et cōmiscet virtus sua cū illa solis fit calidus multū et siccus ita q sine tēperamento cōburit. Dicit haly abenragel mars est planeta calidus et siccus igneus: destructor: iratus: victoriosus: diligens occidere et interfectiōes rixas litigia: cito irascit ira forti: totū cor suū exponit in rebus suis agēdis: prelia facit et destruit populationes. Exaltatio sua est in domo saturni. s. in capricorno qui significat clamores impedimēta et gentē stultam et guerrationes. Cōuenit saturnus marti in infortunio et resistit ei in frigiditate et tenebrositate: et inclinat soli amore sui et defendit auxilio eius: qm̄ sol exaltatur in domo sua et gubernat euz de calore et siccitate quā recipit ab eodem; pprietas et natura sua conuenit et appropinquat pprietati et nature solis. nescius est et obliuiosus modici intellectus et diminutus sensu nec cōsiderat rerū fines: p eū et p ascensum et p descensuz eius in circulo suo crescit et decrescit estatis calor et hyemis frigiditas oi āno Dicit alfraganus q mars continet quantitatē terre semel et dimidiuz et octauam partem eius.

Sol per aspectū fortuna. Hic pōit naturā solis et lrā glosa nō indiget. Dicit Ptolemeus cognita res est q opus substantie solis est calefacere et dare aliquantuluz siccitatis et hec opa magis pprie sentiunt et leuius scita sūt omnibus alijs ppter magnitudinē solis et ppter manifestā mutationē quā p tpa anni facit et quanto magis accedit ad nostra capita tanto magis calefacit. Dicit haly abēragel scito q sol est lumē et candela celi gubernator mundi factor temporū: per eū fiūt planete orientales et occidentales: et p eū fiūt apparentes et occulti: et p eū mouet ois res se mouens: p eū nascit ois res nascens: crescit oē folium et maturat omnis fructus. Ipse est spiritus celi magnus cum eo viuificant signa et qdlibet signū qn̄ est in eo habet maioritatē sup alia signa: quoniā ipsū viuificat et illuminat et dat ei fortitudinē et calorem et applicat calorē et fortitudinē et virtutem illius signi terre: qr natura et facta sua apparent

in omnib⁹ rebus ꝛ in cuntis aiatis ꝛ inaiatis existētibus in terra. Et qñ exit de signo in quo est remanet illud signū ī similitudine corpis defun cti. Est planeta magni dominij potētie nobilitatis altitudinis ꝛ magni tudinis. est fortuna ꝑ aspectum ꝛ infortuna ꝑ coniunctionē corꝑalem. Uides eni qñ aliquis planeta cōiungit̄ sibi: cōburit ꝛ vincit eū ꝛ extin guit lumen ꝛ lucē suam. Locus suus in celo est quart⁹. s. medius. 7. pla netarū: sicut rex sapiens qui ꝑ sensum manutenet regnum suū ꝛ ꝑ consi derationē ponit sedem suaȝ in medio regni sui ut ꝑ oīa latera attingat. Dedit marti miliciā suā ꝛ ꝙ esset dux militie sue: qꝛ celū solis est sub ce lo martis ꝛ cōuenit natura ꝛ caloꝛ suus cū natura ꝛ caloꝛe illius. Dedit Joui sua iudicia ꝓpter temperiē honestatem saluationē ꝛ sue cōplexio nis salutem: ꝛ qꝛ nō est in eo qualitas mala nec peccandi natura. Dedit regnum saturno qꝛ omnes planete sua lumina mittūt ad eum ꝛ suas cō siderationes. Dedit veneri collectioneȝ reddituū ꝛ vendendi reditus ꝛ emendi: qꝛ celum eius applicat suo ꝛ sūt vicini. Dedit mercurio scriba niam qꝛ status eius est sicut status scriptoꝛis regis qui vadit qñ ille va dit ꝛ sedet quando ille sedet. Dedit lune algazilaticū qꝛ est similis alga zilo regis qui facit sua mandata ꝛ defert ea quocūq; ꝓcipit. Dicit alfra ganus auctoꝛitate Ptolemei ꝙ coꝛpus solis continet coꝛpus terre cen ties sexagesies sexies ꝛ aliquantulū plus.

Enus foꝛtuna femīa nocturna

Hic ponit naturā veneris ꝛ patet in lrā quod dicit. Dicit Ptolemeus venus ipsamet oꝑa Jouis facit ꝓpter tempe ramentū sue cōplexionis excepto ꝙ est Joui in re vna cō traria qꝛ calefacit parū eo ꝙ existit circa solē ꝛ humectat ſm lunā ꝓpter magnā lucem quā habet hic planeta eo ꝙ attrahit ad se fumositatē q̄ eleuat̄ ab humoꝛibus terre. Dicit haly in cōmento vult di cere ꝙ eius caloꝛ est multū minoꝛ illo Jouis ꝛ ꝓpter humiditatē quam facit dicim⁹ ꝙ est quodāmodo frigida ꝛ plus humida. Qđ autē dicit eo ꝙ existit circa solem dixit eo ꝙ virtus sua voluit̄ cuȝ illa solis. Et id qđ dixit humectat sicut luna: vult dicere ꝙ venus facit humiditatē circa eā quā facit luna. Et id qđ dixit ꝓpter magnā lucem vult dicere ꝙ modic⁹ caloꝛ facit humoꝛes currere. Dicit haly abenragel venus est foꝛtuna fri gida ꝛ humida nocturna hylaris gaudiosa apparētie bone limpida foꝛ mosa: diligit ioculationes cantatiōes comestiones potationes ꝛ vitia: est mansueta ꝛ pauci motus. est mulierū significatrix ꝛ iacendi cuȝ eis amoꝛis amicitie ꝛ societatis. recipit martem ꝑ naturā foꝛnicationis ꝛ

limpidamenti abhorret ipsuз ꝓpter contrarietatē nature sue que est caliditas ⁊ siccitas. Sepat se ab eo ⁊ malum ⁊ infortunā suam repellit a se ipsa ꝓpter mansuetudinē bona verba solatium bonū ⁊ mansuetam loquelam. Concordat cū saturno in frigiditate ⁊ cōuenientia quā habet cum eo in libra q̄ est domus vnius ⁊ exaltatio alterius. Et discordat cū eo in moribus tristicijs ⁊ dolorib⁹ suis ⁊ eo ꝙ saturnos est visus modici cum mulierib⁹. Status veneris cū statu solis est similis statui mulieris versus virū. Dicit alfraganus ꝙ corpus veneris est vna pars de .37. partibus terre.

Ercurius cōmixtus. Hic ponit naturaз mercurij ⁊ patet in littera. Dicit Ptolemeus: siccitas vō ⁊ humiditas mercurij est ꝑ vnū equale: qm̄ aliquando desiccat ⁊ effugat humores eo ꝙ nunq̄ȝ elongatur multū a calore solis etiam nullo tempore: ⁊ aliquando humectat eo ꝙ positus est super sphęram lune que est circa terram magis q̄ȝ omnes alie sphere ⁊ mutatur ad hos duos status ⁊ facit ventos propter serotinas mutationes eius circūquaq̄ȝ solem. Dicit haly in cōmento Uult dicere ꝙ opus mercurij nō est vna res sola: quoniaз aliquādo desiccat ⁊ aliquādo humectat. cum autē desiccat est quando soli applicat ⁊ est tunc opus suuз in calefaciendo ⁊ siccando circa istud solis. Humectare autē suū est ꝓpter vim suaз que cōmiscetur cum illa lune que posita est sub eo ⁊ ꝙ est opus suum sicut opus lune. Et Ptolemeus quando comparationē facit de opere mercurij cum illo solis inuenit ꝙ aliquādo faciebat opus tale quale sol. Et quando ꝑ cōparationē facit cum opere lune: inuenit ꝙ aliquando faciebat opus tale quale luna. Et expertus fuit hoc multotiens ⁊ inuenit ꝙ semꝑ alterū duorū operū faciebat ⁊ sciuit ꝓ certo ꝙ opus suum est ſm opus aliarū stellarū cum quibus inuoluitur: ⁊ opus propriū in se non habet. Dicit haly abenragel. Mercurius est planeta maleficiorū violentiarū documentorum scribanie cōputationū scientiarū: calidus est ⁊ siccus forme ⁊ nature conuertibilis: masculus cum masculis: femineus cuз femininis: fortuna cum fortunis: infortuna cū infortunis: bene rationatus: bene loquens: ausus in loquēdo: pulchre apparentie: composite persone: diligit libros ⁊ computationes. Placent ei magisteria: res bene facte rationes versificari libri ac scientie: agilis est in motu ⁊ proprietatis ardentis: alacer ⁊ mobilis in omnibus rebus suis: ⁊ est vnus trium planetarum significantium pluuias ⁊ per eum ⁊ per mutationem suam de signo in signum: ⁊ per eum eius

statum ac retrogradationē ꝛ directionē ipsius ꝛ ꝑ oppositiones ꝛ con-
iunctiones suas scient motus ventorū ꝛ eius fortitudines.s.si erunt for
tes uel debiles in omnib⁹ partib⁹ illius anni: qm̄ qñ exit de vno signo ꝛ
intrat aliud: uel qñ est stationarius aut retrogradus significat ventos
fortes humiditates ꝛ pluuiā ꝛ in aere accidentia de nubibus turbatio
nes ꝛ his similia. Similiter qñ est in oppositione lune existente luna in
aliquo signorū aqueorū uel aereorū significat qđ p̄diximus. In reuo-
lutione annorū mundi habet magnā ꝛ veridicā significationez sup te-
nentes officia regū. Alfraganus dicit ꝙ quantitas corporis mercurij est
vna pars de.32.milibus partibus corporis terre.

Luna fortuna femia nocturna

Hic ponit naturā lune.snīa littere patet. Dicit Ptoleme⁹ maior virtus lune est humectare: ꝑ eo ꝙ est multuz circa terrā ꝛ ꝑpter fumositatē frigidaz que ꝑ eā eleuaṫ: ꝛ ꝑpter hoc ad statū talem mutanṫ corpa manifesta mutatione: qꝛ facit mutari ꝛ putrescere corpa ut plurimū: ꝛ habet etiā cū sole ꝑtici-
pationē modicaz in calore ꝑ eo ꝙ recipit lumen ab eo. Albumazar re-
darguit Ptolemeū in causa naturarū planetaꝝ ꝛ sūt verba sua ista: qm̄
plures reges grecie fuerunt sapiētes post alexandrū filium philippi: vo
cabaturqꝫ vnusquisqꝫ eorū Ptolemeus. fuerūtqꝫ numero.10.ꝛ vna mu
lier: erantqꝫ regnātes in egypto: ꝛ fuerūt anni regni eorū.275.fuerūt vni
uersi sapiētes ex quib⁹ fuit Ptolemeus vnus qui edidit librū almagesti
sup causam motus circuli ꝛ quicqd in eo est ex planetis. Et quidā eorū
edidit librū de iudicijs astrorū referens eū ad Ptolemeū auctorē libri
almagesti. Diciṫqꝫ ꝙ ille qui edidit librū iudiciorū ipse edidit librū al-
magesti: nesciturqꝫ veritas hui⁹ rei: sꝫ ille qui ex eis edidit librū iudicio
rū narrauit in libro suo naturas planetarū ꝛ eorū causas. Incepitqꝫ di
cere ꝙ sol calefacit in suauitate ac mora ꝛ ꝙ opus ei⁹ sit in hoc euiden-
tius ꝛ fortius opere ceterorū planetarū ꝑpter magnitudinē eius ꝛ quā-
to magis eleuaṫ ad zenith capitū nostrorū augeṫ nobis calor. Et puta-
uit ꝙ natura lune sit humida ꝑpter ꝓximitatē circuli eius a terra ꝛ pro-
pter receptionez vaporū: qꝛ ad eam eleuanṫ ex ea. Et putauit ꝙ natura
saturni sit frigida ꝛ sicca ꝑpter longitudinē circuli eius a calore solis ꝛ
longitudinē eius ab humiditate vaporū terre. Et putauit ꝙ martis na
tura esset calida ꝛ sicca eo ꝙ color eius silis est igni: ꝛ qꝛ est ꝓpe solem ꝛ
qꝛ est sub eo erigiturqꝫ calor eius ad eū ꝛ calefacit eū. Et putauit ꝙ Iu-
piter sit equalis cōplexionis: eo ꝙ sit eius circulus inter circulos saturni

ꝛ martis. Et ꝑpter hanc causam est natura eius calida humida equalis ꝛ tẽperata. Et putauit ꝙ veneris natura sit calida humida equalis. calor autẽ eius ex ꝑpinquitate circuli eius a sole. Humiditas vero ex vapore humido qui cõtingit eam ex terra. Putauitqꝫ ꝙ natura mercurij sit ĩ quibusdã horis sicca ꝛ in quibusdã humida. Siccitas ei⁹ ꝑpter appropinquitatẽ eius a sole ꝛ ꝙ nõ elongatˀ ab eo elongatione maxima. Humiditas vero eius ꝑpter ꝓximitatẽ circuli eius circulo lune. Hoc est quod putauit Ptolemeus in naturis planetarum. ꝛ hec est ratio qua vsus est super hoc. Sed nos dicem⁹ nunc ꝙ sit in eius dictis pungendus .i. reprehensione dignus. nã ꝙ putauit ex sole ꝛ calefactione rerũ ab eo in suauitate ꝛ mora hoc inueniˀ ex suo ope. qđ autẽ dixit ꝙ natura lune sit humida ꝑpter ꝓximitatẽ circuli eius a terra ꝛ receptione vaporuꝫ qui eriguntˀ ex terra ad eã hoc repelliˀ a sapiẽtibus eo ꝙ spaciũ quod est inter faciẽ terre ꝛ ꝑpinquiorẽ locũ in quo est luna sit. 128044. miliariorũ fere ea mẽsura qua sit vnũ miliariũ. 3000. cubitorũ. Et hoc patet ĩ libro in q̊ narrantˀ longitudines corporũ superiorũ ab inuicẽ. Et nõ plus eleuantˀ vapores a sup̱ficie terre ſm ꝙ narrauit Ptolemeus q̃ꝫ. 16. stadia ſm ꝙ stadiũ quadringentorũ cubitorũ est: naꝫ. 16. stadia faciũt duo miliaria ꝛ decimã ac tredecimã vni⁹ miliarij fere. longitudo vero lune qñ magis ꝑpe est sup̱ficiei terre est ut dixim⁹. 128044. miliarioruꝫ fere. vnde ergo uel quđ applicat vapor terre ad lunã quousqꝫ corrũpat uel mutet naturam eius. Per modũ consimilẽ reprobat ipsũ in naturis aliorũ planetarũ. sꝫ ꝓtranseo causa breuitatis. Haly in cõmento ꝓpositiõis p̄allegate de natura lune rñdet ad rationes albumazaris. Dicit enĩ haly exponens verba Ptolemei primo. Postq̃ꝫ docuit nos Ptolemeus ꝙ virtutes stellarũ corporũ suorũ sequũtˀ magnitudinẽ ꝛ corpus lune paruũ ẽ sicut in almagesti narrauit ꝛ eius opus sequiˀ opus solis ꝑte vna. Dicit hic ꝙ est hoc ꝓ eo ꝙ multũ est ꝑpe terrã ꝛ ꝓuenit ad nos eius virtus anteq̃ꝫ muteˀ ꝛ ꝑpter hoc apparet eius opus magis q̃ꝫ opus aliarũ stellarũ. Et videm⁹ visibiliter ꝙ attrahit humores terre ꝛ corporũ eã sequentium ꝛ ꝓ eo ꝙ habet lucẽ a sole operatur ĩ terrenis calorem modicum accidentalẽ cũ quo facit putrescere ꝛ mutari humores existentes in corporibus sicut ostensũ est in phisica ꝛ in natura. Et manifestuꝫ est ꝙ lux facit calorẽ. ꝛ põt hoc ꝓbari ꝑ specula que cõburunt ꝛ siĺia. ꝛ qꝛ luna lucem habet a sole cõuenit ut habeat modicũ calorẽ quẽ facit sicut ꝑ accidens. Et hoc est id qđ vult dicere Ptolemeus. Et qꝛ hoc non intellexit albumazar credidit ꝙ erraret in dicto suo dicẽs quõ põt fumositas humida ad lunã ascendere cũ fumositas ascẽdere nequeat vltra. 16. stadia

ꝛ luna satis longius est. Ego vero risi de dictis talibus qualia sunt hec: ꝛ dixi qualiter nō intellexit hoc: quia Ptolemeus noluit dicere ꝙ fumositas humida ascendat vsqꝫ ad lunam. sed dixit ꝙ ascensus fumositatis humide qui est versus lunā docet nos ꝙ attrahit humores terre ꝛ aliorum corporū eam sequentiū sicut adamas trahit ferruꝫ. Alfraganus dicit auctoritate Ptolemei ꝙ magnitudo corporis lune est vna pars de 39.partibus terre: ꝛ dicit ꝙ maius corpus omniū corporū vniuersi est sol ꝛ post solem.15. maxime sunt stelle:dicit enim ꝙ vnaqueqꝫ earū tenet corpus terre centies septies.3ᵘˢ in magnitudine est Jupiter.ꝛ quartᵘˢ saturnus. Post saturnum sunt stelle fixe secūdi ordinis quarū quelibet continet terram nonagesies. Post ipsas sunt stelle tertii ordinis quarū vnaqueqꝫ continet terram septuagesies ꝛ bis. Post ipsas sunt stelle q̈rti ordinis quarū quelibet continet terrā.54. Post ipsas sunt stelle quinti ordinis quarū quelibet continet terram.37. Post ipsas sūt stelle sexti ordinis ꝛ minor illarum:immo minor omnium que videntur:quarum probatio est possibilis continet terram.18.Maius corpus post ipsas ē mars.post martem terra:post terram venus:post venerem luna: ꝛ vltimo mercurios. Patet igit̄ ſm alfraganum ꝙ maius omniū corporum est sol ꝛ minus mercurius exceptis generabilibus ꝛ corruptibilibus.

De longitudine istoruꝫ corporū a terra dicit alfraganus ꝙ propior longitudo lune a terra est.33.tantū quantū dimidiū diametri terre ꝛ.20ᵃ ps eius:eritqꝫ hoc.107412.miliaria.Et est longitudo longior lune que est propior longitudo mercurij sexagesies quater tantū quantū dimidium diametri terre ꝛ.6.pars eius qđ est.208542.miliariorum.Et longitudo longior mercurij que ē propior veneris est centū sexagesies septies tantū quantū dimidium diametri terre qđ est.542750.miliariorū.Et longitudo veneris longior que est propior longitudo solis ē millesies ꝛ centies ꝛ vigesies tantū quantū dimidium diametri terre qđ est.3640000. miliariorū.Et longitudo solis longior que est propior longitudo martis est.1220.tantū quantū semidiameter terre qđ est.3965000.miliariorū.Et longitudo martis longior que est longitudo iouis ꝓpior ē.8876. tantū quantū semidiameter terre qđ est.28847000. miliariorū. Et longitudo Jouis longior que est propior longitudo saturni est.14405.tantū quantū semidiameter terre qđ est.46816250.miliariorū.Et longitudo saturni longior que est equalis longitudini stellarū fixarū ꝛ est quātitas dimidij diametri circuli signorū est.20110.tantū quantuꝫ semidiameter terre qđ est.65357500. miliarioruꝫ ꝛ cum duplicatum fuerit hoc ꝓueniet quantitas totius diametri circuli signorū.i. octaue sphere que

est.13071 5000.miliariorū τ cum multiplicatū fuerit hoc p.3.τ septimā vnius pueniet quantitas circūferentie circuli signorū uel cuiusqȝ alteri⁹ circuli maioris descripti in octaua sphera que est.41081 8570.miliariorū: critqȝ mēsura vniuscuiusqȝ grad⁹circuli maioris.1141160.miliaria.

De ordine vero planetarū. Hic ponit ordinem planetaruȝ in conceptionib⁹ puerorū.s.ordinem in gubernando fetum q̄diu est in vtero matris. Dicit q̄ saturnus gubernat ipsum ab hora conceptionis vsqȝ ad finem vnius mensis. In secūdo mense gubernat ipsū iupiter. In tertio mars. In quarto sol. In quinto venus. In sexto mercurius. In septimo luna.τ ꝓpter hoc ut dicit̄ puer in septimo mense petit exitū: quia opa omniū planetarū sunt in eo completa: τ qui tūc nascuntur possunt viuere ꝓpter eandē causam. Deinde reuertit̄ gubernatio ad saturnum τ gubernat ipsū in octauo mense τ tunc qui nascunt̄ nō viuūt ꝓpter malitiā saturni. Deinde gubernat ipsum Jupiter in nono mense: τ tunc cōmuniter nascunt̄ τ viuunt ꝓpter bonitatem Jouis. Deinde ponit ordinē planetarū in regimine corporis post natiuitatē quantuȝ ad processum in etatibus: τ dicit q̄ luna incipit natū regere ab ingressu ei⁹ in mundū τ regit ipsum quattuor annis qui sunt anni nutritionis. Deinde mercurius regit ipsum decem annis. Deinde venus octo. Deinde sol nouē. Deinde mars.15.post hoc Jupiter.12. Deinde saturn⁹ vsqȝ ad finem vite.

Caput draconis. Hic ponit naturaȝ capitis τ caude draconis τ patet.

Si autē fuerit aliqua dies. Hic ponit ordinem planetarū quantū ad dominū dierū τ horarū. Dicit q̄ aliqua dies sit alicuius planete prima hora illius diei s̄m q̄ prima hora incipit ab ortu solis est illius met.τ.2ª hora est planete qui succedit in ordine celorū descendendo: τ.3ª tertij planete in ordine: τ sic p ordinem vsqȝ ad finem.12.horarū diei artificialis. Et ille planeta cuius est.13ª hora ille est dominus illius noctis: τ cuius est.25ª hora.s.prima hora diei sequētis illi⁹ est dies sequens.τ auctor ponit exemplū in littera iō nō est necesse ut ponam.τ sic completa est expositio secūde differentie hui⁹ libri.

Et qr annuente deo.

Ista est tertia differētia hui⁹ libri in qua auctor determinat de esse planetarum in semetipsis ꝛ de esse eorū ad inuicē.s. vni⁹ ad alterū. Et diuidit in duas ptes: qm̄ in prima determinat de esse eorū in semetipsis. In secūda pte de esse eorū ad inuicem. 2ª est ibi: De esse autē ipsorū adinuicē. Et illa diuidit in duas: qm̄ primo determinat de esse quinqꝫ planetarū respectu luminariū. 2º de esse eorū inter se. 2ª ibi: esse autez. Primo determinat de esse eorū in seipsis. Et est snia littere talis. Planete aliqñ dicunt ascendētes ꝛ aliqñ descendētes ꝛ aliqñ dicunt aucti lumie ꝛ magnitudine: ꝛ aliqñ diminuti lumine ꝛ magnitudine. Et qñqꝫ dicunt aucti numero ꝛ qñqꝫ diminuti numero. Et qñqꝫ dicunt aucti motu ꝛ qñqꝫ diminuti in motu Et oēs planete pter solē dicunt qñqꝫ septentrionales ꝛ qñqꝫ meridionales. Et dicunt ascendentes ꝛ descendētes in septētrione ꝛ meridie. Ista sūt que accidūt planetis in semetipsis. Et ista exponit auctor p ordinē i littera dicens ꝙ planeta qñqꝫ ascēdit in circulo suo eccentrico ita ꝙ sit in supiori parte eccentrici sui nō distans ab auge p.90.gradus ante uel retro ꝛ tūc lumen ei⁹ apparet minus ꝛ etiā apparet minor in quātitate ꝛ eius cursus est tūc tardus quantū ad motū centri epicycli ꝛ dicit tunc fortior. Qñ autē est in aliqua longitudinū mediarū eccentrici sui.s. distans ab auge p.90. gradus precise tūc est equalis in lumine ꝛ magnitudine ꝛ cursu.i. nō dicit magnus neqꝫ paruus in lumine uel magnitudine ꝛ motus centri epicycli est equalis cuꝫ medio motu ipsius. Cū vo fuerit extra hec loca.s. distans ab auge plus.90.gradibus ante uel retro tū descendit ꝛ apparet maior lumine ꝛ magnitudine ꝛ mouet centrum epicycli tūc veloci⁹ ꝙꝫ medius motus ipsius. Et cū fuerit argumentum planete equatū minus.180.gradib⁹.s. qñ addit equatio argumenti sup mediū motū tunc dicit auctus numero. Et si argumentū equatū fuerit plus.180.gradib⁹.s. qñ equatio argumenti subtrahitur a medio motu tunc dicit numero diminut⁹. Sed in luna qñ addit equatio dicit aucta numero: qñ subtrahit dicit diminuta numero. Et qñ aliquis triū planetarū altiorū mouet velocius medio motu suo vocat auctus motu: ꝛ qñ vadit minus medio motu suo vocat motu diminutus. Eodē modo

intelligit̃ de sole ⁊ luna. Et qñ mouet̃ tantũ quantũ medi⁹ motus suus tũc dicit̃ motu equalis. Et qñ venus uel mercurius mouet̃ velocius q̃s sol dicit̃ auctus motu. qñ tardius dicit̃ motu diminut⁹. Et qñ aliqs planetarũ. 6. transiuerit nodũ intersectiõis deferẽtis sui cũ eclyptica q nodus vocat̃ genzabar est septẽtrionalis. Et est septẽtrionalis ascendẽs. i. augens latitudinẽ quousq; elongat⁹ fuerit ab intersectione p. 90. grad⁹. Et cũ elongatus fuerit plus. 90. gradib⁹ ab intersectiõe est septentrionalis descendens. i. minuẽs latitudinẽ quousq; elongat⁹ fuerit ab intersectione p. 180. gradus ⁊ tũc est in intersectiõe opposita prime ⁊ nullã hʒ latitudinẽ. i. est in eclyptica: ⁊ cũ transiuerit illã fit ei⁹ latitudo meridiana ⁊ est meridionalis descẽdẽs quousq; elongat⁹ fuerit ab intersectiõe prima p. 270. grad⁹. Et cũ transiuerit hũc numerũ ẽ meridionalis ascendens quousq; reuertit̃ ad intersectionẽ primã vbi latitudo ei⁹ erit nulla Hec est snĩa littere de esse planetarũ in semetipsis.

De esse aũt ipsorũ ad inuicẽ tractemus. Prius determinauit de esse planetarũ in seipsis. Hic determinat de esse eorũ ad inuicem ⁊ primo de esse gnq; planetaꝝ respectu luminariũ Et diuidit̃ in q̃ttuor ptes ꝑm q̃ttuor eẽ q̃ hñt planete erga solẽ ⁊ lunã. Primũ est visio faciei ad faciẽ. Secundũ ẽ securitas. Tertiũ est cõbustio. Quartũ est oriẽtalitas ⁊ occidẽtalitas. Primo g̃ determinat de visiõe faciei ad faciẽ. 2° de securitate. 3° de cõbustiõe. 4° de orientalitate ⁊ occidẽtalitate. Prima ps ẽ in principio. 2ª incipit ibi: ⁊ ex hoc ductoria. 3ª ibi: ⁊ oĩs planeta. 4ª ibi: ⁊ ex quo altiores. Snĩa prime ptis ẽ. Qñ aliqs planeta fuerit occidentalis a sole. s. q̃ oriat̃ post solis ortũ ⁊ fuerint inter ipsũ ⁊ solẽ tot signa quot sũt inter domũ illi⁹ planete ⁊ leonẽ q est domus solis talis planeta dicit̃ esse in visiõe solis facie ad faciẽ Uerbi grã: capricornus ẽ domus saturni ⁊ est sextũ signũ a domo solis scilicet leone. cũ igit̃ fuerit saturnus in sexto signo a sole cõputando numerũ signorũ a sole versus saturnũ ꝑm ordinẽ signorũ. aliter enĩ nõ eẽt occidentalis si nõ cõputaret̃ hoc modo tũc dicit̃ ipsũ videre facie ad faciem. Et signũ sagictarij est quintũ a leone. cũ igit̃ iupiter fuerit in qnto signo a sole incipiẽdo a sole versus iouẽ ꝑm ordinẽ signorũ dicit̃ videre ipsũ facie ad faciẽ ⁊ sic de alijs. Et qñ aliqs planeta fuerit oriẽtalis a luna ⁊ fuerint inter ipsũ ⁊ lunã ꝑm ordinẽ signorũ tot signa quot sũt inter domũ ipsius planete ⁊ domũ lune. s. cancrũ tũc dicit̃ esse in ei⁹ visiõe facie ad faciẽ. Uerbi grã: cancer est signũ sextũ ab alia domo saturni. s. ab

aquario: ideo cũ fuerit luna a saturno in .6°. signo ē inter eos visio facie ad faciē. Et etiā cancer ē signū qntū a domo iouis .s. a piscib⁹: ideo cum fuerit luna in .5°. signo a ioue ꝑm ordinē signoꝝ est inter eos visio facie ad faciē ꝛ sic de alijs suo modo poteris exemplificare.

Ex hoc ductoria planete hic determinat de 2°. esse .5. planetarū erga luminaria .s. de ductoria qd idē ē q securitas. Et ē sniā talis qñ aliqs planeta ē i suo haiz ꝛ in aliq̄ angulorū ascēdentis .s. in ascēdēte uel in .10ª uel .7ª uel .4ª domo ꝛ aliqd luminariū sit in aliq̄ angulorū ab ipso planeta ita q sit planeta i die oriētalis a sole ꝛ in nocte occidētalis a luna. hoc ē ut sit i die in .10°. signo a sole tūc eni ēst in āgulo a sole ꝛ oriētalis. uel in nocte in .4°. signo a luna tūc eni ē in angulo a luna ꝛ occidētalis tūc dicit̄ esse i sua ductoria. Angul⁹ aūt oppositionis nō hz hic locū. Rō est q: planeta existēs i opposito solis uel lune nec ē oriētalis nec occidētalis. Postea dicit q oīs planeta a tpe quo abscondit̄ sub radijs solis vsq3 ad tēpus q̄ incipit apparere dicit̄ cōbust⁹ Et incipit cōburi qñ incipit intrare radios: ꝛ cū venerit ꝓpe solē infra .12 grad⁹ vocat̄ oppressus: ꝛ cū fuerit cū sole i eodē gradu ꝛ fuerit inter eos min⁹ semidiametro solis ꝛ cu3 hoc latitudo planete fuerit minor semidiametro solis dicit̄ vnit⁹ uel incorpat⁹ soli. Et cū trāsiuerit hanc vnionem dicit̄ esse in cōualescentia donec sit liberat⁹ a radijs solis.

Ex quo apparēt altiores tres hic determinat de oriētalitate ꝛ occidētalitate planetaꝝ. Dic̄ q tres pl'e superiores qñ exeūt de sub radijs solis ꝛ incipiūt apparere de mane añ ortū solis q̄usq3 veniāt ad oppositū solis. hoc ē q sint ꝓpinquiores circulo horizōtis oriētalis q̄3 occidētalis qñ sol ē in linea medie noctis tūc vocant̄ oriētales ꝛ dextri. Uocant̄ oriētales eo q oriūt̄ añ solē: ꝛ vocant̄ dextri eo q sūt in dextra pte celi a sole. Pars eni occidētalis ē dextra ꝛ oriētalis sinistra. Ponat̄ eni q hō vertat faciē suā versus meridiē p3 q oriēs est sibi a sinistris ꝛ occidēs a dextris. Et qñ aliqs triū supioꝝ planetarū trāsiuerit oppositionē solis dr̄ occidētalis sinister. dicit̄ occidentalis nō q sit in pte occidētali celi a sole imo hui⁹ 9riū ē verū. S3 dr̄ occidētalis ꝓ tāto q: occidit post solē. Et dicit̄ sinister q: ē in pte oriētali celi a sole q̄ est sinistra ꝑm q dictū est. Uen⁹ vo ꝛ mercuri⁹ qlibet eorū infra tēpus q̄ circuit epicyclū suū 9iūgit̄ soli bis. vna vice p directionē .s. in supiori pte epicycli. Alia vice p retrogradationē .s. in inferiori pte epicycli. Igit̄ qñ aliqs eoꝝ sepat̄ a 9iūctiōe solis i medio retrogradatiōis .s. in inferiori pte epicycli recedit a sole versus ptē occidentalē celi. Et qñ

elongat⁹ fuerit a sole tm̄ ꝙ pōt videri videt̄ de mane añ ortū solis iō tūc vocat̄ oriētalis dexter donec cōburat̄ a sole.i.donec iūgat̄ soli i supiori pte epicycli p directionē. Et cū sepat⁹ fuerit a sole p directionē videt̄ de vespe p⁹ occasū solis iō tūc vocat̄ occidētalis sinister donec iterū cōburat̄. Et ē dr̄ia int̄ venerē ⁊ mercuriū ⁊ tres supiores. ven⁹ eni ⁊ mercuri⁹ qñꝙ i recessu eo⁊ a sole siue i exitu de sub radijs fiūt oriētales ⁊ qñꝙ in exitu eo⁊ de sub radijs fiūt occidētales. Planete aūt supiores sp cū exeūt de sub radijs solis fiūt oriētales. Et dicunt̄ augmētari i fortitudine donec sint elongati a sole p.30.grad⁹ ⁊ a.30.vsꝙ ad.60.dicūt̄ fortes. Et postꝙ elongati fuerit a sole vltra.60.grad⁹ dicūt̄ oriētales eūtes ad debilitatē vsꝙ ad pricipiū retrogradatiōis. Et a pncipio retrogradatiōis vsꝙ ad oppositionē solis dicūt̄ oriētales retrogradi. Et ab oppositiōe vsꝙ ad directionē dicūt̄ occidētales retrogradi. Et a directiōe vsꝙ ad 30.grad⁹ p⁹ directionē dicūt̄ occidētales fortes. Et a.30.gradib⁹ p⁹ directionē ꝗusꝙ veniāt ad.30.grad⁹ ꝓpe solē dicūt̄ occidētales eūtes ad debilitatē. Et postea dicūt̄ occidētales debiles quousꝙ cōburāt̄. Uen⁹ vo ⁊ mercuri⁹ qñ sepant̄ a sole p retrogradationē fiūt orientales ⁊ vocant̄ debiles ꝗusꝙ veniāt ad directionē: ⁊ a directione donec sint elongati a sole tantū quantū solēt elongari in pncipio retrogradatiōis dicūt̄ oriētales fortes. Deinde fiūt debiles oriētales ⁊ ꝗusꝙ opprimāt̄ sub radijs solis: ⁊ postea dicūt̄ vniti cū sole: deinde cōbusti eūtes ad apparitionē: ⁊ ab apparitiōe eo⁊ vsꝙ ad elōgationē eo⁊ a supiori pte epicycli p.60. grad⁹ sūt occidētales fortes ⁊ ab hoc loco vsꝙ ad retrogradationē sunt occidētales eūtes ad debilitatē ⁊ postea vsꝙ ꝯiūctionē sūt occidētales debiles. Si vo nō itelligeret̄ lrā hoc mō eēt falsa cū nō sit possibile eos elōgari a sole vsꝙ ad.60.grad⁹ in zodiaco. Postea dicit qñ aliqs planeta exit de sub radijs sol ⁊ nulli ꝯiūgit̄ corpe uel aspectu ē i suo luie ꝓpo.

Esse illorū erga se inuicē.

Pri⁹ determinauit de his q̄ accidūt planetis i semetipsis ⁊ his q̄ accidūt gnꝙ planetis erga lumiaria. Hic determinat de his q̄ accidunt.7.planetis ad se iucē. Et posset diuidi in tot ptes quot sūt modi accidentiū q̄ accidunt planetis ad iuicem. Et pñt reduci ad.16.modos fm sniam lr̄e q sūt isti: cōiunctio: vacuatio cursus: feralitas: translatio luis: reddit⁹ luis: phibitio: pulsatio nature: receptio: redditus nature: refrenatio siue contrarietas: frustratio: abscisio luminis: veneratio: destructio: obsessio: dilectio ⁊ odium. Ista exponit auctor in littera per ordinem vsꝙ ad finē istius differentie. Sententia prime partis est talis. Coniunctio est cum fuerint duo planete in duobus signis que se aspiciunt aliquo aspectu ⁊ ille

qui fuerit leuior inter eos id est velocior in motu transiuerit de suo si/
gno pauciores gradus q̃ ponderosus.i.tardior i motu de suo signo ita
q̃ differentia ista sit.6.gradus uel infra: ⁊ tūc dicit̃ q̃ leuior vadit ad cō
iunctionē ponderosioris. verbi gratia: pono q̃ sol sit in ariete ⁊ transi/
uerit de ipso ariete.6. gradus ⁊ mars sit i leone ⁊ transiuerit de ipso.12.
gradus.ista duo signa aspiciūt se aspectu trino. Et sol qui est velocior in
motu q̃ mars transiuit pauciores gradus de ariete q̃ mars de leone: ⁊
sūt in differentia.6.grad⁹. In ꝓposito exemplo sol vadit ad ꝯiunctionē
martis de aspectu trino. Et si sol esset in.12.gradu arietis ⁊ mars in.12.
gradu leonis tūc esset cōiunctio cōpleta. Et si sol esset vltra.12ᵘᵐ gradum
arietis marte existēte in.12.leonis: tūc esset inter eos sepatio. Et hec vo
catur cōiunctio longitudinis. Cōiunctio aūt latitudinis est cum fuerint
duo planete in vno signo cōiuncti corpaliter ⁊ fuerint equalis latitudi/
nis ab eclyptica ita q̃ latitudo vni⁹ sit ascendens in septērione ⁊ alteri⁹
descendens in septētrione uel vnius ascendēs in meridie ⁊ alterius de/
scendens in meridie. Uel si fuerit cōiunctio ex aliquo aspectuū ⁊ latitu
do vnius fuerit septētrionalis ascendens ⁊ alteri⁹ meridiana ascendēs.
Uerbi gratia: pono q̃ luna cōiungat̃ saturno in aliquo signo ⁊ in aliq̃
gradu ⁊ minuto illius ita q̃ saturnus sit iuxta genzabar suū vadens ad
septentrionē in latitudinē ⁊ sit eius latitudo.3.minutorū ⁊ luna appro
pinquet ad caudā draconis veniens a septētrione minuens latitudinē
ita q̃ eius latitudo similiter sit.3.minutorū. hec est cōiunctio verissima
quantū ad longitudinē ⁊ latitudinē. Et i hoc casu luna eclypsaret satur/
num nisi diuersitas aspectus lune esset tanta q̃ impediret. Licet auctor
dicat q̃ latitudo vnius debeat esse ascendēs ⁊ alterius descendēs tamē
videt̃ mihi q̃ in cōiunctiōe corpali in omni casu quo cōtingere poterit
q̃ latitudines amborū sint eq̄les ad eandē partē. Uolo dicere q̃ ambe
latitudines sint septentrionales uel ambe meridionales erit cōiunctio
latitudinū veridica: ⁊ in aspectu oppositiōis si latitudines fuerint equa
les in diuersis partib⁹ ita q̃ vna sit meridionalis ⁊ alia septentrionalis
erit aspectus veridicus quantū ad latitudines.

ET cū sepat̃ vn⁹ planeta ab alio
hic ponit vacuationem cursus. Dicit qñ aliquis planeta
fuerit cōiunctus alteri corpe uel aspectu ⁊ post sepationē
ab illo non cōiungit̃ alicui alteri corpe uel aspectu q̃diu
fuerit in illo signo tūc dicit̃ esse vacuus cursu. Uerbi grā:
pono q̃ luna ꝯiungat̃ Ioui corpaliter in sagictario ⁊ post sepationē ei⁹
a Ioue nō sit aliquis planeta in sagictario cui possit coniungi nec radij

77

aliculus quē possit aspicere in hoc casu luna ē vacua cursu donec exeat de sagictario ꝛ iungat̃ alicui corꝑe uel aspectu.

Et si fuerit planeta in aliquo signo. Dicit qñ aliqs planeta fuerit ī aliquo signo vbi null⁹ alter planeta sit nec radij alicui⁹ ille planeta q̄ꝺdiu fuerit ī signo illo sic se hñte dicit̃ esse feralis siue siluestris in siṫitudine hoīs nō hñtis societatē cū aliquo.

Et cum fuerit sepatus. Dicit qñ planeta velocioris motus sepauerit se a planeta tardioris mot⁹ ꝛ ī sepando se ab eo iūgat̃ alteri tūc transfert naturā primi ad secundū. Uerbi grā: pono ꝙ luna sepet̃ a ꝯiunctiōe corꝑali iouis ꝛ anteq̄ꝫ cōpleat̃ sepatio ꝯiūgat̃ saturno aliquo aspectu: uel corꝑaliter luna transfert tūc naturā Jouis ad saturnū. Fit etiā alio mō translatio s. qñ planeta leuis ꝯiūgit̃ ponderosiori se ꝛ ille pōderosus alteri adhuc ponderosiori se tūc medius trāsfert naturā leuis ad ponderosiorē. Uerbi grā: pono ꝙ luna aspiciat Jouē aliquo aspectu ꝛ Jupiter aspiciat saturnū Jupiter in hoc casu transfert naturā lune ad saturnū.

Si autē nō cōiungit̃. Dicit ꝙ qñ duo planete fuerint hoc mō dispositi ꝙ vn⁹ eorū nō iūgit̃ alteri sꝫ ambo iūgunt̃ alicui tertio tūc si ille terti⁹ aspiciat aliquem locū ex locis circuli ꝓijcit lumē illorū duorū ad illū locū. Et si aliqs planeta fuerit ī loco radiorū suorū reddit illi lumē illorū duoꝝ. Uerbi grā: pono ꝙ sol sit ī capricorno ꝛ ven⁹ in piscib⁹ ita ꝙ nō aspiciāt se. Deinde pono ꝙ mars sit in cancro aspiciēs solē de opposito ꝛ venerē de tertio. in hoc casu mars recipit lumē solis ꝛ veneris ꝛ reddit lumīa ipsorū ad loca circuli in qb⁹ sūt radij martis. ꝛ hoc vocat̃ reddit⁹ luīs. Fit etiā alio mō reddit⁹ luīs qñ duo planete nō aspiciūt se sꝫ 3⁹ transfert lumē vni⁹ ad alterū ita ꝙ sepet ab vno ꝛ iūgat̃ alteri ꝛ tūc idē ē ꝙ translatio.

Sequit̃ prohibitio. Dicit qñ tres planete fuerit ī vno signo sꝫ in diuersis gradib⁹ ꝛ ille q fuerit tardior motu transiuerit plures grad⁹ illi⁹ signi q̄ꝫ aliqs aliorū duorū tūc medi⁹ eorū ꝓhibet ꝯiunctionē leuioris cū ponderoso. Uerbi grā: pono ꝙ saturn⁹ sit in. 12. gradu virginis ꝛ pono ꝙ mars sit in qnto gradu eiusdē virginis. in hoc casu mars petit ꝯiunctionē saturni. Sed pono ꝙ luna sit in. 8⁹ gradu eiusdē virginis. ī hoc casu nō esset iudicandum ꝙ mars cōiungeret̃ saturno qꝛ luna ē in medio ꝛ ꝓhibet ei⁹ coniunctionē. Fit etiam ꝓhibitio alio modo ita ꝙ duo planete sint in vno signo ꝛ leuior iungit̃ pōderosiori ꝛ alter planeta aspiciat eūdē pondero

sum ꝛ aspect⁹ ei⁹ sit ita ꝑpe sicut ꝺiũctio corꝑalis alteri⁹ tũc ille q corꝑaliter iũgit̃ ꝓhibet aspicientẽ ne aspiciat. Et si ĩ hoc casu vn⁹ illorũ fuerit ꝓpinquior q̃ alter ille q fuerit ꝓpinquior obtinet ꝛ ꝺicit̃ iũgi ponderosiori. Uerbi grã: pono ꝙ saturn⁹ sit in. 12. gradu virginis ꝛ mars ĩ. 8°. gradu eiusdẽ. Et pono ꝙ Jupiter ꝓijciat radios suos ad octauũ gradũ ṽginis ĩ hoc casu mars ꝓhibet aspectũ iouis. Sꝫ si iupiter ꝓijceret radios suos ad nonũ gradũ esset iudicandũ ꝙ iupiter aspiceret saturnũ ꝛ cũ hoc ꝓhiberet ꝺiũctionẽ martis. Et si iupiter ꝓijceret radios suos ad. 7. gradum eẽt iudicandũ ꝙ mars iũgeret̃ saturno ꝛ cũ hoc ꝓhiberet aspectũ iouis.

Et si iungitur planeta ꝺño illius signi.

Dicit qñ aliqs planeta iũgit̃ ꝑ aspectũ ꝺño illi⁹ signi in q̃ fuerit uel ꝺño exaltatiõis uel triplicitatis uel termini uel faciei ꝺicit̃ mittere naturam ꝺñi illi⁹ ꝺignitatis ad ipsũ cui⁹ fuerit ꝺignitas. Vbi grã: pono ꝙ sol sit in capricorno aspiciẽs saturnũ existẽtẽ in ṽgine. in hoc casu sol ẽ in ꝺomo saturni ꝛ mittit naturã ipsi⁹ saturni saturno. Et si leuis planeta fuerit in aliq̃ loco vbi hꝫ ꝺignitatẽ aliquã. Vbi grã: ꝙ sit ꝺomus sua uel exaltatio ꝛc̃. ꝛ aspiciat aliquẽ planetã ponderosiorẽ se q nullã habeat ꝺignitatẽ in loco ei⁹ ꝺicit̃ leuis mittere suã fortitudinẽ ponderoso. Uerbi grã: pono ꝙ luna sit in tauro. s. in exaltatiõe sua ꝛ aspiciat saturnũ existentẽ in virgine ꝺe trino. in hoc casu luna naturã suã siue virtutẽ mittit ipsi saturno licet saturn⁹ nullã hẽat ꝺignitatẽ ĩ loco lune. Sꝫ si saturn⁹ hẽat ꝺignitatẽ ĩ loco lune. Uerbi grã: pono ꝙ luna sit in. 24. gradu tauri ĩ exaltatione sua ꝛ in termino ꝛ facie saturni ꝛ aspiciat saturnũ mittit saturno naturã ꝓpriã ꝛ naturã saturni rõne termini ꝛ faciei sue.

Et qñ fuerit in aliqua ꝺignitatũ suaꝝ.

Dicit qñ planeta leuior aspicit ponderosiorẽ se ꝛ leuior hꝫ ꝺignitatẽ in loco in q̃ est ꝛ ille quẽ aspicit etiã hꝫ ibidẽ aliquã ꝺignitatẽ tũc leuis mittit ponderoso vtrasqꝫ naturas. s. suã ꝓpriã ꝛ illi⁹ quẽ aspicit ꝛ hec missio vocat̃ receptio. Vbi grã: pono ꝙ sol sit ĩ ariete in exaltatiõe sua ꝛ ĩ ꝺomo martis ꝛ aspiciat martẽ aliq̃ aspectu. in hoc casu sol mittit marti naturã suã ꝓpriã ꝛ cũ hoc naturã marti rõne ꝺom⁹ sue ꝛ mars recipit solẽ a ꝺomo sua. Et si cõtingat ꝙ inferior sit in ꝺignitate suꝑioris ꝛ eõ suꝑior in ꝺignitate inferioris illa ẽ melior receptio q̃ esse põt. Vbi grã: sit sol ĩ ariete in ꝺomo martis ꝛ mars in leone in ꝺomo solis ꝛ sol aspiciat martẽ aspectu tertio talis receptio est integra ꝛ ꝑfecta.

Hinc sequit̃ redditus.

Dicit qñ iferior planeta aspicit suꝑiorẽ. ꝛ ille quẽ aspicit ẽ

cõbust⁹sub radijs uel retrograd⁹.in hoc casu supior reddit inferiori vtu
tē quā sibi misit:qr ppter debilitatē suā nō pōt retinere eā.Et si i tali ca
su vterq3 fuerit i angulo uel in succedēti tūc reddit⁹fit cū pficuo.Et si in
ferior fuerit i angulo ⁊ supior nō ita tñ q supior recipiat inferiorē talis
reddit⁹etiā fit cū pficuo. Et si inferior fuerit cadēs ab angulo ⁊ supior i
angulo fit reddit⁹cū pficuo.Et si ambo fuerit cadētes reddit⁹fit cū detri
mēto.vbi grā: pono q luna sit in tauro ⁊ aspiciat mercuriū existentē in
capricorno cōbustū.in hoc casu luna mittit mercurio naturā suā.Sz qr
mercuri⁹est cōbust⁹nō pōt retinere naturā sibi missā:iō reddit lumē illō
qō recipit ab ea ⁊ si i hoc casu ambo fuerit i angul'reddit⁹est pficu⁹ ⁊c.

Deinde sequitur almenez. Dicit qñ planeta iferior vult cōiūgi supe
riori sz añq3 cōpleat̄ cōiūctio inferiori fit retrograd⁹hoc vocat̄ refrena
tio.vbi grā:pono q saturn⁹fit in.12.gradu vginis ⁊ ven⁹in pncipio vir
ginis vadēs ad ɔiūctionē saturni. Sz cū puenerit ven⁹ad.8.graduz uel
nonū.s.añq3 cōtingat saturnū incipit retrocedere.i tali casu refrenat̄ ve
nus ne cōiungat̄ saturno.⁊ idē intellige de aspectu si iret ad aspectū:sed
anteq3 aspectus compleret̄ inciperet retrocedere.

Hanc sequit̄ alchorad.i.contrarietas.
Dicit q ɔ̄rietas ē qñ tres planete fuerit i vno signo quoꝝ vn⁹ sit ponde
rosus ⁊ alij duo leues ⁊ vn⁹ duoꝝ leuiū trāsiuerit ponderosū ⁊ alter pe
tat ɔiūctionē ponderosi sz añq3 ɔiūgat̄ ponderoso: ille q trāsiuerit pon
derosū fit retrograd⁹⁊ ɔiūgit̄ ponderoso p retrogradationē ⁊ obuiat al
teri leui tūc retrograd⁹destruit ɔiūctionē illi⁹ cui obuiat cū ponderoso.
Uerbi grā: pono q sit saturn⁹ in.8°gradu vginis ⁊ mars sit i.12.gradu
eiusdē ⁊ iupiter sit in pncipio vginis petēs ɔiūctionē saturni sz añq3 con
iūgat̄ sibi:mars incipiat retrogradari ⁊ ɔiūgi saturno p retrogradatio
nē ⁊ obuiet ioui.in hoc casu mars destruit ɔiūctionē iouis cū saturno.

Sequitur alpharîz.i.frustratio. Dicit q frustratio ē qñ
planeta leuis petit ɔiūctionē pōderosi sz añq3 cōpleat̄ ɔiūctio pōderos⁹
itrat aliud signū ⁊ sint radij alicui⁹alteri⁹ planete i pncipio illi⁹signi tūc
qñ leuis volēs ɔiūgi pōderoso itrat illud signū ɔiūgit̄ radijs illi⁹plane
te ibi aspiciētis ⁊ sic ānullat̄ ɔiūctio prima.vbi grā:pono q saturn⁹fit i
29.gradu leonis ⁊ mars sit in.24.gradu eiusdē petēs ɔiūctionē saturni.
Sz añq3 iūgat̄ mars saturno saturn⁹intret vginē ⁊ pono q iupiter aspi
ciat primū gradū virginis. in hoc casu mars exiens de leone ɔiūgit̄ ra
dijs Jouis ⁊ sic annullat̄ cōiunctio martis ⁊ saturni.

Hanc quoqȝ sequitꝰ abscisio luminis.

Dicit ꝙ abscisio luīs ē qñ aliqs planeta leuis petit ꝯiūctionē pōderosi ꝛ i secūdo signo a signo pōderosi sit alter planeta sȝ anteq̄ȝ leuis iūgatꝰ pō deroso ille q est i secūdo signo fit retrogradꝰ ꝛ iūgitꝰ ponderoso. in tali ca su retrogradꝰ abscindit lumē ponderosi a planeta q volebat ei iūgi. Et ē quasi idē ꝙ ꝯrietas sȝ differt in hoc qꝛ in ꝯrietate planeta retrogradꝰ nō solū iungitꝰ ponderoso sȝ etiā iūgitꝰ leui q volebat iūgi ponderoso ꝑ ob uiationē ꝛ pōt exēplificari sicut ibi fuit dictuȝ. Fit etiā alio mō abscisio luīs. s. qñ planeta leuis petit ꝯiunctionē pōderosi ꝛ ille pōderosus petit cōiunctionē alteriꝰ ponderosioris ꝛ iūgit ei añq̄ȝ leuis iūgatꝰ primo pon deroso. Uerbi grā: pono ꝙ mars petat ꝯiunctionē Jouis ꝛ Jupiter pe tat ꝯiunctionē saturni ꝛ anteq̄ȝ mars iūgatꝰ Joui iupiter iūgitꝰ saturno: i tali casu saturnꝰ abscindit lumen Jouis a marte.

Sūt quoqȝ his planetis.

Dicit ꝙ planete i qbusdam locis cōfortantꝰ ꝛ in qbusdā debilitantꝰ ꝛ in qbusdā locis fiūt fortune ꝛ in qbusdā infortune. Fiūt fortune i aspectu sextili uel tertio bonorū ꝛ ut infortune sint ca dentes ab eis. Juxta qđ intelligendū est ꝙ qñ aliqs planeta est in eodē signo cū alio uel in q̄rto uel i septimo uel decimo ab ipso dicitꝰ esse i an gulo ab illo. Et si fuerit in secūdo signo ab ipso uel in qnto uel i octauo uel in. 11. dicitꝰ esse ab ipso in succedēti. Et si fuerit ab ipso i tertio signo uel in. 6º. uel. 9º. uel. 12º. dicitꝰ esse in cadēti ab ipso. Fiūt etiā fortune qñ se pantꝰ ab vna fortuna ꝛ iūgūtꝰ alteri aut ꝙ sint inter radios duarū fortu narū ꝛ hoc vocatꝰ veneratio a qbusdā. Fiūt etiā fortune qñ sūt vniti cuȝ sole in eodē gradu: aut ꝙ sint in eiꝰ aspectu tertio uel sextili uel i aspectu trino uel sextili lune. ꝛ etiā ut sint aucti nūero ꝛ luīe: ꝛ ꝙ sint in aliq̄ di gnitatū suarū uel in suo haiȝ. Et planete fiūt fortiores qñ ascendūt i cir culo augis ꝛ qñ sūt septētrionales uel ascendūt in septentrione. Sil'iter fortificantꝰ qñ sūt in statiōe 2ª euntes ad directionē. Sil'iter qñ exeūt de sub radijs solis ꝛ qñ sūt in angulis uel in succedentibꝰ: Et tres supiores fortificantꝰ qñ sunt orientales. Et si aspiciūt solē aspectu sextili augmen tatꝰ eorū fortitudo. Sil'rꝰ qñ fuerint in q̄rtis masculinis uel i signis ma sculinis. Fortitudo solis etiā augmentatꝰ in q̄rtis ꝛ in signis masculinis ꝑterq̄ȝ in libra. ibi eni nō fortificatꝰ ꝑpter casū ab exaltatōe licet libra sit signū masculinū ꝛ etiā in quadra masculina. Et tres inferiores planete s. existētes sub sole fortificantꝰ qñ sūt occidētales a sole ꝛ i q̄rtis ꝛ i signis femininis. Et luna fortificatꝰ cū fuerit i nocte sup terrā ꝛ in die sub t̄ra ꝛ cū fuerit i signo ꝛ i loco feīno ꝛ cū fuerit i exaltatiōe solis. s. in ariete.

Ex infortunio vero planetarū. Dicit q planete fiunt infortune.i.infortunanť qñ sunt in aspectib⁹ malorū ⁊ qñ cōiunguntur malis p corpus uel p aspectū ita q inter eos ⁊ corpus mali uel inter eos ⁊ radios mali fit minus termino vni⁹ planete. Et infortunanť qñ sunt in terminis malorū aut in domib⁹ malorū. Uerbi grā Jupiter uel venus infortunať in terminis saturni ⁊ martis ⁊ i domib⁹ eorū. Et infortunāť qñ infortune eleuanť sup ipsos ita q fint infortune in. 10° uel. 11° signo ab ipsis Juxta qd intelligēdū est q planeta existēs in. 10° signo ab alio dicit eleuari sup ipsum sicut existens in. 10ª domo eleuať sup ascēdēs ⁊ si istud fiat sine receptione est pei⁹. Uerbi grā: pono q Jupiter sit in pncipio sagictarij ⁊ saturnus in principio virginis. in hoc casu saturn⁹ eleuatur sup Jouē. Uirgo enim est decimū signū a sagictario. Infortunātur etiā qñ sunt in cōiunctione solis uel in opposito solis uel in aspectu eius quarto. Etiā infortananť qñ sūt in capitib⁹ suorū gēzabar.i.in intersectionib⁹ deferentiū eorū cū eclyptica siue in capite uel cauda draconis eorū uel ppe hec loca p. 12. gradus uel infra maxime si in his locis luna fuerit impedita ab eis uel sol.s.ut luna uel sol iungať eis in his locis uel aspiciat eos aspectu inimico. Ratio autē quare infortunanť in his locis est qz possunt ibi eclypsari. Infortunanť etiā qñ distant a sole p quattuor gradus ante uel retro. Et qñ fuerint inter corpa uel radios duorū malorum ita q sepenť ab vno malo corpe uel aspectu ⁊ iunganť alteri malo: aut fuerit malus: uel radij eius i signo qd est ante eū ⁊ alter malus uel radij eius in signo qd est post eū tūc enī dicit obsessus. Uerbi gratia: pono q Jupiť sit in vgine ⁊ in. 11° gradu: ⁊ mars uel radij marť sint in. 10° gradu eiusdē ⁊ saturnus uel mars sint in. 12. gradu eiusdē in hoc casu Jupiter diceret obsessus a duab⁹ infortunis. Eodē modo dicit de signis q sūt obsessa qñ vnus malus est in ei⁹ principio ⁊ alter in eius fine. Sed qñ sol uel fortuna aspicit planetā uel signū obsessum aspectu sextili uel. 3° ita q sit aspectus ad. 7. gradus ppe uel infra: tūc p talē aspectū soluiť obsessio. Infortunanť etiā qñ sunt retrogradi uel cōbusti aut cadentes ab angulis. Et debilitanť qñ sunt tardi cursus q vadāt min⁹ medio motu eorū. Et qñ sunt in statione prima euntes ad retrogradationē: aut q sint in gradib⁹ tenebrosis aut planete masculini in signis uel gradib⁹ femininis ⁊ in die sub terra ⁊ in nocte sup terrā: aut feminini in signis masculinis ⁊ in gradib⁹ masculinis ⁊ in die sup terrā ⁊ i nocte sub terra. Hoc enī est contrariū haiz.i.similitudini eoꝝ. Et debilitāť siue infortunanť qñ sunt in locis oppositis dignitatū suarū aut q sint i

latitudine meridiana ab eclyptica maxime si fuerint descendētes in eadem latitudine aut sint in via cōbusta.s.a medietate libre vsqȝ ad mediū scorpionis aut sint iuncti planete retrogrado aut cadenti aut qꝫ nō sint recepti. Et tres supiores.s.saturnꝰ Jupiter ꝛ mars debilitant̄ cuȝ fuerint occidētales a sole aut in q̄rtis femininis ꝛ sol debilitat̄ in signis ꝛ in q̄rtis femininis nisi fuerit in nona domo: qꝛ in illa gaudet. Tres inferiores.s.venus mercuriꝰ ꝛ luna debilitant̄ in signis ꝛ in q̄rtis masculinis.
¶ Et dicit̄ de planetis qꝫ sunt quidam eorū seinuicē diligentes. Dicit qꝫ quidā planete diligunt se inuicē ꝛ quidā hn̄t se odio. ꝛ patet in littera. ꝛ sic cōpleta est expositio. 3ᵉ differētie alchabicij introductorij ad iudiciū.

Ifferētia quarta in expositione nominum astrologicorū.

Cōpletis tribus differentijs huiꝰ libri in quibꝰ auctor determinauit de esse circuli signorū essentiali ꝛ accidentali in prima differētia: ꝛ de naturis septē planetaꝝ in.2ª differētia: ꝛ de his q̄ accidūt septē planetis in semetipsis ꝛ ad inuicē.s.in.3ª differētia. Sequit̄ q̄rta differentia in qua exponit noīa quibꝰ vtunt̄ magistri iudiciorū ꝛ docet ea applicare ad opus. Et pōt tota illa differentia diuidi in.16.partes ꝫm.16.capitula que ponit in ea. In primo capitulo loquit̄ de coniūctionibꝰ magnis cōnumerādo eas. In.2º capitulo docet inuestigare gradū ascendentē alicuiꝰ natiuitatis. In.3º capitulo docet eligere locū vite in natiuitatibꝰ. In.4º capitulo docet eligere datorē annorū vite in natiuitatibꝰ. In.5º docet eligere planetā dn̄atorem natiuitatis qui preest nato post hylech ꝛ alcochoden. In.6º tractat de ꝑfectu annorū natiuitatis ꝛ mūdi. In.7º capitulo docet dirigere significatorē quēlibet ad quēlibet locū circuli. In.8º docet dirigere gradū ascendentē in natiuitatibus. In.9º docet inuenire duodenarias planetarū ꝛ domorū. In.10º docet inuenire nouenarias. In.11º docet inuenire decanū. In.12.docet inenire dn̄m orbis siue hore. In.13.docet inuenire annos fridarie in natiuitatibꝰ. In.14.docet cognoscere qs planetarū eleuat̄ sup alterū. In.15.docet inuenire qn̄ sit apertio portarū. In.16.loquit̄ de horis fortunatis ꝛ infortunatis: vbi ꝑtes incipiāt pa-

tebit in processu. In primo ergo capitulo loquitur generaliter de magnis cõiunctionib⁹ & dicit quod cõiunctiões magne sunt res significantes destructiones siue mutatiões que fiũt in hoc seculo & sũt. 6. in numero. Prima maior omnib⁹ cõiunctionib⁹ est cõiunctio Iouis & saturni in principio arietis & hoc fit in. 960. annis semel. 2ª cõiunctio est mutatio cõiunctionis Iouis & saturni de vna triplicitate ad aliaz & hoc fit in. 240. annis semel. Et quãdo venit coniunctio eorũ ad aliquã triplicitatez anteq̃ꝫ exeat illã duodecies cõiungunt̃. Verbi gratia: cõiunctio Iouis & saturni nũc ẽ in triplicitate aerea & incipit in signo geminorũ anno domini 1325. ab illo tempore in. 20. annis. s. anno domini. 1345. cõiungent̃ in aquario & ab illo in. 20. annis cõiungent̃ in libra & postea in geminis & ita s'm hunc ordinez donec in his tribus signis duodecies cõiungant̃ & si multiplicaueris. 20. p. 12. inuenies. 240. annos post quos coniunctio mutabit se & intrabit triplicitatẽ aquaticã & stabit ibi si'r p. 240. ãnos & sic de alijs triplicitatib⁹ intelligas: & intelligas quod sicut dicit quod cõiũctio maxia reuertit̃ in. 960. ãnis ad principiũ arietis. i. ad triplicitatẽ igneaz ita cõiũctio intrãs pricipiũ alicui⁹ alteri⁹ triplicitatis nõ reuertit̃ ad principiũ eiusdẽ nisi post. 960. ãnos. stabit igit̃ ut supra dictũ est in qualibet triplicitate. 240. annis & triplicitates sũt q̃ttuor. multiplica igit̃. 240. per q̃ttuor & iuenies. 960. annos. 3ª cõiunctio ẽ martis & saturni in cãcro i q̃buslibet. 30. ãnis. 4ª cõiunctio ẽ Iouis & saturni in quocũq̃ꝫ signo fuerit: & hoc fit in. 20. ãnis semel. 5ª cõiunctio est introit⁹ magni luminarꝭ in primũ minutũ equinoctij vernalis. i. arietis. 6ª cõiũctio est solis & lune & eorũ oppositio. Et quãdo dicit̃ ascendens cõiunctionis magne intelligitur de ascendente. s. introitus solis in arietẽ in illo anno in quo debet fieri illa cõiunctio. Verbi grã: cõiunctio Iouis & saturni fuit ĩ geminis anno dñi. 1325. Et ascendens introit⁹ solis in arietem in illo anno fuit taurus. 20. gradus. taurus ergo est ascendẽs illi⁹ cõiũctiõis. Iste cõinnctiones que dicte sũt vocant̃ cõiunctiões magne. Alie multe sũt cõiunctiones in planetis quarũ numer⁹ est. 120. s'm Ptolemeũ in. 50ª ppositione centiloquij. Dicit eni ibi: nõ obliuiscaris esse. 120. cõiunctiões que fiũt in stellis erraticis. In illis eni est maior scia eorũ que fiũt in hoc mũdo suscipiẽti incrementũ & decrementũ. Haly ibi in cõmento numerat eas & dicit quod quedã sunt cõiunctiones binarie & quedã trinarie quedã quatrinarie quedã quinarie quedam senarie quedam septenarie. Binaria autẽ coniunctio est quando duo planete tantũ coniungunt̃: & hoc potest. 21. modis variari. Ternaria coniunctio est quando coniunguntur tres planete & hoc potest variari trigintaq̃nq̃ꝫ modis. Quatrinaria cõiunctio est quando coniungunt̃ quattuor planete: & hoc potest variari

similiter.35.modis. Quinaria cōiunctio est qn̄ cōiūgunt̄ quinq̄ planete ⁊ hoc pōt variari.21.modis. Senaria cōiūctio est qn̄ cōiungunt̄ sex planete ⁊ hoc potest variari.7.modis. Septenaria nō est nisi vna.s.cōiunctio omniū septem planetarum. Et si cōptaueris seu addideris hos numeros predictos ad inuicē inuenies.120. Qui volūt singulas numerare inuenient eas numeratas in cōmento ꝓpositionis p̄allegate.

T ex hoc ānimodar quod est. In hoc capitulo auctor docet inuestigare graduz ascendentē alicuius natiuitatis supposito ꝙ sciat̄ signū ascendens ⁊ ignoret̄ gradus. ⁊ hoc docet ꝯm sententiā Ptolemei nō ꝯm ꝓpriā intentionē. Dicit eni Ptolemeus in.34. ꝓpositione centiloquij Almusteli sup̄ locū cōiunctionis uel p̄uentionis est in ꝯsimili gradu anguli ex angulis oīs natiuitatis humane que fuerit in illa cōiunctione uel p̄uentione. Et oīs grad⁹ qui nō est similis gradui almutez sup̄ locū cōiunctiōis uel p̄uentionis nō est angulus alicui⁹ natiuitatis humane. Snīa littere talis est cū volueris inuenire graduz ascendentē natiuitatis alicuius cōsidera coniunctionē solis ⁊ lune que p̄cessit natiuitatē uel oppositionē si precessit oppositio. Si p̄cessit cōiunctio natiuitas dicit̄ cōiunctionalis: si precessit oppositio siue p̄uentio ꝙ idē est natiuitas vocat̄ p̄uentionalis. Si natiuitas fuerit cōiunctionalis cōsidera gradū in quo cōiungūt̄ luminaria.s. gradū zodiaci in quo fuit cōiunctio p̄cedens illā natiuitatē: ⁊ vide quis planetarū sit fortior i gradu p multitudinē testimoniorū. ille eni est almutez sup̄ locū cōiunctionis. Equa ergo eū ad horā natiuitatis: quo equato constitue ascendens ad horam natiuitatis ꝯm estimationē ita tn̄ ꝙ sis certus de signo ascendente. Si eni deficeres in signo hec regula nō valeret tibi. Habito igit̄ signo ascendente hora natiuitatis: considera vtrū locus planete quē equasti tali dispositione stante sit ꝓpinquior gradui ascendētis uel gradui decime domus ⁊ cui eorū fuerit ꝓpinquior hunc angulū facies similē gradui planete. hoc est: pone tot gradus signi existentis in angulo quot gradus ꝑtransiuit planeta de signo in quo est. Et ut euidentius pateat sententia littere pono in hoc exemplū. Pono ꝙ in hora natiuitatis alicuius ascēdens fuit libra s3 nescio quis gradus eius: ⁊ pono ꝙ natiuitas fuit cōiunctionalis ⁊ cōiunctio p̄cedens eam fuit in.6° gradu aquarij video ꝙ saturnus est fortior in illo gradu: ergo equabo saturnū ad horā natiuitatis ⁊ ponat̄ ꝙ inueniā eū in.20. gradu virginis video ꝙ saturnus in hoc casu est ꝓpinquior ascendenti q̄͞ medio celi ꝯm

Nota exemplum pro inuestigando gradum Ascendentis alicuius Natiuitatis.

ascendens estimatū: faciā ergo angulum ascendentis ad similitudinez gradus saturni. hoc ē ponā vigesimū gradū libre in ascendente ꝛ si fuisset ꝓpinquior medio celi fecissē angulū medij celi vigesimū gradū signi ibidem existētis. Si autē natiuitas ꝯuentionalis fuerit opaberis ꝑ gradum oppositionis sicut nūc tibi dixi de gradu cōiunctionis. i. cōsiderabis planetā habentē plures fortitudines in gradu oppositionis. Sz dubium est de gradu ꝯuentionis cū in ꝯuentione siue oppositione sol sit i vno gradu ꝛ luna in opposito quem ergo gradum accipiemus ꝑ gradu ꝯuentionis vtrū gradum solis uel gradū lune. Dicit auctor ꝼm intentionē Ptolemei ꝙ gradum illi⁹ luminaris accipere debemus qḋ fuerit super terrā. Sz adhuc restat dubium. Ponaī ꝙ vnuz luminare sit in ortu reliquū in occasu ꝛ sic neutrū erit sup terram nec sub terra. Dicit auctor ꝙ quidā sapientes dixerunt ꝙ debem⁹ opari ꝑ graduz illius luminaris qḋ fuerit in oriente. Deinde dicit anctor ꝙ Ptoleme⁹ dixit si plures planete cōuenirēt in dominio loci cōiunctionis uel ꝯuentiōis. s. ꝙ duo planete uel tres in loco illo haberēt equales fortitudines videlicet ꝙ vnus haberet ibi tot fortitudines quot alter: tūc debemus accipere illum qui fuerit in suo haiz. ꝛ si quilibet eorū fuerit in suo haiz tūc debem⁹ accipe illū qui citius deberet mutari ad melius esse. i. illū qui citius intrabit signū in quo habet plures fortitudines ꝗ̄ in illo signo in quo est. Et si fuerint orientales a sole eligas eū qui fuerit soli ꝓpinquior dūmodo nō sit cōbustus. ¶ Iuxta istā partē notandū est ꝙ alter est modus inuestigandi gradū ascendentis natiuitatis ꝛ ille modus accipiī a snīa Ptolemei in. 51. ꝓpositione centiloqij vbi dicit: Locus lune in natiuitate est ipse gradus ascendens de circulo in hora casus spermatis i matricē ꝛ locus lune hora casus spermatis est grad⁹ ascendēs hora natiuitatis. Est etiā intelligendū ad euidentiā dicendorū ꝙ more infantuz in vteris matrū nō sunt equales ꝼm ꝙ dicit haly in cōmento ꝓpositionis iam allegate. More autē sunt distincte in. 3. s. in maiorē morā ꝛ in mediā ꝛ in minorem. Minor autē mora cōtinet. 258. dies. Media mora continet. 273. dies. Maior mora continet. 288. dies. Et differentia inter maiorē ꝛ minorē sunt. 30. dies. Istud est intelligendū de his que nascunī ꝼm cursuz naturalē. De abortiuis autē ꝛ de his qui nascunī in septimo mense hec regula non tenet. Quantitas autē more infantis in vtero accipiī a loco lune in figura hora natiuitatis. Si eni in hora natiuitatis luna fuerit i principio septime domus sup terrā. s. supra horizontē occidentalē tunc infans fuit in vtero matris ꝑ morā minorē. s. ꝑ. 258. dies. Et si luna fuerit in hora natiuitatis in gradu ascendente tūc infans stetit in vtero per

ll

Nō dictum Ptolomei pro inuestigatione Ascendentis

morā mediā.s.p.273.dies. Et si luna fuerit hora natiuitatis i gradu qui ē ante gradū occidentis tūc infans stetit in vtero p morā maiorē.s.288. dies. Et nota q cū luna in natiuitate est in parte occidentali pe horizontē si astronom⁹ credit eā esse sup terrā qn̄ est sub terra uel ecōtra errabit in hora ɔceptiōis p.30.dies. Si vo luna fuerit sup terrā elongata ab occidente.i.inter oriens ꝛ occidens mora in vtero est maior minori mora ꝛ minor media. Dico q est maior minori mora ſm quantitatē elongationis lune ab occidente. Et si luna fuerit sub terra elongata ab ascēdente mora in vtero est maior media ꝛ minor maiori ꝛ ē maior media ſm quantitatē elongationis ab ascendēte. Cū ſm hanc viam volueris gradū ascendentis natiuitatis alicui⁹ inuestigare cōstitue ascendēs ad horā natiuitatis ſm estimationē ppinquiorē quantū poteris veritati ꝛ equa lunā ad illam horā: ꝛ vide in quo loco ceciderit in figura: q si ceciderit in principio septime dom⁹ subtrahe ab hora natiuitatis.258.dies ꝛ remanebit hora ɔceptiōis. Si vo ceciderit inter septimā domū ꝛ ascēdens.s. sup terrā vide p quot grad⁹ sit elongata a gradu occidētis ꝛ p quibuslibet.12.gradib⁹ accipe vnū diez ꝛ p quolibet gradu qui fuerit vltra 12.accipe duas horas quos dies ꝛ horas adde sup morā minorē.i. sup 258.dies.ꝛ totū subtrahe ab hora natiuitatis ꝛ remanebit tēpus cōceptionis. Si vo ceciderit in ascendēte subtrahe ab hora natiuitatis.273. dies ꝛ remanebit tēpus ɔceptionis. Si vo ceciderit inter ascendēs ꝛ septimā.s.sub terra cōsidera quantū sit elongata a gradu ascendēte ꝛ pro quibuslibet.12.gradibus accipe vnuz diem ꝛ p quolibet gradu residuo duas horas ꝛ numerū dierū ꝛ horarū pueniente adde sup morā mediā ꝛ totum subtrahe ab hora natiuitatis. Si vo luna ceciderit in fine sexte domus subtrahe ab hora natiuitatis moram maiorem ꝛ remanet hora cōceptionis. Hora igit̄ cōceptionis nota equa lunā ad illā horam ꝛ gradus in quo īuenta fuerit fuit ascendēs in hora natiuitatis. Licet hec via sit vera ſm intentionē fere omniū sapientū. Uidet̄ tn̄ mihi ꝛ certus sum q nō sufficit ad inuestigandū gradū in casu vbi nō habeo gradum ascendentē nisi p estimationē. Supponit enim q sciam elongationē lune a gradu occidētis uel ab ascendente: ꝛ si ignorē gradum ascendentē ꝛ p consequens gradū occidentis quomodo potero scire distantiā lune ab aliquo illorū nescio. Posito eni q estimatio mea deficiat p.12.gradus distantia lune ab occidente uel ab ascendente etiam deficiet p.12. gradus ꝛ p illis deberet accipi vna dies ꝛ sic deficiet hora cōceptionis in vna die ꝛ defectus vltimus.s.in gradu ascendentis erit quantuz luna mouet̄ vna die.

82

Et ex hoc hylech. In h capitulo auctor docet eligere hylech.i. significatorē vite in natiuitatib⁹. Snia littere est ista. In eligēdo significatorē vite debemus incipere a sole si natiuitas fuerit in die: ꝛ si inuenerimus ipsū ante gradū ascēdentē p.5.gradus uel infra.i.si inuenerim⁹ ipsuz solē in.5. gradib⁹ qui ascenderūt sup horizontē.s. in fine.12ᵉ domus: aut si inuenerim⁹ ipsū in.10ᵃ domo uel.11ᵃ domo accipiem⁹ solē ꝓ hylech siue fuerit ī signis masculinis siue in signis femininis. Si v̄o nō fuerit in his signis debem⁹ inspicere si fuerit in.7ᵃ uel.8ᵃ uel.9ᵃ domo in signis masculinis adhuc accipiem⁹ ipsū ꝓ hylech. Si v̄o his trib⁹ locis iā dictis.s. in.7ᵃ domo uel.8ᵃ uel.9ᵃ esset in signis feīnis nō esset aptus ad hoc ꝙ eēt hylech Si igit̄ sol nō fuerit apt⁹ hylech aspiciem⁹ ad lunā si eā inuenerimus in ascendēte uel in.2ᵃ uel in.3ᵃ domo aut in.7ᵃ uel.8ᵃ domo ipsa erit hylech siue fuerit ī signo masculino siue feīno. Si v̄o nō fuerit in his locis aspiciem⁹ si inuenerim⁹ eā añ gradū signi ascendētis p.5.grad⁹ uel infra: aut ī 10ᵃ domo aut.4ᵃ aut in.5ᵃ in signo feīno adhuc ipsa erit hylech. Si autē ī his locis esset in signis masculinis nō eēt apta hylech. Si v̄o natiuitas fuerit ī nocte debem⁹ incipe primo a luna. Si inuenerim⁹ eā añ gradū occidentē p.5.grad⁹ uel infra.i.in illis.5.gradib⁹ q̄ sūt sub terra ex pte occidentis aut in aliq̄ alioꝝ locoꝝ p̄dictoꝝ ſm modū dictū ipsa erit hylech. Et si ipsa nō fuerit apta aspiciem⁹ ad solē q̄ si fuerit añ gradū septīe domus p.5.grad⁹ uel infra.s.sub terra aut fuerit in.4ᵃ uel.5ᵃ domo erit apt⁹ hylech siue signa sint masculina siue feīna. Et si fuerit in ascēdente uel ī 2ᵃ domo in signo masculino erit apt⁹ hylech.in feīno v̄o nō. Si v̄o luminaria nō fuerint apta ut sint hylech aspiciem⁹ vtrū ꝯiūctio p̄cessit natiuitatē uel oppositio: ꝙ si p̄cessit cōiunctio aspiciem⁹ gradū cōiunctiōis.s. illū gradū in quo luminaria fuerūt cōiuncta ante natiuitatē: ꝛ si inuenerimus ipsū gradū in aliq̄ q̄ttuor anguloꝝ uel in aliq̄ succedentiū accipiemus ipsū ꝓ hylech. Et si nō inuenerim⁹ ipsū in aliq̄ anguloꝝ neqꝫ succedentiū. Debem⁹ aspicere ad gradū ptis fortune q̄ si fuerit in aliq̄ angulorū uel succedentiū debem⁹ ipsū accipere ꝓ hylech. Si v̄o nō fuerit ī aliq̄ horū locorū debem⁹ vltimo accipere gradū ascendentē natiuitatis. Si aūt oppositio p̄cessit natiuitatē debem⁹ aspicere ad gradū oppositionis sicut dictū ē de gradu ꝯiūctiōis ꝛ postea ad ptē fortune ꝛ vltimo ad gradū ascendentē natiuitatis: nec oportet in gradu ꝯiūctiōis uel p̄uentiōis uel ptis fortune aspicere vtrū signa sint masculina uel feīna. Et sic patet ꝙ sol pōt esse hylech in die ꝛ nocte super terram ꝛ sub terra in.11.locis.

Potest eni esse super terrã hylech in sex locis ꝛ sub terra in. 5. Et luna si militer põt esse hylech in. 11. locis. Potest eni sub terra esse hylech in. 6. locis ꝛ sup terrã in. 5. Si autẽ luna in aliquo p̃dictoꝝ locoꝝ fuerit cõ busta sub radijs solis non erit apta hylech. Et cũ fuerint domus equate ſm doctrinã traditã in canonibꝰ astrolabij ꝛ tabularum primi mobilis omnis planeta q fuerit ante ascendens uel ante principiũ alicuius alte rius domus ꝑ quinq; gradus uel infra erit fortitudo eiꝰ valida in domo que succedit. Et oĩs locus ex locis p̃dictis nõ potest esse hylech nisi aspi ciat eũ aliquis planeta habens dignitatẽ in loco illo. s. ꝙ sit dñs domꝰ uel dominus exaltationis aut triplicitatis aut termini aut faciei. Tota sententia littere potest reduci ad pauca verba. Quinq; sũt loca a quibꝰ recipit̃ hylech. i. significator vite que sũt hec: sol: luna: gradus cõiunctio nis uel p̃uentionis: pars fortune: gradus ascendens natiuitatis. Si nati uitas fuerit in die incipiendũ est a sole. Et si nõ fuerit in locis aptis ſm ꝙ p̃dictũ est recipiẽda ẽ luna. Et si nõ fuerit apta recipiendus est gradꝰ cõiunctionis uel p̃uentionis qui si non fuerit aptus recipienda est pars fortune. Et si nõ fuerit apta recipiendꝰ est gradus ascendẽs natiuitatis Dicit Ptolemeus ꝙ hylech nũq̃ debeat accipi ab aliquo loco existente sub terra. Dicit eni ꝛ cõuenit ut nõ operemur in re tam nobili sicut ista ꝑ id totum qd̃ est sub terra; s; semꝑ ꝑ id qd̃ ascendit ꝛ apparet sup terraz Nec cõuenit nos opari ꝑ signum qd̃ ascendens nõ aspicit nec ꝑ signum qd̃ ascendit ante ascendens qd̃ dicit̃ domus laboris. i. domus. 12. q2 est cadens ab angulo ꝛ plus etiã quoniaz fumositates que eleuant̃ ab hu moribus terre turbant virtutẽ eius que venit ab ea ad terrã cũ spissitu dine ac lugubritate sua ꝛ damnãt eaz. ꝓpter qd̃ apparent colores ꝛ ma gnitudines stellaꝝ existentiũ in hac domo alterius maneriei q̃3 sint per naturã eorũ. Haly abenragel dicit sapientes in hoc sunt plurimũ discor dati: tñ id in quo maior pars eorũ concordat est ꝙ incipiũt primitus in natiuitatibꝰ diurnis a sole ꝛ inspiciũt si est in aliquo angulorũ uel succe denti ꝛ in signo masculino ꝛ in quarta masculina ꝛ aspexerit aliquã di gnitatũ suarũ erit ipse hylech: ꝛ si ita nõ fuerit nec aspexerit aliquam di gnitatũ suarũ nõ erit ipse aptus ꝓ hylech: ꝛ ꝗquires tũc hylech a luna ꝛ si eã inueneris in angulo uel in succedenti ꝛ in signo feminino ꝛ in q̃r ta feminina ꝛ aspexerit aliquã dignitatũ suarũ accipe eã ꝓ hylech alio quin nõ erit apta: tũc aspice natiuitatem si fuerit cõiunctionalis accipe hylech a gradu ascendente ꝛ si dñs aliquis habens ibi aliquã dignita tem aspexerit gradũ illũ accipies eũ ꝓ hylech. Et si ascendens non fuerit aptum ꝗquiras hylech a parte fortune. Et si pars fortune nõ fuerit apta

Nota que dicit ptolomeus

ꝑquiras hylech a loco cōiunctionis uel oppositionis p̄cedentis natiui-
tatē. Et si nō fuerint apti natiuitas non habebit hylech. Et oportebit te
necessario reuerti ad dirigendū ꝑ athazir loca hylech ad loca fortunaꝝ
ꝛ ad radios earū ꝛ ibi inuenies locū finis. Et si natiuitas fuerit noctur-
na ꝑquiras primitus hylech a luna sicut incepisti ꝑquirere de die a sole
Et si eā inueneris in angulo uel in succedenti in signo feminino ꝛ i q̄rta
feminina ꝛ aspexerit aliquā dignitatū suarū ipsa erit hylech. Alioquin
ꝑquiras hylech a sole ꝛ si eum inueneris in angulo uel in succedenti in
signo masculino ꝛ in quarta masculina ꝛ aspexerit eū habens dignita-
tem ibidē accipias eū ꝓ hylech alioquin nō erit aptus. Et tunc si natiui
tas fuerit p̄uentionalis ꝑquiras hylech a pte fortune sicut ꝑquisiuisti a
luna ꝛ sole. Et si pars fortune nō fuerit apta perquiras hylech a gradu
ascendente. Et si aliquis eorū nō fuerit apt⁹ ꝓ hylech ꝑquiras hylech a
gradu cōiunctionis uel p̄uentionis p̄cedentis natiuitateʒ. Et si fuerit in
angulo uel in succedenti ꝛ fuerit aspectus ab aliquo habēte ibi aliquā
ex. 5. dignitatibus accipe eum ꝓ hylech. Et qñ sol fuerit hylech ꝛ nō ha-
buerit alcochoden ꝑquiras hylech a gradu lune: ꝛ si ille. i. gradus lune
fuerit hylech ꝛ nō habuerit alcochoden perquiras hylech a gradu ascē
dente si natiuitas fuerit coniunctionalis ꝛ si gradus ille fuerit hylech ꝛ
nō habuerit alcochoden ꝑquiras hylech a parte fortune. Tū si natiui-
tas fuerit p̄uētionalis incipe primitus a parte fortune. ꝛ si fuerit hylech
ꝛ nō habuerit alcochoden aliquis horū ꝑquiras hylech a gradu cōiun
ctionis uel oppositionis antecedentis natiuitatē ꝛ si nullus eorum ha-
buerit alcochoden quoniā natus nō habuit hylech nec alcochoden est
significatio vite ac durabilitatis modice. Et scias ꝙ in hylech qui ꝑqui
ritur ab ascendente ꝛ a pte fortune ꝛ a gradu cōiunctionis uel p̄uentio
nis nō aspicit̄ masculinitas nec femininitas signorū neqꝫ quartarū. Et
dicit maior pars sapientū ꝙ luna in tertia domo apta est ut sit hylech:
qꝛ gaudet in ea ꝛ dicūt similiter ꝙ soli i nona domo cōuenit esse hylech
qꝛ gaudet ibidem.

Et ex hoc alcochoden.

In hoc capitulo docet auctor eligere alcochoden qui est dator annorū vite. Sn̄ia lrē est talis cū volueris scire qs planetarū est dator ānoꝝ vite. debem⁹ aspicere qs planetarū habeat plures dignitates siue fortitudines i loco hylech. Uerbi grā: si sol fuerit hylech debem⁹ respicere planetā fortiorē in loco solis. Et si luna fuerit hylech debem⁹ respicere fortiorē in loco lune ꝛ sic de alijs locis intel

Exemplum

ligendū est. Et si talis planeta aspexerit locū hylech a quocunqȝ aspectu debem⁹ ipsū accipe p alcochoden. Si vo nō aspexerit debem⁹ respicere aliū p⁹ illū. s. planetaȝ q hȝ in loco hylech aliqs fortitudines sȝ nō tot sicut prim⁹ dn̄s grad⁹. Verbi grā: si vn⁹ habeat in loco hylech sex fortitudines ꝛ ali⁹ habeat ibi. 5. uel. 4. fortitudies si prim⁹ nō aspexerit locū hylech nō poterit eē alcochodē. tūc si 2⁹ aspexerit locū hylech debem⁹ ipsū accipere p alcochoden. ꝛ si ille etiā nō aspexerit debem⁹ aspicere iteruȝ ad aliū hn̄tē pauciores dignitates ꝛ sic debem⁹ pcedere donec inueniamus aliquē aspicientē locū hylech q habeat aliquā dignitatē i loco hylech: ꝛ si nullū planetā inuenerim⁹ aspicientē locuȝ hylech q habeat ibi dignitatē uel dignitates ille locus non potuit esse hylech: iō in hoc casu oportet querē aliud hylech ſm modū prius dictū. Verbi grā: si natiuitas fuerit diurna ꝛ sol fuerit in loco apto ad hoc ꝙ sit hylech. tn̄ nullus hȝ dignitatē in loco solis aspiciens ipsū sol nō poterit esse hylech: qꝛ nō hȝ alcochoden: iō oportet tūc pquirē hylech a luna. ꝛ si ipsa fuerit in loco apto hylech ꝛ null⁹ hn̄s in loco ei⁹ dignitateȝ sit aspiciens eū oportet pquirē hylech a pte fortune uel a gradu cōiunctionis uel ꝑuentiōis uel gradu ascendēte ſm ordinē ꝑdictū. Et videbaꝰ quibusdā esse incipiendū a dn̄o dom⁹ ita videlicet ꝙ si dn̄s dom⁹ loci hylech aspexerit hylech accipiebāt eū p alcochoden ꝛ nō aspexerūt aliquē aliū. Si autē dn̄s domus nō aspexerit aspiciebāt ad dn̄m exaltatiōis q si aspexerit ponebāt illū alcochoden. Et si ille nō aspexerit aspiciebāt dn̄m triplicitatis: deinde ad dn̄m termini: deinde ꝛ vltimo ad dn̄m faciei. Dorothi⁹ aspexit ꝑmo dn̄m termini ꝛ ꝓposuit eū dn̄o dom⁹ sȝ hoc nō videꝰ veritati consonū. Et quidā dixerūt si duo uel tres uel plures planete ꝯueniāt in dignitatibus ita ꝙ habeāt eq̄les fortitudies essentiales in loco hylech ꝛ oēs aspexerint illū locū accipiend⁹ est ille q ꝓpinqui⁹ aspicit: ꝛ si in hoc etiā cōueniāt qd̄ raro cōtingit accipiend⁹ est ille qui fuerit in esse laudabili a sole ita ꝙ sit cōiunct⁹ cū sole in vno gradu ꝛ non sit elongat⁹ ab ipso ꝑ 16. minuta. Vel accipiend⁹ est ille q fuerit ꝓpinquior angulo aut ille q fuerit in initio ortus matutini. s. q incipit apparere in mane an̄ ortū solis aut ille q fuerit in statiōe sua secūda ꝛ iens ad directionē aut q fuerit i alio esse laudabili a sole. s. ꝙ sit oriētalis si fuerit aliqs triū supioꝝ aut occidētalis si fuerit aliqs triū inferiorū. Si vo contingat ꝙ sol fuerit hylech ꝛ fuerit in leone uel in ariete. s. in domo uel exaltatiōe sua erit ipse hylech ꝛ alcochoden. Et si luna fuerit hylech ꝛ fuerit in cancro uel i tauro erit ipsa hylech ꝛ alcochoden ꝛ nō oportet ꝯsiderare aliquem aliū.

Ptolemeus dicit ꝙ ille est alcochoden qui habet plures fortitudines i

loco hylech siue aspiciat siue nō aspiciat ipsum locū: sed nullus sapientum concordat cū eo: ideo tutius videt̄ mihi tenere viā sapientū. De annis vo quos dat alcochoden licet auctor nihil dicat: volo tñ fm sententiā haly abenragel pauca ⁊ veritati magis cōsona narrare. Dicit haly abenragel maior pars sapientū hui⁹ scie dicūt ꝙ qñ alcochoden fuerit in angulis dat annos suos maiores: ⁊ qñ in succedētib⁹ dat ãnos suos medios: ⁊ qñ in cadentib⁹ dat ãnos suos minores: nec dat melioramētū alicui succedentiū sup aliuz ⁊ est error. Dicit haly abenragel. scias ꝙ de secretis cooptis ⁊ signalib⁹ celatis hui⁹ scie est qñ alcochoden fuerit in gradu decime dom⁹ dat annos suos maiores. Et qñ fuerit in gradu vndecime dom⁹ dat annos suos medios. Et qñ remouet̄ ab vno istorū duorū locorū ⁊ vadit ad aliū: aspice quot grad⁹ sūt ab vno ad aliū: ⁊ diuide p eos annos, q sūt inter annos maiores ⁊ ãnos medios. Uerbi gratia: pono ꝙ grad⁹. 10. dom⁹ sit terti⁹ grad⁹ pisciū: ⁊ pono ꝙ ven⁹ sit alcochoden ⁊ sit in. 13. gradu pisciū. est ḡ elongata a puncto. 10. dom⁹ p. 10. gradus: ⁊ pono ꝙ a pricipio. 10. dom⁹ vsq ad principiū. 11. sūt. 30. gradus. Scio ꝙ si esset in principio. 10. domus daret annos maiores q sūt 82. Et si esset in principio. 11. dom⁹ daret annos suos medios q sūt. 45. nūc autē in neutro horū duorū punctoꝝ est. subtrahã ḡ. 45. annos. s. medios ab annis maiorib⁹. s. 82. ⁊ remanēt. 37. anni quos multiplicabo p distantiã veneris a principio decime dom⁹ ⁊ puenient. 370. ⁊ diuidam p. 30. s. p longitudinē inter decimã domū ⁊ vndecimã ⁊ exibūt. 12. anni ⁊ remanēt post diuisionē. 10. que multiplicabo p. 12. ⁊ diuidam p. 30. ⁊ exibunt q̃ttuor menses. subtrahã ḡ. 12. annos ⁊ q̃ttuor mēses ab annis maiorib⁹ veneris ⁊ remanebūt. 69. anni ⁊. 8. menses ⁊ erunt anni quos dat venus in tali casu. Istud exemplū poteris applicare ad alios angulos ⁊ domos. Dicit haly abenragel qñ alcochoden fuerit combustus ⁊ ipse iens ad solem ita ꝙ nō appareat perdit totum datū suū: quia quando est in hoc statu nō dat nisi dies uel horas uel res que nomen nō habent: ⁊ terminus combustionis est iste. Postꝗ saturnus fuerit occidentalis a sole ⁊ sol iuerit ad eum ⁊ fuerint inter eos. 15. grad⁹ donec remãserit ⁊ orientalis fuerit ⁊ fuerint inter eos. 10. gradus completi. Et iupiter illud idem. Mars tñ postꝗ inter euz ⁊ solē in occidente fuerint. 15. grad⁹ quousq sit orientalis ⁊ inter eos sint. 9. gradus. Mercuri⁹ tñ facit facta sua ⁊ dat dona sua cōpleta ꝗdiu fuerit direct⁹ dūmō nō sit appropinquat⁹ soli ad min⁹ de. 7. gradibus ⁊ a. 7. gradibus vsq ad. 5. dat: non tamen complete. Sed a principio. 7. graduuz donec transeat solem per 5. gradus perdit suū datū totum. ⁊ a. 5. gradibus vsq ad complementū

Exemplu
Nota [illegible]

Alcochoden combustus perdit totum datum suum.

7.graduū dat modicū: verū postq̄ transiuit.7.gradus dat suū datū cō/pletū: ꝛ hoc idem facit venus excepto q̄ qn̄ apparet visibiliter ad min⁹ horū.5.graduū dat tūc datū suū cōpletū. Luna tn̄ qn̄ applicat soli eundo ad eū ꝛ fuerint inter eos.15.gradus debilitat̄ ei⁹ factū ꝛ dat modicā rem.s.dies uel qd̄ huic assimilat̄. Et qn̄ applicuerit soli ad.12.grad⁹ perdit totū ei⁹ datū donec transiuerit gradū solis p.10.grad⁹ ꝛ tūc dat modicū datū dies.s. uel qd̄ ei assimilat̄ quousq̄ transiuerit solē p.12.grad⁹ ꝛ tunc dabit totū eius datū completū. Casus autē planete qui est cōtrarius exaltationi aufert mediū dati: ꝛ termin⁹ hui⁹ casus ꝛ ita sol cū fuerit in.5.gradu libre quousq̄ transeat.25.grad⁹ eiusdē est in casu suo: residuū signi iudicabit̄ sicut detrimentū. Saturn⁹ est in suo casu a pricipio 12.grad⁹ arietis donec transeat.26.gradū eiusdē: ꝛ residuū signi p detrimēto iudicabit̄. Jupiter ē ī suo casu a q̄rto gradu capricorni vsq̄ ad cōplementū.20.graduū: ꝛ residuū signi iudicabit̄ sicut detrimentū. Mars est in suo casu a principio.19.grad⁹ cancri vsq̄ ad finez ipsi⁹ cancri: ꝛ in principio ipsi⁹ signi iudicat̄ sicut detrimentū. Et ven⁹ est in suo casu postq̄ transiuit terminū Jouis vsq̄ ad.21.gradū virginis. Istud de venere qd̄ dicit nō pōt stare nisi intelligas fm terminos Ptolemei: fm eni terminos illos.14⁹ grad⁹ virginis est finis termini Jouis. Scd̄m vo terminos positos in alchabicio nō est ita. ibi enī termin⁹ Jouis finit̄ in.21. gradu virginis. Uel igit̄ lrā haly est corrupta uel nō pōt dictū suū intelligi nisi fm terminos Ptolemei. Et mercuri⁹ est in suo casu a principio 8.grad⁹ pisciū vsq̄ ad cōplementū.19.graduū ipsi⁹: ꝛ in residuo eiusdez signi iudicat̄ tanq̄ si eēt in detrimēto suo. Retrogradatio triū supiorū planetarū a pn̄cipio sue retrogradatiōis vsq̄ ad oppositionē solis.i. vsq̄ ad mediū retrogradatiōis aufert medietatē dati ꝛ alia medietas remanet: ꝛ qn̄ trāsiuerit oppositionē solis aspice quot grad⁹ ꝛ minuta ibit retrogradādo ab oppositiōe solis: ꝛ quot fuerit aspice quā p̄tē ꝓportionalē hn̄t ad oēs grad⁹ quos hz retrogradari ab oppositiōe vsq̄ ad directionē: ꝛ tm̄ addas medietati dati ꝛ dirigas grad⁹ illos recte cū suis minutis tali mō q̄ qn̄ planeta fuerit in principio diretiōis sue dabit recte suū datū cōpletū. Pono in hoc exemplū: pono q̄ mars fuerit alcochoden ꝛ fuerit datū suū totū.60.anni fm ꝓportionē prius factā int̄ angulū ꝛ succedentē: ꝛ ponat̄ q̄ sit ipse retrograd⁹ inter mediū retrogradatiōis amisit ḡ in medio retrogradatiōis sue ꝛ an̄ mediū retrogradatiōis medietatē horū ānoꝝ ꝛ remanserūt.30.anni: ꝛ pono q̄ inerit vltra mediū retrogradatiōis sue.i. oppositionē solis retrogradādo p duos grad⁹: ꝛ pono q̄ ab oppositiōe vsq̄ ad directionē debeat ire retrogradādo p.10 grad⁹ multiplicabo igit̄ duos grad⁹ p medietatē dati qd̄ amisit.s.p.30.

Casus alcochoden aufert medium dati

Retrogradatio tollit medietatem dati

Directio dat datum completum

annos ꝛ ꝑueniēt.60.que.60. diuidā ꝑ.10.ꝛ exibūt.6.anni quos annos addā medietati dati.s.30.ānis ꝛ ꝑueniēt.36. āni.hoc esset datū martis in casu ꝓposito. Cū venus ꝛ mercuri⁹ postq̄ꝫ qlibet eoꝝ incipit retrogradari ꝑdit medietatē dati ei⁹ qđ dat qñ est direct⁹. ꝛ postmodū aspice q̄t grad⁹ ꝛ minuta sibi remanēt vsq̄ꝫ ad occultationē suā recte quāto plus poteris: qꝛ venus forte apparebit existendo inter eā ꝛ solē minus.5.gradibus. Et qñ fuerit apparēs dabit mediū datū nisi apparuit existendo inter eā ꝛ solē minus.5.gradib⁹ qꝛ tūc nō ꝑdest illi apparitio illa in hoc statu. Postmodū dirigas illos grad⁹ ꝛ minuta postq̄ꝫ retrogradari incepit quousq̄ꝫ occultauerit se subtiliter ꝛ recte ꝛ diuidas ꝑ hec mediū dati qđ remansit in modo ṗdicto: qꝛ qñ occultat̄ totū perdit ei⁹ datū sicut ṗdiximus qꝛ nihil remanet ei. Et pōt exemplificari ad silitudinē exempli dati in retrogradatiōe triū superioꝝ. Dicit haly q̄ꝛ iupiter ꝛ ven⁹ qñ cōiuncti fuerint corꝑaliter uel qñ aspiciūt alcochoden de tertio uel sextili addūt numero annoꝝ quos dedit alcochoden ꝯm numerū annoꝝ suoꝝ numeroꝝ annos uel menses uel dies uel horas iuxta virtutes ul' debilitates eoꝝ: ꝛ tñ ambe infortune saturnus ꝛ mars qñ iūgūt̄ corporaliter cū alcochoden uel ipsū aspiciūt de opposito uel q̄rto minuūt ei numerū annoꝝ suoꝝ minorum. Sꝫ qñ mercuri⁹ fuerit cū fortunis addentib⁹ alcochoden addit ipse silr̄ numerū annoꝝ suoꝝ minorum: ꝛ qñ fuerit cū infortunis minuentib⁹ alcochoden minuit etiā partē suam ꝛ qñ mars ꝛ saturn⁹ aspexerint de tertio a signis breuiū ascensionū aut de sextili longarū ascensionū minuūt. Et dico q̄ꝛ sol in q̄rta ꝛ oppositione minuit numerū annoꝝ suoꝝ minoꝝ: ꝛ addit de 3° ꝛ sextili. Multi ex astrologis antiquis ꝛ modernis dicūt q̄ꝛ luna fortunata addit de tertio uel sextili. ꝛ oēs sapientes hui⁹ scie cōfitent̄ q̄ꝛ qñ natus nō habuerit hylech ꝛ habuerit aliquā duarū fortunarū in ascendente uel medio celi possibile est q̄ꝛ viuet ꝯm quantitatē annoꝝ minoꝝ illi⁹ fortune q̄ vitā significauit nisi grad⁹ ascendēs ꝛ luna fuerint infortunati uel fuerit eadē fortuna dña domus mortis: qꝛ tūc sig̃t modicā durabilitatē ꝛ vitā.

Venus et Mercurius qñ incipiunt retrogradari perdunt medietatem dati directionis

Occultatio perdit totū datum

Coniunctio uel aspectus uel sextilis addit si fuerint fortune

Saturnus et Mars minuunt

Mercurius cū fortunis addit cum infortunis minuit

Sol minuit de opposito et 4ᵗᵃ addit de trino et sextili

Almutez vo qui ṗest natiuitati

Hic auctor docet eligere almutez.i.planetā dñatorē in figura a q̄ accipit̄ esse nati post hylech ꝛ alcochodē. Snīa lrē est ista.planeta hñs mai⁹ dñiū siue plures fortitudies in.5.locis ṗdictis a qb⁹ accipit̄ hylech q̄ sūt loc⁹ solis loc⁹ lune loc⁹ cōiunctiōis uel ꝑuentiōis pars fortune grad⁹ ascendēs ille planeta ē almutez.i.vincens. Et si aliqs habuerit dignitates in.2.uel.3.ul' plurib⁹ locis ex locis ṗdictis ille ē almutez. Uerbi grā: pono q̄ꝛ vn⁹ pla·

Hilech accipiuntur quinqꝫ loci

neta sit dñs ascendētis ⁊ dñs termini eiusdē ascendētis ⁊ cū hoc dñs faciei eiusdē talis planeta haberet in ascendente. 8. fortitudines. ⁊ pono ꝙ alter planeta sit dñs exaltatiōis ascēdētis ⁊ dñs dom⁹ loci solis ⁊ dñs triplicitatis ptis fortune: talis planeta esset dignior almutez ꝙ̄ primus qꝛ habet plures fortitudines in locis p̄dictis. Et ut abbreuiet̄ sermo colligende sūt fortitudines cuiuslibet in. 5. locis p̄dictis. ⁊ ille eorū q abundauerit in numero fortitudinū ille erit almutez.

Et ex hoc profectio ī ānis natitatū atqꝫ mū. In hoc ca⁹ docet op⁹ pfectiōis. i. mutationis ānoꝝ de vno signo ad aliud. ⁊ hoc dupliciter. Pꝛ¹mo in ānis natiuitatū. 2⁹. in ānis magnarū ꝯiūctionū. Op⁹ in ānis natiuitatū est facile. ⁊ est snīa lrē talis. cū volueris scire ad qd̄ signū applicat ānus natiuitatis alicui⁹ vide quot anni pfecti transierint nato ⁊ incipies a gradu ascendēte natiuitatis ⁊ dabis cuilibet āno vnū signū ⁊ vbi finit⁹ fuerit numer⁹ ibi erit signū pfectiōis ab ascēdēte. Uerbi grā: ascendēs alicui⁹ natiuitatis fuit. 10. grad⁹ arietis in fine primi anni venit pfectio ad. 10. gradū tauri. In fine secūdi āni ad. 10. gradū geminorū ⁊ sic ſm hūc ordinē dando cuilibet anno signū vnū vsqꝫ ad cōplemētū. 12. annoꝝ. tūc enī. s. in fine. 12. ānoꝝ reuertit̄ ad locū radicis. Si autē multi anni transierint nato subtrahe a toto numero annoꝝ pfectoꝝ q transierūt nato. 12. quotiēs poteris. i. diuide p. 12. ⁊ numerū qui remanet infra. 12. pijce ab ascēdēte natiuitatis ſm modū prius dictū. Uerbi grā: ascendēs cuiusdā natiuitatis fuit. 13. grad⁹ virginis ⁊ transierūt nato. 32. anni solares cōpleti. subtrahā a. 32. annis. 12. bis ⁊ remanent. 8. anni cōpleti. dabo g̊ primū annū virgini secundū libre. tertiū scorpioni q̄rtū sagitario. q̄ntū capricorno. sextū aquario. septimū piscib⁹. octauū arieti. veniet g̊ pfectio ad signū qd̄ succedit imediate. s. ad taurū ad consimilē gradū gradui radicis. s. ad. 13. eiusdē. Sicut dixi de gradu ascendente ita faciendū est de gradu solis ⁊ gradu lune ⁊ gradu ptis fortune: ⁊ vbi applicuerit ann⁹ dñs illi⁹ signi est dispositoꝛ illius anni. Et ab illo accipiunt̄ facta de quib⁹ nat⁹ se intromittet illo anno ⁊ fortunia ⁊ infortunia que accidēt sibi illo anno. Auctoꝛ ponit exempla in lrā iō non est necesse multū insistē exemplis. Deinde dicit auctoꝛ cū pfectio anni puenerit ad aliquē gradū alicui⁹ signi ⁊ fuerit aliqs planeta uł radij alicui⁹ planete post ipsū gradū in eodē signo uel in eadē domo in figura ⁊ volueris scire qn̄ pueniet pfectio ad ipsū planetā uel radios ei⁹: vide quot grad⁹ ⁊ minuta sint inter gradū ad quē puenit ann⁹ ⁊ ipsum planetā uel radios ei⁹ ⁊ multiplica illos p. 12. ⁊ sextā vni⁹. hoc ē dicē. dabis cuilibet

gradui. 12. dies & sextā ptē vni⁹ & pueniēt tibi dies q̄ sūt a principio illius anni vsq3 ad tēpus in q̄ pfectio pueniet ad planetā uel ei⁹ radios. Ratio autē quare cuilibet gradui dant̄. 12. dies & .6ª vni⁹ est: q2 hoc mō in fine anni cōplet̄ vnū signū. Si eni multiplicaueris. 30. grad⁹ p. 12. & sextam vni⁹ pueniēt. 365. dies q̄ sūt dies vni⁹ anni. Dicit Ptoleme⁹ in ppositiōe 236. q̄rte ptis q̄driptiti sui: & sciem⁹ dispositionē facti annorū accipiēdo numerū annorū natiuitatis & pijciem⁹ eos a quolibet locorū hylegiorū fm ordinationē signorū vnicuiq3 signo annū vnū & accipiem⁹ dispositorem a signo in quo applicat numer⁹ graduū. Idē haly in cōmento dicit q̄ in hoc dicto vult narrare Ptoleme⁹ q̄ q̄dlibet signū disponit in āno vno & sic ibit signi reuolutio in quo est significator q̄bušlibet. 12. annis vna vice vsq3 ad finē vite: & hoc sciūt omnes astrologi.

Rofectio autem ex ānis mūdi

Hic docet op⁹ pfectionis in ānis mūdi. Snia littere ē talis. Cū volueris scire applicationē ānorū alicui⁹ secte vide quot transierint āni solares cōpleti a principio illi⁹ anni in quo fuit magna diūctio q̄ significauit illā sectā: & diuide illū numerū ānorū p. 12. & numerū q̄ remanserit infra. 12. pijce ab ascēdēte illi⁹ āni in q̄ fuit diūctio & vbi applicuerit numer⁹ ibi ē signū pfectiōis. Auctor ponit exᵐ in lrā de secta sarracenorū. i. machometi: & dicit q̄ int̄ ānū diūctiōis q̄ significauit legē illā & ānū apparitiōis machometi. s. in q̄ incepit p̄dicare fuerūt. 61. āni. Alia lrā h3. 52. anni. Ego credo q̄ debēt esse. 52. āni & .57. dies: aliogn̄ nō cōcordabit cū illo q̄d dicit postea: & ascendēs āni in q̄ fuit illa diūctio fuit signū geminorū & puenit ille ann⁹ in q̄ incepit p̄dicare ad signū v̄ginis. s. ad signū illi⁹ planete qui fuit dn̄s signi ascendentis anni diūctionis. Si eni subtrahant̄ a. 51. 12. quotiēs poterit remanēt. 3. det̄ g̃ signo geminorū primus. 2⁹ cancro. 3⁹ leoni & sic ann⁹ incōpletus q̄ fuit posit⁹ in numero puenit ad signū virginis. Nō est nobis magna cura quot anni fuerūt ab anno illi⁹ diūctiōis vsq3 ad primū annū arabū. Sufficiat eni nobis scire q̄ ann⁹ ille in q̄ inceperāt anni arabū puenit ad virginē: q2 anni arabū sunt nobis noti ex tabulis extractionis earū & poterimus incipere a virgine fm q̄ dicit auctor in littera. Et q2 tempore auctoris ipsi opabant̄ in ptibus suis p annos psarū: iō applicat dictū suū ad annos psarū. & dicit cū volueris h̄re noticiā huj⁹ rei. i. scire ad q̄d signū applicat ann⁹ ex anno diūctiōis q̄ significauit sectā sarracenorū: vide quot āni psarū transierūt & verte illos in dies p tabulā extractiōis earū deseruientē annis psarū: [illegible] q̄ multi-

plicent anni p.365. tot eni dies continet annus pficus qr anni pfici nō hn̄t q̄rtā diei ⁊ nūero dierū q pueneri tibi adde.3624.dies. tot eni dies fuerūt a principio annoꝝ arabū vſq; ad principiū annoꝝ perſarū. ⁊ qd collectū fuerit diuide per.365.⁊ q̄rtā vni⁹ ⁊ puenient anni ſolares: ſi qd re ſiduū fuerit erūt dies anni ipfecti. Et potes etiā numerū dierū reducere ad ānos ſolares p tabulas extractiōis earū deſeruientē annis ſolarib⁹. Tota intentio auctoris ſtat in hoc q ſciam⁹ quot āni ſolares pfecti trāſierūt ab initio annoꝝ arabū vſq; ad tēpus ↄſiderationis ⁊ dam⁹ cuilibet anno vnū ſignū ſm modū prius dictū ⁊ incipiem⁹ a virgine. ⁊ ego ponā exemplū applicādo ad cōputatiōes noſtras ſm annos dn̄i noſtri ihu xpi. Cū volueris ſcire ad qd ſignū applicat ann⁹ ↄiunctiōis q̄ ſignificauit legē ſarracenorū ſubtrahe ab annis xpi.621.ānos ⁊.6. menſes ⁊.14.dies.tot eni anni fuerūt a principio annoꝝ xpi vſq; ad principiū annoꝝ arabū ⁊ numerū annoꝝ pfectoꝝ q remanſerit diuide p.12. ⁊ illud qd remanet pijce a virgine dando cuilibet āno ſignū vnū ſm modū pri⁹ dictū ⁊ remanet ann⁹ impfect⁹ ſequēs annos pfectos quos diuiſiſti manet in vgine. Uerbi grā: anni xpi ſūt mō.1330.cōpleti ⁊.22.dies ab illis ſubtrahā.621.ānos.6.menſes: 14.dies remanēt.708. anni ſolares pfecti.6.menſes ⁊.8.dies. Illi ſūt anni q tranſierūt a principio annorū arabū vſq; mō.quos annos pfectos diuidā p.12. ⁊ totus numer⁹ ſurgit ita q nō remanet aliqs ann⁹ pfect⁹. Dico ḡ q pfectio anni cōiunctiōis magne q̄ ſignificauit ſectā ſarracenorū mō eſt in virgine ſm ſniam auctoris. Sicut exemplificatū eſt de ſecta ſarracenoꝝ ita pōt fieri in alijs ſectis ſi debeāt dici ſecte ſi ſciat̄ cōiūctio ſignificans illā ſectā ⁊a ſcēdēs anni ↄiunctiōis. Sʒ de hac materia nō expedit multū loq. eſt eni res q̄ nō cōcordat cū fide nr̄a: ſʒ ſi qs delectat̄ in his ⁊ voluerit reducere mutationes q̄ fiūt i legib⁹ ad mot⁹ ſupioꝝ corporū legat libros de magnis ↄiunctionib⁹ ⁊ ibi iueniet. Deinde dicit ſi volueris pfectionē a ſigno cōiunctionis q̄ ſignificauit p̄dictā ſectā pijce annos p̄dictos a ſcorpione qr ↄiūctio illa ſm eū fuit in ſcorpione. Si vo volueris pfectionē ab aſcēdente regni vide quot āni ſolares tranſierūt a principio illi⁹ regni. Ipſe exemplificat de vno regno ſʒ neſcio de quo regno loquit̄ ⁊ non curo qr ſine exemplo ſuo pōt intelligi littera. Sicut autē dicit̄ de aſcendente regni ita debet intelligi de aſcendente fundationis alicuius ciuitatis uel caſtri uel etiā cuiuſcūq; edificij ita q accipiant̄ anni ſolares pfecti qui tranſierūt a principio fundationis illi⁹ ⁊ pijciant̄ ab aſcendente principij fundationis ſm modum ante dictū. Deinde dicit ſi volueris profectionem ab aſcendente mutationis coniunctionis Iouis ⁊ ſaturni de triplicitate aquatica ad triplicitatem igneam ſubtrahe ab annis pſarū

176.annos pficos ꝛ cōuerte illos qui remanēt in annos solares ꝛ pijce a leone. vult dicere ꝙ cōiunctio Jouis ꝛ saturni in principio annorum persarū fuit in triplicitate aquatica ꝛ post principiū annoꝝ persarū per quos ipsi cōputabant p. 176. annos mutauit se cōiunctio ad triplicitatem igneā: iō iubet subtrahere ab annis persarū. 176.annos ꝛ remanēt anni qui transierūt ab anno mutationis cōiunctionis ad triplicitatem igneā: ꝛ iubet eos annos qui remanēt vertere in annos solares qꝛ psici nō habent bisextū: ꝛ anni solares habent: pfectio autē fit fm annos solares: ꝛ iubet pijcere a leone qꝛ fm ipsū leo fuit ascendens in anno mutationis cōiunctionis ad triplicitatē igneā: ex quo videt ꝙ auctor iste fuit ꝛ cōposuit hunc librū in tempore quo cōiunctio fuit ī triplicitate ignea nūc autē hec cōiunctio est in triplicitate aerea ideo ponā exemplum de triplicitate in qua nos sumus. Cū volueris scire pfectionē ab anno mutationis cōiunctionis Jouis ꝛ saturni ad triplicitatē aereā subtrahe ab annis xpi. 1324.annos ꝛ.71.dies ꝛ.20.horas. tantū enī tempus transiuit a principio annorū xpi vsqꝫ ad principiū annorū mutationis cōiunctionis ad triplicitatē in qua nos sumus: ꝛ residuū pijce a.13º.gradu tauri.ille enī fuit ascendens anni supradicti ꝛ vbi pduxerit te numerus ibi erit pfectio anni. Uerbi gratia: anni xpi sunt numero.1330.completi ꝛ 22.dies.ab illis subtraham.1324.annos ꝛ.71.dies.ꝛ remanent.5.āni pfecti ꝛ.316.dies anni impfecti; dabo primū annū tauro incipiendo a 13.gradu eius; secundū signo geminorū incipiendo a.13.gradu eiꝰ; tertium cancro; quartū leoni incipiendo a.13.gradu eius; quintū virgini incipiendo a.13.gradu eius; venit ergo pfectio.6.anni mundum pfecti ad librā ad.13.gradū. Et si volueris gradū in quo est pfectio diei vltimi ex diebus qui transierūt de anno impfecto multiplica numerū dierum anni pfecti p.30.ꝛ pductum diuide p.365; ꝛ numerus quotiens erit gradus. Si autē aliquid remanserit post diuisionē multiplica illud p.60.ꝛ diuide p idem quod prius ꝛ numerus quotiens erit minuta. Uerbi grā in ppósito exemplo remanserūt de anno impfecto.316.dies quos multiplicabo per.30.ꝛ pueniēt.9480.quē numerū diuidam per.365.ꝛ exibunt.25.gradus ꝛ remanēt post diuisionē.355.que multiplicabo p.60 ꝛ puenient.21300.ꝛ diuidā per.365.ꝛ exibunt.58.minuta.addam ergo super.13.gradū libre.25.gradus ꝛ.58.minuta; ꝛ pueniet numerus vsqꝫ ad.8.gradus ꝛ.58.minuta scorpionis.ibi ergo nūc est pfectio ab ascendente anni mutationis cōiunctionis ad triplicitatē aeream.

Quid sit dirigere significatorem

Et ex hoc directio. In hoc capitulo auctor docet dirigere significatorē quēlibet ad quēlibet locū circuli. Intelligendū ē primo q directio siue dirigere significatorē ad quēlibet locuȝ circuli nihil aliud ē q̄ȝ inuenire grad⁹ equinoctialis q reuoluūt a loco significatoris vsq̄ȝ ad locum ad quē debet dirigi. Si locus significatoris fuerit in medio celi uel i angulo terre tūc dirigere est inuenire grad⁹ equinoctialis q reuoluunt a loco significatoris vsq̄ȝ ad locū quē debet dirigi in horizonte recto. Si autē fuerit in ascendēte uel in occidente tūc est inuenire illos gradus in horizonte obliquo. Si autem nō fuerit in aliquo horū locorū tūc accipiunt ascensiones mixtim .s. miscendo ascensiones circuli directi cū ascensionib⁹ regionis: proportionabiliter tn̄ fm distātiā loci significatoris ab angulis: et gradus directiōis quīq̄ȝ significāt ānos quīq̄ȝ dies quīq̄ȝ alia tpa. In natiuitatib⁹ qlibet gradus significat annū. In reuolutionib⁹ annorū mūdi et natiuitatū quilibet gradus significat diē. Et quidā volūt q i reuolutionib⁹ annorū .59. minuta et .8. 2ª .s. motus solis in vno die significant vnū diē. In cōiunctionib⁹ solis et lune et in oppositiōib⁹ fm quosdam qlibet .13. grad⁹ .10. minuta .s. quantū luna mouet in die p mediū cursū significāt diē. Cū ḡ volueris significatorē aliquē dirigere ad quēcūq̄ȝ locū circuli si significator ille fuerit in gradu medij celi uel in angulo terre subtrahe ascensiōes circuli directi gradus significatoris ab ascēsionib⁹ circuli directi loci ad quē vis dirigere et remanēt grad⁹ directionis. Si vo significator fuerit in ascendēte aut occidēte subtrahe ascensiones circuli obliqui grad⁹ significatoris ab ascensionib⁹ circuli obliq ad quē vis eū dirigere et remanēt grad⁹ directiōis. Exemplū qn̄ est i medio celi. Pono q luna sit i medio celi in .5º gradu aquarij. et pono q radij oppositi saturni sint in sexto gradu pisciū. Ponam q velim dirigere lunā ad radios oppositos saturni. Quesiui igit ascensiōes gradus lune in circulo directo et inueni .37. grad⁹ .23. minuta: quesiui etiā ascensiones sexti grad⁹ pisciū vbi sūt radij oppositi saturni in eodē circulo directo et iueni .67. gradus .98. minuta. Deinde subtraxi ascensiōes lune ab ascensiōib⁹ radiorū saturni et remanserūt .30. grad⁹ .25. minuta. illi eēnt grad⁹ directionis in hoc casu. Exemplū qn̄ est in ascendēte. Pono q luna sit in eodē .5. gradu aquarij et radij saturni in .6º pisciū quesiui ascensiones grad⁹ lune in circulo obliquo in regiōe cui⁹ latitudo est .48. gradiū et iueni .330. grad⁹ .22. minuta. Quesiui etiā ascensiōes sexti grad⁹ pisciū et iueni .348. grad⁹ .31. minuta. subtraxi ascensiōes lune ab ascensionib⁹ grad⁹ radiorū saturni et remanserūt .18. grad⁹ .9. minuta. illi eēnt

In natiuitatibus gradus dat annum / In reuolutionibus uero diem

Exᵐ qn̄ est in medio celi lune

Exᵐ qn̄ est in ascendente

grad⁹ directiōis in hoc casu. hoc eodē mō dirigit̄ grad⁹ ascendēs ad quē libet locū circuli. Si vō significator dirigēdus fuerit extra hec loca tūc si fuerit inter mediū celi ꝛ ascendens vide distantiā ei⁹ a medio celi sub trahēdo ascensiōes grad⁹ medij circuli in circulo directo ab ascensioni bus grad⁹ significatoris quā distantiā serua. Deinde scias medietatem arcus diurni grad⁹ significatoris ꝑ modū dictū in caplo de radiationibus ꝛ serua eā. Deinde subtrahe ascensiōes circuli directi grad⁹ significatoris ab ascēsionib⁹ circuli directi loci ad quē vis eū dirigere ꝛ qđ remanserit erit significator circuli directi serua eū. Deinde subtrahe ascēsiones grad⁹ significatoris in circulo obliq̄ ab ascensionib⁹ loci ad quē vis eū dirigere in eodē circulo obliq̄ ꝛ qđ remanserit est significator regionis. Deinde subtrahe significatorē minorē de maiori ꝛ differentiā multiplica ꝑ distantiā ab angulo medij celi ꝛ ꝓductū diuide ꝑ medietatem arcus diurni ꝛ ꝓueniet ꝑs ꝓportionalis quā adde suꝑ significatorē circuli directi si fuerit minor significatore regiōis: uel subtrahe si fuerit maior ꝛ qđ ꝓuenerit erit grad⁹ directiōis. Si aūt velles dirigere ɔ̄ successionē signoꝝ sic dirigūt ꝑtes ꝛ planete retrogradi. s. ꝓcedēdo ab ascēdēte vers⁹ mediū celi tūc debes accipe distātiā significatoris ab ascēdēte ꝑ ascensiōes regiōis ꝛ debes addere ptē ꝓportionalē drīe duoꝝ significatorū suꝑ significatorē regiōis si ille erit minor significatore circuli directi aut subtrahē ab eo si eēt maior. i alio nō differt op⁹. Si aūt significator dirigēd⁹ fuerit int̄ ascēdēs ꝛ angulū t̄re vide distātiā grad⁹ significatoꝝ ab ascēdēte subtrahēdo ascēsiōes grad⁹ ascēdētis regiōis ab ascēsionib⁹ grad⁹ significatoꝝ regiōis ꝛ serua distātiā. Deiñ scias medietatē arc⁹ nocturni grad⁹ significatoris ꝑ modū dictū i oꝑe radiationū quā etiā serua. Deiñ subtrahe ascensiōes grad⁹ significatoris i circulo obliq̄ ab ascensiōib⁹ loci ad quē vis eū dirigē i eodē circulo obliq̄ ꝛ qđ remāserit ē significator regiōis quē serua. Deiñ subtrahe ascensiōes grad⁹ significatoris circuli directi ab ascensiōib⁹ circuli directi loci ad quē vis eū dirigē ꝛ qđ remanserit erit significator circuli directi. Deinde subtrahe minorē de maiori ꝛ remanebit differentia duorū significatorū: quā multiplica ꝑ distātiā grad⁹ significatoris ab ascendēte ꝛ ꝓductū diuide ꝑ medietatē arc⁹ nocturni grad⁹ significatoris ꝛ ꝓueniet ꝑs ꝓportionalis quā adde significatori regionis si fuerit minor significatore circuli directi. uel subtrahe a significatore regionis si fuerit maior significatore circuli directi ꝛ quod post additionem uel subtractionem prouenerit sunt gradus directionis. Si vero volueris dirigere contra successionem signorum. s. ꝓcedendo ab angulo terre versus ascendens: tunc debes accipere distantiā significatoris ab angulo terre per ascensiōes

circuli directi ⁊ multiplicare illā p differentiā duorū significatorū ⁊ di-
uidere per medietatē arcus diurni ut prius dictū est: ⁊ partē pportiona
lem debes addere ad significatatorē circuli directi si fuerit minor signi
ficatore regionis. Uel subtrahere si fuerit maior: in alio nō differt opus
Si autē significator dirigend⁹ fuerit int̄ angulū terre ⁊ gradū occidētis
operari debes cū gradu opposito significatoris ⁊ cum gradu opposito
loci ad quē vis eum dirigere: ⁊ per distantiā gradus oppositi significa-
toris a medio celi ⁊ per medietatē arc⁹ diurnū grad⁹ oppositi significato
ris: gradus eni opposit⁹ significatoris tm̄ distat a linea meridiana quan
tū gradus significatoris ab angulo terre: ⁊ medietas arcus diurni gra-
dus oppositi est tanta quanta est medietas arcus nocturni significato-
ris: ⁊ est tunc idem opus qđ fuit inter mediū celi ⁊ ascendens. Si vo si-
gnificator dirigēdus fuerit inter angulū occidentis ⁊ mediū celi debes
operari similiter per gradū oppositū significatoris: ⁊ per distantiā eius
dem ab ascendēte ⁊ per medietatē arcus nocturni eiusdē gradus oppo
siti ⁊ per gradū oppositū loci significatoris ad quē dirigendus est: ⁊ est
e⁹dē operatio sicut fit inter ascēdēs ⁊ angulū terre. Si vo cōtingat ꝙ si-
gnificator dirigend⁹ sit in vna quadra ⁊ locus ad quē debet dirigi sit in
alia quadra: Uerbi gratia: significator sit inter mediū celi ⁊ ascendens
⁊ locus ad quē debet dirigi sit inter ascendens ⁊ angulū terre tūc debes
dirigere vsq ad angulū ⁊ postea dirigere angulū vsq ad locū ad quem
debet dirigi ⁊ iūgere has directiones insimul. Diriges autē significato-
rem prius dictū ita ꝙ accipias distantiā significatoris ab angulo qui ē
retro ipsum in ordine signorū: sicut si fuerit inter angulum medij celi ⁊
ascendens accipies distantiā eius ab angulo medij celi. Et si fuerit int̄
ascendens ⁊ angulū terre accipies distantiā eius ab ascendēte: accipies
etiā medietatē arcus diurni uel nocturni gradus significatoris ul' eius
oppositi per modū prius dictū: ⁊ angulū ad quē vis dirigere accipies p
loco ad quē debet dirigi ⁊ teneto ordinem prius dictū. Illa directione
facta diriges angulū p modū prius dictū qn̄ significator fuerit i aliquo
angulorū vsq ad locū ad quem debet dirigi significator: ⁊ addes vnā
directionē cū alia ⁊ puenient gradus directionis. Auctor i littera dicit
ꝙ debet accipi distantia significatoris ab angulo ⁊ illa debet diuidi p
partes horarū gradus significatoris ⁊ puenient hore distantie signifi-
catoris ab angulo ⁊ dicit ꝙ debet accipi sexta pars differentie duorū
significatorū quā sextā partē iubet multiplicare per horas distantie si-
gnificatoris a meridie: ⁊ pueniēs iubet addere ad significatorē circuli
directi uel subtrahere per modū dictū. Sz modus quē posui est leuior

ꝛ planioꝛ. In modo eni auctoꝛis opoꝛtet accipere diſtantiã ab angulo
ꝑ eundẽ modũ quem ego poſui. ꝛ vltra hoc opoꝛtet querẽ ꝑtes boꝛarũ
grad⁹ ſignificatoꝛis: ꝛ poſtea diuidẽ diſtantiã ab angulo ꝑ ꝑtes hoꝛaꝝ
grad⁹ ſignificatoꝛis ꝛ qđ ꝓuenerit tenere. Opoꝛtet etiã ſcḋm modum ſuũ
querẽ ſignificatoꝛẽ circuli directi ꝛ ſignificatoꝛẽ regionis ꝑ eũdem mo
dũ quẽ poſui. ꝛ etiã differentiã duoꝛũ ſignificatoꝛũ. ꝛ vltra hoc opoꝛtet
illã differentiã diuidẽ ꝑ ſex ad hoc ꝙ habeaẜ 6ᵃ ps ei⁹. Cũ in multitudie
oꝑationũ faciliter cadat erroꝛ videẜ mihi mod⁹ quẽ poſui certioꝛ. Exem
plũ qñ ſignificatoꝛ eſt inter mediũ celi ꝛ aſcendẽs ꝛ locus ad quẽ debet
dirigi in eadẽ quadra. ſ. inter mediũ celi ꝛ aſcendens. Pono ꝙ luna ſit
hylech ꝛ ſit in. 5º. gradu aquarij ꝛ pono ꝙ radij oppoſiti ſaturni ꝛ idem
eſſet de coꝛpe: ſint in ſexto gradu piſciũ. Et pono ꝙ angul⁹ medij celi ſit
20. grad⁹ capꝛicoꝛni. Ad dirigendũ lunã ad radios ſaturni queſiui ꝑmo
aſcenſiões grad⁹ medij celi in circulo directo ꝛ iueni. 21. grad⁹ ꝛ. 39. mi
nuta. ſubtraxi aſcenſiões grad⁹ medij celi ab aſcenſionib⁹ grad⁹ lune ꝛ
remãſit diſtãtia lune a medio celi. 15. g̃d⁹. 44. minuta. Deinde q̃ſiui aſcẽ
ſiones grad⁹ lune in circulo obliquo ꝛ iueni. 330. grad⁹. 22. minuta. q̃ſi
ui etiã aſcenſiões grad⁹ oppoſiti loci lune. 104. grad⁹ ꝛ. 30. minuta a q̃
bus ſubtraxi aſcenſiões grad⁹ lune ſ3 qꝛ nõ potui ſubtrahere eo ꝙ aſcen
ſiones grad⁹ lune erãt maioꝛes aſcenſionib⁹ grad⁹ oppoſiti addidi aſcẽ
ſionib⁹ grad⁹ oppoſiti lune. 360. grad⁹ ꝛ ꝓuenerũt. 464. grad⁹. 30. minu
ta. deinde ſubtraxi ꝛ remanſerũt. 134. grad⁹. 8. minuta. ꝛ hoc fuit tot⁹ ar
cus diurn⁹ grad⁹ lune quẽ mediaui ꝛ fuit medietas. 67. gradus. ꝛ. 4. mi
nuta. Seruaui itaq3 diſtantiã lune a medio celi ꝛ medietatẽ arcus diur
ni lune. Deinde ſubtraxi aſcenſiões grad⁹ lune in circulo directo q̃ fue
rint. 37. grad⁹. 23. minuta. ab aſcenſionib⁹ grad⁹ radioꝝ ſaturni in eodẽ
circulo que fuerũt. 57. grad⁹. 48. minuta. ꝛ remanſerũt. 30. grad⁹. 25. mi
nuta. ꝛ hoc fuit ſignificatoꝛ circuli directi ſeruaui itaq3 eũ. Deinde ſub
traxi aſcenſiões grad⁹ lune in circulo obliquo q̃ fuerũt. 330. gradus. 22.
minuta. ab aſcenſionib⁹ radioꝝ ſaturni in eodẽ circulo obliquo q̃ fue
runt. 348. grad⁹. 31. minuta. ꝛ remanſit ſignificatoꝛ regionis q̃ fuit. 18.
grad⁹. 9. minuta. Deinde ſubtraxi ſignificatoꝛẽ regionis a ſignificatoꝛe
circuli directi ꝛ remanſit differẽtia duoꝝ ſignificatoꝛũ q̃ fuit. 12. grad⁹.
16. minuta. Deinde multiplicaui iſtã differentiã ꝑ diſtantiã lune a me
dio celi ꝛ diuiſi ꝑ medietatẽ arcus diurni grad⁹ lune ꝛ ꝓuenit pars ꝓpoꝛ
tionalis q̃ fuit. 2. grad⁹. 52. minuta. 39. 2ᵃ. quã partez ꝓpoꝛtionalẽ etiam
ſubtraxi a ſignificatoꝛe circuli directi qꝛ fuit maioꝛ ſignificatoꝛe regio
nis ꝛ remanſerũt grad⁹ directionis q̃ fuerũt. 27. grad⁹. 32. minuta. 21. 2ᵃ

accepi ꝑ quolibet gradu vnũ annuꝫ ⁊ ꝑ quibuslibet minutis. 5. residuis vnũ mensem ⁊ ꝑ quolibet minuto. 6. dies ⁊ ꝑ quolibet secũdo. 6. minuta dierũ: cũ completũ fuerit hoc tempus a tempore natiuitatis cui⁹ figura fuerit hoc modo disposita morieẽ natus. Qñ vo significator est inter ascendens ⁊ angulũ terre operaberis cum distantia ab ascendente ⁊ cũ medietate arcus nocturni ⁊ nõ differt in alio. Cũ volueris dirigere contra successionẽ signorũ si significator fuerit inter mediuꝫ celi ⁊ ascendẽs operaberis cũ distantia ab ascendente ⁊ cum medietate arcus diurni. Si significator fuerit inter angulũ terre ⁊ gradũ occidentis operaberis cũ opposito gradus significatoris ⁊ gradu opposito loci ad quẽ vis dirigere. ⁊ tũc est opus tuũ inter medium celi ⁊ ascendens. Et si significator fuerit inter gradum occidentis ⁊ medium celi opaberis similiter cũ gradibus oppositis. ⁊ tunc est opus tuũ inter ascendens ⁊ angulũ terre.

¶ Nota tñ ꝙ ꝫm modum dictum dirigunẽ significatores quando non habent latitudinẽ. Quando autẽ significatores habent latitudinem difficilior est modus. ⁊ ꝓpter hoc factũ fuit instrumentũ ad dirigendũ planetas habentes latitudinem ⁊ illud instrumentũ vocatur directorium. Uidebaẽ cõpositori seu inuentori illius instrumenti ꝙ significator habens latitudinem nõ posset dirigi per tabulas ascensionum uel nõ sine magna difficultate. Ego autem dico ꝙ instrumentũ suum non est sufficiens nisi sit maxime quantitatis ita ꝙ possit recipere minuta tale autẽ vix potest fieri. In directionibus enĩ ut plurimũ accipitur pro quolibet gradu vnus annus. modo si in directionibus instrumentũ non sit diuisum nisi ꝑ gradus vix inuenieẽ in eo certitudo vsqꝫ ad annũ. ⁊ hoc si instrumentũ sit bene factum ita ꝙ nõ sit error in diuidendo. hoc autẽ non sufficit. Et ego dico tibi ꝙ significator habens latitudinem potest dirigi ad locum habentẽ latitudinem per tabulas ascensionũ ⁊ non vidi modum expositum in aliquo libro. Modus autẽ est iste cum volueris dirigere significatorem habentẽ latitudinem ab eclyptica ad corpus alicuius planete etiam habentis latitudinẽ uel ad radios alicuius habentis latitudinem: quere primo gradum cũ quo significator mediat celuꝫ ꝫm doctrinã canonũ ꝓmi mobilis. Deinde quere gradũ cũ quo mediat celũ locus ad quẽ vis dirigere ꝫm eandẽ doctrinã. ⁊ accipies gradũ cuꝫ quo significator mediat celũ ꝑ loco significatoris, ⁊ ꝑ hunc scies distantiã significatoris a medio celi uel ab ascendẽte ꝑ modũ prius dictũ nec plus nec min⁹. ⁊ accipies locũ cũ quo mediat celũ loc⁹ ad quẽ debet dirigi ꝑ loco ad quẽ debet dirigi. ⁊ cũ istis duob⁹ queres significatorẽ circuli directi ꝑ modũ prius dictũ. deinde quere gradũ cũ quo oriẽ significator in regiõe tua ꝫm doctrinã canonũ primi mobilis. quere etiã gra-

Modus dirigendi planetas habentes latitudinem.

dū cū quo oriť locus ad quē debet dirigi fm eosdē canones. Deinde cū gradu cū quo oriť significator queres medietatē arc⁹ diurni uel nocturni p modū prius dictū. ⁊ queres significatorē regionis cū istis duobus gradib⁹. s. cū gradu cū quo oriť significator ⁊ cū gradu cū quo oriť loc⁹ ad quē debet dirigi: i alio nō differt opus. Dico tibi etiā ⁊ breuiter oportet querē gradū in quo significator mediat celū ⁊ gradū cū quo mediat celū locus ad quē debet dirigi. cū primis duob⁹ oportet querē significatorē circuli directi. cū alijs duob⁹ oportet querē significatorez regionis. Cū gradu cū quo significator mediat celū oportet querē distantiā a medio celi si fuerit inter mediū celi ⁊ ascendēs. cū gradu cū quo oriť significator oportet querē medietatē arc⁹ diurni uel nocturni. ¶ Si aūt significator fuerit inť ascendēs ⁊ angulū terre oportet querē distantiā significatoris ab ascendente cū gradu cū quo oriť significator ⁊ cū eodē medietatē arc⁹ nocturni. in oībus alijs est idē opus cū ope prius dicto. Est etiā vn⁹ ali⁹ casus q pōt cōtingere in directionib⁹ qñ significator ⁊ locus ad quē debēt dirigi hñt latitudinē aut vn⁹ eorū bz latitudinē. Pōt enim ꝯtingere ꝙ significator dirigend⁹ ⁊ locus ad quē debet dirigi simul veniāt ad lineā meridianā ita ꝙ ambo mediāt celū cū eodē gradu licz nō sint in eodē gradu in eclyptica. Si aliqs istoꝝ casuū eueniat tūc opaberis eodē mō quo dicā. Si significator ⁊ loc⁹ ad quē debet dirigi veniant cū eodē gradu ad mediū celi: qr nō sūt alique ascensiōes in circulo directo inter eos pones ꝑ significatore circuli directi. o. Postea q̄res significatorē regionis accipiēdo ascensiōes in circulo obliq̄ a loco cū q̄ oriť significator vsq₃ ad locū cū q̄ oriť locus ad quē debet dirigi. ⁊ totū illud. s. significatorē regiōis multiplicabis ꝑ distātiaz significatoris ab angulo ⁊ ꝓductū diuides ꝑ medietatē arc⁹ diurni uel nocturni: ⁊ ꝓueniet ps ꝓportionalis quā tenebis ꝑ gradib⁹ directiōis. Si aūt significator dirigēdus ⁊ loc⁹ ad quē debet dirigi orianť cū vno ⁊ eodē gradu pones ꝑ significatore regionis. o. ⁊ significatorē circuli directi multiplica ꝑ distantiā significatoris ab angulo. ⁊ diuide ꝑ medietatē arcus diurni uel nocturni: ⁊ ꝓueniet ps ꝓportionalis quā tenebis ꝑ gradib⁹ directiōis. Ponere de omnib⁹ exempla esset nimis longū: sz intendo dño concedente in fine istius expositionis ponere equationē vni⁹ natiuitatis in qua patebit mod⁹ inuestigādi ascendentē eligēdi hylecb ⁊ alcocboden. ⁊ ponam ibi aliquas ꝓiectiones radioꝝ ⁊ aliquas directiōes. sufficiant hec de opere directionū. Dicit auctor in littera cognitis annis directiōis si volueris scire locū isti⁹ directiōis in zodiaco adde āños directiōis sup ascensiōes circuli directi grad⁹ significatoris si significator fuerit in medio celi uel in angulo ťre ⁊ reduces ad grad⁹ eq̄les in circulo directo ⁊ vbi ꝓduxerit

te numerus in circulo signorū ibi est locus directionis. ꝛ dicit̄ locus di-
uisionis ꝛ dominus termini illius loci dicitur diuisor. Si significator
fuerit in ascendente adde annos directionis sup ascensiones regionis
gradus significatoris: ꝛ reduc ad gradus equales in circulo obliquo. ꝛ
vbi pduxerit te numerus in circulo signorū ibi est locus diuisiōis: ꝛ do-
minus termini illius loci est diuisor. Et istud est idem opus cum opere
de piectionibus radiorū: ꝛ quando feceris directionem ꝛ feceris istud
opus inuenies in fine eūdem locum ad quem direxisti nisi significator
haberet latitudinem.

Et ex hoc algebutar in natiui-
tatibus.

In hoc capitulo auctor docet dirigē gra-
dum ascendentē i natiuitatibus. Senten-
tia littere est talis: Cōsidera in cuius planete termino sit
gradus ascendens ꝛ considera finem illius termini. De-
inde quere ascensiones gradus ascendentis in circulo obliquo p tabu-
lam tue regionis ꝛ serua eas: quere etiā ascensiones finis illius termi-
ni p eādem tabulam a quibus subtrahe ascensiones gradus ascenden-
tis ꝛ gradus qui remanserint sunt gradus directionis accipe p quolibꝫ
gradu annū vnum: ꝛ p quibuslibet quinqꝫ minutis vnuꝫ mensem ꝛ pro
quolibet minuto. 6. dies: ꝛ p quolibet secūdo duas horas ꝛ. 24 minuta
hore. ꝛ planeta qui est dominus termini est dispositor annorū siue di-
uisor. Postea considera finem termini īmediate sequentis: ꝛ subtrahe
ascensiones finis termini p̄cedentis ab ascensiōibus finis termini illi⁹:
ꝛ remanebūt gradus directiōis accipe sicut prius p quolibet gradu an-
num vnū ꝛc̄. ꝛ dominus illius termini est dispositor siue diuisor: ꝛ isto
modo facies ad finem cuiuslibet signi ƒm ordinem signorū vsqꝫ ad finē
vite. ꝛ si fuerit in aliquo termino aliquis planeta uel radij alicuius pla
nete ille planeta erit particeps in diuisione. Exemplum in hoc pono ꝙ
ascendens alicuius natiuitatis fuit quartus gradus virginis complet⁹
ad dirigendū gradum istum. cōsidera primo in cuius planete termino
est iste gradus: ꝛ patet primo ꝙ in termino mercurij ꝛ durat terminus
vsqꝫ ad finem. 7. gradus virginis: quesiui ascensiones gradus ascendē-
tis in horizonte obliquo in regione cuius latitudo est. 48. gradus ꝛ in-
ueni. 144. gradus. 27. minuta: quesiui etiā ascensiones finis termini. s. fi
nis. 7. gradus virginis: ꝛ iueni. 148. gradus. 33. minuta. subtraxi ascen-
siones gradus ascendentis ab ascensionib⁹ finis termini ꝛ remanserūt
4. gradus. 6. minuta, dedi cuilibet gradui annuꝫ ꝛ qbuslibet. 5. minutis

vnū mensem & cuilibet minuto.6.dies. & fuerūt quattuor anni. 1.mensis.26.dies. & mercurius dominus termini fuit dispositor istorū annorū. Deinde consideraui terminū imediate sequentē qui est veneris & durat vsq; ad finez. 17.gradus virginis. quesiui ascensiones finis termini illius.s.veneris & inueni. 162.gradus. 15.minuta.a quib⁹ subtraxi ascēsiones finis termini precedentis mercurij & remanserūt. 13.gradus.44. minuta qui fecerūt. 13.annos.8.menses. 12.dies. & venus disposuit hos annos.in fine istius termini fuit etas nati. 17.anni.9.menses. 18.dies. Deinde sequitur terminus Iouis qui durat vsq; ad.21. gradū virginis completū. quesiui ascensiones eius & inueni. 167.gradus.93.minuta.a quibus subtraxi ascensiones finis termini precedentis: & remanserunt quinq; gradus.28. minuta que fecerunt quinq; annos. quinq; menses. 18.dies. & Iupiter fuit dispositor istorum annorū. Factaq; est etas nati in fine istorum annorū.23.anni:tres menses.sex dies. Deinde sequitur terminus martis & faciendum est ut prius. & s̄m istum ordinem est directio continuanda vsq; ad finem vite. & quotiens directio peruenit ad corpus uel radios infortune veniet nato infirmitas uel impedimentuz in corpore suo s̄m naturaz illius infortune nisi fortune aspexerint ipsū locum tunc enim minuent malū.

Et ex hoc duodenaria planetarū et domorū.

In hoc capitulo auctor docet inuenire dominuz duodenarie. Intelligendū est ad euidentiam istius capituli q̄ quodlibet signum intelligitur diuidi in duodecim partes. & quelibet pars est de duobus gradibus & .30. minutis. Hyspalensis ponit hoc capitulū & duo capitula sequentia inter dignitates planetarū: & dominus prime duodenarie est dominus illius signi. Dominus secūde duodenarie est planeta succedens descendendo & sic s̄m ordinem. Uerbi gratia: dominus prime duodenarie arietis est mars. secunde sol. tertie venus. quarte mercurius. quinte luna. sexte saturn⁹. septime iupiter. octaue iterū mars: & sic s̄m ordinem. Sententia auctoris est talis. Cum volueris scire duodenarias planetarū uel domorū vide quantū transiuit planeta de signo in quo est aut de domo in qua ē & numerū illorū graduū multiplica per. 12. & super numerū productuz adde numerum graduū quos multiplicasti. & quod collectum fuerit proijce ab initio signi in quo est planeta dando vnicuiq; signo. 30. & vbi finit⁹ fuerit numerus ibi erit duodenaria.

Et ex hoc anaubarach. Hic docet inuenire dominuz nouenarie. Snia eni est talis. Cum volueris scire nouenariã siue dominũ nouenarie alicui⁹ planete vide quot gradus ptransiuit planeta de signo in quo est uel de domo in qua est: ⁊ diuide totũ illud signuz in .9. diuisiones ⁊ erit quelibet diuisio ex tribus gradibus ⁊ .20. minutis. Deinde vide in qua parte illi⁹ diuisionis sit planeta: ⁊ dabis primã diuisionem domino signi mobilis eiusdẽ triplicitatis ⁊ secundã diuisionẽ dño signi sequẽtis ⁊ sic eũdo fm ordinem signorũ quousqꝫ venias ad illaz nouenariã in qua est planeta cuius queris dominũ nouenarie. Uerbi gratia: pono ꝙ sol in .24. gradu aquarij: ad sciendũ dñm nouenarie gradus solis dedi primos tres gradus aquarij ⁊ .20. minuta dño signi mobilis eiusdẽ triplicitatis. est autẽ aquarius de triplicitate aerea. Signũ mobile illi⁹ triplicitatis est libra. dñs eius est ven⁹. est ergo venus domina prime nouenarie aquarij. s. primorũ triũ graduũ ⁊ .20. minutorũ. Deinde dedi secundã nouenariam marti dño signi sequentis. s. scorpionis ⁊ completi tũc fuerunt a principio aquarij .6. gradus ⁊ .40. minuta. Deinde tertiã nouenariam dedi Joui. s. dño sagictarij qui succedit scorpioni: ⁊ completi fuerũt tũc a principio aquarij .10. gradus. Dedi quartã nouenariam saturno dño capricorni qui succedit sagictario. ⁊ cõpleti fuerũt a principio signi .13. grad⁹ ⁊ .20. minuta. Dedi quintã nouenariã saturno dño aquarij: ⁊ cõpleti fuerunt .16. gradus. ⁊ .40. minuta. Dedi sextam nouenariam Joui domino pisciũ ⁊ completi fuerunt a principio signi aquarij .20. grad⁹. Dedi septimã nouenariã marti dño arietis: ⁊ completi fuerũt a principio signi .23. gradus ⁊ .20. minuta. Dedi octauã nouenariã veneri dño tauri: illa ergo est diuisio nouenarie solis in casu proposito: ⁊ completi fuerunt tunc gradus .26. ⁊ minuta .40. aquarij. Dñ ergo inuenies in libris iudiciorũ de dño anaubarach luminariuz si fuerit in die intelligit de dño nouenarie solis. si i nocte de dño nouenarie gradus lune. Alia que auctor dicit patet legendo litterã.

Et ex hoc adoringen. Hic docet inuenire decanum. Snia ei⁹ ẽ talis. Diuide signũ ascendens in tres ptes ⁊ quelibet diuisio erit ex decem gradib⁹: dabisqꝫ primã diuisionẽ dño ascendẽtis: secundã dño secũdi signi: ⁊ tertiã dño tertij signi. Uult dicere ꝙ prima diuisio est dñi eiusdẽ signi qđ ascendit ⁊ secũda diusio est dñi signi sequẽtis eiusdẽ triplicitatis: tertia diuisio ẽ dñi tertij signi illi⁹ triplicitatis: ita ꝙ tres decani sũt dñi triũ signorum vni⁹ triplicitatis. Auctor ponit exemplũ tale in lrã. Posito ꝙ prima fa-

cies arietis sit ascendens ei⁹ decanus est mars. Si secūda facies ē ascendens ei⁹ decanus est sol dn̄s leonis secundi signi eiusdē triplicitatis. ꝛ si tertia facies sit ascendēs ei⁹ decanus ē Jupiter dn̄s sagictarij qđ est tertiū signū illi⁹ triplicitatis. Et si prima facies leonis sit ascendēs ei⁹ decanus ē sol dn̄s eiusdē signi. Si 2ª facies sit ascendēs ei⁹ decanus est Jupiter dn̄s signi quod succedit leoni in eadē triplicitate. Si tertia facies sit ascendēs ei⁹ decanus est mars dn̄s tertij signi a leone i eadē triplicitate s. arietis. ꝛ ɓm hunc modū intellige de alijs triplicitatibus.

Et ex hoc dominus orbis. In hoc capitulo ponit ordinē in dn̄o horarū in natiuitatib⁹. Sn̄ia lrē est talis. Aspice in qua hora natus egrediť vteruȝ ꝛ dn̄m illi⁹ hore: da primo anno natiuitatis ꝛ ꝑ illum significať esse nati in eodē anno quantuȝ ad sanitates uel infirmitates corpis nati sicut ꝑ dn̄m ascendētis. Et dabis dn̄m hore sequentis secūdo anno. ꝛ ꝑ eū significať esse substātie in eodē āno sicut ꝑ dn̄m domus substantie. Dabis dn̄m tertie hore tertio āno ab hora natiuitatis. ꝛ ꝑ eū significať esse fratrū in illo anno sicut ꝑ dn̄m tertie domus. ꝛ isto modo facies de alijs dn̄is horarū eūdo ɓm ordinem horarū ꝛ domorū vsq; ad finē vite. ꝛ planū est in lrā qđ dicit. Exemplum in hoc: ponať ꝙ quidā natus fuit in die solis hora q̄rta q̄ hora q̄rta ē hora lune. erit luna dn̄a primi anni. ꝛ ab ea accipiť esse corpis. Hora sequēs est saturni. erit ergo saturnus dn̄s secūdi anni. ꝛ ab eo accipiť esse substātie in illo anno. ꝛ sic ꝑ ordinem.

Et ex hoc dispositio fridarie.

In hoc capitulo auctor docet ordinare annos fridarie ꝛ gubernationis planetarū in natiuitatib⁹. Sententia lrē talis ē. si natiuitatis fuerit i die icipit fridaria a sole. ꝛ gubernat ipsū natū sol ɓm quantitatē annoꝝ sue fridarie. qui sūt decem. post solē gubernat ipsū venus ɓm quantitatē annorū fridarie ei⁹ qui sunt octo. Post venerem gubernat mercuri⁹ ꝑ. 13. annos. Deinde luna ꝑ nouem annos. Deinde saturn⁹ ꝑ. 11. Deinde Jupiter ꝑ. 12. ānos. Deinde mars ꝑ. 7. annos. Deinde caput draconis ꝑ. 3. ānos. Deinde cauda draconis per duos ānos. Deinde reuertiť dispositio ad solem. ꝛ vadit ꝑ ordinem planetarū sicut prius. numerus autē omniū annoꝝ est. 75. ꝛ qui transit hūc numeꝝ annoꝝ reuertiť ad dispositionē primā ɓm ꝙ possibile ē. Si aūt natiuitas est in nocte incipit fridaria a luna. ꝛ disponit luna annos suos. Deinde saturn⁹. Deinde iupiter. Deinde mars. Deinde sol. Deide

venus: postea mercurius, deinde reuertitur ad lunam et vadit secundum ordinem planetarum sicut prius. Et quando aliquis planeta disponit annos sue fridarie disponit ipse septimam partem illorum annorum solus. In secunda autem septima participat ei planeta sequens qui ei succedit. In tertia autem participat ei planeta tertius. In quarta quartus. Et in quinta quintus. et sic usque ad .7. septimas et septem planetas. Verbi gratia: pono quod natus fuit quis in die: incipit ergo fridaria a sole et gubernat ipsum sol secundum quantitatem annorum fridarie sue qui sunt .10. anni. et gubernauit ipse sol solus septimam partem istorum decem annorum. s. per unum annum solarem et 156. dies et .12. horas. Hec est enim septima pars decem annorum. In secunda septima parte horum decem annorum habuit venus participationem cum sole in fridarie dispositione per unum annum et .156. dies et .12. horas. et transierunt tunc nato .2. anni .313. dies completi. Deinde habuit participationem cum sole in dispositione fridarie mercurius per unum annum et .156. dies et .12. horas. et in fine huius diuisionis transierunt nato quattuor anni solares .104. dies .6. hore. Deinde habuit participationem cum sole luna per eandem septimam .10. annorum. et in fine huius diuisionis transierunt nato .5. anni .260. dies .18. hore. Deinde habuit participationem cum sole saturnus per septimam partem .10. annorum. et in fine huius diuisionis transierunt nato septem anni .52. dies completi. Deinde habuit participationem cum sole iupiter in dispositione fridarie per eandem septimam. et in fine huius diuisionis transierunt nato .8. anni solares .208. dies .12. hore. Deinde habuit participationem cum sole in dispositione fridarie mars in ultima septima parte decem annorum. et in fine huius diuisionis transierunt nato .10. anni completi. Secundum hunc modum est faciendum in fridarijs omnium planetarum. Caput autem draconis et cauda quilibet eorum disponit per se annos fridarie sue siue participationem planetarum. Narrare autem euentus contingentes nato in qualibet harum diuisionum esset nimis longum. Haly autem abenragel in suo libro magno complete posuit omnes diuisiones et iudicia cuiuslibet diuisionis: ideo qui volunt hec iudicia legant librum illum.

Et ex hoc almanar. In hoc capitulo docet quis planetarum sit eleuatus super alterum. Intentio sua est quod planeta qui fuit altior in circulo suo breui. s. in epicyclo dicitur eleuatus super alterum eleuatione de qua hic loquitur. et hoc est quod dicit Ptolemeus in .63. propositione centiloquij. Dicit enim oportet aspicere in coniunctione saturni et Iouis in eodem minuto ad eleua-

tionē vnius sup alterū ⁊ iudica cū fortitudine nature eius i hoc mūdo. ⁊ similiter fac in. 21. cōiunctionibꝰ residuis. Haly ibidē dicit in cōmento. eleuatio planete sup planetā est ut sit remotio eius ab auge sui circuli breuis ⁊ ille dicit̄ eleuatus sup alterū. Auctor autē i littera iubet aspicere mediū locū planete ⁊ veruz locum planete ⁊ si verus locus planete fuerit minor medio motu planeta est descendēs a supiori parte epicycli versus inferiorem partem. Si vo verus locus planete maior medio motu fuerit planeta est ascendens ab inferiori parte epicycli versus superiorem partē. ⁊ ut breuiter dicat̄ si argumentū equatū planete fuerit minus sex signis cōmunibꝰ est descendens ⁊ si plus est ascendēs. Deinde iubet auctor subtrahere mediū motum planete de vero motu eiusdē si medius motus fuerit minor vero: uel econtra si fuerit maior ita videlicet ꝙ minor subtrahat̄ a maiori ⁊ residuū iubet multiplicare p. 7. ⁊ numerū puenientē iubet diuidere p. 22 ⁊ numeruz quotientē iubet tenere pro eleuatione quando ascendit uel pro depressione quando descendit De venere ⁊ mercurio iubet respicere differentiā inter locum cuiuslibet eorū ⁊ locuz solis ⁊ iubet facere sicut in alijs. Modus prius dictus fm sententiā Ptolemei videt̄ mihi melior ⁊ certior. Deinde dicit auctor ꝙ fortior significatio planetarū est cum vnus eorū fuerit eleuatus sup alterū in coniunctione. In oppositiōe autē ⁊ in quarto aspectu erit significatio minus apparens. ⁊ si vnus planeta fuerit ascendens ⁊ alter descendens. ille qui fuerit ascendens vadit supra descendentem. ⁊ si vterqꝫ fuerit ascendens ille vadit super aliuz qui fuerit maioris ascensionis. ⁊ si vterqꝫ fuerit descendens ille vadit super aliū qui fuerit minoris descēsionis. Dicitur etiā alio modo planeta eleuari sup planetaz quantū ad latitudinem qꝛ septētrionalis vadit sup meridianū. Et si fuerint ambo septētrionales ille qui fuerit plus septentrionalis vadit super illum qui fuerit minus septētrionalis. Si vo fuerint ambo meridionales ille qui fuerit minoris latitudinis vadit super illum qui fuerit maioris latitudinis. Si fuerit aliquis planetarū in eclyptica carens latitudine tunc planeta septentrionalis vadit super eum ⁊ ipse carens latitudine vadit super meridianum.

T ex hoc apertio portarū. Dicit ꝙ apertio portarū dicitur quando inferior iungit̄ superiori ⁊ cū hoc fuerint eorum domus opposite. Uerbi gratia: quando luna cōiungit̄ cum saturno uel eū aspicit tunc ē apertio portarū. Similiter quando sol cōiungit̄ saturno do-

Ex^m

mus enim solis ꝛ lune sunt opposite domibꝰ saturni. Similiter fit apertio portarū quādo mercurius cōiungit̄ Joui: qꝛ ambe domus vtriusq̨ sunt opposite. Similiter quando iungit̄ venus marti fit apertio portarū quia eoꝝ domus sunt opposite. Dicit hyspalensis ꝙ venus significat humiditatem. mercurius significat ventos. saturnus nebulas ꝛ frigus. mars ventos a dextro.i.a meridie ꝛ calorem. iupiter temperiē ꝛ ventos a sinistro.i.a septentrione. Dicit idem hyspalensis quando luna sepat̄ a coniūctione alicuius planete uel ab eius aspectu ꝛ cōiungit̄ alteri planete ꝛ sint illoꝝ planetarū domus opposite. hoc est apertio magnaruꝫ valuarū in qua necesse est venire ventos uel pluuias ut ē ex natura illorum planetarū. Uerbi gratia: luna quando sepando a venere cōiungit̄ marti aut sepando a mercurio cōiungit̄ Joui: aut sepando a sole cōiungitur saturno hoc est apertio magnarū valuarū.

Et ex hoc albuteꝫ. Hic loquitur de horis fortunatꝭ ꝛ infortunatꝭ. dicit ꝙ indi inuenerāt. 12. horas post coniunctionē solis ꝛ lune ꝛ dant eas soli: ꝛ diuidunt eas in tres partes ꝛ iudicant sup primas quattuor horas ſm iudicium primi domini triplicitatis loci solis. ꝛ iudicant sup quattuor secūdas ſm iudicium secundi domini triplicitatis loci solis. ꝛ sup quattuor vltimas ſm iudiciū tertij domini triplicitatis loci solis hora cōiunctionis. Postea dant veneri. 12. horas sequentes ꝛ diuidunt eas similiter in tres partes ꝛ iudicant sup q̄slibet q̄ttuor ſm iudiciū dn̄oꝝ triplicitatis loci veneris hora cōiunctionis. Postea faciunt similiter cū mercurio ꝛ luna ꝛ cum ceteris planetis ſm ordinem planetarū donec reuertatur orbis ad solem post. 84. horas. ꝛ tunc reincipiūt a sole ſm eūdē ordinē. ꝛ hoc continuāt vsq̨ ad coniūctionem secundā. Et quidā dicuntq̨ post cōiunctionem sunt. 12. hore que vocant̄ combuste in quibꝰ nō est bonū incipere aliquod opus. ꝛ post has. 12. combustas sunt. 72. hore incōbuste in quibus vtilis est inceptio operū. ꝛ post has. 72. incōbustas iterum sunt. 12 combuste. ꝛ iterū post illas. 72. incōbuste ꝛ post eas. 12. combuste ꝛ sic vsq̨ ad coniūctionē sequentē. Et ut breuiter dicat̄ omnes. 12. hore que dant̄ soli ſm ordinem planetarū sunt combuste. ꝛ. 72. que sunt aliorum planetarū sunt incōbuste. Deinde dicit auctor ꝛ diuidūt has. 12. horas cumbustas in tres diuisiones ꝛ quelibet diuisio erit ex quattuor horis. ꝛ dicunt quidam ꝙ qui inceperit bellū in quattuor primis horis combustis timēda est pditio anime sue. Auctor nō intelligit perditionē anime post vitam istā ita ꝙ post sepationem anime a corpe rapiant eā diaboli ꝛ deducant ad inferos. Sed intelligit anime pditionē.i. amissionē

vite presentis. ꝛ hoc modo intelligitur in omnibꝰ locis iudiciorū astronomie. De ista eni ꝑditione pertinet ad eos loqui. De prima autē ꝑditione pertinet theologis. Et qui inceperit bellum in secundis quattuor horis timendū est detrimentū sui corporis. s. absq₃ perditione vite. Et q̄ inceperit bellum in vltimis quattuor timenda est perditio omniu₃ que possidet ꝛ timetur perditio illorū que pertinēt ad ipsum. ꝛ sic completa est expositio quarte differentie alchabicij introductorij ad magisteriu₃ iudiciorū astrorum.

Ifferētia quīta in cōmemoratiōe vniuersarū partiū. Ista ē quinta differētia istius libri in qua auctor docet proiectionē partiū ꝛ potest diuidi i duas partes: quoniam in prima parte ponit partes que cadūt i natiuitatibꝰ. ꝛ i secūda parte ponit partes que cadūt in reuolutionibꝰ annorū mundi. Secūda pars icipit ibi: ꝛ qꝛ auciliāte deo. Prima pars diuidit̄ i duas partes: quoniā in prima parte ꝓdat modū ꝓiectionis partiū in generali. ꝛ exemplificat de parte fortune. In secūda parte ponit in speciali ꝑtes 12. domorū. Secūda pars incipit ibi: incipiamus itaq₃ post partē fortune. Snīa prime ꝑtis est talis. Modus in ꝓiectionibus partiū est ꝙ accipiunt̄ gradus equales qui sūt inter vnū locū ꝛ aliū ꝛ numerus ille ꝓijcit̄ ab ascendente uel alio loco. uel addunt̄ suꝑ gradus equales qui fuerūt inter ambo loca gradus qui sūt ab initio signi ascendentis. ꝛ ꝓductum computat̄ ab initio signi ascendentis dando cuilibet signo. 30. gradus ꝛ vbi finitus fuerit numerus ibi est pars fortune. Uerbi gratia: pono ꝙ sit sol in fine sexti gradus pisciu₃ ꝛ luna sit in fine. 14. gradus geminorū ꝛ gradus ascendentis sit. 10. gradus arietis. subtrahā verum locum solis a vero loco lune ꝛ remanent. 98. gradus suꝑ quos addam. 10. gradꝰ qui sunt a principio arietis vsq₃ ad gradum ascendentē ꝛ ꝓueniūt. 108. gradus. incipiā ꝓijcere ab initio arietis dando cuilibet signo. 30. gradꝰ ꝛ terminat̄ numerus iste in. 18. gradu cancri. ibi ergo est pars fortune i exemplo preposito.

Incipiamus itaqz. In hac pte ponit proiectiones partiũ fm ordinem. 12. domorũ ponẽdo in qualibet domo partes ad illam ptinentes. Et potest diuidi in tot partes quot sunt domus. vbi partes incipiũt patet in littera. Primo ponit partes prime domus ꝛ sunt sex. Prima est pars vite. Secũda est ps hylech. Tertia est pars futurorũ siue pars diuinationis. Quarta ẽ pars dilectionis ꝛ concordie. Quinta est ps stabilitatis ꝛ durationis. Sexta est pars animositatis ꝛ audacie. Dicit in littera cum volueris scire partẽ vite accipe gradus qui sunt a Joue vsqz ad saturnũ in die ꝛ in nocte gradus qui sunt a saturno vsqz ad Jouẽ ꝛ pijce ab ascendente. Albumazar dicit in suo introductorio magno q̃ hec pars significat vitam naturalem ꝛ esse corporis ac victus: que si fuerit boni esse significat plixitatez vite ꝛ sanitatem corporis ꝛ gaudiũ anime. Si vero fuerit impedita significat paucitatem vite ꝛ multitudinem infirmitatũ animiqz merorez ac tristiciam. Deinde dicit auctor. pars hylech accipit a gradu cõiunctiõis que precessit natiuitatẽ si natiuitas fuerit coniunctionalis. uel a gradu ꝓuentionis. i. oppositionis si natiuitas fuerit ꝓuentionalis vsqz ad gradum lune ꝛ pijcitur ab ascendente natiuitatis. ꝛ vbi finitus fuerit numerus ibi est pars hylech. Albumazar dicit q̃ hec pars dirigit quẽadmodum dirigit hylech p gradus ꝛ ducitur eius ꝓfectio per signa quemadmodum fit de hylech. cũqz ꝓuenerit eius directio uel profectio ad malos significat impedimentũ ꝛ periculum. Et erant multi sapientũ astrologorum cum iuenirent hominẽ patientẽ pericula maxima in quibusdam temporibus ꝛ nõ inuenirent in eodem tempore suũ hylech peruenisse ad loca malorũ. nec inuenirent eidem impedimento patentem significationem in reuolutione eiusdẽ anni nesciebant causam hui⁹ rei. ꝛ ideo latebat eos hoc: quia nõ dirigebant hanc partem ꝛ si direxissent eam inuenissent hoc malum accidere in eodem tempore quo ꝓuenisset hec pars ad loca quedam significantia ipsum ꝑiculum. Pars futuroꝝ accipitur in die a luna vsqz ad solem: ꝛ in nocte econtra ꝛ pijcit ab ascẽdente. ꝛ ꝓprietas istius partis fm Albumazar est significare animam ꝛ corpus ꝛ esse eorũ. ꝛ significat fidem ꝛ ꝓphetiam ꝛ religionem ꝛ dei cultum ꝛ secreta ꝛ cogitationes atqz intentiones ꝛ res occultas ꝛ celatas ꝛ omne quod absens est ex rebus. ꝑ hunc modum applicabis iudicia in alijs ꝛ a quo loco in quẽ accipiatur quelibet ꝛ a quo loco ꝓijciatur patet in littera.

Ecunda domus. Hic ponit partes secũde domus ꝛ sunt tres. Pri est pars substantie. Secũda est pars paupertatis ꝛ paruitatis ingenij. Tertia ē pars beatitudinis triũphi ꝛ victorie. Albumazar dicit ꝙ pars substantie significat ꝑfectũ ꝛ victum ac cibũ quibus substentant̄ corpora. que si fuerit in bono loco significat bonũ esse in substantia cibo ꝛ victu. Et si fuerit impedita significat malũ esse in his que diximus. Ceteras autē spēs fortune apparentes ex substantia.s. que thesaurizat̄ ꝛ seruat̄ ac acquirit̄ significant ceteri significatores substantie ꝛ pars fortune.

Ertia domus. Ponit ꝑtes tertie dom⁹ ꝛ sunt due. Prima ē pars fratrũ. Secunda est pars beniuolentie fratrũ. Dicit Albumazar ꝙ pars fratrũ ꝛ dñs eius. i. dñs signi in quo ceciderit significant esse fratrũ ꝛ concordiã eorũ atq̧ dilectionez peregrinationē q̧ eoꝝ ꝛ absentiã. Post hec aspice si hec pars ꝛ dñs eius ceciderint in signis multorũ filiorũ multiplicabunt̄ fratres. ꝛ si ceciderint in signis paucorũ filiorũ erunt pauci. Et si volueris scire numerũ eorũ accipe numerũ signorũ que fuerũt inter partez ꝛ dominũ domus in qua ceciderit aut quot fuerint inter ipsũ dñm ꝛ partē: ꝛ pone vnicuiq̧ signo vnuz. Et si fuerit inter eos signũ cõmune duplica numerũ eiusdē signi. Et si fuerit inter ipsam partē ꝛ dñm domus in qua ceciderit aliquis planeta accipe ei etiam vnũ. Albumazar etiã ponit partē vnam in hac domo que vocatur pars mortis fratrũ: ꝛ dicit ꝙ accipitur in die a sole in gradum medij celi ꝛ in nocte econtra. ꝛ augent̄ desuper gradus ascendentis ꝛ ꝓijcit̄ ab ascendente. ꝛ quotienscũq̧ ꝑuenerit hec pars ſm directionem ad significatores fratrũ ꝛ sororũ dando vnicuiq̧ gradui vnũ annũ. aut ꝑ profectionē dando cuilibet signo annũ eueniet fratribus ꝛ sororibus aliquid horribile. aut aliquis eorũ morietur.

Varta domus. Hic ponit partes quarte domus ꝛ sunt sex. Prima ē ꝑs patrũ. Secũda ē pars mortis patris. Tertia est ꝑs annorũ. Quarta est pars hereditatũ ꝛ possessionũ. Quinta est pars nobilitatis nati vtrũ sit filius illius cui imponit̄ uel nõ. Sexta est pars finis rerum. Albumazar dicit ꝙ pars patris significat esse patris ꝛ eius nobilitatis atq̧ generis. ꝛ si hec pars fuerit boni esse pater erit nobilis. Et si dominus domus hui⁹ partis fuerit boni esse pater erit fortunatus. Si vo fuerit mali esse erit laboriosus

A secūda pte hui⁹ domus que est pars mortis patris accipit̄ causa mortis. ꝛ quotienscūq; ꝑfectio anni ꝑuenerit ad hanc partē uel ad dominū eius significat periculū patri. ꝛ similiter cū ꝑuenerit aliquis eorū ad significatores patris.

Qvinta domus. Hic ponit partes quinte domus ꝛ sūt septē. Prima ē ps filiorꝫ. 2ª est ps tpis in quo debent haberi filij. 3ª est pars ꝓpter quā scit̄ masculinitas uel femininitas. 4ª est pars ꝑ quā scit̄ de nato de quo fit interrogatio vtrū sit masculus uel femina. 5ª est pars ad quā cū ꝑuenerit iupiter ē significatio filij. 6ª est ps dilectionis filiorū. 7ª est ps scie filiorū. Dicit Albumazar si pars filiorū ceciderit in signo multorū filiorū habebit multos filios. si vo ceciderit in signo sterili nō habebit aliquē filiū. Si vo ceciderit in signo paucorū filiorū habebit paucos filios. Et si hec ps significauerit filios ꝛ fuerit fortunata filij viuēt. ꝛ si infortunata morient̄.

Sexta domus. Hic ponit ptes sexte dom⁹ ꝛ sūt due. Prima est pars azemena id ē debilitatis insepabilis alicuius membri. 2ª est ps seruorū. Si pars azemena fuerit coniuncta cū fortunis erit natus sanus in mēbris suis. Si vo fuerit cōiuncta infortunis habebit morbos insepabiles in membris. ꝛ loca i quib⁹ erunt he egritudines sciunt̄ a locis infortunarū significantiū eas

Septima domus. Hic pōit ptes septime domus ꝛ sūt q̄ttuor. Prima est pars desponsationis virorū. 2ª est pars desponsatiōis mulierū. ꝛ hec accipit̄ duob⁹ modis. 3ª est delectatiōis ꝛ voluptatis. 4ª est pars nuptiarū. Qñ pars desponsatiōis ꝑuenerit ꝑ directionē ad Iouē uel venerē est significatio desponsationis. Et ego inueni in vna natiuitate temp⁹ desponsationis qñ dñs partis desponsationis ꝑuenit ad ipsam partē ꝑ directionē dando cuilibet gradui annū vnum.

Octaua domus. Hic ponit partes octaue domus ꝛ sūt q̄ttuor. Prima ē pars mortis. 2ª est ps planete q interficit. 3ª est ps anni in quo veniet nato mors aut paupta s ꝛc̄. 4ª est ps cōtentionis ꝛ litigationis. Dicit albumazar si pars mortis fuerit impedita ꝛ dñs eius ꝛ nō asperexint eos fortune interficiet̄ natus morte turpissima. Si vo aspexerint fortune erit econtrario.

Si luna sola aspexerit partez planete interficientis ⁊ ipsa luna fuerit in signo membrorũ abscisorũ natus interficieť patiendo. Et si luna fuerit impedita abscideť ei aliquid de membris. Dñs pars anni in quo timeť nato mors ⁊ dñs eius cum dño ascendentis fuerint impediti erit natus multarũ infirmitatuz ⁊ afflictionis in corpore atq3 substantia ⁊ multotiens appropinquabit perditioni corpis ⁊ amissione substantie. ⁊ quotienscũq3 ꝓfectio anni ꝑuenerit ad hãc partẽ: aut ꝑuenerit hec pars per ꝓfectionem aut directionẽ ad ascendens aut ad dñm eius inueniet natus pericula in corpe ⁊ infirmitatibus ⁊ inueniet angustiã ⁊ horribile i substantia. timebit quoq3 mortẽ ex diuersis partibus.

Nona domus. Hic ponit partes none domus ⁊ sũt due. Prima est pars peregrinatiõis. 2ª est pars itineris in aqua. Ab istis accipiũť peregrinationes nati ⁊ itinera ꝑ aquas. Albumazar dicit. Si pars itineris in aqua ceciderit in signo aquatico faciet natus multa itinera ꝑ aquas. ⁊ si ibi fuerit fortunata habebit in suis itineribus ꝓfectum ac lucrum. ⁊ si fuerit infortunata significat contrariũ.

Decima domus. Hic ponit ꝑtes decime domus ⁊ sũt. 5. Prima ẽ pars regiõis atq3 regni. Secũda est pars regis atq3 regni. Tertia est pars principatuũ operis regni. Quarta est pars significans vtrum sit causa regni uel non. Quinta est pars matrũ.

Vndecima domus. Hic ponit ꝑtes vndecime domus ⁊ sũt due Prima est pars amicorũ. Secunda est pars significans profectum ⁊ effectum ⁊ amicitiã amicorum.

Duodecima domus. Hic ponit vnã solã partẽ in hac domo que est pars inimicorũ. Et hee sũt partes alie quibꝰ vtuntur magistri iudicioruz. Hic ponit quasdã alias ꝑtes que nõ sunt in aliqua domorũ ⁊ sunt sex. Prima est ꝑs mendacij rumorũ. Secunda est pars rationis ⁊ ꝓfunditatis sensus. Tertia est pars sapientie ⁊ discipline. Quarta est pars guerre ⁊ preliorꝝ. Quinta est pars pacis. Sexta est pars aspiciendi in reuolutiõe annorũ. ⁊ omnes iste ꝓijciunť ab ascendente.

T quia auxiliante deo. Pri⁹ auctor posuit partes que cadunt in natiuitatib⁹. Hic ponit partes que cadunt in reuolutionibus annorū mūdi. Et potest diuidi i duas partes: quoniā primo ponit partes quib⁹ vtunt magistri iudiciorū in reuolutionibus in causis regnorū. Secūdo ponit partes quib⁹ vtunt magistri iudiciorū in psciendo forū rerū. 2ª est ibi: Itē sunt hic alie ptes. Dicit q ex ptibus que exercent in reuolutionibus annoꝝ mūdi ad sciendū causas regni est pars regni atq imperij τ ista accipit a marte in lunā: τ pijcit ab ascendēte cōiunctionis que significat mutationē regn. τ accipit alio mō a gradu ascendētis ɔiūctionis in gradū cōiunctiōis. intelligēdo a gradu ascendentis reuolutionis anni in quo est ɔiūctio vsq ad locū in quo planete cōiūgunt. τ nisi hoc modo intelligat ipossibile est. Supponit eni q homo sciat gradū ascendentis in hora ɔiunctionis planetarū supiorū. hoc autē est impossibile fm q dicit abrahā auenezre. Dicit enī si possem⁹ scire diē in qua cōiungi debeāt: esset hec res magna. Fit etiā pars alio mō videlicet accipit a gradu medij celi reuolutionis illi⁹ anni in quo fuit cōiūctio vsq in solē τ pijcit a gradu Jouis. 2ª pars p quā scit quantuz debeat durare rex in regno. Hic accipit hora electiōis regis a sole in. 15. gradū signi leonis. τ pijcitur a luna. accipit etiā a luna in. 15. gradum cancri τ pijcit a sole. 3ª pars est de tempore electionis regis. hic accipit hora electiōis regis in die a Joue in saturnū τ in nocte econtra τ pijcit ab ascendente reuolutionis anni in quo surrexit rex. Et si iupiter fuerit in signo cōi τ reuolutio fuerit diurna τ cū hoc fuerit iupiter cadēs ab angulo tūc accipit a saturno in Jouē τ addunt desup. 30. gradus: τ pijcit ab ascendente. Si vo Jupiter τ saturnus fuerint sibi oppositi τ ambo fuerint cadentes ab ascendēte accipit medietas graduuz qui sūt inter eos τ pijcit ab ascendente. Et si fuerit Jupiter in exaltatione sua τ fuerit reuolutio in nocte numerat ab eo in saturnū τ pijcit ab ascendēte. Deinde dicit auctor q due sūt partes maxime ex quib⁹ extrahit tēpus electionis regis τ ei⁹ durationis. Prima earū ē ut aspicias horā electionis regis τ aspicias vbi puenit pfectio anni a ɔiūctione triplicitatis q significauit illā sectaz in qua est illud regnuz fm q dat oibus. 30. gradibus ann⁹ τ oībus duob⁹ gradib⁹ cū dimidio mensis. τ sic fm istam ꝓportionē vsq ad horaz electionis. τ cū sciueris in quo gradu signi sit serua illū graduz quia ab eo equabis primā ptē. Et cū volueris equare eā aptabis ascendēs reuolutionis āni in q surrexit ipse elect⁹. Postea respice saturnū τ Jouē τ quis

eorū fuerit orientalis a sole accipe ab illo vsq₃ in gradū equatiōis partis prime quā seruasti: ꝛ ꝓijce ab ascendente reuolutionis ꝛ quo ꝑuenerit numerus ipse est locus prime partis. ¶ Nota ꝙ auctor dicit accipe a planeta orientali a sole ꝛ saturno uel ioue ꝛ nō dicit quid sit faciendū qñ ambo sunt orientales. ego credo ꝙ tūc debet accipi ab eo q soli fuerit ꝓpinquior. Item nō dicit quid debeat fieri qñ nullus eorū est orientalis ut breuiter dicā nescio quid fieri debeat qꝛ nō vidi istas duas partes ꝑ hūc modū positas in aliquo alio libro. Secūda pars sciť hoc modo. Aspice a cōiunctione iouis ꝛ saturni in qua surrexit rex uel cepit regnum ad qđ signū ꝛ gradum ꝑuenit ꝑfectio anni dando cuilibet anno 30. gradus ꝛ cuilibet mensi. 2. gradus cū dimidio vsq₃ ad diē in qua surrexit rex ꝛ ipse est locus equationis partis secūde serua eum. Post hoc accipe a saturno uel Joue quis eorū orientalis fuerit vsq₃ ad locū partis secūde ꝛ ꝓijce ab ascendente reuolutiōis anni ꝛ quo ꝑuenerit numerus ipse est locus partis secūde. He sunt ꝑtes que significāt fortitudinez regis ꝛ eius durationē. Dicit haly abenragel. aspicies in reuolutiōe annorū mundi ꝑ intronizatione intronizati. Primo a saturno que est prima pars. ꝛ a Joue que est secūda. ꝛ quot gradus ꝛ quot minuta fuerint inter eos ꝛ nota hoc. Postmodū considera in quo signo est dñs medij celi ꝛ reducas illos gradus ad ascensiōes illius signi in quo fuerit ꝛ qđ inde exiuerit erit id qđ durāt anni uel menses aut dies. Et si fuerint i domibus uel in exaltationibꝰ suis erūt anni. ꝛ si fuerint peregrini in succedentibꝰ erunt menses: alioquin erunt dies. Similiter qñ sol applicuerit marti ꝛ mars fuerit cursu vacuus nō applicās saturno significat ꝙ milites mouebunť contra ipsum intronizatū ꝛ venient suꝑ ipsum erecti. ꝛ ꝓpter hoc accidēt ei tristicie ꝛ anxietates ꝛ forte capient eū. Tū si mars cum hoc applicuerit saturno ipsorū nature cōiungunť ꝛ nullus mouebitur contra eum.

Item sunt alie partes. Hic auctor ponit partes que exercenť in reuolutionibꝰ annorū mūdi ꝑ quas sciť que res erūt chare ꝛ que viles. Sñia littere est talis. Cū volueris scire vtrū aliqua res erit chara uel vilis multū uel parū cōsidera partē illius rei ꝛ vide in cuiꝰ planete domo uel exaltatione uel termino siue triplicitate cadat ipsa pars. qui planeta si fuerit cōbustus uel retrogradus aut in aliquo loco maligno vilescet res illa ꝛ erit parui precij. Si vo fuerit in loco fortitudinis aut in angulo ꝛ maxime in medio celi grauabiť res illa ꝛ erit maioris precij. ꝛ si ꝑuenerit dñs domus illiꝰ ad locū descensionis sue vilescet res illa. Uult dicere si planeta dñs

plures fortitudines in loco ptis fuerit in aliqua dignitatū suarū ꝛ maxime in sua exaltatiōe. aut fuerit in aliquo angulo ꝑ ꝛ maxime ī medio celi res illa erit chara. ꝛ fm quantitatē fortitudinis planete i suis dignitatib⁹ aut in angulis uel succedentib⁹ erit quantitas caristie. Si vo planeta ipse fuerit in casu a domo uel exaltione sua uel fuerit in domo cadente ab angulo vilescet res illa ꝛ erit parui precij. Aspice sīliter aspectū fortunarū ꝛ infortunarū ad eā.s.partē ꝛ ad lunā ꝛ dñm ei⁹qs sit ꝛ qualiter aspiciat illā partē. Si aūt fortuna ꝛ luna aspiciāt ipsā partē multiplicabit eadē res in precio. ꝛ si aspexerint eā infortune detrimentuꝫ patiet res illa ꝛ erit vilis ꝛ parui precij. Ego dico tibi ꝙ si planeta hñs plures fortitudines in loco ptis in reuolutione anni retrograd⁹ fuerit ꝛ cū hoc fuerit in aliqua dignitatuꝫ suarū uel in angulo significat ꝙ res illa erit chara sꝫ nō in principio anni ꝗdiu dñs ptis est retrograd⁹. ꝛ qñ ille planeta incipiet dirigi tūc res illa incipiet esse chara. Eodē modo si planeta dñs ptis fuerit in casu ꝛ fuerit direct⁹ significat vilitatē rei sꝫ illa vilitas erit maxima qñ planeta incipiet esse retrograd⁹. Deinde ponit ꝓiectiones ꝛ incipit a parte tritici ꝛ dicit ꝙ pars tritici accipit a sole ī martem ꝛ ꝓijcit ab ascendēte: a quib⁹ locis accipiant ꝛ a quib⁹ locis ꝓijciant patet in lrā. Et ut melius pateat modus ponā exempluꝫ de pte tritici in figura ꝯiūctionis ꝑcedentis introitū solis in arietē ꝛ etiā in figura reuolutionis anni isti⁹.s.1331. dico ꝙ parisius fm veritatē tabularū alfonsij in hora ꝯiunctionis solis ꝛ lune ꝑcedentis introitū solis in arietem erit ascendēs prim⁹ gradus cancri. locus solis illa hora erit.5.signa alfonsij 56.gradus.42.minuta.36.2ª verus loc⁹ martis fuit vnū signū.44.grad⁹ 17.minuta.28.2ª. videbo quantū est inter solē ꝛ martē subtrahendo locum solis a loco martis ꝛ inuenio.1.signū.47.gradus.34.minuta.52.2ª. quē numerū cōputabo ab ascendēte ꝛ terminat numer⁹ in libra.18.gradu.10.minuto.6.2º. Deinde videbo quis est ibi fortior ꝛ inuenio saturnū in illo loco fortiorē qꝛ est exaltatio sua noīe cui⁹ habet ibi ꝗttuor fortitudines. ꝛ est triplicitas sua ratione cui⁹ habet tres fortitudines. est etiā facies sua ratione cui⁹ habet vnā fortitudinē. habet g̊ saturnus in loco ptis trici.8.fortitudines. Post saturnū est venus: qꝛ est domus sua ꝛ habet ibi.5.fortitudines. ꝛ iupiter habet ibi terminū. Aspiciā statū cuiuslibet istorū in figura ꝛ fm statū eorū videbo de sorte tritici. Aspiciā ꝑmo ad saturnū quē statū ipse habeat in figura. ꝛ inuenio ipsū in angulo terre nō distantē ab angulo p.4. gradus significat hoc ꝙ triticū debet esse charū nō tñ multū qꝛ angulus nō est fortis. fortior eni angulorū quantū ad hoc est mediū celi: deinde ascendens: postea angulus terre. ꝛ vlti-

mo angulus occidentis. tñ qꝛ saturnus est retrograd⁹ ⁊ in loco suo peregrinus nullã habens in loco suo dignitatẽ significat ꝙ triticũ in principio anni erit parui precij. Et qñ saturnus incipiet dirigi ascẽdet preciũ eius ⁊ erit magis charũ. hec est significatio saturni. Deinde aspiciaȝ ad statũ veneris ⁊ iuenio eam in domo. 11ª sua ꝓpria domo. significat hoc similiter ꝙ triticũ erit aliquantulũ charũ. Prospiciã etiã eandẽ partem in figura reuolutionis anni eiusdeȝ. Dico ꝙ ascendens reuolutiõis ſm tabulas ꝑdictas erit quart⁹ gradus. 15. minuta. 26. 2ª libre. Distãtia inẽ solem ⁊ martẽ erit. 1. signũ. 45. gradus. 3. minuta. 59. 2ª. Cõputabo hũc numerũ ab ascendente ⁊ terminatˀ numer⁹ in capricorno. 19. gradu. 19. minuto. 25. 2º. mars habet in loco istius ꝑtis exaltationẽ ⁊ triplicitateȝ habet ḡ ibi septẽ fortitudines. saturnus habet ibi domũ ⁊ faciẽ: habet ergo ibi sex fortitudines. mars est fortior in loco ⁊ ipse in angulo medij celi significat hoc ꝙ triticũ debet esse charum. sȝ qꝛ mars est in casu ab exaltatione sua nõ erit charũ donec exiuerit casum suũ.

Finitˀ scriptum suꝑ Alchabitiũ ordinatũ ꝑ Johannẽ de saxonia in villa parisiẽsi anno. 1331º. Correctũ ꝑ artiũ ⁊ medicine doctorem dominum Bartholomeum de Alten de nusia. Impressum arte ac diligentia Erhardi ratdolt de Augusta Imperante Johanne Mocenico Venetiarũ duce. Anno salutifere incarnationis. 1485. Venetijs

